

SERIA OSCAR WILDE – CRIMĂ ȘI MISTER

GYLES BRANDRETH



OSCAR WILDE

ȘI CRIMELE LA LUMINA LUMÂNĂRII



SUSPANS

GYLES BRANDRETH

OSCAR WILDE ȘI CRIMELE LA LUMINA LUMÂNĂRII

OSCAR WILDE AND THE CANDLELIGHT MURDERS, 2007

traducere din limba engleză GABRIEL STOIAN

*„Ce viață senzațională are Oscar – atât de încărcată de
evenimente extraordinare! Ce șansă nemaipomenită pentru
memorialiștii secolului următor!”*

Max Beerbohm (1872-1956)

Din memoriile lui Robert Sherard, care încă nu au văzut lumina tiparului.

Franța, 1939

Mă numesc Robert Sherard și am fost prieten cu Oscar Wilde. Ne-am cunoscut la Paris în 1883, când el avea douăzeci și opt de ani și devenise deja celebru, iar eu aveam douăzeci și unu și eram complet necunoscut. „Să nu-mi spui «Wilde»” m-a prevenit el încă de la prima întâlnire. „Robert, sunt prietenul tău, iar pentru tine, numele meu este Oscar. Dacă nu ne vom apropia unul de celălalt, atunci voi rămâne domnul Wilde.” Nu am rămas străini. Nici nu am ajuns amanți. Am fost prieteni. Și după moartea lui, am devenit primul lui biograf, și cel mai credincios.

L-am cunoscut pe Oscar Wilde și am ținut mult la el. Nu m-am aflat lângă el în camera sărăcăcioasă a hanului mizer în care a murit. Nu am trăit consolarea de a urma furgonul funerar, pe platforma căruia nu s-a depus nici o floare, până la mormântul anonim.

Cu toate acestea, aflat la sute de kilometri depărtare, am citit despre moartea lui în singurătate și am auzit despre felul în care fusese abandonat de cei cărora el le-a arătat întotdeauna bunătate, așa că am hotărât să povestesc tot ce știam despre el, să le spun oamenilor cum a fost el în realitate, astfel încât istorisirea mea să contribuie la o mai bună înțelegere a unui om cu o simțire deosebită și un geniu rar întâlnit.

Scriu toate acestea în vara anului 1939. E joi, 31 august. Războiul stă să izbucnească, dar asta nu înseamnă nimic pentru mine. Nu-mi pasă cine va câștiga, ori cine va pierde. Acum sunt bătrân și bolnav și trebuie să-mi spun povestea înainte de a păși dincolo. Țin să rotunjesc evidențele, „să dau ultimele tușe portretului”, după puterile mele. Așa cum în pădurile de pin din sudul Franței există porțiuni pârjolite și

înnegrite de mari dimensiuni, și în mintea mea se află zone pustiite. Sunt multe lucruri pe care le-am uitat, altele pe care am încercat să le șterg din minte, dar am convingerea că ceea ce veți citi în paginile care urmează este adevărul. În anii cât am fost prieteni, am ținut un jurnal al momentelor petrecute împreună. I-am promis lui Oscar că vreme de cincizeci de ani îi voi păstra secretul. M-am ținut de cuvânt. Acum, a sosit vremea să rup sigiliul tăcerii. Acum, în cele din urmă, pot dezvălui tot ce știu despre Oscar Wilde și Crimele comise la lumina lumânării. Trebuie să o fac, pentru că dețin mărturii. Am fost de față. Eu sunt martorul principal.

„Cei buni mor primii,

Iar cei cu inime uscate precum e colbul vara

Ard până la ultima pâlpâire.”

William Wordsworth

(1770-1850)

• 1 •

31 august 1889

Într-o după-amiază incendiată de soare, la sfârșitul lui august 1889, unui bărbat trecut bine de treizeci de ani – înalt, puțin supraponderal și mult prea îmbrăcat pentru acea vreme – i s-a deschis ușa unei mici case cu pridvor din Cowley Street, Westminster, în apropiere de clădirea Parlamentului.

Bărbatul era precipitat și se vedea că nu era obișnuit cu graba. Avea fața îmbujorată de efort, iar pe frunte avea broboane de sudoare. Imediat ce a intrat în casă – cea de la numărul 23 – a trecut iute de femeia care i-a deschis ușa, a traversat imediat holul nu foarte mare și a urcat treptele

scării ce ducea la etaj. Acolo, în fața lui, de cealaltă parte a palierului, se afla o ușă de lemn.

Preț de o clipă, bărbatul s-a oprit – să zâmbească, să-și tragă sufletul, să-și aranjeze vesta și, folosindu-se de mâini, să-și netezească părul ondulat, castaniu. După aceea, încet, aproape delicat, a bătut la ușă și, fără să aștepte răspuns, a pătruns în cameră. Aceasta era întunecoasă, având draperiile trase la ferestre, încinsă ca un cuptor și mirosind a tămâie. În timp ce încerca să-și adapteze ochii la semiîntunericul dinăuntru, în lumina unui grup de șase lumânări, a văzut întins pe podeaua din fața lui cadavrul gol-puşcă al unui băiat de şaisprezece ani, a cărui beregată fusese tăiată de la o ureche la cealaltă.

Bărbatul era poetul și dramaturgul Oscar Wilde, o senzație literară a epocii sale. Tânărul mort era Billy Wood, care se prostitua și căruia nu avea să-i simtă nimeni lipsa.



Eu nu am fost acolo când Oscar a descoperit trupul măcelărit al lui Billy Wood, dar l-am întâlnit câteva ore mai târziu și am fost primul căruia i-a povestit ce văzuse în acea după-amiază apăsătoare în camera cu draperiile trase din casa de pe Cowley Street.

În acea seară, bine-cunoscutul meu prieten a luat masa cu editorul său american, iar eu stabilisem să îl întâlnesc imediat după aceea, la zece și jumătate seara, la clubul său, Albemarle, din Albemarle Street numărul 25, foarte aproape de Piccadilly. Spun clubul „său” când, în realitate, și eu îl frecventam. Pe vremea aceea, Albemarle încuraja prezența membrilor tineri – doamne având peste optsprezece ani și domni peste douăzeci și unu de ani sau mai mult. Oscar m-a propus ca membru și, cu generozitatea ce-i era caracteristică, a plătit în numele meu cele opt guinee pentru obținerea calității de membru, iar apoi, an

după an, până la data întemnițării lui, în 1895, cele cinci guinee ce reprezentau cotizația anuală. Ori de câte ori ne întâlneam la Albemarle, costul băuturii și al mâncării consumate împreună era trecut invariabil în contul lui. El îl numea „clubul nostru”. Eu îl socoteam doar al lui.

În seara aceea, Oscar a întârziat la întâlnire, lucru care nu-i stătea în obicei. Dovedea în multe cazuri o apatie aparte, trecea drept trândav, însă de regulă, dacă stabilea o întâlnire cu cineva, se ținea de cuvânt. Rareori purta ceas, dar părea să știe în orice clipă ce oră era. „Prietenii mei nu trebuie neglijăți”, zicea el, „și nici obligați să aștepte.” Așa cum pot depune mărturie toți cei care l-au cunoscut, era un adevărat model de politețe, un om de o curtoazie nemaîntâlnită. Chiar și în momente de încordare extremă, purtarea lui rămânea ireproșabilă.

Trecuse de unsprezece și un sfert când a sosit. Mă aflu în fumoarul clubului, singur, zăbovind pe sofaua din apropierea șemineului. Răsfoisem de cel puțin patru ori înainte și înapoi paginile ziarului de seară, dar nu reușisem să citesc nici un cuvânt. Eram ros de gânduri. (Era anul în care se sfârșise prima mea căsătorie; soția mea, Marthe, se simțise ofensată de existența prietenei mele Kaitlyn – iar acum și Kaitlyn fugise la Viena! După cum îi plăcea lui Oscar să spună, „Viața este coșmarul care ne împiedică să dormim.”) Când a pătruns furtunos în încăpere, aproape uitasem că îl așteptam. Iar când am ridicat capul și l-am văzut privindu-mă cu ochi mari, m-a surprins felul în care arăta. Părea la capătul puterilor; sub ochii adumbriți avea cearcăne întunecate, maronii. Evident, nu se bărbierise decât în acea dimineață și, ceea ce m-a uimit cel mai mult la o persoană atât de minuțioasă, nu se îmbrăcase pentru cină. Purta hainele de lucru: un costum gândit chiar de el, croit din serj gros, bleumarin, cu o vestă asortată, având nasturii încheiați până sub nodul mare al cravatei stacojii.

Potrivit propriilor lui standarde, era o îmbrăcămintă conservatoare, însă era șocantă, deoarece nu se potrivea cu acea perioadă a anului.

— Robert, e de neiertat, a spus el imediat ce s-a prăbușit pe canapeaua aflată în fața mea. Am întârziat aproape o oră, iar tu ai paharul gol. Hubbard! Șampanie pentru domnul Sherard, te rog. A, nu, mai bine o sticlă întreagă pentru amândoi.

În viața întâlnești două tipuri de oameni: cei care reușesc să atragă atenția chelnerilor și cei care nu o fac. Ori de câte ori soseam eu la Albemarle, oamenii de serviciu ai clubului păreau să dispară instantaneu. Imediat ce apărea Oscar, ei îi dădeau târcoale, plini de solitudine. Îl onorau. Le dădea bacșișuri princiare și îi trata ca pe niște aliați.

— Ai avut o zi plină, am spus eu, lăsând deoparte ziarul și zâmbindu-i.

— Dai dovadă de prea multă bunătate că nu mă pedepsești, Robert, a replicat el zâmbind, după care s-a rezemat de spătarul canapelei și și-a aprins o țigaretă.

A aruncat chibritul ars în căminul gol. Am avut o zi tulburătoare. Astăzi am cunoscut o plăcere deosebită, dar și o mare durere.

— Povestește-mi, l-am îndemnat.

M-am străduit să nu dau greutate cuvintelor. Îl cunoșteam prea bine. Pentru un om în cele din urmă doborât de dezvăluiri brutale, Oscar era extraordinar de secretos și de discret. Împărtășea orice secret cu tine, cu condiția să nu-l silești să se destăinuiască.

— O să-ți povestesc mai întâi despre plăcere, a spus el. Durerea poate să mai aștepte.

Am rămas tăcuți cât Hubbard ne-a adus șampania. Ne-a servit-o cu un ceremonial de o slugărnice extremă. (Dumnezeule, cum savura fiecare clipă petrecută în

preajma noastră!) După ce a plecat, iar noi am rămas din nou singuri, m-am așteptat ca Oscar să reia povestirea, însă el s-a mulțumit să ridice paharul în direcția mea și m-a măsurat cu ochi obosiți și aproape lipsiți de expresie.

— Cum a fost cina? l-am întrebat. Ce ai stabilit cu editorul?

— Masa, a zis el, revenind din reverie, am luat-o la noul hotel Langham, unde atât decorul, cât și carnea de vită sunt prea rigide. Editorul meu, domnul Stoddart, s-a dovedit încântător. E american, astfel că radiază un aer de energie și încredere. Este și editor al *Lippincott's Monthly Magazine*...

— Și ți-a oferit un nou contract? am întrebat, dorind să-mi verific bănuielile.

— Ba mai mult, m-a prezentat unui prieten al lui, a zis el, ceea ce m-a făcut să ridic întrebător din sprâncene. Da, Robert, în seara asta mi-am făcut un nou prieten. O să-ți placă.

Mă obișnuisem cu izbucnirile de entuziasm ale lui Oscar.

— O să am prilejul să-l cunosc? am întrebat.

— Peste foarte scurtă vreme, dacă îți poți face timp.

— Vine aici? am întrebat eu și am aruncat o privire la ceasul de deasupra șemineului.

— Nu, îi vom face noi o vizită, la micul dejun. Am nevoie de sfatul lui.

— Sfat?

— E doctor. Și scoțian, pe deasupra. Din Southsea.

— Nici nu mă miră că ești tulburat, Oscar, am spus eu și am izbucnit în râs. A râs și el. Mereu râdea la glumele altora. Răutatea nu îl caracteriza pe Oscar Wilde. Cum de a fost și el prezent la cina aceea? am întrebat.

— Și el este autor... romancier. Nu ai citit *Micah Clarke*? Scoția secolului al XVII-lea nu s-a dovedit nicicând mai amuzantă.

— Nu am citit, dar știu la ce te referi. Am văzut o lucrare a lui în *The Times* de astăzi. Pare un autor promițător: Arthur Doyle.

— Arthur *Conan* Doyle. Ține foarte mult la numele complet. Cred că are vârsta ta, douăzeci și nouă, poate treizeci de ani, deși are un aer grav care îl face să pară mai bătrân chiar decât tatăl celor cu care stă de vorbă. Se vede de departe că este scriitor – un om de știință care e în stare să se joace cu cuvintele – și chiar atrăgător, dacă reușești să-i distingi fața sub mustața aceea ca de morsa. La prima vedere, l-ai putea lua drept un vânător de animale mari, abia întors din Congo, însă în afară de strângerea de mână, care este intolerabil de puternică, nici vorbă de brutalitate în ceea ce privește persoana lui. Este la fel de blând ca Sfântul Sebastian și înțelept ca Sfântul Augustin.

Am izbucnit din nou în râs.

— S-ar părea că te-a impresionat profund, Oscar.

— Unde mai pui că am devenit și invidios, mi-a răspuns el. Tânărul Arthur a provocat o adevărată senzație cu scrierea lui.

— A, Sherlock Holmes, am spus eu, detectivul analist. *Un studiu în roșu* – am citit cartea. Mi s-a păru excelentă.

— La fel susține și Stoddart. Vrea o continuare. Și, între supă și primul fel, Arthur i-a promis-o. Din câte se pare, se va numi *Semnul celor patru*.

— Dar ce se aude despre povestirea ta pentru domnul Stoddart?

— Și povestirea mea va fi polițistă. Dar oarecum diferită. (Apoi tonul lui s-a schimbat.) Va fi despre o crimă ce nu poate fi elucidată prin mijloace obișnuite, (În acel

moment, ceasul a bătut de douăsprezece fără un sfert. Oscar și-a mai aprins o țigaretă. A făcut apoi o pauză și a privit fix la căminul gol.) În seara asta, am vorbit mult despre crime. O mai ții minte pe Marie Aguétant?

— Desigur, am zis.

Nu era o femeie pe care să o uiți cu una, cu două. În felul ei, devenise cea mai cunoscută femeie din Franța la vremea aceea. Am cunoscut-o împreună cu Oscar la Paris, în 1883, la Eden Music Hall. Luasem cina împreună, doar noi trei – stridii cu șampanie, urmate de *pâté de foie gras* și șampanie de Barsac – iar Oscar vorbise, vorbise tot timpul, așa cum nu-l mai auzisem până atunci. Vorbise în franceză – o pronunție perfectă – despre iubire, moarte și poezie, și despre poezia iubirii și a morții. Geniul său m-a uimit, în vreme ce Marie Aguétant a rămas cu mâinile prinse între ale lui, parcă transfigurată. Iar mai apoi, puțin cherchelit, pe neașteptate, i-a cerut Măriei să se culce cu el.

— *Où? Quand? Combien*¹? a întrebat el.

— *Içi, ce soir, gratuit*², i-a răspuns ea.

— Mereu mă gândesc la ea, a zis el, dar și la acea noapte. Ce animale sunt bărbații! Era o prostituată, Robert, dar avea inima curată. A fost ucisă, înțelegeți?

— Știu, i-am răspuns. Am mai discutat despre asta.

— Arthur a vorbit despre asasinarea acelor femei de la Whitechapel, a urmat el, fără să ia în seamă spusele mele. A vorbit despre ele din punct de vedere criminalistic. Este convins că Jack Spintecătorul este un gentleman – sau cel puțin un om educat. Manifestă un interes deosebit pentru cazul Annie Chapman, sărmana creatură găsită în spatele azilului de copii al doctorului Barnardo din Hanbury Street. El a afirmat că stomacul a fost extras din corpul domnișoarei Chapman „de un expert”. A vrut să-mi arate o schiță a cadavrului eviscerat al sărmanei fete, dar am

refuzat să mă uit și, într-un mod destul de necugetat, am încercat să mai înseninez atmosfera. I-am spus – ca să-l distrez – ce i-a răspuns falsificatorul Wainewright unui prieten care i-a reproșat crima pe care o recunoscuse. „Da, am făcut un lucru îngrozitor, dar femeia avea glezne butucănoase.”

— Și asta l-a amuzat?

— Arthur? Abia dacă a surâs, în vreme ce Stoddart a râs în hohote. Apoi, cu un aer febril, m-a întrebat dacă mă consideram capabil să ucid pe cineva. „A, nu, i-am răspuns. Nimeni n-ar trebui să facă un lucru despre care nu poate discuta la cină.”

— Și de astă dată a râs, bănuiesc, nu?

— Nicidecum. A devenit foarte serios și a zis: „Domnule Wilde, iei în râs lucrurile de care te temi cel mai mult în subconștient. Este un obicei primejdios. Un obicei care te va doborî.” În acel moment mi-am dat seama că era prietenul meu. În acel moment am vrut să-i povestesc ce văzusem în acea după-amiază. Dar nu am îndrăznit. Stoddart era acolo. El nu ar fi înțeles. Și-a golit paharul. De aceea, dragul meu Robert, mâine dimineață ne vom întoarce să-l vedem pe noul meu prieten. Acum trebuie să te părăsesc.

Ceasurile din club au bătut miezul nopții.

— Oscar, am exclamat eu, dar nu mi-ai spus ce ai văzut în după-amiaza asta.

El s-a ridicat în picioare.

— Am văzut o pânză sfâșiată în două. Un lucru frumos, distrus de vandali.

— Nu înțeleg.

— L-am văzut pe Billy Wood într-o încăpere din Cowley Street.

— Billy Wood?

— Unul dintre băieții Bellotti. A fost asasinat. La lumina lumânărilor. Într-o cameră de la etaj. Vreau să aflu de ce. Din ce motiv. Trebuie să aflu cine a făcut ceva atât de îngrozitor. (Mi-a luat mâna într-a lui.) Robert, acum trebuie să plec. E miezul nopții. O să-ți povestesc totul mâine. Ne vedem la hotelul Langham, la ora opt. Bunul doctor va mânca porridge, ca de obicei. O să-l prindem. El o să ne sfătuiască în privința căii de urmat. I-am promis lui Constance că vin acasă în noaptea asta. Vizite în Tite Street. Robert, tu nu mai ești căsătorit, dar eu am obligații. Față de soție, față de copii. Vreau să-i văd dormind în siguranță. Îi iubesc foarte mult. Și pe tine te iubesc. Noapte bună, Robert. Am auzit ceasurile bătând miezul nopții. Putem spune măcar atât.

Apoi a plecat. A părăsit încăperea cu o plecăciune. Venise epuizat, dar părea să fi plecat înprospătat. Cât am golit restul sticlei în pahar, m-am gândit la cele spuse de el, dar nu am reușit să înțeleg pe deplin. Cine era Billy Wood? Cine era Bellotti? Crima aceea era reală, sau doar una dintre alegoriile fantastice ale lui Oscar?

Mi-am terminat șampania și am părăsit clubul. Spre surprinderea mea, Hubbard s-a arătat aproape bine-crescut, pentru că mi-a urat noapte bună. În Piccadilly erau destule trăsură și, cum reușisem să vând două articole în luna aceea, aveam bani, dar noaptea era frumoasă – cu o lună strălucitoare de august – iar străzile erau liniștite, așa că am decis să merg pe jos până la camera mea din Gower Street.

Douăzeci de minute mai târziu, pe Oxford Street, când am cotit pe o alee lăaturalnică îngustă și am intrat în piața Soho, m-am oprit brusc și m-am retras la adăpostul umbrelor. De cealaltă parte a pieței pustii, lângă noua

biserică St Patrick, încă încorsetată de schele, se afla o trăsură în care urcau, luminați de razele lunii, un bărbat și o tânără femeie. Bărbatul era Oscar; nu aveam nici o îndoială. Pe femeie însă nu am recunoscut-o; avea fața desfigurată în mod înfiorător și, din felul în care își ținea șalul în jurul ei, mi-am dat seama că era de-a dreptul înspăimântată.

• 2 •

1 septembrie 1889

— Ai întârziat, Robert! Trebuia să dai doi penny și să iei trenul subteran, așa cum am făcut eu.

Era târziu, iar eu mă simțeam tulburat. Cele văzute în piața Soho în noaptea anterioară mă intrigaseră, așa că dormisem adânc și mă treziseram mai târziu decât plănuisem, iar apoi, dintr-un impuls neghiob, îmi îngăduisem să mă las distras de o nouă scrisoare obraznică trimisă de avocatul soției mele.

Spre deosebire de mine, Oscar deborda de vioiciune și părea să nu aibă nici o grijă. I-am găsit pe el și pe Conan Doyle ascunși după un chiparos, în cel mai îndepărtat colț al grădinii hotelului Langham, pe care palmierii o transformaseră într-un adevărat labirint. Stăteau așezați foarte aproape unul de celălalt, ca Pălărierul Nebun și Iepurele de Martie, la o masă lungă, acoperită cu o față de masă din pânză, având în jur ce mai rămăsese din micul dejun. Îmbrăcat în același costum ca noaptea precedentă – lucru ce nu mi-a scăpat – Oscar era binedispus. Conan Doyle – mai tânăr, mai zvelt și mai rumen în obraji decât mă făcuse să cred descrierea lui Oscar – se afla deja sub influența vrăjitorului. Când Oscar a făcut prezentările, Doyle mi-a zâmbit cu o oarecare reținere, dar abia dacă s-a

mai uitat spre mine după aceea. Era absorbit cu totul de farmecul maestrului.

Oscar a cerut pentru mine cafea proaspăt făcută.

— Robert, ai întârziat prea mult ca să mai mănânci micul dejun, dar măcar ai sosit la vreme ca să-mi asculți povestea și să auzi sfaturile lui Arthur. Nu mă voi lungi, pentru că noul meu prieten abia așteaptă să-și ia rămas-bun de la noi și de la Londra – „marea hazna”, așa cum o numește el, „către care se revarsă în mod irezistibil toți pierde-vară din imperiu”. Noi suntem acei pierde-vară, Robert.

Doyle a încercat inutil să protesteze, dar Oscar nu putea fi împiedicat să-și continue tirada.

— Nu, nu, crede-mă, a urmat el. Arthur vrea să plece cât mai curând. Are tren peste mai puțin de o oră. Are deja bilet, și prea puține mijloace să-și cumpere altul. O duce destul de prost cu banii. Ca și pentru tine, Robert, finanțele reprezintă o grijă permanentă pentru el. Spre deosebire de tine însă, el își plătește facturile la timp. Pe de altă parte, este ziua de naștere a soției lui și vrea să ajungă cât mai repede lângă ea, cu cadouri.

Oscar a făcut o pauză, pentru a sorbi din cafea. Doyle îl privea admirativ.

— Domnule Wilde, ești uimitor, a zis el. Ai dreptate până la ultimul amănunt.

— Te rog, Arthur, nu vreau să mai aud „domnule Wilde”. Îți sunt prieten. Și ți-am analizat romanul *Studiu în roșu*. Asta nu este o enigmă pe care s-o poți rezolva cât ai fuma trei pipe.

De plăcere, Doyle și-a mușcat buza de jos.

— Spune-mi metoda pe care ai folosit-o, i-a cerut el.

Oscar s-a arătat îndatoritor.

— Ei bine, Arthur, seara trecută am ajuns la concluzia că s-ar putea să ai probleme financiare din cauza grabei cu care ai acceptat propunerea lui Stoddart de a scrie ceva pentru el, iar apoi l-ai întrebat cât de curând ai putea fi plătit. În această dimineață, când am sosit la hotel, nu era nici măcar opt, dar tu te aflai deja la recepție, ca să-ți achiți nota. Ți-am văzut carnetul de cecuri. Era nou-nouț, dar cecul pe care îl completai era ultimul din carnet. Cum ieri a fost ultima zi a lunii, mi-am zis: „Bunul doctor este un om care își plătește întotdeauna facturile la termen.”

— Sunt impresionat, a recunoscut Doyle râzând.

— Eu, nu, a spus Oscar, devenind brusc serios. Cei ce-și achită facturile sunt uitați foarte repede. Doar neachitându-le poți spera să rămâi în memoria celor care se ocupă de comerț. Am dedus de asemenea că plănuiai să prinzi un tren devreme, pentru că, altfel, ce motiv ai fi avut să achiti nota de plată înainte de dejun și să-ți duci deja bagajul în hol?

— Dar cum ți-ai dat seama că astăzi este ziua de naștere a soției mele?

— Între bagaje, am observat un buchet de flori proaspete, cu o carte de vizită, și o cutie de pălării de damă. Încă nu te cunosc prea bine, Arthur, dar mi-am dat seama că aceste cadouri nu erau destinate vreunei pasiuni trecătoare. Cu toate acestea, cutia pentru pălării m-a intrigat...

— Abia aștept să aflu de ce, l-a întrerupt Doyle. Probabil pentru că nu am făcut cea mai bună alegere.

— O pălărie pentru o lady este întotdeauna o alegere nefericită, a spus Oscar, făcând o pauză semnificativă, în care a amestecat în cafea și a cugetat la vorbele pe care avea să le rostească în continuare. În Atena antică nu existau nici modiste, nici note de plată pentru ele. Nu se

cunoșteau astfel de lucruri, atât de măreață era acea civilizație.

Doyle a clătinat din cap, încântat și uimit.

— Și cum ai dedus că mi-am cumpărat deja biletul de tren? a întrebat el.

— Pentru că-l văd ițindu-ți-se din buzunarul de la piept! i-a răspuns Oscar.

Conan Doyle a izbucnit în râs și a lovit cu palma în tăblia mesei, făcând lingurițele din farfurii să zăngănească.

— Arthur, a zis Oscar, întorcându-se către Doyle și privindu-l în ochi cu o ardoare neașteptată. Mă bucur că te-am făcut să râzi, pentru că imediat o să te fac să plângi. Vorbele lui Mercur sună aspru după cântecele lui Apolo. Dacă ai lacrimi de vărsat, pregătește-te să le verși acum.

Doyle i-a întors privirea și i-a surâs încurajator, așa cum ar face orice doctor de țară bun la suflet.

— Deapănă-ți povestea, a spus el. Sunt numai urechi.

— O să v-o spun cât de simplu posibil. Adevărul este că poate fi povestită simplu.

În timp ce a spus asta, și-a coborât vocea. Îmi aduc aminte fiecare vorbă a lui – în aceeași seară chiar mi-am notat discuția – dar mai țin minte și că a trebuit să mă aplec puțin peste masă ca să-l aud.

— Ieri după-amiază, a început el, între trei și jumătate și patru, m-am dus la casa cu numărul 23 din Cowley Street, Westminster. Aveam o întâlnire acolo și întârziaseam. Am bătut apăsător la ușă, dar nu mi-a răspuns nimeni. Am sunat la clopoțel – tot nimic. Iritat, am ciocănit din nou, mai tare. Am încercat din nou la clopoțel. În cele din urmă, după câteva minute bune, mi-a deschis menajera. Pentru că eram în întârziere, nu am mai stat să-i ascult scuzele. Am urcat imediat scările, singur, și am pătruns în sufrageria de la

etaj. Eram total nepregătit pentru scena care mă aștepta acolo. O scenă oribilă, grotescă și demnă de milă.

A făcut o pauză, în care a clătinat din cap și și-a aprins o țigaretă.

— Continuă, i-a spus Conan Doyle.

Oscar a tras un fum și, aproape în șoaptă, a continuat:

— Acolo, pe podea, cu picioarele spre mine, zăcea întins cadavrul unui băiat – un tânăr pe nume Billy Wood. Torsul lui era scaldat în sânge, sânge care lucea precum rubinul lichid și care abia se închegase. Părea să fi murit doar cu câteva minute înainte. Era gol, gol-pușcă. Sângele se împrăștiase peste tot, mai puțin pe față. Chipul îi rămăsese neatins. L-am recunoscut imediat – deși beregata îi fusese tăiată de la o ureche la cealaltă.

Conan Doyle a rămas cu ochii ațintiți asupra lui Oscar.

— Și ce ai făcut după aceea? a întrebat el.

— Am fugit de acolo, a spus Oscar, lăsându-și ochii în pământ, de parcă s-ar fi rușinat.

— Nu ai luat-o la întrebări pe menajeră?

— Nu.

— N-ai anunțat poliția?

— Nu. Am mers pe jos de-a lungul cheiului, către Chelsea, spre casa mea din Tite Street. Cred că am mers vreo oră și, în timpul ăsta, uitându-mă la razele de soare ce sclipeau pe luciul întunecat al fluviului și trecând pe lângă alți oameni dornici să se bucure de plăcerile plimbării de după-amiază, am început să mă întreb dacă ceea ce văzusem nu fusese cumva doar rodul imaginației mele. Am ajuns acasă, mi-am salutat soția și mi-am sărutat băieții, dar cât am stat în camera lor să le citesc basmul promis înainte de culcare, imaginea lui Billy Wood nu mi-a ieșit din

mente nici o clipă. Era nevinovat, ca toți copiii. Era frumos, ca atâția alții...

— Dar acest Billy Wood, l-a întrerupt Conan Doyle, îți e vreo rudă?

Oscar a râs.

— În nici un caz. Mă îndoiesc că avea vreo rubedenie. Era un copil al străzii, un deklasat și un rătăcit, un puști needucat de cincisprezece ori șaisprezece ani. Avea puțini prieteni. Sunt convins că nu avea rude.

— Dar îl cunoșteai?

— Da, îl cunoșteam – dar nu prea bine.

Doyle părea descumpănit.

— Și totuși, te dusesesi în Cowley Street să îl întâlnești? Ai spus că aveai o întâlnire cu el.

Oscar a râs din nou și a scuturat din cap.

— Nu, nici vorbă. Era un copil al străzii. Îl știam foarte puțin. Aveam o întâlnire profesională în Cowley Street – fără nici o legătură cu această chestiune. Doyle a făcut ochii mari, dar Oscar a continuat, cu energie renăscută: Nu avea legătură cu asta, Arthur, te asigur. Deloc. Aveam întâlnire cu un elev – un student al meu. Am găsit băiatul acolo doar din întâmplare.

— Dar casa îți era cunoscută, nu? Mai fusesesi acolo?

— Da, dar nu mă așteptasem să-l găsesc pe Billy Wood. Nu-l mai văzusem de o lună sau mai mult.

Arthur Conan Doyle și-a apăsat degetele groase peste mustață și a murmurat:

— Oscar, m-ai amețit. Te-ai dus în Cowley Street să te întâlnești cu un „student” care, după cum spui, nu are nimic de a face cu acest caz. Unde era acest „student” când ai ajuns în Cowley Street?

— Fusesse reținut, așa că nu venise. Când am ajuns acasă, în Tite Street, am găsit un bilet explicativ.

— Iar în încăperea în care te așteptai să-ți găsești „studentul”... în locul lui ai descoperit cadavrul unui copil al străzii, un băiat pe care îl cunoșteai vag, iar acesta fusese victima unui atac brutal...

— O crimă comisă cu brutalitate, Arthur, a spus Oscar pe un ton emfatic. O crimă rituală, cred eu.

— Crimă rituală?

— Cadavrul lui Billy Wood era așezat ca pe un catafalc: avea brațele încrucișate pe piept. În jurul lui se găseau lumânări aprinse, iar în aer plutea miros de tămâie.

Încrucișându-și și el brațele la piept, Conan Doyle s-a rezemat de spătarul canapelei și l-a măsurat din ochi pe noul lui prieten.

— Oscar, a spus el pe un ton calm, ești sigur că nu ți-ai imaginat toate astea?

— Te îndoiești de spusele mele?

— Nu mă îndoiesc că ai văzut ceea ce spui. Nu-ți pun la îndoială vorbele, nu, nici o clipă. Ești un gentleman. Dar ești și poet...

— De ajuns! a exclamat Oscar și a împins masa înapoi. S-a ridicat în picioare. Arthur, astea nu sunt închipuiri de poet. Să mergem în Cowley Street. Chiar acum! O să-ți arăt ce am văzut. Vei fi și tu martor. Nu am avut halucinații, deși din ele iau naștere coșmarurile. Chelner, nota, te rog! Robert, vii și tu? Arthur se ferește de poeții nebuni – și pe drept cuvânt. I-ai putea ține de urât.

— Oscar, a protestat Conan Doyle, dacă tot ce-mi spui este adevărat, e treaba poliției, și un doctor de țară nu are ce căuta acolo. Trebuie să mă întorc la Southsea. Mă așteaptă soția.

— O să ajungi și la ea, Arthur. Te vom duce la gara Waterloo din Cowley Street. O să pierzi un tren, o să-l pierzi și pe al doilea, dar o să ajungi în Southsea la ora ceaiului.

Conan Doyle a continuat să protesteze, dar în zadar. Oscar și-a impus punctul de vedere. Oscar câștiga întotdeauna. Poetul William Butler Yeats, irlandez și el, căruia îi fusesem prezentat în acel an, a scris mai târziu despre „sclipirea dură” a lui Oscar și despre „hotărârea lui dominatoare”. Yeats a recunoscut – lucru pe care puțini l-au făcut în cursul vieții lui Oscar – că atitudinea aparentă de indolență ascundea o voință interioară de o forță formidabilă. „Poza într-un pierde-vară”, a spus Yeats, „însă în realitate era un om de acțiune. Avea calități de lider. Îl urmați fără să știi de ce.”

Conan Doyle și cu mine am ieșit din hotelul Langham, urmându-l pe Oscar. El pășea cu hotărâre în fața noastră, *en prince*³. Nu era măreț sau arogant, ci magnific. Nu fusese niciodată atrăgător, dar șocase mereu, beneficiind de avantajul staturii înalte și al disciplinei în ceea ce privea postura. Chelnerii se înclinau instinctiv când trecea pe lângă ei; alți oaspeți, deopotrivă femei și bărbați, ba chiar – lucru petrecut în curtea interioară a unui hotel – și un spaniel King Charles, ridicau privirea, remarcându-i prezența. Probabil că niciuna dintre aceste persoane nu știa cine era el, dar toate păreau să simtă că era *cineva*.

Câteva minute mai târziu, când trăsura a părăsit drumul principal, Abingdon Street, intrând în labirintul de alei pietruite ce duceau spre Cowley Street, Conan Doyle a întrebat:

— Această stradă... se află într-un cartier cu o bună reputație?

— Nu știu, i-a răspuns Oscar cu un zâmbet. Se află foarte aproape de clădirea Parlamentului.

Preocupat să se uite pe fereastră, Conan Doyle nu a dat de înțeles că ar fi priceput ironia. Atât de înfrigurat când se ridicase de la masa din hotelul Langham, Oscar părea brusc să nu mai aibă nici o grijă. Adopta această atitudine foarte des. Era un om cu emoții profunde, dar de cele mai multe ori își ascundea sentimentele sub masca indiferenței. Proceda astfel în mod deliberat, cred eu, tocmai pentru a putea observa mai bine reacțiile celor din jurul său. Acum nepăsător, a continuat:

— Abraham Cowley a sfârșit într-un mod dezonorant, așa cum se întâmplă îndeobște cu poeții minori. A fost găsit pe un câmp după un chef monstru și a murit de febră. A fost înmormântat în Westminster Abbey, iar această stradă a fost numită în memoria lui. Robert, îi cunoști opera? Potrivit criticilor literari, poemele lui suferă din cauza prețiozităților lipsite de sentiment și a artificialității imaginilor. Mie versurile lui mi s-au părut simple și mișcătoare. A fost un copil-minune. A compus un poem epic la zece ani – vârsta perfectă pentru așa ceva – și a publicat *Flori poetice*, primul lui volum de versuri, când avea doar cincisprezece ani. Hop, vizitiu, oprește! Am ajuns. Și, priviți, domnilor, există o floare poetică de un anume fel care așteaptă sosirea noastră.

Trăsura a oprit numaidecât în fața casei de la numărul 23. Pe trepte se afla, rezemându-se ostenită de ușa neagră și lucioasă, o femeie grasă vârstnică, arătând mai curând ca o tufă de cercezuși cam trecută, decât a floare poetică. Înfățișarea ei era uimitoare, dar și oarecum absurdă: purta cizme negre cu reflexe albastrui, fusta era cafenie, jacheta era verde-oliv cu dungi de un roșu aprins. Am socotit că femeia ar fi făcut cinste unei trupe de pantomimă din Drury Lane: era strident machiată, cu buzele stacojii, iar acestui

ansamblu i se adăuga o tocă de culoarea prunii coapte, așezată în vârful coamei de păr vopsit în oranj țipător. Alături de ea se găsea o geantă din pânză, iar în poală ținea un vraf de hârtii și o mică legătură de chei.

— Aceasta este doamna care ți-a deschis ieri? l-a întrebat Conan Doyle pe Oscar, în timp ce coboram din trăsură.

— Nu semăna nici pe departe cu ea, a spus Oscar, făcând o plecăciune în fața femeii cu aspect atât de șocant, care acum se străduia să se ridice în picioare. Am toate motivele să cred că astăzi este prima ei zi de muncă la numărul 23.

— Întru totul adevărat, domnule, a spus femeia, făcând o plecăciune către noi și scoțând astfel în evidență o mică pană de struț înfiptă în tocă.

— Bravo, Oscar, a spus Doyle. Sherlock Holmes ar fi mândru de tine.

— Arthur, cred că și doctorul Watson ar fi intuit măcar atâta lucru. Doamna ține într-o mână câteva pagini dintr-o revistă, iar în cealaltă un inel cu chei care, evident, nu îi sunt familiare. Este prima zi a lunii septembrie, ori, așa cum socotește ea, sărbătoarea – iar în acea clipă Oscar s-a întors către femeie, care a murmurat imediat cuvintele „St Giles”, după care a repetat plecăciunea – prima ei zi în această slujbă; de aceea a apelat la această pălărie, cea mai bună pe care o are. Doamna dorește să facă o impresie bună. Am dreptate, doamnă O'...?

— O'Keefe, domnule, a răspuns femeia, făcând o a treia plecăciune.

— O cunoști pe această doamnă? l-a întrebat Conan Doyle.

— N-am văzut-o în viața mea, i-a răspuns Oscar fără să stea pe gânduri, dar știu sigur că este văduvă, sosită recent de la Dublin și, întrucât a lucrat într-un teatru, în calitate

de costumieră pentru unele dintre cele mai distinse artiste ale Irlandei, vrea acum să-și încerce norocul în capitala imperiului. Se va descurca bine aici, nu sunteți de aceeași părere? Este, evident, o femeie de spirit, cu toate că a obosit – lucru firesc după ce a făcut drumul pe jos tocmai din Ludgate Circus, de unde a plecat azi-dimineață.

Doamna O'Keefe și Arthur Conan Doyle s-au uitat la Oscar Wilde cu o uimire fără margini.

— Nu-mi vine să cred, Oscar, a spus doctorul. Sigur o cunoști, imposibil să nu o știi de undeva.

Oscar a pufnit în râs.

— Vai de mine, Arthur, e vorba doar de lucruri elementare: un bun spirit de observație și deducție. Nu fac decât să urmez regulile stabilite de maestru. Te rog să înțelegi: acum, că te-am cunoscut, Holmes mi-e mai aproape de inimă ca niciodată.

Eu eram la fel de uimit.

— Cum ai reușit, Oscar? l-am întrebat. Spune-ne.

— Nu trebuie să îngăduim ca lumina zilei să strice magia, Robert. După ce este explicat, trucul folosit de un prestidigitator pare simplu ca bună ziua.

— Spune-ne, totuși, am insistat eu.

— Domnule, cred că te pricepi să citești gândurile, a șoptit doamna O'Keefe, vorbind în șoaptă de uimită ce era.

— Ba nu, scumpă doamnă, i-a zis Oscar cu amabilitate, deși tare mult aș vrea să pot. Cu toate acestea, a continuat el, întorcându-se spre ea, și eu sunt din Dublin, așa că ți-am recunoscut imediat accentul. Am observat, de asemenea, micul crucifix purtat la gât, ceea ce mi-a sugerat că ești o catolică foarte credincioasă. Am presupus, prin urmare, că trebuie să știi zilele sfinților și eram convins că nu te-ai îndepărta de soț decât dacă însuși Dumnezeu l-a chemat la

El. Hainele tale frumoase, combinate într-o manieră foarte interesantă, mi-au sugerat costume de teatru primite în dar – probabil de la doamnele pentru care ai fost costumieră – iar machiajul foarte puternic mi-a sugerat tot o viață trăită în apropierea scenei. Ești mai obișnuită să te îmbraci în ținute de seară decât de zi.

— Dar cum de v-ați dat seama că am venit de la Ludgate Circus?

— O'Donovan & Brown din Ludgate Circus este cea mai mare firmă care asigură personal gospodăresc din insula de smarald, Irlanda. Ei au trimis câteva menajere și în Tite Street, unde locuiesc. Am bănuț că ai primit cheile de la această casă de la ei chiar în dimineața aceasta, apoi ai pornit pe jos până aici, dar te-ai rătăcit puțin pe drum.

— Uimitor, Oscar, pur și simplu uimitor, a murmurat Conan Doyle, bătând din palme de admirație.

— Bine, Oscar, dar cum ai ghicit numele doamnei? l-am întrebat eu.

— Păi, nu l-am ghicit, mi-a răspuns el, zâmbind larg și dezvelindu-și dinții inegali și îngălbeniți. Am făcut o încercare cu prima literă a numelui, atâta tot. Mai bine de jumătate dintre numele de familie ale irlandezilor încep cu O. Norocul a fost de partea mea...

— Chiar puteți citi gândurile? a repetat irlandeza buimăcită, înțepenită acum într-o plecăciune constantă înaintea noastră.

— Nici pe departe, scumpă doamnă, a spus Oscar, adăugând, spre uimirea noastră reînnoită, sunt muzician, și m-am obișnuit să folosesc uneori salonul de la etajul acestei case ca să repet piese de muzică de cameră cu colegii mei. Doctorul Doyle și domnul Sherard, aici de față, sunt noii membri ai trioului meu și am venit să inspectăm clădirea.

Pregătim *Divertismentul* în mi bemol major de Mozart. Vrei să fii atât de amabilă și să ne permiți să intrăm?

În vreme ce doamna O'Keefe căuta cheia potrivită, Conan Doyle a zis:

— M-ai lăsat cu gura căscată, Oscar. Nu reușesc să te înțeleg.

El a râs din nou, ceva mai tare decât mai devreme, dar râsul lui devenise sumbru.

— Și eu rămân uneori uimit. Iată-mă făcând un joc din toate și perseverând cu șarade copilărești, când, de fapt, urmează să vă pun în fața unei scene îngrozitoare. Uneori, nici eu nu mă înțeleg.

• 3 •

Cowley Street numărul 23

Casa din Cowley Street numărul 23 era o clădire cu un etaj, construită din cărămidă roșie puțin după anul 1780, ca parte dintr-o serie de locuințe modeste destinate inițial copiștilor și coriștilor de la Westminster Abbey. Exteriorul casei degaja un aer de demnitate simplă; interiorul, lipsit de spațiu și de aer și aparent nemobilat, nu avea nici o trăsătură care să-l scoată în evidență. După ce a descoperit ce cheie se potrivea în broasca de la ușa principală, doamna O'Keefe ne-a permis să pătrundem într-un hol strâmt și incomod, ceva mai spațios decât ghereta unei santinele. Exact în fața noastră se găsea o scară abruptă din lemn, îngustă și nemochetată.

— Urcăm? a sugerat Conan Doyle.

— Dacă ne îngăduie doamna O'Keefe, a spus Oscar.

— Desigur, domnule, a spus femeia, făcând din nou o jumătate de genuflexiune și gesticulând către scară.

Simțiți-vă ca acasă. Doar știți drumul. Eu mă duc să găsesc lămpile cu gaz.

— Dar nu este nevoie, a spus Oscar, avem lumină suficientă.

Prin geamul aflat deasupra ușii de intrare pătrundea un fascicul de raze de soare, scoțând în evidență praful ce plutea în aerul de deasupra scării.

— Haideți, ne-a îndemnat Conan Doyle, să terminăm mai repede treaba.

Am urcat treptele, ajungând imediat pe palier.

— Aceasta este camera? a întrebat Doyle.

— Exact, i-a răspuns Oscar.

— Prea bine. Noi suntem pregătiți. După tine...

Încet și cu precauție, Oscar a apăsât pe clanță și a deschis ușa.

Ne-am adaptat privirea la semiîntunericul dinăuntru. Draperiile din catifea groasă, de culoare verde-închis, erau trase complet peste ferestrele din fața noastră, însă pe sub ele se strecura o dungă de lumină ce parcă încălzea camera. Podeaua de scândură era goală. Pereții, la fel. În afara draperiilor, înăuntru nu mai exista altă piesă de mobilier. Nici lămpi, nici sfeșnice, nimic; camera era cu desăvârșire pustie.

— L-au luat de aici, a exclamat Oscar.

— Dar a fost vreodată aici? a întrebat Conan Doyle.

— Arthur, pe cuvântul meu că... a dat Oscar să protesteze, dar Conan Doyle a ridicat o mână, cerând liniște.

Din clipa în care părăsisem hotelul, cu jumătate de ceas înainte, Oscar controlase pe deplin situația. Ne condusesse plin de energie și de hotărâre. Acum era debusolat. Energia lui se stinsese, hotărârea i se transformase în nedumerire.

Fără să ridice vreo obiecție, omul de lume l-a lăsat pe tânărul doctor provincial să preia controlul. În vreme ce Conan Doyle a traversat camera cu pași iuți ca să tragă draperiile, Oscar, cu un aer plouat, a rămas tăcut lângă ușă, cu privirea ațintită în podea.

— Simți miros de tămâie? a întrebat Doyle.

— Nu, am zis eu, adulmecând aerul. Eventual, un miros de ceară de albine.

— Într-adevăr, a confirmat el, podeaua a fost lustruită recent. Sclipește. A făcut câțiva pași prin cameră, de parcă ar fi vrut să o măsoare. Pe podea nu se vede nici o urmă de sânge și nici ceară de la lumânările arse.

— Aici era un covor, unul persan, a murmurat Oscar, mai mult pentru sine. Avea picioarele aici, capul, acolo... Era și un cuțit... Țin minte o lamă, una care sclipea...

Conan Doyle nu a părut să-i acorde atenție. A început să examineze pereții, trecându-și degetele încet peste tapetul pânzat, în stil Regency, cu dungi negre și verzi, destul de murdar. A rămas câteva clipe lângă fiecare perete, studiindu-l cu un aer concentrat. Nu se vedeau cuie ori cârlige, nici semne care să trădeze prezența cândva a unor tablouri atârdate, și nici urme care să indice locurile unde fuseseră plasate piesele de mobilier. De partea dinăuntru a ușii era agățat un mic umerăș din alamă: nimic altceva. Camera era goală și părea să fie așa de mult timp.

— Foarte bine, a spus Conan Doyle în cele din urmă, am văzut ce era de văzut. Ne-am terminat treaba. Acum trebuie să prind trenul. Cu un gest amical, și-a pus o mână pe umărul lui Oscar. Hai, prietene, să plecăm.

Părând amețit, Oscar s-a lăsat condus în josul scării. Doamna O'Keefe se frământa în dreptul ușii de la intrare, dornică să ne fie în continuare de ajutor.

— Sunteți mulțumiți de cele văzute? a întrebat ea. Vă convine camera aceea? Am găsit bucătăria și am făcut un ceai, în caz că domniile voastre doresc ceva înviorător.

— Nu, îți mulțumim din inimă, a spus Conan Doyle, scoțând o monedă de șase penny din buzunarul hainei și întinzându-i-o. Îți rămânem îndatorați, dar acum trebuie să plecăm.

— Îți suntem recunoscători, a repetat Oscar cu privirea în gol, de parcă s-ar fi aflat în cealaltă parte a lumii.

Apoi, revenindu-și, a făcut o plecăciune în fața doamnei O'Keefe și i-a întins mâna. Femeia i-a luat-o și i-a sărutat inelul, de parcă ar fi avut în față un episcop.

— Fiți binecuvântat, domnule, a zis ea, o să mă rog pentru dumneavoastră.

— Roagă-te la Sfântul Jude, a murmurat Oscar, sfântul cauzelor pierdute.

— O să mă rog și la Sfânta Cecilia, a adăugat doamna O'Keefe, făcându-și semnul crucii, străduindu-se să țină pasul cu noi, până în stradă. Ea îi ocrotește pe muzicieni, nu-i așa? Vă va avea și pe dumneavoastră în grija ei.

Câtă vreme trăsură ne-a dus legănat pe Abingdon Street, către podul Westminster, am păstrat cu toții o tăcere încordată. Eu nu am deschis gura, pentru că nu găseam nimic de spus. Oscar era cufundat în gânduri melancolice și privea în gol pe geamul trăsurii. În cele din urmă, când am intrat în Parliament Square, Conan Doyle a spart tăcerea.

— Oscar, nu știam că ești și muzician. La ce instrument cânti?

— Nu sunt muzician. Și nu cânt la nici un instrument, i-a răspuns Oscar. Muzicianul familiei este fratele meu, Willie. El cântă la pian...

— Și compune, am adăugat eu, sperând că astfel voi da un impuls conversației. Willie Wilde creează parodii și pastișe muzicale extrem de spumoase.

— Da, a spus Oscar, privind în continuare pe fereastră. Caricaturizarea este tributul plătit de mediocritate geniului.

Conan Doyle a izbucnit în râs. Oscar s-a răsucit brusc spre el.

— Ai dreptate, Arthur. Am fost nedrept. Când vorbesc despre fratele meu mai mare, se întâmplă deseori să fiu răutăcios. Asta pentru că nu sunt chiar sigur că finalurile *Preludiilor* de Chopin „îmbunătățite” de Willie și-au îndeplinit rolul.

Conan Doyle a zâmbit.

— Și eu am învățat cândva să cânt la tubă, a spus el, cu intenția evidentă de a-l împiedica pe Oscar să recadă în starea de reverie de mai devreme.

— Serios? a exclamat acesta, și a băut din palme, un lucru total neașteptat. Chiar așa? (Imaginea doctorului din Southsea, cu ochii melancolici și mustața care îl făceau să semene cu o morsă, suflând din greu în muștiucul tubei, l-a înveselit imediat.) Spune-ne mai multe, Arthur. Când s-a întâmplat asta? Și de ce?

— Cu mulți ani în urmă, la școală.

— La Stonyhurst? Așadar, sistemul public de învățământ englez a reușit ceva cu care se poate lăuda!

— Nu, Oscar, l-a corectat Doyle, râzând binedispus, nu la Stonyhurst. Când aveam șaptesprezece ani, înainte de a-mi începe pregătirea ca medic, am făcut un an la o școală din Austria, la iezuiți.

Oscar abia a reușit să-și înfrâneze hohotele de râs.

— Iezuiții și cântatul la tubă, a exclamat el. Domnul fie lăudat! (Vreme de o clipă, a părut să-și fi revenit complet și s-a aplecat spre Doyle, atingându-l cu palma pe genunchi.) Arthur, cred că te cunosc suficient de bine ca să-ți spun ceva. Când studiam la Oxford, mi-am petrecut o seară în compania unei trupe de cântăreți de iodlere tirolezi. A vorbit apoi cu voce scăzută, de parcă ne-ar fi împărtășit un secret: Experiența aceea m-a schimbat pentru totdeauna.

Doyle și cu mine am izbucnit în râs, iar Oscar s-a rezemat de spătar, lăsându-și capul masiv pe tetiera din piele a banchetei. Ne-am uitat la el și i-am zâmbit. El și-a întors capul să se uite iarăși pe fereastră și, cât a făcut asta, am văzut două lacrimi curgându-i pe obraji.

— Ce-ai pățit, Oscar? l-a întrebat Doyle, îngrijorat, pentru că nu era obișnuit cu schimbările lui bruște de dispoziție.

— Mă gândeam la Billy Wood. L-am iubit pe băiatul acela.

A urmat o tăcere jenantă.

— Prin urmare, nu a fost chiar un necunoscut pentru tine, adevărat? a zis Doyle, privindu-l printre gene și apoi ridicând o sprânceană.

— Nu, a spus Oscar, întorcându-se cu fața spre doctor. În privința asta, v-am mințit. Îmi cer iertare. Billy Wood nu-mi era necunoscut.

— Și l-ai iubit?

— L-am iubit, a spus Oscar. Da. L-am iubit – ca pe un frate.

— Ca pe un frate?

— Ca pe fratele mai mic pe care ar fi trebuit să-l am. Am fost prieteni – prieteni foarte buni. Amici la cataramă. Cândva, am avut o soră mai mică. Cât a trăit, mi-a fost cea

mai bună prietenă. Dar am pierdut-o și pe ea. Avea doar zece ani când a murit.

— Îmi pare rău, a zis Doyle, n-am știut asta.

— A trecut mult timp de atunci, a spus Oscar, căutându-și batista și, fără să dea semne că ar fi conștient de gesturile lui, s-a șters la ochi și a continuat: Mai bine de douăzeci de ani. Apoi a zâmbit. „Cei buni mor primii.” Isola avea zece ani. Billy abia dacă avea șaisprezece. „Cei buni mor primii, iar cei cu inimi uscate precum e colbul vara ard până la ultima pâlpâire.” Apoi s-a uitat pe geamul trăsurii, către fluviu. Eram pe mijlocul podului Westminster. Robert, ai recunoscut versurile?

Spre rușinea mea, nu le recunoscusem.

— Sunt cumva din Shakespeare? am întrebat.

— Nu, mi-a spus el pe un ton de reproș, nu-s ale lui Shakespeare. Sunt ale străbunicului tău. Apoi s-a întors spre Conan Doyle ca să-i explice: Robert este strănepotul unuia dintre puținii poeți laureați care meritau această onoare: William Wordsworth.

Arthur i-a răspuns printr-un sunet ce exprima respectul – reacția inevitabilă, din câte se pare, la aflarea unei asemenea informații. Oscar a urmat:

— Robert se arată reticent în legătură cu distinsul lui strămoș deoarece și el scrie poezii. Însă, având în vedere unde ne aflăm – pe podul Westminster – și felul în care se prezintă această dimineață, adică „mută, dezgolită”, sper că mă veți ierta...

Ca să-l împiedic pe Conan Doyle să declanșeze seria de întrebări despre care știam – din experiența de o viață – că vor fi generate de simpla menționare a legăturii pe care o aveau cu Wordsworth, am intervenit, sperând că voi reuși să schimb subiectul discuției:

— Arthur, ai copii?

Conan Doyle era o persoană de bun-simț – inteligentă și sensibilă – astfel că și-a dat seama imediat că nu mi-ar fi plăcut o discuție referitoare la istoria familiei Wordsworth-Sherard.

– Da, s-a grăbit el să răspundă, doar unul – o fiică, Mary. Chiar săptămâna asta împlinește nouă luni. E grasuță și plină de viață, are ochi albaștri și, deocamdată, picioare strâmbe. O iubesc foarte mult.

– Copiii sunt o bucurie de nedescris, a spus Oscar. Băieții mei au trei și, respectiv, patru ani, și sunt foarte vioi. Mă tem cumplit pentru soarta lor.

– Înțeleg, a zis Arthur, cu blândețe în glas. Cândva, am avut și eu o soră. Dar a murit.

– N-am știut asta, a spus Oscar.

– Păi, de unde puteai ști? l-a întrebat Doyle.

– Nu m-am gândit să întreb. Am fost necugetat. Te rog să mă ierți, prieten drag. Pot să te socotesc prietenul meu, cu toate că ne cunoaștem de puțină vreme?

– Mă simt onorat să-ți fiu prieten, Oscar, i-a răspuns Conan Doyle, iar când a rostit aceste cuvinte, am simțit că era mișcat.

(Când am ajuns să-l cunosc mai bine, am remarcat că, ori de câte ori vorbea despre ceva personal sau despre chestiuni care îl afectau profund, accentul său, tipic pentru orașul Edinburgh, de obicei imperceptibil, devenea pregnant.)

– Iubirea își are propriile merite, a spus Oscar, dar pentru mine, prietenia este mult deasupra acesteia. Nu cunosc nimic pe lume care să fie mai nobil ori mai de preț decât adevărata prietenie. Vom deveni prieteni adevărați, Arthur?

— Așa sper, a spus Doyle cu convingere și, ca și cum ar fi vrut să pecetluiască o înțelegere, s-a întors către Oscar și i-a strâns mâna cu putere.

Chiar dacă s-a chircit de durere – lucru perfect de înțeles, având în vedere că Doyle are o strânsoare de fier –, Oscar s-a ferit să lase să se vadă asta. Cei doi și-au zâmbit, apoi s-au întors către mine, după care am izbucnit cu toții în râs. Atmosfera se limpezise.

— „O vorbă rostită la vreme a conturat acel gând”, am spus eu, adăugând cu stângăcie, drept explicație: Străbunicul meu...

— Știu, a spus Conan Doyle. Am învățat poemul acela pe de rost la școală.

— În Austria? a exclamat Oscar.

— Nu. La Stonyhurst. Acesta este poemul meu preferat. Cuprinde câteva dintre cele mai frumoase exprimări din limba engleză. „Pentru mine, cea mai modestă floare poate da naștere unor gânduri ce sălășluiesc mult prea adânc pentru a desfereca lacrimi.”

— A, dacă ar fi să mă nasc din nou, a spus Oscar, mi-ar plăcea să fiu o floare – fără suflet, însă splendidă.

— Și ce floare ai dori să fii? l-am întrebat.

— Vai, Robert, având în vedere păcatele mele, aș vrea să fiu o mușcată roșie!

Cum am izbucnit cu toții în râs, Doyle a aruncat o privire pe geam și a văzut în depărtare treptele gării Waterloo, astfel că a spus cu o grabă neașteptată:

— Oscar, pot să te întreb ceva?

— Orice.

— Referitor la casa de la numărul 23 din Cowley Street?

— Desigur.

Oscar se simțea din nou în largul său.

— A cui este casa?

— Cea din Cowley Street? Habar n-am, a răspuns el fără să pară deloc tulburat.

— Dar ai închiriat camere acolo? și-a început cu delicatețe Conan Doyle seria de întrebări, așa cum procedează orice doctor de familie amabil, când vrea să obțină amănunte despre simptomele resimțite de pacient; dar, treptat, tonul amical și apropiat a făcut loc unuia mai puțin prietenos, mai asemănător celui folosit la audierea martorilor într-o sală de tribunal.

— Da, a răspuns Oscar, am închiriat camere acolo; ocazional, nu foarte des.

— Și cu toate acestea, nu știi cine este proprietarul?

— Nu. Am închiriat prin compania O'Donovan & Brown din Ludgate Circus.

— Compania aceasta intermediază închirieri?

— Întocmai. Dacă-mi aduc bine aminte, percepe patru lire pe lună pentru casă – ori o guinee pe săptămână, ori patru șilingi pe zi, cu totul. Ți-ai propus cumva să înființezi o asemenea firmă la Londra, Arthur?

Conan Doyle a ignorat încercarea de glumă a lui Oscar. În schimb, s-a încruntat.

— Cu totul? a repetat el.

— Exact. De obicei, există și câte o persoană de treabă, precum doamna O'Keefe, care poate ușura viața celor ce locuiesc acolo.

— Dar nu înțeleg, Oscar. Doar ai o casă cu multe încăperi în Tite Street. De ce ai avea nevoie de alta, tocmai în Westminster – mai ales că trebuie să plătești patru șilingi pe zi pentru ea?

— Se poate închiria și pentru jumătate de zi, Arthur. Firma O'Donovan & Brown face toate eforturile pentru a

satisfacă orice solicitare. Din câte știu, există un doctor care închiriază casa în fiecare zi de luni la prețul de jumătate de coroană. Nu am avut prilejul să-l întâlnesc. Mi s-a spus că, în general, persoanele care apelează la serviciile lui sunt femei tinere. Am înțeles că acest doctor nu este chiar o persoană respectabilă.

— Oscar, a spus Conan Doyle, nu mi-ai răspuns la întrebare.

— Nu e nici un mister, Arthur, i-a replicat Oscar fără să se supere. Când, ocazional, am câte un elev căruia îi predau ceva, ori am nevoie de o cameră în care să pot scrie, închiriez o zi sau două casa din Cowley Street. Totul e foarte simplu. Acasă la mine sunt soția, copiii și servitorii – plus prieteni sâcâitori și negustori impertinenți care, invitați ori nu, apar la ore nepotrivite. Doar când ești complet izolat de orice și oricine poți lucra cum se cuvine. Din câte știu, doctorii vor ca sălile lor de așteptare să fie pline; pe de altă parte, poeții vor ca ale lor să fie pustii. Așa cum ne-a învățat strămoșul lui Robert, poezia este emoție rememorată în tăcere. Iar în Tite Street nu am niciodată liniște.

Trăsura oprise deja în fața gării, dar Conan Doyle nu terminase încă.

— Și cei care închiriază casa din Cowley Street sunt în principal scriitori?

— Scriitori, dar și muzicieni. Și artiști. Tot felul de oameni, în realitate. O dată, am întâlnit acolo un cleric, un ajutor de episcop. Lucra la niște predici – pe tema căinței și a celor șapte păcate capitale, din câte-mi amintesc. Și unii membri ai Parlamentului folosesc acea casă. Merg acolo să joace cărți, cu pictori și cu modelele lor.

— Să înțeleg că pe Billy Wood l-ai cunoscut în Cowley Street?

- Da, a spus Oscar simplu.
- Era modelul vreunui artist?
- Da, a răspuns Oscar, surprins. Cum ai ghicit?
- Ai spus că era frumos.

— Avea frumusețea tinereții. Iar eu sunt pasionat de frumusețe – la fel ca Wordsworth. Și ca Robert. Nu am nici o îndoială, doctore, că și tu apreciezi frumusețea. Poezia este exprimarea spontană a sentimentelor copleșitoare. Patima pentru frumusețe este doar dorința acerbă de a trăi. L-am cunoscut pe Billy Wood și l-am iubit. Era tânăr și frumos... și avea un spirit deosebit. În compania lui mă bucuram că trăiesc.

- Ne-ai spus că era un copil al străzii.

— Întocmai, a spus Oscar, privindu-l pe anchetator drept în ochi. Nu avea deloc educație; abia dacă știa să citească; se putea semna, dar nimic mai mult. Avea însă o inteligență înăscută – o minte dornică de dezvoltare și o memorie impresionantă. La acestea se adăuga o capacitate de concentrare pe care nu am mai întâlnit-o la cineva atât de tânăr. Era însetat de cunoaștere – iar eu eram încântat să-l învăț.

- L-ai învățat? s-a mirat Conan Doyle.

— L-am învățat să aprecieze poezia. L-am dus la teatru și i-am încurajat talentul. Pentru că era talentat. Părea un actor înăscut. Dacă ar fi devenit actor, ar fi ajuns departe.

— Și spui că ieri ți-ai văzut tânărul prieten, pe acest Billy Wood, în camera de la etaj din Cowley Street, dezbrăcat și plin de sânge, cu beregata tăiată de la o ureche la cealaltă.

- Întocmai, Arthur. Iar tu nu mă crezi.
- Ba da, a spus Conan Doyle, te cred. Pe deplin.

Restaurantul Simpson de pe Strand

În acea dimineață apăsătoare de sfârșit de august, gara Waterloo era încinsă și aglomerată. Ceasul gării nu funcționa, iar pe peroane se iscase haos.

Când Arthur Conan Doyle a coborât din trăsură, i-am întins valiza, geanta de voiaj, cutia de pălării și buchetul din flori de vară cumpărate pentru soția lui. Așa cum stătea acolo încărcat de bagaje, luându-și zâmbitor rămas-bun de la noi, degaja un aer de siguranță și decență de-a dreptul copleșitor. Am văzut de-a lungul vieții mulți oameni memorabili – poeți, exploratori, soldați, oameni de stat – dar puțini mi s-au părut a fi mai buni și mai direcți decât Arthur Conan Doyle.

Rămas în trăsură, Oscar s-a căutat în buzunare după banii cu care să-i plătească vizitiului. Arthur i-a strigat:

— Permite-mi să plătesc o parte din cursă, Oscar, iar tu păstrează trăsura. Aș vrea să te duci direct la Scotland Yard. De aici mă pot descurca foarte bine și singur.

— La Scotland Yard?

— Da, a zis Doyle cu fermitate, apropiindu-se de ușa trăsurii și luând o atitudine de medic sfătos. E o chestiune de competență poliției, Oscar. Băiatul acela a fost ucis – nu am nici o îndoială în privința asta. Dacă stătea cu capul spre fereastră, așa cum ai precizat tu, și cu picioarele spre ușă, atunci cred că beregata i-a fost secționată de la dreapta la stânga dintr-o singură mișcare brutală. Carotidele, care duc sângele la creier, au fost retezate instantaneu. Băiatul a murit în câteva clipe. Având în vedere tinerețea lui, pierderea de sânge a fost considerabilă.

Oscar a rămas tăcut.

— De unde știi toate astea, Arthur? l-am întrebat eu. În cameră nu era nici urmă de sânge.

— Nu erau urme pe podea și nici pe plintă, a zis Doyle, dar la înălțimea de un metru și jumătate, pe peretele din dreapta, cum privești spre fereastră, am observat câteva urme foarte fine de sânge – nu întinse, ci ca niște stropi. Cred că atunci când jugularele au plesnit, șuvoiul de sânge a țâșnit în aer și a lăsat acele semne elocvente.

Brusc, dintr-un impuls greu de controlat, Oscar a întins mâinile în față, către Conan Doyle.

— Arthur, rămâi, l-a rugat el, rămâi și ajută-mă să descopăr cine este cel care a comis această crimă oribilă.

— Nu pot, Oscar, trebuie să ajung acasă. Mă așteaptă Touie. Nu uita că e ziua ei de naștere.

— Atunci, te întorci mâine? l-a implorat el.

Zâmbind, Conan Doyle a clătinat din cap. Ochii lui albaștri și pătrunzători păreau încărcăți de regret, însă pe față i-a apărut imediat un surâs.

— Oscar, a zis el râzând, nu sunt detectiv. Sunt doar un doctor de țară, iar Sherlock Holmes este rodul imaginației mele. Nu te pot ajuta, după cum nici el nu poate. Ai putea la fel de bine să ceri ajutor Prințului Fericit sau oricăruia dintre personajele create de tine. Du-te la poliție. La Scotland Yard. Iar asta, neîntârziat.

— Nu pot, a zis Oscar.

— Trebuie, a insistat Doyle. La Scotland Yard am un prieten – inspectorul Aidan Fraser. Spune-i numele meu, iar el îți va oferi tot sprijinul necesar. Poți avea încredere în el. E din Edinburgh.

Oscar a dat să protesteze – a întins brațele implorator spre Conan Doyle – dar acesta nu s-a lăsat înduplecat. Dând

încet din cap, a făcut câțiva pași înapoi, apoi s-a amestecat în mulțime, strigând către noi în timp ce se îndepărta:

— Oscar, o să-ți placă omul. Spune-i lui Fraser totul – și urmează-i sfatul. Robert, îngrijește-te să-mi dea ascultare! Duceți-vă! Plecați imediat!

Am făcut semne din mână spre noul nostru prieten care, încărcat cu bagaje și cu un buchet de flori, ne-a întors spatele și a dispărut în mulțimea călătorilor care se grăbeau spre peroane.

— E un om de aur, a murmurat Oscar, dar a plecat.

Urcându-mă în trăsură, am strigat spre vizitiu:

— La Scotland Yard, însă Oscar a contramandat imediat ordinul.

— Nu, a spus el cu răceală. Nu. E trecut de ora două, Robert, și mi s-a făcut poftă de stridii și șampanie.

— Dar...

— Fără nici un dar, Robert. Vizitiu, du-ne, te rog, la restaurantul Simpson, pe Strand. Apoi s-a așezat comod și m-a cântărit din ochi. Trebuie să mă gândesc. Iar pentru asta, am nevoie de stridii și șampanie.

Oscar și-a impus voința. Bineînțeles. Întotdeauna obținea ce voia. Ne-am îndreptat spre taverna Marele Divan de pe Strand, care îi aparținea lui John Simpson. Însă după ce am ajuns la restaurant și ne-am așezat (la „cea mai bună” masă, la parter, în colțul cel mai îndepărtat, singura de la care se vedea întreaga sală), spre uimirea mea, Oscar a respins meniul prezentat și a comandat.

— Pentru început, vrem creveți cu unt și nucșoară, și o sticlă din cel mai bun Riesling. Iar după aceea, eu aș vrea o porție de spată de berbec, iar domnul Sherard, obișnuita friptură de vită – în sânge și tăiată pieziș spre os – cu cel mai proaspăt sos de hrean, budincă de Yorkshire și niște

varză fiartă slab, totul servit, te rog, cât se poate de fierbinte. La friptură vom bea vin roșu de Burgundia, conform recomandării pivnicerului de aici. Sunt dispus să trăiesc cât mai riscant.

După ce tânărul chelner a plecat zâmbind, i-am zis lui Oscar:

— Ce s-a întâmplat, ți-a pierit pofta de stridii și șampanie?

— Asta a fost acum un sfert de ceas, mi-a răspuns el, când ne aflam la sud de fluviu. De atunci m-am răzgândit. După cum știi, doar cei lipsiți de imaginație dau dovadă de statornicie. Pe de altă parte, m-am gândit. Am hotărât să procedez așa cum m-a sfătuit Arthur. După ce mâncăm, mergem să-l căutăm pe inspectorul Fraser.

— De ce nu te-ai dus la poliție ieri, îndată ce ai găsit cadavrul?

Încruntându-se, Oscar și-a desfăcut șervetul și a băgat un colț al acestuia pe sub partea de sus a vestei.

— Am avut motivele mele.

M-am uitat la el, așteptând o lămurire. Atent, și-a aranjat șervetul peste burta mare, privindu-mă în tăcere. Am așteptat. N-a scos o vorbă. Am încercat să-l stimulez.

— Adică?

— Adică, ce? m-a îngânat el.

— Motivele, care au fost acestea?

S-a aplecat spre mine și mi-a zâmbit.

— Robert, ai avut vreodată de-a face cu un polițist?

Am rămas puțin pe gânduri.

— Nu cred, i-am răspuns.

— Mda, cu atât mai bine pentru tine. Polițiștii nu seamănă cu noi. Noi suntem poeți. Admirăm crinii. Purtăm papuci de mătase. Limba pe care o vorbim, lumea în care

trăim, prietenii pe care le avem: toate acestea îi sunt străine ofițerului de poliție metropolitan. El duce un trai prozaic, încălțat cu ghete cu blacheuri, iar ceea ce nu este pe deplin prozaic – orice amintește chiar vag de poezie, orice lucru imprevizibil, original, neortodox – îl alarmează, îl face să devină bănuitor... Treaba pe care o aveam în casa din Cowley Street era într-un totu onorabilă, dar știu că unele dintre lucrurile care se petrec acolo sunt cel puțin ciudate. Nu sunt convins că un polițist obișnuit ar înțelege pe deplin. Poate inspectorul Fraser, la care ne trimite Arthur, este altfel decât ceilalți.

— Crezi că dacă implici poliția în rezolvarea cazului riști ceva?

— Risc doar să fiu înțeles greșit, atâta tot. Dar, așa cum i-am spus încântătorului nostru chelner, sunt dispus să trăiesc periculos. Pe de altă parte, nu cred că avem de ales dacă vrem să îi facem dreptate lui Billy Wood.

— Și de ce este acest lucru atât de important pentru tine, Oscar?

S-a uitat tăios spre mine.

— Ce vrei să spui?

— Ai zis că Billy Wood era doar un copil al străzii...

Pe neașteptate, a lovit cu palma în masă, dovedind o furie înspăimântătoare. Am pălit. Cei de la mesele apropiate s-au întors către noi.

— Numai „domnilor” trebuie să li se facă dreptate? m-a întrebat el cu glas ridicat. Nu are dreptul și cel mai amărât copil al străzii la justiție în aceeași măsură ca și cel mai mare duce? Robert, mă uimești.

— M-ai înțeles greșit, Oscar, am încercat eu să-l îmbunesc.

— S-ar putea, a replicat el pe un ton ceva mai stăpânit, în vreme ce chelnerul ne așeza creveții în față. Cred că se cuvine ca noi, care avem atât de multe lucruri, să facem tot ce se poate pentru cei care, la fel ca Billy Wood, au atât de puține. Trebuie să fim prieteni cu cei care nu au amici, Robert. Dacă nouă, poezilor cărora nu le lipsește nimic, nu ne pasă de toți Billy Wood de pe lumea asta, atunci cine se va sinchisi de ei?

Chelnerul i-a întins lui Oscar un coșuleț cu pâine prăjită. Acesta a ridicat privirea spre el și i-a zâmbit.

— Mulțumesc, Tito.

S-a uitat la mine și, vreme de o clipă, și-a pus palma peste mâna mea. Asta mi-a întărit impresia că trecea brusc de la o stare la alta.

— Robert, ești cam palid, mi-a zis el, zâmbind. Paloarea asta este atrăgătoare doar la un student de douăzeci de ani, dar nu se potrivește nicidecum unui bărbat căsătorit, trecut de treizeci de ani. Mă bucur că te-am invitat aici. Trebuie să redăm obrazilor tăi culoarea, îmi este limpede că ai nevoie de hrană; nu mănânci cum se cuvine.

— Nu-mi pot permite, am zis eu, încântat că pot schimba subiectul. Azi-dimineață am primit o nouă misivă lipsită de respect din partea lui Foxton.

— Foxton? a făcut Oscar și a ridicat mirat din sprâncene.

— Avocatul soției mele. După ce termin cu divorțul, o să rămân fără nici un ban.

— Lasă divorțul, Robert.

— Aș vrea eu, am zis pe un ton aproape plângăreț, dar Marthe este foarte hotărâtă în privința asta. Nu mai există cale de întoarcere. Și pe de altă parte, dacă nu divorțez de Marthe, nu o pot lua în căsătorie pe Kaitlyn.

— Păi, de ce să te căsătorești cu ea? m-a întrebat el, înfigând furculița într-un crevete cu unt. O să se poarte la fel ca Charlotte, Laura și Anna, și ca acea fată fermecătoare de origine poloneză pe care mi-ai prezentat-o... dansatoarea aceea... cum o chema?

— Anelia, am răspuns cu un aer visător. Am iubit-o mult.

— Bineînțeles, Robert – pe vremea aceea, a zis el, apoi a băgat în gură un crevete. Trebuie să fim mereu îndrăgostiți. Tocmai de aceea nu ar trebui să ne căsătorim.

— Mă iei peste picior, Oscar.

— Nicidecum, Robert, mi-a răspuns el brusc înviorat, chiar te invidiez. Duci o viață romanțioasă – iar romanțiozitatea dăinuiește prin repetiție. Fiecare episod de iubire este unic. Nu putem avea decât o experiență măreață cât trăim, iar secretul vieții este să reproducem acea experiență cât de des posibil. Iar tu deții acest secret al vieții, Robert. De aceea te invidiez.

— Iar tu o ai pe Constance. Și eu te invidiez pentru asta.

— Da, a zis Oscar, aruncând o privire către chelarul care venise cu vinul, iar acum ne turna în pahare. O am pe Constance și prin asta mă simt binecuvântat. Viața este o mare furtunoasă. Iar Constance e portul în care-mi găsesc adăpost. Și 1886 a fost anul cel mai bun pentru Riesling.

Vinul s-a dovedit cu adevărat remarcabil, iar Oscar Wilde se putea socoti binecuvântat că o avea de soție pe Constance Lloyd. Ea îi era cel mai sincer prieten și cel mai sigur aliat. Lumea ar trebui să știe că până și în momentele cele mai amare – în perioada cât a fost întemnițat și după aceea, chiar până la moartea ei prematură, cu douăzeci de luni înaintea lui – Constance nu i-a trădat așteptările. Constance Lloyd l-a iubit pe Oscar Wilde la bine și la rău, la sănătate și la boală. A rămas credincioasă jurământului făcut în fața altarului.

Și Oscar a iubit-o pe Constance: știu că acesta este adevărul. În noiembrie 1883, atunci când s-a logodit, înainte de a o fi cunoscut eu (locuiam mai mult la Paris), el mi-a scris (încă mai am scrisoarea aceea) și mi-a descris „frumusețea ei neasemuită”. O numea „micuța Artemis cu ochi violeți”, și vorbea despre „silueta ei zveltă și grațioasă”, „valurile ondulate ale părului ei castaniu, care, prin greutatea lui, aproape o silește să-și țină plecat capul precum o floare” și despre „mâinile ei cu pielea de culoarea fildeşului, care fac muzica de pian să sune atât de dulce, încât și păsărelele se opresc din cântat ca să o asculte”.

Oscar a iubit-o pe Constance. (Merită să repet asta.) S-au căsătorit la Londra, în biserica St James din Paddington, pe 29 mai 1884. În aceeași zi au plecat cu vaporul și apoi cu trenul la Paris, în luna de miere. A doua zi dimineată, după nuntă, le-am făcut o vizită la Hôtel Wagram, de pe rue de Tivoli, ca să-i felicit. I-am găsit la unul dintre etajele de sus ale hotelului, într-un mic apartament ale cărui ferestre dădeau spre grădinile Tuileries. Constance nu mai era o copilă – avea atunci douăzeci și șase de ani – dar radia prospețimea adolescenței și, în acea dimineată, strălucirea iubirii trezite la viață.

— Nu ți se pare minunată? m-a întrebat Oscar.

— E perfecțiunea întruchipată, i-am răspuns.

Țin minte că am lăsat-o să se odihnească și noi doi ne-am plimbat pe rue de Tivoli către piața St Honore, unde Oscar s-a oprit și a golit un raft cu cele mai frumoase flori, pe care le-a trimis soției de care abia se despărțise. Îmi aduc aminte cât de mult a insistat să-mi povestească despre deliciile trăite când a făcut dragoste cu ea și de faptul că l-am oprit, spunând: „Nu, Oscar, *ça c'est sacré*⁴ – nu se cuvine să-mi vorbești despre asta.”

În ziua aceea am luat prânzul toți trei și, deodată, am înțeles perfect de ce Oscar se îndrăgostise atât de profund de micuța lui Artemis. Era frumoasă, dar avea și o educație aleasă, citise foarte mult și era extrem de inteligentă. Cunoscuse și nenorocirea. Tatăl ei – pe care îl adorase – murise când ea avea șaisprezece ani și relațiile cu mama ei fuseseră încordate. Avea înfățișarea atrăgătoare a unei fete, dar înțelepciunea unei femei mature. Vorbea fluent franceză și italiană – și învăța germană, ca să-i facă pe plac lui Oscar. M-a flatat interesându-se de lucrările mele și m-a făcut să devin gelos spunându-mi că de acum se va dedica total pentru a-și mulțumi soțul.

– Îl voi ține strâns legat cu lanțurile iubirii și dăruirii, astfel încât să nu mă părăsească niciodată și nici să nu mai iubească pe altcineva, a zis ea.

După cină, ne-am plimbat într-un cupeu deschis – era o *après-midi d'été*⁵ – și chiar când intram în Place de la Concorde, pe neașteptate, am spus:

– Oscar, te superi dacă-mi arunc bastonul?

– Nu fi absurd, Robert, mi-a zis el. Asta va provoca un scandal. De ce vrei să-l arunci?

– Poate sluji drept sabie, i-am răspuns, și nu știu cum se face, dar în ultimele minute am fost cuprins de dorința de a scoate sabia și de a te împunge cu ea. Și asta pentru că arăți prea fericit.

Constance a râs și mi-a luat bastonul din mână.

– O să-l păstrez eu și-l voi ține mereu când vei fi cu noi.

La taverna Marele Divan a lui John Simpson, în timp ce mâncam creveți cu unt, am ridicat paharele cu cel mai bun Riesling în cinstea „doamnei Oscar Wilde”.

– Dumnezeu s-o binecuvânteze, a zis el.

– Amin, am adăugat eu.

La friptură, am băut vin de Burgundia (un extraordinar Gevrey-Chambertin din 1884), închinând pentru „doamna Arthur Conan Doyle”.

— Să se bucure de multe aniversări ca aceea de azi, a spus Oscar.

— Așa să fie, am zis eu.

Vreme de o clipă, am sperat că, amintind de soția lui Arthur, discuția ar putea reveni în mod firesc la dramaticul eveniment din cursul dimineții, dar nu s-a întâmplat asta. Mi-am dat seama că nu era bine să-mi împing prietenul la o discuție pe un subiect pe care nu-l agreea. Una dintre regulile prieteniei cu Oscar Wilde era aceea că el stabilea regulile.

În acea după-amiază, la taverna Simpson, cât a mâncat și băut – pentru ca apoi să bea și mai mult, întrebându-se cu voce tare dacă ne-am putea îngădui desert și ceva specific și brânză Stilton (cu vinurile asortate) – Oscar a vorbit despre multe lucruri: chiar dacă nu a scos nici o vorbă despre crimă, nici despre încălțăminte, vapoare și ceară de sigilii, sigur a vorbit despre varză (unul dintre punctele slabe ale restaurantului) și despre regi (Oscar era obsedat de vestea urcării pe tron a lui Alexandru ca „rege-copil” al Serbiei). Părțile remarcabile ale stilului de conversație al lui Oscar erau întotdeauna deschiderea și imprevizibilitatea. La acel prânz, într-o succesiune amețitoare, a vorbit despre iubire și literatură, despre visul lui William Morris de a crea un commonwealth socialist, despre opera lui Chabrier, *Le Roi malgré lui*⁶, despre dragostea lui față de margarete, despre oroarea lui față de Bayswater (și de culoarea numită magenta) și despre Tacoma Building din Chicago, care avea treisprezece etaje, fiind primul „zgârie-nori” din lume.

— Să-ți fie milă de americani, Robert, mi-a zis el. Pe măsură ce clădirile lor se înalță tot mai mult, moralitatea lor se va prăbuși – poți fi sigur de asta.

Mereu râdeam în compania lui Oscar, dar nu mă simțeam întotdeauna în largul meu. Mă bucuram să mă aflu alături de el, dar eram deseori temător. Dispoziția lui – la fel ca stilul de conversație – era imprevizibilă. Își dădea seama perfect de tendința de schimbare neașteptată a stării de spirit și recunoștea că asta nu-l făcea să fie un companion perfect.

— Sunt individul cu cea mai stranie minte din lume, obișnuia să spună. Iartă-mă.

La ora trei după-amiază, când am auzit ceasul restaurantului bătând, ca din senin, Oscar a pus furculița jos și și-a împins farfuria deoparte.

— Robert, ce căutăm aici? Ce-nseamnă nebunia asta? Un tânăr prieten al meu a fost ucis, sfârșindu-și viața cu beregata tăiată. Iar acum cadavrul lui a dispărut – iar eu iau masa de prânz! Vorbesc despre dreptate în vreme ce mă ghiftuiesc aici cu *tarte au poires au chocolat courant*⁷. Mi-e și rușine – sunt un laș. Ieri nu m-am dus la poliție pentru că m-am temut... Acum, când sunt pe jumătate cherchelit, mi-a revenit curajul. Și-a smuls șervetul prins în deschizătura vestei și s-a ridicat în picioare. Hai, Robert, să mergem neîntârziat la Scotland Yard. S-a sprijinit de umărul meu ca să nu-și piardă echilibrul. Plătesc eu. Să căutăm o trăsură. Să facem ceea ce trebuia să fi făcut acum trei ore. Vom discuta cu acest inspector Fraser, indiferent de consecințe. Trebuie să aruncăm zarurile, orice numere ar ieși.

• 5 •

Fraser de la Scotland Yard

În cursul prieteniei mele cu Oscar Wilde, am avut prilejul să cunosc mulți oameni remarcabili. Cred însă că niciunul nu mi-a influențat viața mai profund decât Aidan Edmund Fettes Fraser.

În ziua în care eu și Oscar l-am cunoscut, pe 1 septembrie 1889, Fraser împlinea treizeci și doi de ani. În pofida ochilor adumbriți, adânciți în orbite, părea mult mai tânăr. Bine bărbierit, cu trăsături precis cizelate, proporționate, cu un ten alb precum varul și o frunte lată, netedă ca alabastrul. Avea părul închis la culoare, aproape negru, pieptănat peste cap fără cărare și, probabil, o idee mai lung decât era la modă. Șoca din toate punctele de vedere: înalt, zvelt, athletic și bine proporționat. Înfațișarea lui i-a amintit lui Oscar de pictura lui Rossetti, *Dante desenând un înger la comemorarea morții Beatricei*. (Era unul dintre tablourile lui preferate: aproape orice tânăr palid și atrăgător îi amintea de Dante pictat de Rossetti!) Mie, Aidan Fraser îmi amintea mai curând de Sherlock Holmes, personajul creat de Conan Doyle.

Fraser era inspector al Poliției Metropolitane – cel mai tânăr dintre cei douăzeci și doi de inspectori –, dar provenea dintr-o familie înstărită. Potrivit lui Conan Doyle, care îi cunoștea bine familia, regretatul lui tată moștenise o plantație de bananieri în Indiile de Vest, iar străbunchiul lui (fratele mamei tatălui lui Fraser) fusese renumitul antreprenor și filantrop scoțian sir William Fettes, a cărui dărnicie făcuse posibilă înființarea Colegiului Fettes din Edinburgh, în 1870. După deschiderea școlii, Aidan fusese unul dintre primii ei elevi. Din câte se știa, fusese un student eminent: bine-crescut, conștiincios, studios – căpitan al echipei de crichet, căpitan al celei de rugby și, la momentul potrivit (fără a stârni defel uimirea sau resentimentele colegilor săi), șef de promoție.

În biografia lui Fraser apăruse un element surprinzător abia după ce absolvise Colegiul Fettes. După rezultatele obținute, și-ar fi putut continua studiile la Colegiul Balliol, Oxford, pentru a absolvi dreptul. În schimb, el preferase să rămână mai aproape de casă și să studieze științele naturii la Universitatea din Edinburgh. Acolo îl cunoscuse pe Arthur Conan Doyle, care era cu doi ani mai tânăr (deși Doyle era considerat mai vârstnic decât el, când erau împreună); cei doi deveniseră cei mai buni prieteni, vreme de trei ani fiind aproape nedespărțiți.

Potrivit spuselor lui Doyle, prietenia lor se baza pe admirația amândurora față de controversatele lucrări ale profesorului Thomas Huxley (biologul, poreclit „Buldogul lui Darwin”) și se cimentase (lucru mai puțin controversat) în decursul multor ore de golf. Huxley era considerat inventatorul termenului „agnostic”, iar Fraser și Conan Doyle – spre disperarea „ortodocșilor” din ambele familii – deveniseră susținători declarați și entuziaști ai „agnosticismului”. Ceea ce îi făcuse pe membrii familiei lui Aidan Fraser să se alarmeze a fost anunțul său, făcut la scurtă vreme după împlinirea vârstei de douăzeci de ani, când devenise major și căpătase calitatea de unic moștenitor al tatălui său, intrând în posesia unei averi ce depășea patruzeci de mii de lire. După absolvire, spusese el, își propusese să nu urmeze tradiția familiilor Fraser și Fettes de a face carieră în comerț, ci să părăsească Edinburghul, pentru a merge la Londra și a intra în recent înființatul Departament de Investigații Criminale al Poliției Metropolitane.

Fraser susținuse că fusese atras de acest departament atât de numele generos (Marele Scotland Yard), cât și de perspectiva de a face „ceva real, ceva folositor în viață”, aplicând în activitatea de poliție filozofia însușită de la profesorul Huxley. „Știința” spusese acesta, „nu este decât

bun-simț instruit și bine organizat”, cuvinte care deveniseră celebre.

Pentru a deveni detectiv în acest departament, Fraser trebuise ca mai întâi să lucreze ca simplu polițist de stradă. Întrunea toate calitățile necesare. Avea atunci peste douăzeci și unu de ani și sub douăzeci și șapte; avea un metru șaptezeci și cinci; putea face dovada că știa să „citească bine” și să „scrie citeț” și avea „cunoștințe suficiente pentru a respecta ortografia”; fusese apreciat ca „în general inteligent” și se constata că nu avea „suferințe trupești”. Lucru deloc surprinzător, având în vedere avantajele educației și creșterii, Fraser promovase fără nici un efort în cadrul ierarhiei, fiind înaintat sau primind un certificat de bună conduită în fiecare an de activitate. În ziua în care l-am întâlnit noi, fusese din nou promovat. Devenise inspector detectiv ce răspundea de coordonarea tuturor operațiunilor Departamentului de Investigații Criminale în cinci dintre cele șaptesprezece divizii ale poliției metropolitane: A (Whitehall), B (Chelsea), C (Mayfair și Soho), D (Marylebone) și F (Kensington). (Sperase – „fie și numai din motive de precizie alfabetică”, explicase el – să primească și divizia E (Holborn), dar, „cu o logică ce se bate cap în cap cu cele mai bune tradiții ale Poliției Metropolitane”, aceasta fusese inclusă în grupul cu G (King's Cross) și N (Islington), sub comanda prietenului și conaționalului său scoțian, inspectorul Archy Gilmour.)

Când Oscar și cu mine am fost conduși în biroul lui de la etajul trei al noii clădiri a Scotland Yard-ului, abia trecuse de ora patru după-amiază. L-am găsit pe Fraser singur la biroul său, cu spatele spre noi, dând impresia că privea pe fereastra îngustă, spre cheiul Tamisei.

— Vă rog, a spus el, întorcându-se brusc imediat ce ne-a auzit, nu mă uitam în gol pe fereastră, vă asigur. Vă

examinam cărțile de vizită. Clădirea este nouă și a fost proiectată de un scoțian, dar iluminatul este deficitar. Vă cer scuze.

Încăperea era cu adevărat întunecoasă și inospitalieră, dar primirea amicală pe care ne-a făcut-o s-a dovedit caldă și însorită, așa cum și-ar fi dorit oricine. Ne-a strâns mâinile, apoi a bătut ușor din palme și ne-a zâmbit.

— Bun venit!

Avea o gură mică, dar zâmbetul era remarcabil datorită dinților perfect aliniați. Albi și uniformi, sclipeau ca niște butoni de manșetă din sidef bine lustruit.

— Bine ați venit, a repetat el, așezându-se pe marginea biroului, invitându-ne să luăm loc în „strană”. Existau doar două scaune cu spătar drept și înalt și cu șezutul netapițat, așezate unul lângă altul în fața biroului. Oscar le-a măsurat, bănuitor.

— Ne cerem scuze pentru deranj, a început el, așezându-se destul de stângaci pe unul din scaune.

— Nu mă deranjați deloc, i-a răspuns Fraser, cordial. Mă onorați. Orice prieten al lui Conan Doyle e și prietenul meu. Fața lui era atât de albă, iar pielea atât de netedă, ochii atât de întunecați, încât exuberanța purtării și zâmbetul orbitor erau, prin contrast, deconcertante. E prima zi în această funcție, iar voi îmi sunteți primii vizitatori. Vă pot oferi câte o ceașcă de ceai?

— Nu, mulțumesc, s-a grăbit Oscar să-i răspundă, temându-se, fără nici o îndoială, de calitatea ceaiului, care se putea întâmpla să fie în ton cu confortul oferit de mobilierul încăperii. Să mă prezint...

— Dar nu este nevoie, domnule Wilde, l-a întrerupt Fraser. Îți știu reputația. Îți admir opera. O cunosc de câțiva ani încoace, de când am citit întâmplător unul dintre eseurile de tinerețe, pe vremea în care eram student.

— Aha, a spus Oscar, măgulit. Aș putea întreba care dintre ele?

— *Adevărul măștilor*, i-a răspuns Fraser, mutându-și privirea de la Oscar la mine. Și, domnule Sherard, a continuat el, în weekend am citit articolul dumneavoastră despre marele Emile Zola, publicat în *Blackwood's Magazine*. Ești un reformator social, domnule – așa cum sper să devin și eu.

Aidan Fraser ne-a încântat, dezarmându-ne. Ne-a făcut să ne simțim ca acasă și, după ce a reușit asta, ne-a invitat să-i spunem povestea noastră.

Oscar s-a conformat. A făcut o relatare detaliată, dar fără înflorituri. Fraser l-a ascultat. Cu atenție, privindu-ne când pe unul, când pe celălalt, încuviințând uneori din cap ori atingându-și ușor bărbia cu degetul arătător, semn că urmărea prezentarea lui Oscar, dar nu l-a întrerupt nici măcar o dată. A ascultat cu atenție și, după ce Oscar a încheiat, a lăsat să se instaureze o tăcere profundă înainte de a vorbi.

— Domnilor, a zis el într-un târziu, aplecându-se către noi cu ochii îngustați, în timp ce pe frunte îi apăruseră câteva riduri fine, avem o problemă.

— O problemă? a repetat Oscar.

— Întocmai, domnule Wilde, avem o problemă... Cum să spun, o crimă în care nu există cadavru devine un mare mister...

— Dar am văzut cadavrul!

— Da, a zis calm inspectorul Fraser, mi-ai spus asta. L-ai văzut acum douăzeci și patru de ore, numai că el a dispărut.

— Am văzut cadavrul, a repetat Oscar pe un ton plângăreț.

— Și l-ai recunoscut ca fiind...

— Al lui Billy Wood.

— ...pe care îl cunoșteai, dar nu foarte bine, da?

— Îl cunoșteam pe băiat, dar... a șovăit Oscar. A făcut un semn larg cu mâna dreaptă, într-un gest de renunțare. L-am cunoscut, dar nu... îndeaproape.

Fraser a remarcat reținerea lui. A lăsat din nou să se instaureze tăcerea.

— Pe menajeră o cunoșteai? a întrebat el.

— Nu.

— Nu ai recunoscut-o?

— Nu.

— Ai putea să mi-o descrii?

— Nu, nu i-am acordat nici o atenție.

— Ce vârstă avea? Cât de înaltă era? Avea vreo trăsătură aparte?

— Nimic de care să-mi aduc aminte, a zis Oscar, apoi a ezitat. Cred că avea ceva roșu, așa mi s-a părut – poate vreo floare sau un batic, nu știu. Am trecut repede pe lângă ea. Nu i-am acordat nici o atenție.

Inspectorul a aruncat o privire în direcția mea și a vorbit de parcă mi-ar fi cerut sprijinul:

— Acum înțelegeți problema? Multe întrebări, prea puține răspunsuri. S-a uitat fix la Oscar. Spui că la scena presupusei crime exista o menajeră, domnule Wilde, dar nu mi-o poți descrie. Susții că a existat un cadavru, dar acesta a dispărut. Spui că acest cadavru era al unui băiat pe care îl cunoșteai, dar nu... îndeaproape. Și atunci mă întreb: de ce niciunul dintre cei care îl cunoșteau îndeaproape – rude, prieteni, cunoștințe – nu i-a raportat dispariția? Unde îi este cadavrul? Pe scurt, unde este proba crimei?

— Există sânge pe un perete! a protestat Oscar.

— Pe care l-ai văzut? a întrebat Fraser.

— L-a văzut doctorul Doyle, a zis Oscar.

— A, da... a murmurat Fraser mai mult pentru sine, picăturile minuscule de sânge văzute de Arthur... A bătut din palme și s-a ridicat în picioare. Trebuie să le vedem și noi, a spus el cu emfază. Asta se poate. Voi trimite imediat un om în Cowley Street – chiar în această după-amiază. La numărul 23, ai zis? Poate descoperim probe de la care să putem porni; dar fără probe, domnule Wilde, în absența cadavrului...

— Trebuie găsit! a exclamat Oscar.

Fraser se așezase, punându-și degetele lungi și subțiri pe tăblia biroului.

— Regret, dar avem resurse limitate, a zis el, clătinând din cap. O mie trei sute de oameni pentru un oraș cu cinci milioane de suflete. Nu putem să începem să căutăm un cadavru precum un ac într-o căruță cu fân, domnule Wilde. Și, cu tristețe trebuie să o spun, chiar când găsim cadavre, chiar când avem în față cea mai sângeroasă probă imaginabilă, de foarte multe ori nu reușim să dezlegăm enigma... Nu vreau să-ți dau speranțe, domnule Wilde. Gândește-te doar la femeile acelea nefericite din Whitechapel.

Timp de câteva luni, la sfârșitul anului trecut, faimosul caz al lui „Jack Spintecătorul” umpluse paginile ziarelor londoneze.

— Am înțeles că recent s-a mai găsit un cadavru. E adevărat? am întrebat eu.

— Da, în urmă cu șase săptămâni, a confirmat Fraser, în Castle Alley. Alice Mckenzie. Avem cadavrul ei sau, mai precis, ce a mai rămas din el. Îi cunoaștem trecutul. Știm ce a făcut în orele dinaintea morții. I-am găsit și i-am interogat pe toți cei care îi erau apropiați pe cei care au văzut-o ultimii. Avem un munte de dovezi – chiar și o

scrisoare despre care se crede că ar fi fost trimisă de ucigaș – dar nu putem soluționa cazul... Și e posibil să nu reușim niciodată.

— Nu i-a fost tăiată beregata?

— Ba da, a spus Fraser, dar nu-ți face speranțe, domnule Sherard. Și abdomenul ei a fost mutilat. Criminalul din Whitechapel ucide femei pe alei întunecoase, nu tineri în camere luminate de lumânări.

Era limpede că discuția noastră se apropia de sfârșit. Fraser s-a ridicat și s-a apropiat de ușă. Oscar și cu mine ne-am ridicat la rândul nostru. Oscar s-a clătinat o clipă și a pălit. Vinurile bune de la restaurantul lui Simpson și aerul închis din încăpere își spuneau cuvântul. Inspectorul de poliție a întins o mână pentru a-l susține.

— Îmi pare rău dacă te-am dezamăgit, domnule Wilde, a zis el. Nu vreau să promit mai mult decât pot oferi. Însă te asigur că voi face tot ce-mi stă în putință. Chiar în această după-amiază voi trimite un om în Cowley Street.

— O să mă țineți la curent cu mersul anchetei? l-a întrebat Oscar.

— Desigur, a spus Fraser, scoțând cărțile noastre de vizită din buzunarul vestei. Voi trimite o telegramă în Tite Street, negreșit.

— La clubul meu, dacă nu te superi, s-a grăbit Oscar să precizeze.

— Bineînțeles. La Albemarle, nu?

— Știi asta? Ești membru al clubului?

— Nu, a zis Fraser, zâmbind și arătându-și dinții perfecți. Sunt detectiv.

Recăpătându-și culoarea în obraji, Oscar a râs cu delicatețe și i-a strâns mâna.

— Inspectore, îți mulțumim pentru timpul pe care ni l-ai acordat. Și-ți mulțumesc și pentru că mi-ai ascultat povestea. Sper că nu consideri că am greșit venind aici astăzi.

— Dimpotrivă, a spus Fraser. Ți-ai făcut datoria – ai anunțat autoritățile competente în legătură cu comiterea unei crime. Ai acționat cât se poate de corect, așa cum ar proceda orice gentleman. S-a oprit o clipă și l-a privit în ochi pe Oscar. Mă surprinde doar că nu ai făcut-o ieri, imediat după ce ai descoperit crima. Ai avut vreun motiv pentru care ai așteptat douăzeci și patru de ore?

În timp ce rostea întrebarea, Fraser a zâmbit cu șiretenie. Spre surprinderea mea, Oscar nu s-a arătat tulburat.

— Sunt prințul amânărilor, a spus el. Este cel mai mare păcat al meu. Niciodată nu amân pe mâine ceea ce aș putea face... poimâine.

Fraser a râs.

— Mda, acum ți-ai făcut datoria, domnule Wilde, și dacă așa se prezintă situația, te rog să-mi accepți sfatul: lasă lucrurile în voia lor. Crima este o treabă sordidă. Chestiunea este de competența poliției, nu a prințului amânărilor, și nici a campionului estetismului. Ai făcut tot ce se putea în această problemă. Te salut.

Soarele încă strălucea când am ajuns în stradă, dar se răcorise. Oscar s-a întors către clădire și a privit spre etajul al treilea. La o fereastră cu grilaj l-a văzut pe inspectorul Aidan Fraser uitându-se spre noi. Oscar a ridicat mâna și a fluturat-o. Fraser a dat din cap și ne-a făcut și el semn.

— Și-acum, ce facem? am întrebat eu.

— Acum, a zis Oscar, trebuie să-mi limpezesc mintea. O să merg pe jos până acasă, de-a lungul fluviului, pe Cowley Street. Vreau să-i cer o favoare doamnei O'Keefe. Când am

dat să spun ceva, el a ridicat un deget în dreptul buzelor ca să-mi închidă gura, iar apoi, folosindu-se de ambele mâini, mi-a îndreptat nodul la cravată și mi-a periat umerii, așa cum ar fi procedat cu fiii lui înainte de a pleca la școală. Iar tu, dragul meu Robert, a continuat el, trebuie să te duci acasă și să faci ordine pe birou. Avem de lucru, trebuie să descâlcim un mister, iar eu ți-aș rămâne îndatorat pentru ajutorul și compania ta. Hai să ne întâlnim la club, în jurul orei unsprezece. Până atunci însă, întoarce-te acasă și termină-ți articolele pe care trebuie să le predai în zilele următoare. Și trimite-i o telegramă avocatului soției tale. Spune-i că, pentru moment, nici nu se pune problema divorțului. Că în prezent ești prins într-o chestiune mult mai arzătoare: o crimă. Adevărul îl va descumpăni. Aceasta este, de obicei, reacția celor mediocri.



Așa cum stabilisem, în acea seară la ora unsprezece și un sfert m-am întâlnit cu Oscar la Albemarle. L-am găsit singur în bibliotecă, bând șampanie și citind din Wordsworth.

— Străbunicul tău a fost un om mare, a afirmat el cu convingere. Ne recomandă să acceptăm „povara misterului”, „dureroasa și chinuitoarea apăsare a acestei lumi de neînțeles” – adevărat?

Sosirea lui Hubbard m-a scutit de încercarea de a găsi răspunsul potrivit. Servitorul stătea lângă ușă, ținând în mână o mică tavă de argint.

— Domnule Wilde, o telegramă pentru dumneavoastră, a spus el.

— Trebuie să fie de la Fraser, a zis Oscar, luând micul plic galben și întinzându-mi-l. Ce spune?

Am desfăcut plicul și am citit: CERCETAREA ÎNCHEIATĂ
STOP NU S-A GĂSIT NICIO PROBĂ STOP REGRET
IMPOSIBILĂ CONTINUAREA ANCHETEI ÎN ACESTE
CONDIȚII CELE MAI BUNE URĂRI FRASER.

Oscar nu a scos o vorbă. Hubbard se foia în dreptul ușii. A tușit discret, ca un valet dintr-o comedie, și a murmurat:

— Domnule, voiam să vă spun că cineva vrea să vă vadă. Persoana vă așteaptă în holul de la intrare.

Atunci mi s-a părut că Oscar a renăscut.

— Hai, Robert, vino, mi-a zis, punând deoparte cartea lui Wordsworth, parcă zburând pe lângă mine și Hubbard și ajungând în hol. Lucrurile încep să se lege.

Persoana care venise să-l vadă aștepta, agitată, în holul de la intrare al clubului, lângă ghereta portarului. Am recunoscut-o imediat. Era doamna O'Keefe. Când am apărut, a făcut obișnuita ei plecăciune. Oscar a luat-o de mână și a așteptat-o să se îndrepte de spate, după care a întrebat-o direct:

— Ei, bine, doamnă?

— Am procedat întocmai cum mi-ați cerut, domnule Wilde. Nu am plecat din Cowley Street decât după ce, la ora unsprezece, a venit să mă ia trăsura trimisă de dumneavoastră. De când ați trecut pe acolo, nimeni nu s-a apropiat de casă. Nici poliția, nimeni, absolut nimeni.

— Dumnezeu să te binecuvânteze, doamnă O'Keefe, a spus Oscar.

— Și pe dumneavoastră, domnule, a spus doamna O'Keefe. O să mă rog pentru dumneavoastră.

— Să ne rugăm unul pentru celălalt, a propus Oscar, apoi i-a întins o monedă.

2 septembrie 1889

Așa cum îmi ceruse Oscar, a doua zi dimineață la ora unsprezece, m-am prezentat în Tite Street numărul 16, în apropiere de cheiul Chelsea, la casa în care locuiau el și Constance de cinci ani, de când se căsătoriseră. Pe dinafară era o clădire frumoasă: înaltă, construită din cărămidă roșie, solidă. Interiorul arăta minunat. După cum obișnuia să afirme John Whistler, prietenul și vecinul lui Oscar, dar și pictorul care participase la decorarea casei, „Exteriorul este perfect sigur, interiorul îl reprezintă perfect pe Wilde.”

Decorațiunile reflectau gustul lui Wilde și averea lui Constance. Când se căsătorise, Constance moștenise cinci mii de lire de la bunicul ei; toți banii, până la ultimul penny, ba chiar mai mult, fuseseră investiți în casa din Tite Street. La construcție se folosiseră cele mai bune materiale, iar în interior, totul, sau aproape totul, avea o singură culoare: alb. Draperiile din salon erau albe, pereții erau albi, covoarele ce acopereau podeaua erau albe, până și mobila avea aceeași culoare. În sufragerie, de asemenea, totul era alb, cu excepția abajurului roșu precum cireșa care atârna din tavan, chiar deasupra unei statui din teracotă așezate pe o pânză roșie, asemănătoare cu un diamant, în mijlocul unei mese albe. Totul perfect, ca într-un tablou.

Cu un an în urmă, prietenul meu, poetul William Yeats, care petrecuse Crăciunul cu Oscar în casa din Tite Street – eu mă aflam la Paris în perioada aceea, căutând-o pe Kaitlyn – mi-a scris, descriind acea zi și strada, precum și „armonia desăvârșită” a vieții lui Oscar „împreună cu frumoasa lui soție și cei doi copii”, spunându-mi că totul îi sugera o „compoziție artistică delicată”. Yeats îmi scrisese că se făcuse de rușine în ziua aceea pentru că purtase încălțăminte de culoare galbenă. Pe vremea aceea, era la modă pielea nevopsită, însă în clipa când intrase în casă,

Yeats își dăduse seama că ocrul încălțărilor lui festive – pe care le cumpărase special pentru acea ocazie – nu se potrivea nicidecum cu albul virginal al casei din Tite Street. Când i-a văzut pantofii, Oscar tresărise vizibil și, în cursul zilei, se uitase mereu la ei pe furiș, crispându-se de fiecare dată.

Cred că Yeats se simțise nelalocul lui în Tite Street. Eu întotdeauna m-am simțit în largul meu, de parcă eram la mine acasă. Probabil pentru că soția lui Wilde mă făcea să mă simt bine-venit.

Constance Wilder nu mi se păruse niciodată mai frumoasă ca în acea dimineață însorită de septembrie, când mi-a deschis ușa. Era îmbrăcată în alb, cu o panglică violetă în păr și o cingătoare de aceeași culoare în jurul taliei. A ținut ușa deschisă și mi-a zâmbit.

— Bine ai venit, Robert, mi-a zis. Nu te-am văzut de multă vreme. Silueta ei era mai împlinită decât țineam eu minte; părea mult mai înaltă, dar și mai în vârstă, așa presupun. Avea treizeci și unu de ani, dar chipul ei nu părea chinuit de griji: părea fericită, încrezătoare și binedispusă. Mi-a strâns mâna, iar apoi, cu dosul palmei, mi-a mângâiat obrazul în trecere. Mă bucur că te revăd, a spus ea. Mă gândesc deseori la tine. Ajunși în hol, a făcut un gest către suportul pentru umbrele și a zis: Uite, încă mai păstrez umbrela-sabie ce-ți aparține. Stă acolo să mă apere.

— Eu o să te apăr mereu, Constance, am spus fără să stau prea mult pe gânduri și, în timp ce rosteam aceste vorbe, am roșit.

Ea a izbucnit în râs, mi-a luat mâinile între ale ei și le-a strâns cu putere.

— Ce romantic ai rămas, domnule Sherard! Nici nu mă miră că Oscar vrea să te implice într-o mare aventură. Mi-a

spus că vei juca rolul doctorului Watson, în vreme ce el va fi Sherlock Holmes.

— Ai citit *Un studiu în roșu*? am întrebat-o.

— Bineînțeles. Oscar a insistat. Și mi-a plăcut. Pe el a început să-l obsedeze „domnul Holmes” și spiritul lui de observație, fără a mai vorbi de perfecțiunea analizei. Ca să fiu sinceră, cred că Oscar este puțin gelos pe Arthur Doyle și pe creația lui. Hai să-l găsim.

M-a luat de mână și m-a condus, ca pe un tovarăș de joacă, prin casă, în căutarea lui Oscar. L-am găsit în fumoarul lui, în stil maur, unde nimic nu era alb, cu excepția firicelului delicat de fum ce se înălța din țigareta pe care o ținea atent între degete. Stătea întins pe un divan, ținând ochii pe jumătate închiși. Pesemne că ne auzise venind – sigur simțise venirea mea – însă nu s-a clintit. Când am pătruns în încăpere, și-a ridicat țigareta în aer cu un gest languros și, contemplând-o, răsucind-o în mod deliberat între degetul mare și arătător, a remarcat:

— Fumatul este tipul perfect de plăcere desăvârșită, nu-i așa? Este minunată și te lasă nesatisfăcut.

Constance a zâmbit; eu am râs; Oscar s-a ridicat în capul oaselor și s-a întors spre noi.

— Constance ți-a povesti despre planul meu, sunt convins. Ne părăsește, Robert. Ia și copiii cu ea. Pleacă în North Yorkshire, în zona de dealuri, ca să locuiască împreună cu micuța ei prietenă, Emily Thursfield.

Constance nu-mi suflase o vorbă despre intențiile ei, inutil să mai spun asta. Oscar s-a întors către soția lui și a adăugat cu un aer conspirativ:

— Draga mea, să nu i-o prezinți pe Emily lui Robert. E mult prea drăguță. O să se îndrăgostească de ea pe dată și nu va putea dormi două săptămâni. Nu cred că a închis ochii de când te-a cunoscut.

Am roșit iarăși. Râzând, Oscar s-a ridicat în picioare, punându-și mâinile pe umerii mei.

— Constance pleacă în vacanță, Robert, iar noi o să ne apucăm de treabă. Vom rezolva această enigmă. Vom soluționa crima, cu sau fără ajutorul inspectorului Fraser.

— Oscar mi-a povestit despre oribila crimă pe care a descoperit-o, a zis Constance cu o expresie de seriozitate pe chip. Îmi pare rău pentru sărmanul băiat – și pentru familia lui, oricine ar fi acei oameni.

— Robert, vom începe cu familia lui, a spus Oscar, stingându-și țigareta. De acolo trebuie să pornim.

Am rămas uimit.

— Bine, Oscar, dar credeam că băiatul nu are nici un fel de rude. Nu așa le-ai spus lui Arthur și inspectorului?

Oscar mi-a surâs vag, dar nu a zis nimic.

— Nu înțeleg de ce poliția nu intervine, a spus Constance.

— Constance a citit scandalosa telegramă trimisă de Fraser. I-am dat-o ei – pentru colecție. M-am uitat nedumerit la el. Ea are o cutie specială în care păstrează astfel de lucruri. A început să le adune din ziua căsătoriei noastre, odată cu telegrama pe care Whistler ne-a trimis-o la biserică: MĂ TEM CĂ NU POT AJUNGE LA VREME PENTRU A ASISTA LA CEREMONIE. NU MĂ AȘTEPTAȚI. Mesajul lui Fraser e mai puțin amuzant, te asigur, mai puțin bine exprimat, dar țin să-l păstrez. Cred că se va dovedi folositor la momentul potrivit.

— De ce a spus domnul Fraser că a căutat probe când, de fapt, n-a făcut nimic? a întrebat Constance.

— Chiar, de ce? a repetat Oscar.

Probabil că inspectorul Fraser considerase că uciderea lui Billy Wood era rodul imaginației lui Oscar și, prin

urmare, nu apelase la resursele reduse ale poliției pentru urmărirea unui ucigaș inexistent, mi-am spus, dar mi-am păstrat gândurile pentru mine și am zis:

— Dacă vrem să găsim familia lui Billy Wood, de unde pornim?

— De la ringul de patinaj pe rotile, dacă nu greșesc prea mult, a spus Oscar. Ceasul de caleașcă de pe șemineu – un trofeu primit în cursul turneului de lecturi efectuat de Oscar în America – a bătut scurt, marcând jumătatea de oră. Hai, Robert, ne așteaptă trăsura.

Oscar comandase o cabrioletă. Aceasta stătea în stradă, așteptându-ne. Lui i se părea normal să lase trásurile să-l aștepte, indiferent de oră. Era o adevărată extravaganță, până la cer. Era în stare să cheltuiască într-o zi – pe flori, șampanie, prânzuri, cine și altele – mai mult decât câștigau alții într-o lună. În ciuda venitului adus de Constance după căsătorie, și chiar când se afla în culmea succesului, având două piese care se jucau simultan în West End, Oscar trăia mai luxos decât își putea permite – lucru extrem de primejdios. La vremea aceea nu aveam habar că situația lui financiară era chiar atât de precară cum s-a vădit mai târziu. Imediat după ce s-a căsătorit, am socotit că era un om suficient de bogat. Dacă aș fi știut adevărul, sigur nu i-aș fi permis să se arate atât de generos față de mine, cum era în mod constant. Prima bănuială privind starea jalnică a afacerilor lui am avut-o la aproape trei ani după aceea, în perioada când se bucura de un succes de invidiat cu *Evantaiul doamnei Windermere*. Într-un singur an, doar pentru acea piesă a câștigat mai bine de șapte mii de lire din dreptul de autor. Îmi aduc aminte că în anul acela, guvernanta băieților lui, Gertrude Simmonds, îmi spusese că „situația nu era chiar prosperă” în Tite Street, că măcelarul „amenințase că nu va mai onora nici o comandă

decât dacă se lichidează datoriile mai vechi” și că „domnul Wilde în persoană se dusese să soluționeze problema”.

Cu toate acestea, în acea dimineață de 2 septembrie 1889, pe cerul albastru de deasupra casei din Tite Street nu atârnavă nori grei. Doica băieților, Annie Marchant (agitându-se mereu cu o mulțime de treburi), îi adusese pe cei doi copii în fața casei ca să-și ia rămas-bun de la tatăl lor. Oscar i-a sărutat drăgăstos pe amândoi. Lui Cyril, care împlinise patru ani în acea vară, i-a spus:

— Să ai grijă de mama, tinere. Dealurile din Yorkshire sunt primejdioase, iar mama ta este foarte prețioasă. Nu ți se dă decât una pe lumea asta.

— Taci, Oscar, i-a spus Constance, cu un aer neliniștit. O să-i înspăimânți.

— Ba nu, draga mea, sunt copii inteligenți. Nu uita cine le sunt părinții. S-a întors către Constance, care îl ținea pe micuțul Vyvyan în brațe, și a sărutat-o delicat pe frunte. S-a uitat atent la fața rotundă și zâmbitoare a copilului și a rostit cu solemnitate: *Sunt lacrimae rerum et mentem mortalia tangunt*⁸. Vyvyan, care nu împlinise încă trei ani, a gângurit parcă în semn de apreciere, și l-a tras de nas pe tatăl lui. Oscar s-a întors mândru spre mine.

— Învăță încet engleză, dar când e vorba de Vergiliu, băieților nu le scapă nici o nuanță.

Râzând, am urcat în trăsură. Constance, Annie Marchant și cei doi copii, zâmbind cu toții fericiți, ne-au făcut cu mâna în semn de rămas-bun.

— Ai grijă, Oscar, a strigat Constance când vizitiul (un individ cu mutră acră) a pocnit din bici. Ne vedem peste o lună, dragul meu. Nu te teme, mă întorc pentru a sărbători ziua ta de naștere.

— Avându-te de soție, nu am a mă teme de nimic, a spus Oscar și i-a trimis o bezea.

Imediat ce trăsura a cotit, intrând pe Christchurch Street în drum spre King's Road, Oscar și-a aranjat manșetele jachetei de pânză de culoarea lămâii – acum era îmbrăcat corespunzător anotimpului – s-a rezemat de speteaza banchetei și a zis:

- Am o soție cumsecade, nu?
- Bineînțeles, i-am răspuns cu toată convingerea.
- Și niște copii minunați, a adăugat el.
- Desigur, am întărit eu.

– Iar pe noi ne așteaptă emoțiile unei noi aventuri, a exclamat el brusc și a pocnit din palme. Plictisul e marele dușman, Robert! Aventura e soluția. O să-l găsim pe ucigașul lui Billy Wood. Dacă inspectorul Fraser nu mă poate ajuta, exemplul lui Conan Doyle o va face. Oscar Wilde jucând rolul lui Sherlock Holmes, de ce nu? O mască spune mai multe decât un chip oarecare...

Nu ne-au trebuit decât zece minute ca să ajungem la destinație: Dungannon Cottage Marble Rink din Knightsbridge. Încă un ring pentru patinaj! În anii '80, Londra gema de asemenea ringuri. Însă acesta era cu totul altfel. După ce profesorul Gamgee reușise să transforme bazinul plutitor⁹ din apropiere de Charing Cross într-un „Glaciarium plutitor” – adică un patinoar acoperit care folosea gheață „fabricată” – colonelul Henry Melville, un alt întreprinzător „profesor de cultură fizică”, dăduse naștere unei noi minuni în Knightsbridge. Patinoarul lui, deschis tot anul, renunțase la gheață, oferindu-le patinatorilor o suprafață de „marmură” care, potrivit creatorului ei, oferea o netezime ce nu era egalată „nici de cea mai curată pojghiță de gheață ce se putea găsi la Cercul Polar.”

– Nu știam că practici patinajul pe role drept sport, am spus eu râzând, când am intrat în foaierul aglomerat de la Dungannon.

— În nici un caz, mi-a răspuns el cu răceală, dar lui Billy Wood îi plăcea aici, și la fel lui Gerard Bellotti. Pe Bellotti trebuie să-l găsim acum. Apoi mi-a aruncat o privire. Ți-am vorbit despre el?

— Ai făcut-o, Oscar, doar o dată. Dar față de Conan Doyle și de inspectorul Fraser nu i-ai menționat numele, și am remarcat asta.

— Mă bucur că ai remarcat. Unui detectiv bun nu trebuie să-i scape nimic.

A privit cercetător prin mulțime.

— Pot să te întreb *de ce* nu i-ai menționat numele când ai vorbit cu Fraser?

— Dacă inspectorul Fraser catadicsește să manifeste vreun interes față de acest caz, va da foarte curând de domnul Bellotti. S-ar putea să fi auzit deja de el. Îmi închipui că omul nu îi este necunoscut poliției. Oscar și-a mutat privirea de la patinoar către mesele aflate în apropierea podiumului orchestrei, unde lumea se odihnea sau lua câte o gustare. A, uite-l acolo, a exclamat el brusc, și a făcut un semn cu bastonul.

Gerard Bellotti nu era deloc atrăgător, și nici nu avea înfățișarea unui patinator înnăscut: era înfiorător de gras. Deși stătea destul de departe, cu spatele spre noi, ar fi fost remarcat de oricine, nu doar datorită masivității – semăna cu o broască imobilă care doar clipea – ci din cauza culorilor stridente ale hainelor lui. Purta un costum oranj în carouri, care ar fi făcut cinste comedianților de la Collins' Music Hall, iar pe creștetul capului amintind de o ceapă, peste părul cu cârlionți măruți, vopsit în roșu și dat cu ulei, își trântise o pălărie de paie jerpelită, din acelea folosite de cei care vâsleau vara pe fluviu.

— Cine este acest Gerard Bellotti? am întrebat.

— În nici un caz o persoană rafinată, regret s-o spun, mi-a explicat Oscar în timp ce ne croiam drum prin mulțime.

Era mijlocul săptămânii, dar Dungannon Cottage gema de lume. Găseai acolo tot ce ținea de viața umană (cel puțin a unei anumite clase): perechi ce-și făceau curte, persoane solitare, mame și bunici cu copii, servitoare în timpul liber, tineri în căutare de plăceri.

— De unde îl cunoști? am ridicat eu glasul ca să acopăr hărmălaia.

Zgomotul era asurzitor. Toți strigau ca să se facă auziți în vacarmul provocat de orchestră, discuțiile dintre oameni și uruitul permanent al patinelor pe marmură.

— Lucrează pentru O'Donovan & Brown din Ludgate Circus, cei mai mari furnizori de servitori veniți din Irlanda. Bellotti e unul dintre recrutori – caută băieți care ar putea lucra ca lustragii ori paji. Cu asta se ocupă aici. Oscar a făcut o pauză și și-a apropiat fața de urechea mea. Și, ca o activitate adițională, are un club neoficial pentru domni.

— Pentru domni?

Oscar a râs.

— Păi... parlamentari și alții ca ei. Le oferă hrană rece și companie. Poate găsi unui membru al Parlamentului un partener de cărți... ori un artist și un model. Știu că are printre clienți și un marchiz – un pugilist amator, care are nevoie de tineri cu care să lupte.

— Acest domn Bellotti pare un personaj interesant, am spus eu amuzat.

— Ba nu, mi-a răspuns Oscar pe un ton serios, Bellotti e complicat, dar deloc interesant.

Ajunsesem la masa lui. Bellotti nu a ridicat privirea și nici nu s-a întors să se uite la noi. Imediat ce ne-am așezat, omul a împins cu o mână plină și palidă ceea ce părea a fi o ceașcă în care ceaiul se răcise și ni s-a adresat:

— A, domnule Wilde, ce mai faci? Ți-am recunoscut parfumul. Avea vocea mai melodioasă decât mă așteptasem, iar accentul mi s-a părut rafinat. Canterbury Wood Violet, nu-i așa? A fost mereu preferatul tău. Sunt încredințat că Alsop & Quilter are în continuare grijă să-ți procure acest parfum. Dar cine este prietenul tău? Vrea să se distreze sau caută de lucru?

— Niciuna, nici alta, i-a răspuns Oscar. Eu și domnul Sherard am venit la tine pentru informații.

— Interesant.

Oscar și-a rezemat bastonul de marginea mesei, iar apoi, cu discreție, a împins o monedă din aur sub farfuria lui Bellotti.

— Când l-ai văzut ultima oară pe Billy Wood?

— Billy Wood? Ce băiat încântător! Atât de inteligent, atât de proaspăt... Unul dintre preferații tăi, domnule Wilde.

— Când l-ai văzut ultima dată? a repetat Oscar întrebarea.

— Ieri.

Oscar s-a aplecat spre el fără să-l slăbească din ochi.

— Ești sigur?

Bellotti a rămas puțin pe gânduri.

— Ori alaltăieri? a făcut el. Da, atunci. A venit la una dintre mesele de la club. Acum ne întâlnim în Little College Street, să știi. Domnule Wilde, trebuie să vii acolo. De mult n-am mai avut plăcerea de a ne ține companie. Era într-o

formă excelentă. Billy e întotdeauna o încântare. De ce întrebi de el? A dat de belea?

— Mă tem că da, a zis Oscar, pe un ton sumbru.

— Of, Doamne, a mormăit Bellotti. Probabil c-a fugit. Așa se întâmplă. Greșesc cumva? A dispărut?

— Da.

— O fi plecat la mama lui, în Broadstairs. Asta se întâmplă mereu. Așa fac toți. Când dau de greu, se întorc acasă la mama.

— Nu ai din întâmplare adresa ei?.

— The Castle, în Harbour Street. Proprietatea nu este chiar ceea ce se cheamă un castel, dar slujind drept casă de oaspeți la mare, oferă un confort minim. Am locuit acolo acum două veri. Așa l-am cunoscut pe Billy Wood. Servea la masă. Mi-am dat seama imediat că-ți va plăcea, domnule Wilde. L-am încurajat să vină la oraș, gândindu-mă în parte la tine.

— Mulțumesc, a zis Oscar și ne-am ridicat amândoi în picioare. Bellotti nici nu s-a clintit.

În timp ce ne-am făcut drum din nou prin mulțime, l-am întrebat:

— E cumva orb?

— S-ar putea, a zis Oscar. Așa pare. Dar n-aș băga mâna în foc. În cazul unuia ca Bellotti, nu poți fi sigur de nimic.

Am revenit în stradă, unde ne aștepta trăsura. Tocmai ne pregăteam să urcăm în ea când, simultan, atât eu, cât și Oscar am făcut un salt înainte și fiecare dintre noi i-a scăpat un țipăt de durere. Amândoi primiserăm o lovitură, o șfichiuire de bici, peste fese. Oscar a căzut în față, proptindu-se de trăsură. Înfuriat, eu m-am răsucit pe călcâie. În spatele nostru stătea o persoană foarte scundă, purtând uniformă de paj. Tocmai mă pregăteam să-l

plesnesc peste obraz pe tânăr când mi-am dat seama că cel care ne atacase nu era un băiat, ci un pitic. Avea corpul minuscul, dar nu era diform; capul mare arăta nefiresc, grotesc. Avea fața brăzdată de riduri adânci, iar pielea îi era pământie și asprită de vreme. Pe buze etala un rânjet și în mâini ținea bastonul cu care ne lovise peste picioare ca să ne atragă atenția. Am observat imediat că era bastonul-sabie pe care i-l dăruisem lui Constance în luna de miere și am înțeles că Oscar îl uitase rezemat de masa lui Bellotti.

Piticul i-a întins bastonul lui Oscar care, după ce și-a recăpătat echilibrul, l-a luat. Spre surprinderea mea, a băgat mâna în buzunar și a scos o monedă pe care i-a dat-o omului.

— Oscar, pentru numele lui Dumnezeu! am exclamat eu în semn de protest.

Piticul a înșfăcat banii și s-a retras cu spatele, hlizindu-se disprețuitor la noi. Oscar a urcat în trăsură.

— Plăcerea și durerea, a spus el, se plătesc într-un fel sau altul.

— Îl cunoșteai, deci? am întrebat, urcând în trăsură după el.

— O creatură a lui Bellotti, mi-a răspuns el. Respingătoare, de acord, dar mi-e milă de diformitatea lui.

— Și ce face pentru Bellotti?

— Ce i se cere, mi-a răspuns Oscar cu un zâmbet vag.

— Nesuferită ființă, am zis eu, frecându-mă la locul lovit, care încă mă durea și mă ustura după lovitura primită pe neașteptate.

— Nu e nevoie să iasă vreo fantomă dintr-un mormânt ca să ne spună asta, Robert. E urât și rău, așa că scoate-ți-l din minte. Cu cât vorbim mai puțin despre neplăcerile vieții, cu atât mai bine. Gândește-te la lucruri mai plăcute.

De exemplu, mâine vom merge la Broadstairs și poate-ți cumpăr o pălărie de pai de la malul mării...

Trăsura ne-a dus din Knightsbridge, pe Piccadilly și prin Soho, spre camera mea din Gower Street. Când am ajuns pe strada lăturalnică din apropierea pieței Soho unde, cu două nopți în urmă, îl văzusem pe Oscar cu acea tânără – necunoscuta cu chipul desfigurat – prietenul meu i-a cerut pe neașteptate vizitiului să oprească.

— Eu cobor aici, a zis el. Tu du-te acasă, Robert. Trăsura e plătită.

A coborât și s-a întors către mine.

— Da, Robert, a spus el, am o întâlnire – într-o zonă cu o reputație destul de proastă. Iar tu ești curios din fire. Sunt convins că am face bine amândoi să uităm acest lucru.

• 7 •

3 septembrie 1889

Ce treabă avea Oscar în acea parte a orașului, care se bucura de o faimă nu tocmai bună? Nu vrusese să-mi spună, iar eu nu insistasem.

Pare ciudat, dar se întâmplă ca bărbații care sunt prieteni buni, apropiați și adevărați, care au relații foarte strânse și intime ani de zile, să nu știe aproape nimic despre viața amoroasă a celuilalt.

Îl cunoșteam bine pe Oscar, dar nu-i știam secretele inimii.

La Paris, în primăvara senină a anului 1883, anul în care ne-am întâlnit pentru prima oară, am cinat de multe ori la Foyot, Voisin, Paillard, stând la cele mai bune mese; ne-am plimbat împreună ore întregi prin grădinile Tuileries, prin palatul Luvru, pe malurile Senei; mâncam și

stăteam de vorbă; ne plimbam și vorbeam; iar atunci când discutam, abordam toate subiectele de pe lume: artă și literatură, muzică și revoluție, viață și moarte și, desigur, iubire. Dar când vorbeam despre iubire, relizam acum, o făceam la modul abstract.

Îi spuseseam cândva lui Oscar că la Oxford, când aveam douăzeci de ani (înainte de a fi exmatriculat), mersesem la o prostituată. Imediat, ca să nu rămână mai prejos, îmi povestise și el că la Oxford, când avea douăzeci de ani (înainte să câștige Premiul Newdigate), și el vizitase o prostituată, fără să intre însă în amănunte. La Paris, lucru memorabil, mersesem împreună la Eden Music Hall, chiar în noaptea în care el o cunoscuse – și apoi împărțise patul cu ea – pe Marie Aguétant. După acea primă întâlnire, știu că o vizitase de mai multe ori și ulterior, după uciderea ei cu brutalitate, țin minte că a spus: „Mă gândesc mereu la ea, Robert”; dar ce gândea despre ea – și de ce – n-am aflat niciodată.

La Londra, în cartierul Soho, am mers la un bordel și m-am bucurat de deliciile îndoielnice oferite acolo. Oare făcuse și Oscar la fel? Înainte de a se căsători, dar și după aceea, unele dintre prietenele lui cele mai apropiate erau actrițe. Nu toate erau adevărate doamne. Iar el flirta cu ele într-un mod scandalos. Se și culca cu vreuna dintre ele? Mi-a spus că a iubit-o pe Lillie Langtry „pătimaș” – dar nimic mai mult decât atât. Îi spunea „Lil”; o săruta pe gură (știu asta, pentru că am văzut), dar o avea și la pat? N-aș putea spune. A iubit-o pe Constance – de asta sunt convins – dar le-a iubit și pe altele? Și-a înșelat soția cu alte femei? Iar fata cu care îl văzusem în Soho era una dintre acele femei? Dacă așa stăteau lucrurile, însemna asta chiar trădare? Ori el credea – la fel ca mine, atunci și acum – că poți iubi mai mult de o persoană și să le rămâi credincios tuturor?

La începutul acela de septembrie 1889, în vagonul de clasa întâi al trenului ce ne ducea spre Broadstairs, am avut impresia că mi-a citit gândurile. Eram singuri în compartiment, așezați față în față, și între noi se lăsase o tăcere adâncă. M-am uitat în ochii lui obosiți și m-am întrebat cu cine se întâlnise cu o noapte în urmă – și de ce – și ce se petrecuse acolo. Mă gândeam la Constance, pe care o iubeam, și la promisiunea de a o proteja. Avea oare motive de gelozie? Putea să se bazeze pe fidelitatea lui Oscar? Iar dacă nu putea, oare adevărul, dacă l-ar fi aflat, ar fi făcut-o să sufere mai mult?

Căzusem într-un soi de reverie, întorcând în minte aceste întrebări pe toate fețele, când mi-am dat seama că prietenul meu mi se adresa.

— Robert, fidelitatea este un concept perimat, l-am auzit spunând. Loialitatea contează – și înțelegerea.

— Adevărat, am murmurat, neștiind sigur încotro se va îndrepta discuția noastră.

— Să ne referim la mama mea, de pildă. Un sentiment vulgar precum gelozia nu o caracteriza. Am confirmat din cap, fără să spun nimic. Când discutam cu Oscar, deseori mă mulțumeam doar să dau din cap. Mama știa că tata o înșela mereu, dar pur și simplu ignora acest lucru. Înainte de a muri, tata a zăcut la pat mai multe zile. Și în fiecare dimineață, o femeie îmbrăcată în negru și ascunsă sub văluri venea acasă la noi, în Merrion Square, în Dublin. Fără a fi împiedicată de mama ori de altcineva, urca direct în camera tatei, se așeza la căpătâiul patului și rămânea acolo toată ziua, fără să rostească vreun cuvânt ori să-și ridice vălul. Nu lua în seamă pe nimeni din cameră și nimeni nu-i acorda nici o atenție. Nici măcar o femeie dintr-o mie nu ar fi îngăduit prezența ei acolo, dar mama nu s-a opus, fiindcă știa că tata o iubise pe acea femeie și

era convinsă că trebuia să fie o ușurare pentru el să o aibă alături în ultimele clipe. Sunt convins că a procedat bine necondamnând acea ultimă fericire a unui muribund și am certitudinea că tata a înțeles aparenta ei indiferență, a înțeles că nu permisesese prezența rivalei pentru că nu-l mai iubea, ci tocmai pentru că îl iubea foarte mult, așa că a murit cu inima plină de gratitudine și afecțiune pentru ea.

Mi-a zâmbit și apoi și-a șters din colțul ochilor ceva ce putea fi o lacrimă.

— Ne gândim la mamele noastre, nu-i așa, Robert? Lucru de înțeles. Urmează să o întâlnim pe nefericita mamă a sărmanului Billy Wood – o mamă care și-a pierdut copilul, dar încă nu știe asta.

— Îi vom spune adevărul? l-am întrebat.

— Dacă nu a aflat încă, trebuie să-i spunem.

— Dar dacă nu există cadavru...

— I-am văzut cadavrul, Robert. E mort. Doamna Wood nu-și va mai vedea băiatul. Și era singurul ei copil.

— Știi și asta?

— El mi-a spus. Vorbea deseori despre mama lui. O iubea foarte mult. Mi-a zis că ea nu-l înțelegea, dar că se înțelegea pe sine suficient de bine ca să-și dea seama că nu avea cum să-l înțeleagă. A fost un băiat inteligent. Și bun. Mi-a povestit că venise la Londra să-și facă o situație, astfel încât, într-o bună zi, să poată avea grijă de mama lui, așa cum o făcuse și ea. Și ar fi reușit, Robert...

— Așa crezi?

— Știu. Nu avea educație mai deloc – abia de putea citi – dar când îi citeam din Shakespeare, el memora cuvintele aproape imediat, apoi le declama cu o siguranță ce ține de instinct, cu o inteligență și cu o trăire remarcabile. Probabil că a fost cel mai talentat actor tânăr pe care l-am cunoscut

vreodată. Lucram la *Romeo și Julieta* când a murit. Intenționez să-l prezint prietenului meu, Henry Irving de la Lyceum. Irving, mare actor și manager, ar fi remarcat imediat darul lui Billy. Avea calitățile necesare pentru a deveni ceea ce ei numesc o „stea”. Radia. Strălucea. Ar fi ajuns departe, Robert. Chiar ar fi făcut avere din actorie. M-am simțit mândru să îi stimulez talentul nativ. Pentru mine, pierderea lui este întristătoare. Dar pentru mama lui, va fi groaznică.

— Ce fel de femeie este? l-am întrebat. O cunoști?

— Am presimțiri negre în ceea ce o privește, mi-a răspuns Oscar, după care și-a suflat nasul și s-a șters la gură cu batista. S-a foit pe canapea. Nu sunt optimist. Nu uita că locuiește în Broadstairs.

— Și ce înseamnă asta? am întrebat, dându-mi seama că dispoziția lui elegiacă se transforma cu repeziciune într-una jucăușă.

El a scuturat din cap și, oftând, a murmurat:

— Broadstairs... vai mie!

— Ce se întâmplă acolo?. Nu este una dintre stațiunile preferate ale reginei Victoria?

— Nu Majestatea Sa este problema, Robert. Dickens creează probleme.

— Dickens?

— Da. Charles Dickens, regretatul, cel plâns de atâția. Broadstairs era locul lui preferat unde se retrăgea în vacanță. Datorită lui a ajuns acea așezare cunoscută. Acolo a scris *David Copperfield* – într-o vilă de pe vârful unei stânci, desigur, care acum se laudă cu numele de Casa umbrelor. Dacă vrei, o poți vizita. Se organizează tururi care costă doi penny. Iar dacă te duci, când o să ajungi în camera ce slujea marelui om drept birou, o să afli legenda care spune: „Lasă un bilet pentru domnul Dickens în

sertarul de sus al mesei de scris, iar el va veni peste noapte și îl va citi...” A, da, în Broadstairs, spiritul lui Dickens se află pretutindeni – el este peste tot. Nu poți să scapi de el, indiferent cât de mult ai încerca, deoarece printr-un omagiu subconștient adus celui mai celebru vizitator al așezării, oamenii din Broadstairs s-au transpus fiecare în personajele din opera eroului lor. Șeful de gară arată ca Micawber, pristavul orașului *este* domnul Bumble, binevoitoarea gazdă de la hanul Capul Sarazinului a luat-o drept model pe doamna Fezziwig...

— Oscar, exagerezi, am zis eu râzând.

— Aș vrea să fie așa. Doamna Wood, mama sărmanului Billy, își va juca și ea rolul, la fel ca toți ceilalți. Ea va fi doamna Todgers, îmi închipui, „iubirea strălucindu-i într-un ochi, iar calculele sclipindu-i în celălalt” – ori mai curând doamna Gummidge, o creatură solitară, lovită de soartă, căreia „toate îi ies de-a-ndoaselea”. Robert, Broadstairs nu seamănă cu alte orașe, ține minte vorbele mele.

Spre surprinderea mea, când am coborât din tren, mi s-a părut că Oscar avusese dreptate. Putea fi, desigur, doar puterea sugestiei, dar când am parcurs mica distanță ce despărțea colina pe care se afla gara de oraș, fiecare trecător părea să fie o caricatură de om, înveșmântat într-un costum de epocă elaborat și jucând un rol din panoplia uriașă a personajelor lui Dickens. Am trecut pe lângă un bărbat gras, fără nici o expresie pe față, care a dus o mână la șapcă („Uriah Heep”, a murmurat Oscar); un băiat blond, zdrențăros și fără încălțări în picioare, căruia Oscar i-a aruncat o monedă de jumătate de penny („Oliver Twist?” am întrebat eu); un gentleman bonom, zâmbitor și purtând ochelari, care și-a ridicat pălăria în fața noastră, spunând: „O dimineață extraordinară, nu? („Domnul Pickwick!” am șoptit noi veseli, la unison); și alți câțiva. Însă jocul a

încetat – jocul a fost uitat – în momentul când am ajuns la The Castle, în Harbour Street.

Casa în sine era înaltă și îngustă, cu trei etaje. Numele se datora desenului crenelat al lucrăturii decorative din cărămidă și cremene de deasupra ferestrelor de la parter și etajul întâi și de deasupra ușii de intrare. The Castle părea să fie ceea ce era: un mic hotel de pe litoral, care cunoscuse și vremuri mai bune. Degradarea sa era vizibilă: perdelele de la ferestrele nespălate se decoloraseră și atârnavă șui; roase de vreme, treptele de piatră de la intrare se ciobiseră; ștergătorul de pantofi se stricase; zidăria din cărămidă se decolorase și se degradase din cauza intemperiilor; iar vopseaua se jupuisese de pe firmă și de pe balustradele din fier forjat, dar și de pe poarta de la care începeau treptele.

Pe una dintre aceste trepte l-am întâlnit pentru prima oară pe cel care, așa cum am aflat mai târziu, se numea Edward O'Donnell.

Dacă am fi continuat jocul propus de Oscar, probabil că am fi exclamat într-un glas: „Bill Sikes!”, deoarece se vedea de la o poștă că bărbatul – nebărbierit, prost îmbrăcat și nesigur pe picioare – era o brută și un bețiv. Totuși, în acele momente nu cred că eu sau Oscar ne mai gândeam la personajele lui Dickens. Edward O'Donnell inspira spaimă, nu gânduri vesele. Nu era tânăr – probabil că avea în jur de cincizeci de ani – însă avea statura și constituția unui bivoli, iar în ochi i se citea nebunia.

Când ne-am apropiat de casă, el a ieșit brusc din zona treptelor, direct în stradă, și s-a oprit în fața noastră, înfruntându-ne și blocându-ne trecerea. Îngroziți, am încremenit locului. Cu o mână întinsă în față, a încercat să se sprijine de balustrada din fier forjat; cu cealaltă, a gesticulat nebunește spre fețele noastre, întâi împungând cu arătătorul spre ochii lui Oscar, apoi spre ai mei.

— Ai venit pentru ea? a răcnit el. Ai venit după târfă, după stricată? Îți doresc să te bucuri de ea – și de iubitul ei băiat. Să dea Domnul să putrezească amândoi. Ea e curva diavolului. Dumnezeu mi-e martor, am urât-o mereu, *la putaine*¹⁰!

După ce și-a terminat tirada deșăntată, s-a întors brusc și a scuiat pe marginea drumului, apoi, desprinzându-se de balustradă, bolborosind blesteme și înjurături, a plecat de lângă noi, pornind pe stradă către port.

Am rămas tăcuți și l-am urmărit îndepărtându-se. Sus, deasupra noastră, am auzit țipătul strident al unui pescăruș. M-am întors spre Oscar.

— Să părăsim neîntârziat acest loc, l-am implorat. Nu avem ce căuta aici.

— Vai, a spus el cu simplitate, mă tem că avem. Dacă nu mă înșel, acela a fost domnul Wood. Billy nu mi-a vorbit niciodată despre el. Pe mine nu mă surprinde. Tu ce părere ai? Eram convins că doamna Wood este văduvă. Se pare că m-am înșelat.

Încet, Oscar a urcat cele trei trepte ce duceau spre ușa principală și, fără nici o șovăială, a bătut tare în ușa hotelului. Deși aveam unele rezerve, l-am urmat. Am așteptat alături, unul lângă altul, fără să spunem nimic. Oscar a ciocănit din nou și în acest timp, de dincolo de ușă, am auzit cheia răsucindu-se în broască, apoi un hârșăit de zăvor, și încă unul. Ușa s-a deschis încet și în fața noastră a apărut o femeie slabă, îmbrăcată în gri. Era palidă, iar ochii îi erau injectați și tiviți de dungi roșii din cauza lacrimilor. Când ne-a vorbit, a început să tremure.

— Nu avem camere, a spus ea, aproape în șoaptă. Hotelul este închis.

— Nu vrem camere, a replicat Oscar cu blândețe. Am venit să discutăm cu doamna Wood.

— Eu sunt Susannah Wood.

— Mă numesc Oscar Wilde, s-a prezentat prietenul meu, făcând o vagă plecăciune, iar acesta este asociatul meu, domnul Robert Sherard.

— Ce doriți? a întrebat doamna Wood pe un ton strident. Cine v-a trimis? S-a uitat peste capetele noastre, către strada pustie. Cine v-a trimis? a repetat ea, ceva mai tare. El? *El v-a trimis?*

— Nu ne-a trimis nimeni, a zis Oscar. Am venit din proprie inițiativă. Avem vești – vești triste – despre fiul tău.

— Despre Billy? a exclamat ea. Are necazuri? Ce s-a întâmplat? A dat de belea?

— Mă tem că da, i-a răspuns Oscar, pe un ton solemn. Doamnă, putem intra?

Am trecut pragul, iar doamna Wood, cu o expresie alarmată, s-a tras înapoi din fața noastră.

— Ce s-a întâmplat? Spuneți-mi. Spuneți-mi!

Cu un gest delicat, Oscar a închis ușa. Apoi, scoțându-și pălăria, s-a întors către femeie și a spus:

— Doamnă Wood, Billy a murit. A fost ucis. Nici nu vă închipuiți ce rău îmi pare.

— Nu se poate, a țipat cu glas ascutit femeia. Nu este adevărat. Nu se poate așa ceva.

— Regret, dar acesta este adevărul, a spus Oscar, apropiindu-se de ea. Dumnezeu să-i aibă sufletul în pază.

Oscar a întins mâinile în față, ca și cum ar fi intenționat să o îmbrățișeze, însă cu un gest violent, femeia l-a împins, țipând strident, printre lacrimi și suspine:

— Cine ești? De ce ai venit aici? Cum poți spune asemenea minciuni?

— Scumpă doamnă, nu sunt minciuni. Am fost prieten cu Billy, crede-mă, și marțea trecută, la Londra, i-am găsit

trupul măcelărit, la lumina lumânărilor, la etajul unei case.

— Acela nu era Billy, a spus ea printre suspine. Nu se poate.

— Ba el era, a insistat Oscar.

— Nu te cred! a țipat ea.

— Trebuie. Ți-am adus și dovada. Mi-a întins pălăria și, băgând mâna în buzunarul hainei, a scos din el un pachetel învelit în hârtie. L-a așezat în palmă și a desfăcut hârtia scoțând la iveală un cerculeț subțire din aur, o verighetă mânjită de sânge.

— Inelul meu de căsătorie! a țipat ea.

— Știu, a zis Oscar. Billy mi-a povestit despre el. Îl purta tot timpul. Când i-am găsit cadavrul, i l-am scos de pe deget ca să ți-l aduc.

Secretele de la The Castle

Susannah Wood a smuls verigheta din mâna lui Oscar și a dus-o la buze, sărutând-o.

— Băiatul meu, a scâncit ea, băiatul meu e mort...

— Îmi pare rău, dar acesta este adevărul, a spus Oscar, prinzând-o pe biata femeie de umeri.

— De ce? s-a tânguit ea. De ce? Cine i-a făcut asta scumpului meu băiat?

— Nu știu, i-a răspuns Oscar, ținând-o strâns la piept pe nefericita femeie, dar cum am fost prietenul lui Billy, voi fi și prietenul tău. Doamnă Wood, voi afla adevărul. Îți promit.

Brusc, ea s-a smuls din îmbrățișarea lui.

— Trebuie să vin neîntârziat la Londra, a țipat ea. Vreau să-i văd trupul. Să mă uit la chipul lui frumos încă o dată. Băiatul meu e mort? Cum a fost ucis? Când? Spui că marți – la lumina lumânărilor? Într-o cameră de la etaj? De ce? Cum asta? a întrebat ea suspinând, după care, violent, a început să-și arunce capul dintr-o parte în alta.

— Păstrează-ți cumpătul, scumpă doamnă, i-a spus Oscar. Îți voi răspunde la întrebări dacă pot. Te rog din suflet, liniștește-te.

— Iartă-mă, a spus nefericita femeie, inspirând adânc și străduindu-se să-și reprime durerea. El era singura mea bucurie. Încet, a dus mâna către față, a desfăcut degetele și a examinat verigheta mânjită de sânge. S-a aplecat în față și a sărutat încă o dată inelul, după care și l-a strecurat pe deget și l-a împins alături de verigheta pe care o avea deja.

Cine ești? a întrebat ea. Cum ai ajuns să-l cunoști pe fiul meu?

— Sunt scriitor, dar și profesor. L-am cunoscut întâmplător pe fiul tău.

— La Londra?

— Da, acolo, acum vreun an. Mi-a plăcut imediat. Era un băiat inteligent – dornic de învățătură. Spera să devină actor, înțelege?

— Știu, a zis ea.

— Ne întâlneam cam o dată pe lună, uneori mai des. I-am dat lecții de „engleză vorbită”. Am citit împreună din Shakespeare. Era un elev ager și, mărturisesc, nu avea mare nevoie de mine. A fost binecuvântat cu un dar înnăscut: o voce puternică, grație firească și ochi sclipitori! Și mai presus de orice, avea energie – nelimitată, aș zice – iar aceasta este secretul oricărui succes în lumea noastră.

— Abia acum îmi dau seama cine ești, a spus ea, atingându-i mâna. Billy mi-a vorbit despre tine. Te-a numit „Oscar”.

— Am fost prieteni.

— Domnule Wilde, știu că ți-era recunoscător, a zis ea. Mi-a vorbit foarte puțin despre viața lui de la Londra, dar mereu ți-a menționat numele. A avut încredere în tine.

— Mă bucur să aud asta, a recunoscut Oscar.

— Vreți niște ceai? a întrebat ea, ștergându-și lacrimile de pe față.

— N-ar strica, a spus Oscar. Să bem un ceai și să stăm de vorbă. Ca să pot să te ajut, doamnă Wood, ca să am șansa de a descoperi cine ți-a ucis fiul, trebuie să-mi spui totul – despre tine, despre Billy și chiar despre bărbatul pe care l-am întâlnit pe stradă adineauri.

Ea a încuviințat.

— Iar tu îmi vei spune tot ce știi despre moartea lui Billy, a zis ea.

— Bine, îți voi povesti tot ce știu.

În holul de la intrare slab luminat, la o masă aranjată pentru dejun cu săptămâni în urmă, având în față multe cești cu ceai fierbinte și dulce – băutura la care englezii apelează doar în momente de restriște – Oscar i-a povestit lui Susannah tot ce știa despre moartea fiului ei. Asta nu i-a luat prea mult timp. După ce a terminat, a întrebat-o:

— Doamnă Wood, Billy avea dușmani? Cunoști pe cineva care să fi dorit să-i ia viața într-un mod atât de îngrozitor?

Sărmana femeie a rămas mută, privind în gol spre masă. În cele din urmă, a spus:

— Practic, nu știu nimic despre viața pe care o ducea la Londra. Și mi-e rușine că așa stau lucrurile.

Oscar i-a strâns mâna.

— Povestește-mi despre viața ta, a îndemnat-o el cu blândețe. Spune-mi povestea ta, dar și pe a lui Billy. Totul, dacă se poate.

La un moment dat, Oscar mi-a trimis o scrisoare în care, printre altele, a scris: „Actorii sunt foarte norocoși. Au dreptul să aleagă dacă vor apărea într-o tragedie ori într-o comedie, dacă sunt dispuși să sufere ori să se veselească, să râdă sau să plângă. Viața reală însă este cu totul altfel. Lumea este o scenă, iar noi trebuie să ne jucăm rolul ce ne-a fost distribuit.”

În vreme ce ea își depăna povestea, spunându-ne despre rolul pe care i-l hărăzise viața reală, am simțit că Susannah Wood aștepta de multă vreme să scape de acea povară. A vorbit cursiv, cu o sinceritate evidentă, care mi s-a părut dezarmantă. În timp ce vorbea, durerea părea să o copleșească precum un val uriaș ce se năpustea peste o plajă, iar asta s-a întâmplat în câteva rânduri. Ori de câte

ori valul se spărgea, ea izbucnea brusc în suspine incontrolabile și se agăța de Oscar, așa cum s-ar fi aruncat la pieptul iubitului ei tată; după ce valul s-a prăvălit, iar apa s-a furișat din nou spre mare, ea și-a șters ochii și a vorbit cursiv și cu rapiditate, de parcă, disperată, ar fi vrut să spună ceva înainte ca următorul val să o copleșească. Tot ce spunea îi era adresat lui Oscar, doar lui, însă în vreme ce îi ascultam povestea și, la rugămintea lui Oscar, luam notițe privind problemele esențiale, am crezut totul.

Oscar se înșelase în privința ei: nu semăna nici cu doamna Todgers, nici cu doamna Gummidge. În primul rând, avea doar treizeci și patru de ani și era atrăgătoare. Nu era nicidecum lipsită de defecte – părul arămiu era înspicat cu fire albe; ochii de un verde-deschis erau injectați; în jurul gurii avea riduri, se vedea un semn din naștere roșiatic, pe gât – dar avea o demnitate și o grație pe care nu le-aș fi crezut posibile la proprietărea unui hotel de pe litoral. În ciuda hainelor cenușii, de lucru, aspre și simple, părea o doamnă. Și, ceea ce mă șocase cel mai mult, avea o statură ce depășea media și, în ciuda nenorocirii care o lovise, își ținea capul drept.

Ne-a spus că se născuse pe 11 august 1855, ceea ce l-a făcut pe Oscar să murmure: „Vai, asta este sărbătoarea Sfintei Susan”, și că fusese copilul nelegitim al unui anume Thomas Wood, avocat ce locuia în Gray's Inn Road, Londra. Mama ei, al cărei nume nu reușise să-l afle, murise la nașterea ei. Tatăl ei, care se născuse în anul în care se purtase Bătălia de la Trafalgar, murise atunci când ea împlinise cinci ani, în vara anului 1860. Fusese crescută de un cuplu vârstnic – Mary și Joseph Skipwith, decedați între timp – care locuiseră în Bromley, o suburbie din sud-estul Londrei, și care lucraseră cândva pentru tatăl ei ca bucătăreasă și, respectiv, grădinar.

Cei doi Skipwith erau oameni simpli, cu frica lui Dumnezeu. Nu aveau copii și nici nu-i arătasera lui Susannah prea multă iubire. Și-au făcut datoria față de ea, mulțumită respectului pe care îl aveau față de tatăl ei și deoarece el îi plătise pentru asta. Nu le dăduse prea mulți bani. Domnul Skipwith îi explicase limpede acest lucru, dar îi spusese și că banii erau „suficienți”, iar în această viață (în care, așa cum ne învață psalmistul, nu putem aștepta decât să ne hrănim cu pâine de lacrimi¹¹), îndeostularea trebuia socotită o binecuvântare.

Familia Skipwith credea cu strășnicie în cuvintele Psalmilor și era optimistă. I-au cerut și lui Susannah să le urmeze exemplul: să citească din Biblie în fiecare dimineață și seară și să-i mulțumească Domnului cu fiecare prilej pentru soarta ei. În copilărie, Susannah nu lenevise nici o clipă. Între opt și doisprezece ani, a mers la școala săracilor din Bromley, dar cu excepția celor câteva ore cât stătea la cursuri sau mergea pe jos spre școală sau spre casă, către biserică ori de acolo spre casă, era mereu ocupată să îndeplinească muncile pe care Domnul, prin membrii familiei Skipwith, i le orânduise: mătura, deretica, freca podele, curăța cartofi, dezghioca, cosea, însăila, cârpea. Doamna Skipwith a învățat-o cum să țină o casă. Domnul Skipwith a învățat-o cum să îngrijească o grădină, să crească și culeagă legume, cum să aprindă focul, să spargă lemne și să mânuiască un cuțit de bucătărie.

Joseph Skipwith era iscusit în mănuierea cuțitului. Se pricepea să sacrifice și să jupoaie un iepure de casă ori de câmp și să-l pregătească pentru gătit și făcea asta în câteva minute. De asemenea, știa să cioplească, iar Susannah învățase de la el să se folosească de un simplu cuțit de bucătărie și de bucăți de lemn adunate la întâmplare – mici butuci și crengi rupte de vânt – ca să-și facă jucării și tot felul de alte lucruri. Când avea unsprezece ani, cu ajutorul

domnului Skipwith, Susannah sculptase arca lui Noe din fag – arca era lungă de peste şaizeci de centimetri – şi o menajerie completă de creaturi, mari şi mici, care să o populeze. Avea cincisprezece ani când, într-o duminică după slujba de seară, domnul Skipwith s-a apropiat cu forţa de ea, încercând să o sărute pe gură şi să o pipăie. Deoarece ea i s-a opus, el a aruncat arca şi toate animalele în foc, tipând la ea şi acuzând-o de vanitate, aroganţă şi lipsă de recunoştinţă.

Deşi locuia împreună cu familia Skipwith, Susannah nu voia nimic altceva decât să fie fericită. Viaţa ei din Bromley a fost aşa cum se aşteptase: o vale a plângerii. Ştia – ştiuse, de altfel, de când începuse să gândească cu capul ei – că nu va trăi mereu alături de ei, că la împlinirea vârstei de optsprezece ani era orânduit ca viaţa să i se schimbe, dar până în ziua respectivă nu a avut nici o idee despre ce va însemna acea schimbare. Familia Skipwith îi spusese că, deşi era un copil abandonat, tatăl ei se dovedise un om de onoare care recunoscuse că pe această lume, la fel ca şi în cea de după moarte, pentru fiecare păcat trebuia plătit un preţ, aşa că se îngrijise de viitorul ei – şi al lor. Şi acest lucru s-a adevărit.

La 11 august 1873, din proprietăţile regretatului Thomas Wood din Gray's Inn Road, Londra, WC, Joseph şi Mary Skipwith au primit *ex gratia*¹² suma de trei sute cincizeci de lire drept despăgubire, în semn de recunoştinţă pentru serviciile făcute. Susannah Wood, recunoscută drept fiica lui naturală, a primit titlul de proprietate asupra unei clădiri libere de obligaţii, cunoscută sub numele de The Castle, pe Harbour Street, Broadstairs, comitatul Kent, împreună cu un venit de opt lire pe an, garantat pe viaţă.

Domnul şi doamna Skipwith au fost mulţumiţi de recompensa primită. Domnul Skipwith a spus că era

„suficientă”, dar a rostit asta, din câte i s-a părut lui Susannah, căpătând o nuanță roșiatică nefirească în obraji, ceea ce a făcut-o să înțeleagă că suma depășea până și cele mai fanteziste speranțe ale lui. Chiar și Susannah fusese copleșită de o asemenea moștenire.

— Până în acel moment nu am știut ce înseamnă fericirea, domnule Wilde. Fericirea înseamnă libertate. Tatăl meu mi-a lăsat această casă și, astfel, m-a eliberat. Mi-a oferit un cămin, mi-a dat o ocupație, mi-a dăruit fericirea. Iar eu nu l-am cunoscut niciodată.

The Castle era una dintre proprietățile de pe litoral ale lui Thomas Wood. Când Susannah a intrat în posesia ei, era o pensiune dărăpănată. După aceea, înainte să împlinească douăzeci de ani, adică în aproape doi ani, Susannah o transformase deja într-un hotel respectabil, în care locuia și ea.

— Acesta era castelul meu, domnule Wilde.

— Iar când, într-o bună zi, un prinț a sosit la castel, a spus Oscar, vreme de o clipă fericirea ți-a fost deplină.

Ea a râs printre lacrimi.

— Cum de ai știut?

— Nu uita că scriu basme, a spus Oscar. Știu cum încep poveștile. Știu și cum se termină. Îmi vine să plâng pentru tine. Cum îl chema pe prințul tău?

— Numele lui? William O'Donnell, i-a răspuns doamna Wood.

— William O'Donnell?

— Da. Era doar un băiat...

— Dar era frumos? i-a sugerat Oscar.

— Da, s-a grăbit ea să confirme, punându-și mâinile pe ale lui. Cum de știi toate astea?

— Nu le știu, le intuiesc... Prințul tău era paznic de far...

Susannah Wood a tresărit brusc și, uimită, a dus o mână la gură.

— Era tânăr, a continuat Oscar, era frumos și brav. Și a murit pe mare.

— De unde știi? s-a minunat ea. N-am spus nimănui asta.

Am fost la fel de surprins ca ea.

— Cum de ți-ai dat seama, Oscar? l-am întrebat.

Zâmbind, Oscar s-a întors către mine.

— Privește în jur, Robert. Ce vezi pe pereții salonașului? Ce ai remarcat trecând prin hol?

Am aruncat o privire prin încăperea sărăcăcioasă.

— Tablouri? m-am hazardat eu.

Abia acum vedeam că pereții erau acoperiți cu o mulțime de imagini înrămate, de diferite forme și mărimi.

— Da, Robert, „tablouri” – stampe, gravuri, litografii și desene în creion. N-ai observat? Doamna Wood a ales aceste tablouri nu pentru valoarea lor artistică – deoarece calitatea artei îi este indiferentă –, ci pentru subiect. Nu ai observat că fiecare dintre ele prezintă cam aceeași scenă – fie un far, fie o corabie gata să se scufunde? Doamna Wood a creat un altar dedicat tristeții ei secrete.

— Abia îl găsisem, a spus ea mai mult pentru sine, și l-am pierdut. Iar acum l-am pierdut și pe Billy.

Oscar s-a ridicat în picioare și s-a apropiat de scaunul pe care ședea doamna Wood. Și-a pus mâna dreaptă pe umărul ei.

— După ce găsim cadavrul lui Billy, îți promit ceva, a zis el cu solemnitate. Dacă dorești, Billy va fi încredințat mării pentru odihna veșnică – marea care, așa cum spune Euripide într-una dintre piesele lui despre Ifigenia, spală sângele și rănilor lumii.

Susannah Wood s-a răsucit să-l privească.

— Nu înțeleg ce spuneiți, domnule Wilde.

Oscar i-a surâs.

— Mi-ar părea rău să înțelegi pe deplin, a zis el. Îmi închipui că Euripide nu prea este citit în Bromley.

— Nu, a spus ea, destul de derutată. Dar avem operele complete ale lui Dickens... și Biblia.

— Întocmai, a zis Oscar, pufnind ușor pe nas. Nu mă surprinde.

Pe neașteptate, Susannah Wood l-a prins de mână și a reînceput să plângă.

— Vai, domnule Wilde, a zis ea printre suspine, îl vei găsi pe cel care a făcut ceva atât de îngrozitor?

— Da. Ai cuvântul meu că da.

Cu blândețe, și-a desprins mâna din strânsoarea mamei îndurerate și s-a întors spre mine.

— Hai, Robert, avem multe de făcut. Trebuie să o lăsăm pe doamna Wood să jelească, iar noi ne vom întoarce la Londra.

— Vin și eu, a strigat ea, ridicându-se în picioare.

— Nu, a zis Oscar cu fermitate, deocamdată nu. E prea curând. Va sosi și vremea aceea, neîndoielnic, dar acum nu poți face nimic în Londra.

— Dar vreau să te ajut, domnule Wilde, după puterile mele.

Oscar a rămas lângă ușa salonașului și a examinat una dintre stampele de mari dimensiuni, înfățișând o furtună pe mare. S-a întors și a privit-o fix pe doamna Wood.

— Te-aș ruga să-mi mai răspunzi la o întrebare...

— Cu plăcere, a zis ea.

Acum lacrimile din ochi i se uscaseră și își ținea capul drept.

— Prințul tău – tânărul William O'Donnell – a fost tatăl lui Billy Wood?

— Da, a răspuns ea.

— Dar când a murit pe mare, William O'Donnell nu știa că va avea un fiu.

— Nu, n-a știut, a zis ea și a clătinat din cap. Sărmanul William, a suspinat ea. N-a avut habar. Nici nu s-ar fi putut. Totul s-a întâmplat pe neașteptate.

Oscar i-a zâmbit încurajator.

— Când l-ai întâlnit pe William O'Donnell?

— Ne-am cunoscut în august – în aceeași lună când am sosit aici și când am împlinit optsprezece ani. Mă aflam la The Castle doar de câteva zile. El s-a apropiat, „să se prezinte”, așa a zis. M-a găsit pe coate și genunchi, frecând treptele de la intrare. Țin minte și acum primele lui cuvinte: „Bună dimineața, doamnă... sau domnișoară?” Purtam chiar și atunci o verighetă și mă îmbrăcam ca o văduvă; mă ascundeam în spatele acelei măști. Mă făcea să mă simt mai protejată și mai în vârstă decât anii pe care-i aveam. Preț de o clipă, doamna Wood și-a dus palmele la ochi, apoi a surâs și le-a coborât. Și-a scos șapca în fața mea. Avea părul auriu. Mi-a zis că îngrijea farul North Foreland și că deschisese o listă de subscripții pentru întreținerea bărcii de salvare din golful Viking. Mi-a spus că pe barca aceea lucra chiar el. Domnule Wilde, avea un zâmbet minunat. Și era foarte atrăgător. Fără să mi-o ceară, i-am promis imediat un șiling pe lună pentru întreținerea bărcii de salvare. L-am invitat în casă, chiar în încăperea asta, și i-am oferit un pahar de limonadă. În acea după-amiază ne-am împrietenit, iar după câteva zile am devenit iubiți.

A tăcut o clipă și s-a uitat la inelele de pe deget.

— Cine a știu de prietenia voastră? a întrebat-o Oscar.

— Nimeni. Era secretul nostru. The Castle devenise regatul nostru tainic. Eram ca niște copii care trăiam într-un basm, inventat chiar de noi. Eu aveam optsprezece ani. El, șaptesprezece. Ce tineri eram... Ne jucam împreună. Râdeam și cântam. Și am făcut dragoste. Știam amândoi că păcătuim, și cu toate astea... Cum putea fi un păcat când totul se petrecea atât de firesc și ne făcea să fim fericiți că trăim?

Oscar a examinat inscripția de sub stamă de pe perete.

— Așadar, William a murit la aproximativ cinci luni după ce v-ați cunoscut, a zis el, în noaptea de 7 ianuarie 1874, în puternica furtună care a făcut velierul *Dolphin* să eșueze pe bancurile Goodwin.

— Da, a confirmat ea. Trei bărci de salvare au plecat să ajute vasul prins de furtuna aceea îngrozitoare. Cinci oameni au murit atunci. William era cel mai tânăr. Am descoperit că eram însărcinată trei săptămâni mai târziu. Nu am spus nimănui cine era tatăl. Singură am purtat sarcina – și rușinea de a părea o văduvă cu un copil din afara căsătoriei. Singură, domnule Wilde. Nimeni nu mi-a știut secretul. Nici acum nu-l cunoaște nimeni, în afara ta și a lui... Edward O'Donnell, a zis ea și a tresărit pronunțând acel nume.

— Bruta pe care am văzut-o pe stradă? am întrebat, ridicând ochii din carnetul de notițe.

— Da, a răspuns doamna Wood. El nu știe sigur care este adevărul. N-am recunoscut nimic față de el. Dar a bănuț. Și-și dă seama că nu s-a înșelat.

— Acest Edward O'Donnell, a zis Oscar, este tatăl lui William?

— Nu, este fratele mai mare al lui William, iar când bea, devine la fel de lipsit de inimă și de crud pe cât era de tandru și de iubitor William al meu. De doi ani încoace, Edward O'Donnell mă torturează neîncetat.

— De doi ani? s-a mirat Oscar.

— Pe vremea când a murit William și s-a născut Billy, Edward se afla departe de țară. Este cu zece ani mai mare decât William. La șaisprezece ani, se angajase pe un vas francez cu abur și și-a căutat norocul în Canada. La început i-a mers bine, dar apoi ajuns la Montreal, trăind printre francezi, s-a apucat de băutură. În cele din urmă, sărac lipit pământului, a găsit un vas care să-l aducă acasă. Până acum doi ani nici nu am știut de existența lui. Brusc, un nou val de durere a doborât-o. Omul ăsta mi-a distrus viața, a spus ea suspinând, mi-a ruinat-o. Tot el l-a distrus și pe Billy. Moartea lui Billy e vina lui Edward.

— Calmează-te, doamnă, i-a spus Oscar. Ți-am promis: cel răspunzător de moartea lui Billy va fi adus în fața justiției.

— Direct, ori indirect, Edward O'Donnell este vinovatul, a strigat ea. El l-a dus la Londra. L-a corupt. L-a dat pe mâna unui om pe nume Bellotti și, din pricina acestuia, a ajuns să ducă o viață de viciu. Îmi vine să intru în pământ de rușine. Până când a intrat el în viața noastră, am trăit în curățenie.

— Păstrează-ți cumpătul, i-a spus Oscar, încă ești curată.

— Ba nu sunt, a exclamat doamna Wood. L-am primit pe Edward în patul meu. El a insistat, iar eu am consimțit, domnule Wilde. A zis că avea dreptul ăsta, ca frate al lui William. (Apoi a început să plângă dezlănțuit.) A mai spus că, dacă nu mă supun lui, o să-mi dea în vileag secretul. Ar fi trebuit să-l las să o facă. De ce i-ar fi păsat lumii? Numai

că eu m-am dat lui la furie și beție. A venit la mine acasă cu o scrisoare pe care William i-o trimisese în urmă cu paisprezece ani. Nu era decât un bilețel, câteva rânduri, dar îi spunea că mă cunoscuse – că eram o văduvă „cu stare” și „iubirea vieții lui”... Edward a ghicit restul și a profitat de asta. I-am îngăduit să locuiască aici, cu noi. I-am oferit adăpost. I-am dat bani. Pentru că era fratele lui William, unchiul lui Billy, din același sânge cu el, și mi-am lăsat copilul să cadă sub influența lui. I-am permis să-l ducă pe Billy la Londra. Billy voia să descopere lumea și să-și caute norocul. Dumnezeu m-a pedepsit pentru slăbiciunea și *păcătoșenia* mea. Familia Skipwith avea dreptate. Nu trebuie să râzi de Domnul.

Suferința ei se transformase în furie, dar la fel de repede și-a recăpătat controlul. Ștergându-și din nou ochii și aranjându-și rochia, a întins o mână spre Oscar și i-a zis:

— Iartă-mă, domnule Wilde. Ai venit însoțit de prietenul tău având cele mai bune intenții, iar eu mi-am vărsat toate necazurile și suferințele în fața voastră. Acum vreți să vă întoarceți la Londra. Înțeleg asta.

Oscar și-a mai plimbat o dată privirea prin cameră.

— Vom reveni curând, a zis el, când vom avea știri. Până atunci, crezi că vei fi în siguranță?

— Da. Acum nu mai prezint nici un interes pentru Edward O'Donnell. Și-a împlinit voia. Mai rău decât atât nu-mi putea face. Pe de altă parte, încă are nevoie de mine. Chiar când e beat știe asta. I-am dat o cameră de lângă bucătărie. Are o cheie de la ușa ce duce la subsol. Vine și pleacă după cum pofteste. Deseori nu-l văd zile în șir. Când s-a întors, uneori era treaz și țineam la el pentru că semăna oarecum cu William al meu. Doar e fratele lui. Și unchiul lui Billy. Ne-a distrus, știu asta... dar e tot ce mai am.

Imediat ce doamna Wood a închis ușa în urma noastră, Oscar a spus:

— Există un birou telegrafic la gară, unde vom găsi, neîndoielnic, un adevărat domn Jingle. Înainte de a lua trenul, îi vom trimite o telegramă lui Fraser. Îi voi spune despre verighetă. Îi vom spune și despre O'Donnell și Bellotti. Nu va avea altă soluție și ne va primi din nou.

• 9 •

O lumânare la fereastră

Dar Aidan Fraser avea altă soluție, la care a și apelat.

Când am ajuns la Clubul Albemarle, se făcuse miezul nopții. Ușa principală era încuiată, iar ferestrele de la stradă, cufundate în întuneric. Cu toate acestea, Oscar a sunat la clopoțel. Aproape instantaneu, Hubbard a deschis ușa mare și, cu un gest slugarnic, a făcut un pas înapoi, murmurând:

— Domnule Wilde, aveți nevoie de un păhărel înainte de culcare?

— Mulțumesc, i-a spus Oscar, strecurând o monedă în mâna majordomului, meriți și tu unul. (Nu l-am văzut niciodată pe Oscar scotocindu-se prin buzunare după mărunțiș. Fără nici un efort, asemenea unui prestidigitator de clasă, părea să aibă întotdeauna moneda potrivită între degete, la momentul cel mai nimerit.) Sunteți pregătiți de închidere, din câte văd. O să ne așezăm în colțul Keppel. N-o să te reținem mult, îți promit. Vreun mesaj pentru mine?

— Patru telegrame, domnule, a zis Hubbard cu un aer mulțumit. O să vi le aduc imediat, odată cu șampania.

Clubul Albemarle încă nu instalase lumină electrică. Am rămas, în semiîntunericul de cavou, la lumina lămpii cu gaz

din colțul Keppel – un intrând situat lângă scara principală a clubului. Acel loc își luase numele de la tânărul frumos – cu ochi șagalnici și gură atrăgătoare – al cărui portret, despre care se spunea că ar fi fost realizat de sir Godfrey Kneller, împodobește peretele. În vârstă de nouăsprezece ani, Arnold Joost van Keppel venise în Anglia din Olanda în urma regelui William al III-lea. Era partenerul sexual al regelui, după cum se bârfea pe vremea aceea. În orice caz, era, incontestabil, unul dintre favoriții suveranului. În vârstă de douăzeci și șase de ani, în 1696 a devenit primul conte de Albemarle. Ori de câte ori vedea acel portret, Oscar obișnuia să scoată un suspin slab și să șoptească:

– Și eu am fost cândva adorat.

Hubbard ne-a adus șampania și telegramele. Oscar a examinat plicurile pe rând.

– Cred că vom începe cu aceasta, a zis el, rupând un plic. Este de la prietenul nostru – dacă putem să-l considerăm astfel.

Mi-a întins-o. Am citit-o cu un aer nesigur: REGRET MULT. NU TE POT ÎNTÂLNI IMEDIAT. VOM LUA LEGĂTURA LA MOMENTUL POTRIVIT. CELE MAI BUNE URĂRI FRASER.

– Ce înseamnă asta? am întrebat eu.

El deschisese deja cel de-al doilea plic.

– Un al doilea mesaj de la inspectorul Fraser – acesta, din câte se pare, a sosit la exact o oră după primul.

– S-a răzgândit?

– S-a gândit mai bine, în orice caz, a spus Oscar, citind telegrama: AM CONVINGEREA CĂ VEI ÎNȚELEGE DUPĂ CE VOI OFERI EXPLICAȚII. FRASER.

– Ține să ne liniștească, a constatat Oscar. Mă-ntreb de ce.

— Dar nu ne liniștește defel, am exclamat, nicidecum! Edward O'Donnell este în libertate. Ar putea comite alte atrocități.

Oscar a pus paharul pe masă și m-a măsurat cu ochi mari.

— Robert, nu O'Donnell e criminalul, a zis el și a râs. Fii serios, prietene, nu ți-ai dat seama de asta?

— Ba este, am protestat. Doar l-am văzut. Știm cum se poartă. Am ascultat povestea doamnei Wood...

— O'Donnell e doar o brută și un bețiv.

— Exact.

— Robert, cel care l-a ucis pe Billy nu era un bețiv. Cadavrul lui era întins pe podea, cu brațele încrucișate pe piept, având lumânări gata să se stingă de jur-împrejur. După nici douăzeci și patru de ore, ai văzut și tu scena crimei – și ai simțit mirosul cerii de albine cu care se lustruise podeaua. Cadavrul dispăruse, iar în cameră era ordine, curățenie, fuseseră șterse toate urmele, cu excepția acelor picături de sânge descoperite de Arthur sus, pe un perete. Nimic din toate astea nu ar fi putut fi făcut de un bețiv nespălat ca Edward O'Donnell.

— Dar doamna Wood a spus că el poartă vina...

— Indirect, poate. Probabil că el l-a dus pe băiat la Londra în ziua aceea fatală. Da, Robert, O'Donnell ne-ar putea conduce la făptaș, dar nu el a ucis: sunt convins de asta.

— Doamna Wood a spus că O'Donnell i l-a prezentat pe Billy lui Bellotti și...

— Da, m-a întrerupt Oscar, m-a intrigat asta, deoarece Bellotti, după cum îți amintești, ne-a spus că l-a cunoscut pe Billy în urmă cu doi ani, când a stat la The Castle. Crezi

că doamna Wood a uitat că domnul Bellotti a stat în acea vară la hotelul ei?

— Tot ce se poate, m-am aventurat eu.

Oscar a pufnit în râs.

— Nu cred, Robert. O prezență precum aceea a domnului Bellotti nu se uită cu una, cu două.

— Vrei să spui că doamna Wood ne-a mințit? am întrebat eu, incapabil să cred una ca asta.

— Robert, eu spun doar că, atunci când e vorba de o crimă, nu trebuie să ai încredere în nimeni. Mai ales când lucrurile se încurcă, ține minte – mai presus de toate. Minciuna este cuvântul de ordine. Păi, uită-te la mine! Am scos acea verighetă de pe degetul lui Billy, probabil la câteva minute după ce a fost ucis – mâna nu i se răcise încă, iar degetele îi erau încă moi și mobile. I-am spus lui Conan Doyle despre inel? Am adus vorba despre el față de Fraser?

— Înseamnă că ai avut motivele tale, am zis eu. Probabil că doamna Wood nu ar fi crezut că Billy a murit dacă nu-i arătai verigheta.

— Într-adevăr, a confirmat Oscar. Am avut motive – așa cum Susannah Wood a avut motive să considere că Edward O'Donnell, nu ea, l-a prezentat pe nefericitul ei fiu lui Gerard Bellotti.

— Presupun că vom reveni la Bellotti, nu? O să-l mai luăm la întrebări, nu-i așa?

— La momentul potrivit, mi-a răspuns prietenul meu cu un aer degajat.

— N-ar trebui să-l interogăm noi pe O'Donnell, dacă Fraser nu o face?

Oscar mi-a zâmbit și a ridicat încet paharul de șampanie în direcția mea.

— Nu cred că eu sau tu – deși suntem robuști – am reuși în vreun fel să interogăm o brută precum Edward O'Donnell.

— Bine, și atunci, de la cine e cea de-a treia telegramă? Poate că, până la urmă, inspectorul Fraser s-a hotărât să ne vină în ajutor.

Oscar a desfăcut cel de-al treilea plic.

— Nu, a spus el, citind conținutul telegramei, asta e de la Stoddart – editorul meu din America. Vrea să scriu o sută de mii de cuvinte până în noiembrie! Lucru absurd. Nu există o sută de mii de cuvinte frumoase în limba engleză.

— Și vei accepta?

— Trebuie, a spus el, cu un suspin. Am nevoie de bani. S-a aplecat spre mine cu sticla de șampanie și mi-a umplut din nou paharul. Robert, munca este blestem pentru clasele băutoare. Trebuie să ne plătim plăcerile. Domnul Stoddart îmi oferă un avans de o sută de lire.

Am fost impresionat, dar și invidios. (în acea perioadă lucram la studiul despre Emile Zola și, anticipam pentru efortul meu un onorariu de cel mult zece-cincisprezece lire.)

— Voi începe chiar mâine povestirea pentru Stoddart. Îi voi face o vizită mătușii Jane. Îmi iau carnețelul de notițe și o să mă așez în spatele grădinii ei, sub crengile de ilice.

— Oscar, am zis eu cu un zâmbet, dar nu ai nici o mătușă Jane.

— E foarte bătrână, mi-a răspuns el, privindu-și paharul. Dacă mă gândesc mai bine, nu mai trăiește. A murit din cauza neglijenței altora. Oamenii ca tine n-au crezut niciodată în ea. Cei tineri sunt lipsiți de inimă. Cum nu voi putea sta la mătușa Jane, o să mă duc la Oxford.

După cum urma să aflu, Oxford era un loc deosebit pentru Oscar. În momente dureroase, când căuta un refugiu ori mângâiere ori consolare, sau când simțea nevoia unei diversiuni, ori dorea să se inspire, se ducea la Oxford. Acolo, prin anii 1870, când era un student strălucit, auzise pentru prima oară trompetele gloriei și gustase din fructul dulce-amărui al renumelui pe plan național. Oxfordul rămânea izvorul mitului numit Oscar Wilde. Oscar știa și nu uita niciodată asta.

Iar eu nu uit că Oscar, deși un adevărat gentleman, nu era englez, ci irlandez. Înțelegea obiceiurile englezești (nu găseai un mai bun cunoscător) și vorbea engleza cum doar un irlandez poate s-o face, fusese educat într-o școală de stat englezească; nu avea percepția englezească asupra lui Dickens; nu juca rugby (să ne imaginăm ce ar fi însemnat asta!) și nici nu se sinchisea de crichet; nici nu călărea alături de ogari și nu mergea la vânătoare ori la pescuit. Nu purta cravata fostei sale școli. În Anglia, în general, era un outsider. Lucru unic, la Oxford se simțea în largul lui; era acasă. Îi plăcea să spună: „Oxfordul este capitala iubirii romantice și, în felul său, a rămas memorabil precum Atena.” L-am zgândărit spunându-i că era atât de sentimental în legătură cu Oxfordul doar pentru că acolo – când avea douăzeci de ani – își trăise tinerețea din plin. Cu o indignare mimată, el mi-a reproșat: „Robert, nu mi-am trăit tinerețea. N-am făcut decât să mi-o exprim, atâta tot.”

Oscar susținea că venera Oxfordul pentru arhitectura și viața sa intelectuală, dar în realitate, îl atrăgeau acolo mereu, mereu, promisiunea și perspectiva tinereții. Se ducea la Oxford să-și petreacă timpul cu studenții și cu profesorii mai tineri, să se amuze de conversația lor, să se lase fermecat de frumusețea lor și să simtă căldura admirației lor. A recunoscut totul în acea noapte, la Clubul Albemarle.

— Văd ceea ce vreau să văd din mine reflectat în ochii lor, a zis el. Mă uit la fețele lor ca într-o oglindă și, vreme de o clipă, mă simt din nou tânăr. Tinerețe! Tinerețea, Robert! Nimic nu e mai de preț pe lume!

Am izbucnit în râs.

— Oscar, acum patruzeci și opt de ore, pe lume nu exista nimic altceva decât justiție. Din câte-mi aduc aminte, alaltăieri, stimulat de vinurile fine de la restaurantul domnului Simpson, ținai cu orice preț să devii prietenul celor singuratici. Ai jurat să nu-ți afli odihna până ce nu-i faci dreptate lui Billy Wood. Acum, s-ar părea că tinerețea este totul, iar dreptatea înseamnă să-ți iei o vacanță și te plimbi cu vaporul până la Oxford.

Prietenul meu s-a încruntat și m-a privit cu severitate.

— N-o să mă duc cu vaporul până la Oxford. O să iau trenul. Iar când voi ajunge acolo, nu voi uita de dreptate. Investigația noastră va progresa, Robert, chiar și fără noi. Am metodele mele. Cu un gest de conspirator, și-a frecat nasul. Am spionii mei. Sst.

Hubbard ne dădea târcoale. Terminasem șampania. Ne-am ridicat. Puțin nesiguri pe picioare, am părăsit colțul Keppel, am traversat holul și am ieșit în stradă. Am rămas locului în tăcere pe treptele de la intrarea în club, percepând noaptea, ascultând cum portarul, cu mână grea, răsucea cheile în broaște și zăvora ușa în urma noastră.

În fața noastră, strada era întunecoasă și neprimitoare. Pe vremea aceea, pe străduțele ce porneau din Mayfair erau extrem de puține lămpi de iluminat. În aerul nopții plutea o undă de îngheț; luna stătea ascunsă sub stratul gros de nori. Oscar m-a prins de mână și a zis:

— Fii bun și du-mă până la locul unde se află trăsurile.

— Bineînțeles, i-am răspuns.

Am coborât treptele și am cotit în stânga, luând-o pe Albemarle Street. Încet, mergând la braț, ne-am îndreptat spre Piccadilly. Se făcuse aproape două dimineața, iar bezna învăluia totul atât de strâns, încât era dificil să vedem la mai mult de câțiva pași în față. Strada pustie era tăcută ca o morgă. Auzeam doar zgomotul pașilor noștri, nimic mai mult. Apoi, pe neașteptate, când am trecut prin dreptul hotelului Albemarle, șase clădiri mai jos de club, am simțit, fără să o văd, prezența unei siluete ascunse în întuneric.

— Hai, Robert, să mergem mai repede, mi-a șoptit Oscar.

Am iuțit ritmul și, în același timp, am auzit pași în urma noastră. M-am oprit brusc; pașii s-au oprit și ei. Imediat după aceea, Oscar m-a tras înainte.

— Hai! a șuierat el.

Inima a început să-mi bată mai tare; mi-am simțit gura uscată. În vreme ce ne continuam drumul, ba pășind, ba alergând, silueta aceea se ținea pe urmele noastre în același ritm. Am dat să întorc capul peste umăr, dar Oscar a murmurat:

— Nu! Și m-a tras mai departe.

Din colțul ochiului, zărisem o siluetă cu mantie. Era un bărbat de statură obișnuită, dar bine clădit. Mai mult nu am reușit să disting. Am vrut să mă mai uit o dată, dar Oscar nu m-a lăsat.

— E O'Donnell? am întrebat în șoaptă.

— Nu, mi-a răspuns el. Nu e nimeni.

Aproape că ajunsesem în Piccadilly. În fața noastră se vedeau lumini. Oscar a încetinit ritmul.

— Eu tot cred că e O'Donnell, am insistat.

Oscar s-a oprit brusc.

— Nu e nimeni, Robert, absolut nimeni. Uită-te.

Ne-am întors și am privit amândoi cu atenție de-a lungul străzii întunecate. Nu se vedea nimeni. Bărbatul dispăruse. Strada părea pustie, dar apoi, brusc, am auzit amândoi pași furișați.

— Asta ce mai e? am strigat eu.

— Nimic, mi-a răspuns Oscar, doar un băiat.

Îndepărtându-se pe stradă, dispărând în întuneric, am zărit o siluetă scundă, cu capul mare.

— E piticul lui Bellotti.

— Nu cred, a zis Oscar, chicotind. Vino, să găsim o trăsură.

La colțul dintre Piccadilly și Albemarle Street se afla un polițist tânăr. Când ne-am apropiat, el a dus mâna dreaptă la caschetă, în semn de salut.

— Bună seara, domnule polițist, i-a spus Oscar, însoțindu-și vorbele cu un gest din cap.

— Bună seara, domnilor, i-a răspuns tânărul polițist. E o seară cam rece pentru perioada asta a anului.

Am traversat Piccadilly către stația de trăsură de noapte, acolo unde acum se află hotelul Ritz. Cât am așteptat să vină o trăsură, Oscar a scos telegramele din buzunarul interior al hainei și a început să le așeze în ordine în portofel.

— Măine îi voi trimite lui Fraser un bilet de la Oxford, a zis el. O să-l anunț ce am aflat astăzi de la doamna Wood. Îl voi informa că știm despre Edward O'Donnell. Nu voi omite nici un amănunt.

— Mă bucur.

— Și imediat după ce primesc o veste de la Fraser, te voi anunța, Robert, n-ai nici o teamă.

Am remarcat că Oscar nu deschisese ultima telegramă.

— N-ai citit toate telegramele, am zis eu. Dacă e tot un mesaj de la Fraser?

— Nu, mi-a răspuns el, ridicând în aer plicul nedesfăcut. Vine din Yorkshire. De la Constance.

— Dar nu l-ai desfăcut.

— Nici nu e nevoie. Îi pot citi gândurile.

În joacă, i-am luat plicul din mână.

— Și ce scrie aici?

— Dacă ții cu orice preț să afli, scrie: „Te iubesc, acum și întotdeauna.”

— Îmi dai voie? l-am întrebat. El mi-a zâmbit și a încuviințat cu o mișcare din cap. Am desfăcut plicul, scoțând telegrama. Erau exact cuvintele anticipate:

TE IUBESC: ACUM ȘI ÎNTOTDEAUNA.

— „Întotdeauna!” a exclamat el. Îngrozitor cuvânt, Robert, nu crezi? Când îl aud, mă cutremur. Femeilor le place foarte mult să folosească acest cuvânt. Strică orice relație încercând să o facă să țină o veșnicie.

În acel moment a apărut o trăsură. Oscar a băgat portofelul în buzunar și a urcat.

— Noapte bună, Robert. Am avut o zi plină – până în ultima clipă. Să-ți notezi asta în jurnal. Și nu uita, acum pentru mine ești doctorul Watson.

— Noapte bună, Oscar. Ai grijă!

În timp ce urmăream trăsura lui îndepărtându-se, a mai sosit una și, fără să stau prea mult pe gânduri, temându-mă dintr-odată pentru soarta prietenului meu, am decis să-l urmăresc, să mă asigur că va ajunge acasă în siguranță. După ce m-am suit în trăsură, i-am spus vizitiului:

— Urmărește trăsura aceea, te rog, dar de departe.

— S-a făcut, domnule, mi-a răspuns vizitiul imperturbabil, de parcă urmărirea altor trăsuri prin East

End la primele ore ale dimineții era ceva obișnuit. Poate că așa stăteau lucrurile. Rămasă la o distanță discretă de aproape o sută de metri, trăsură noastră a urmat-o pe aceea a lui Oscar, care s-a îndreptat nu spre Chelsea, așa cum mă așteptasem, ci spre nord, spre Soho. Am trecut prin Piccadilly, dincolo de piață, intrând pe cel mai nou drum din Londra: Shaftesbury Avenue. Circulația era foarte redusă la ora aceea și pe trotuare se vedeau foarte puțini oameni: câteva nefericite femei ale nopții, umblând două câte două, încă văzându-și de meseria lor; grupuri mici de bărbați pe care obișnuiam să-i numim „Nu mergem acasă decât în zori, băieți”, porniți în căutarea unui loc unde să bea ceva; și câte un membru solitar al clubului Pall Mall, analizând posibilitățile ce i se ofereau. Distanța dintre trăsurile noastre s-a redus puțin când am trecut prin dreptul noului Teatru Liric – unde pe vremea aceea apărea tânăra Marie Tempest – și am cotit brusc pe Frith Street. Am început să intuiesc încotro ne îndreptam și, când vehiculul în care se afla Oscar a intrat în piața Soho, i-am strigat vizitiului:

— Hei! Oprește!

Trăsura lui Oscar a oprit și ea. L-am urmărit pe prietenul meu coborând și rămânând pe trotuar, privind în sus, la clădirea înaltă și îngustă din partea de est a pieței. Era înveșmântată în beznă, cu excepția unui cerculeț de lumină care ieșea în evidență, ca o garoafă prinsă la butoniera unei haine negre. La fereastra de la etajul trei, în picioare și ținând o lumânare aprinsă, stătea fata cu chipul desfigurat. De jos, din stradă, Oscar a privit drept spre ea. În momentul când l-a văzut, ea a tresărit, apoi a ridicat o mână, schițând un fel de salut. Oscar a ridicat și el mâna drept răspuns și, imediat după aceea, ea s-a aplecat spre lumânare și a stins-o dintr-o suflare. Fereastra s-a

întunecat. Oscar a urcat din nou în trăsură și a pornit la drum.

— Dă-i bice, i-am spus vizitiului. Urmărește-l în continuare.

Așa a și făcut – spre nord, ieșind din piața Soho, apoi spre vest, de-a lungul Oxford Street, la sud pe Bond Street și apoi pe Albemarle Street, până în ușa din față a hotelului Albemarle, aflat în apropierea clubului cu același nume, pe care Oscar și cu mine îl părăsisem cu doar patruzeci de minute în urmă. Câteodată, Oscar trăgea peste noapte la hotelul Albemarle. Știam asta, dar cum nu anticipasem că trăsura lui va opri acolo, a mea, din nefericire, se afla imediat în urma ei.

Oscar a urcat treptele spre ușa hotelului și a sunat la clopoțel. Aproape imediat, ușa s-a deschis larg, iar portarul de noapte s-a dat deoparte pentru a-l lăsa să intre. Când să treacă pragul, Oscar s-a oprit o clipă, s-a întors pe jumătate spre stradă și a strigat:

— Noapte bună, Robert. După cum vezi, n-am pățit nimic.

A doua zi dimineață, Oscar a plecat la Oxford și a început să scrie ceea ce avea să devină *Portretul lui Dorian Gray*. Vreme de șase săptămâni nu am primit nici o veste de la el.

• 10 •

16 octombrie 1889

L-am revăzut pe Oscar Wilde abia pe 16 octombrie 1889, când împlinea treizeci și cinci de ani. La sugestia lui, ne-am întâlnit în apropierea chioșcului de flori care se află la intrarea în stația trenurilor subterane din Sloan Square. El

îmi propusese să ne întâlnim la patru și jumătate și mă rugase să nu întârzii – astfel că, poate pentru prima oară, am ajuns la timp. Abia așteptam să-l văd. Îmi lipsise mult.

Am rămas oarecum șocat de înfățișarea lui, pentru că, deși arăta bine – ținea capul sus, iar obrajii, de obicei palizi, aveau o culoare roz, sănătoasă – era îmbrăcat din cap până în picioare în straie de doliu. Haina îi era neagră, la fel și cravata, și ținea în mână înmănușată un joben negru la care avea o bandă de mătase neagră, în semn de doliu. Lucru și mai curios, deși îmbrăcat în haine de doliu, chipul lui era numai zâmbet.

– Tinerețea zâmbește fără nici un motiv, mi-a zis când am dat mâna cu el. Este unul dintre principalele ei farmece. Zâmbesc pentru că mă bucur să te revăd, Robert, chiar foarte mult.

– Și eu sunt fericit să te văd, i-am răspuns, dar felul în care ești îmbrăcat mă alarmează.

S-a uitat la hainele de doliu și mi-a explicat:

– Din întâmplare, azi e ziua mea de naștere, Robert, și la fiecare asemenea aniversare jelesc trecerea unui alt an de tinerețe în nimicnicie, din cauza întunericului crescând ce pândește vara mea... *Tempus fugit irreparabile!* Și zicând acestea, și-a pus o mână pe umărul meu. Însă nu am pierdut vremea în aceste șase săptămâni care au trecut, deși timpul m-a stors. Am făcut progrese remarcabile la povestirea mea pentru Stoddart.

– Mă bucur să aud asta, am zis.

– Și progrese negative în investigația noastră privind uciderea lui Billy Wood.

– Progrese negative? am repetat. Ce înseamnă asta?

– Înseamnă, a zis el, îndreptându-și atenția de la mine spre chioșcul de flori, că am eliminat tot felul de variante – scutindu-ne astfel să mai cheltuim timp și eforturi ca să

cercetăm piste care nu duc nicăieri, trimițându-i pe alții să le investigheze în locul nostru. A rămas în contemplarea unei găleți pline cu trandafiri de un roșu aprins. De pildă, în ultimele șase săptămâni, spionii mei le-au vizitat pe toate menajerele care au figurat în ultima vreme în registrele domnilor O'Donovan & Brown din Ludgate Circus – și niciuna nu pare să se fi aflat măcar în preajma casei din Cowley Street numărul 23 în ziua când a fost ucis bietul Billy.

Am izbucnit în râs.

– Și cine sunt acei „spioni” ai tăi, Oscar?

Mi-a aruncat o privire.

– Agenți secreți, Robert. Dacă ți-aș spune cine sunt, asta ar i-ar face inutili, nu? Crede-mă, totuși, că sunt oameni de treabă, pe care mă bizui. Cât am stat la Oxford și am scris, ei au colindat străzile din Londra și Broadstairs – stând cu ochii pe principalii suspecti. Robert, vei rămâne dezamăgit aflând că, în absența noastră, nici Edward O'Donnell, nici Gerard Bellotti nu au avut un comportament suspect. Dacă s-ar fi făcut vinovați de crimă, probabil că s-ar fi gândit să părăsească țara ori ar fi încercat să o facă... În realitate, potrivit informațiilor pe care le-am primit, fiecare dintre ei și-a văzut de treburile lui, ca de obicei.

– Iar doamna Wood?

– Am corespondat cu ea, a zis el, admirând din nou vasul cu trandafiri și alegând cu grijă un singur fir. Suferința ei este adâncă și deloc mimată. Nu cred că ar putea fi ucigașul nostru, dar sunt convins că nu ne-a spus tot ce știe.

Încruntându-mă, l-am privit.

– Așadar, după șase săptămâni nu am înaintat deloc?

– Ba am progresat, chiar foarte mult, Robert, a zis Oscar, punându-mi trandafirul la butonieră.

— Această floare de toamnă a fost numită în onoarea Prințului Negru. Merită șase pence, nu crezi? Am ajuns *mult* mai departe, *mon ami*. Am eliminat o mulțime de piste false – și am reușit să obținem o audiență la inspectorul Fraser de la Scotland Yard!

— Dumnezeuule! am exclamat. Mergem din nou acolo?

Brusc, m-am alarmat gândindu-mă cum ar putea fi privită înfățișarea funerară a lui Oscar de oamenii mai puțin lipsiți de imaginație de la Poliția Metropolitană.

— Nu, mi-a răspuns Oscar, îndepărtându-se de chioșcul de flori și conducându-mă spre piață, mergem până în Lower Sloane Street numărul 75 – aici, pe stânga. Fraser ne-a invitat acasă la el. A spus că „ar fi mai înțelept” să ne întâlnim acolo. Chiar m-a sfătuit să vin incognito și fără însoțitor.

— Așadar, am spus eu și am chicotit, așa se explică îmbrăcămintea sumbră...

— Și prezența ta neprețuită, Robert! Suntem implicați amândoi în problema asta. Prietene, nu vreau să-ți ascund nimic.

— Mă bucur să aflu asta, am zis cu convingere, grăbindu-mă să adaug: Sunt chiar mândru să aud așa ceva, pentru că eram mândru de prietenia noastră, mândru să fiu acceptat ca prieten adevărat al celui mai scripitor bărbat al zilei. M-am mândrit și cu încrederea nedeclarată pe care am simțit-o între noi, deși mă intriga – recunosc asta – faptul că Oscar nu-mi dăduse nici o explicație privind întâlnirile sale nocturne cu ciudata fată cu chipul desfigurat și mă uimea propria reticență de a-i cere să elucideze acea chestiune. La toate acestea mă gândeam când am traversat spre Lower Loane Street – strecurându-ne printre un cărucior și un coșar pe bicicletă – dar nu am spus nimic. Oscar – încântat că un coșar îi tăiasse calea,

pentru că era superstițios – m-a strâns de umăr cu o afecțiune camaraderească și a zis:

— Cred că generozitatea este esența prieteniei. Greșesc?

Clădirea din Lower Loane Street numărul 75 era frumoasă, construită din cărămidă roșie și calcar de Portland, cu un portic cu coloane și scară de marmură, și nu semăna cu locuința obișnuită a unui inspector de poliție. Casa, după cum am aflat ulterior, făcea parte din moștenirea lui Fraser. Am urcat treptele, iar Oscar a sunat. Am așteptat. Am tras cu urechea. N-am auzit nici un zgomot răzbătând dinăuntru. Oscar a tras din nou de cordonul clopoțelului și, în aceeași clipă, ușa a fost deschisă chiar de Fraser – nu de vreun servitor. Arăta așa cum mi-l aduceam aminte – înalt, zvelt, cu trăsături precis conturate, bine bărbierit, într-o dispoziție agreabilă, cu fața albă-ca-zăpada – dar atitudinea lui părea schimbată. În cursul primei noastre întâlniri, se arătase amabil, fără să facă nici un efort. Acum părea agitat, neliniștit și preocupat de ceva. A rămas surprins de înfățișarea neobișnuită a lui Oscar și de prezența mea.

Scoțându-și jobenul, Oscar a spus, imediat ce l-a văzut:

— Nu vă speriați, domnule inspector. Garantez pentru discreția domnului Sherard, iar eu port doliu pentru tinerețea mea pierdută.

Fraser a părut și mai derutat.

— Nu mă refer la sărmanul Billy Wood, a precizat Oscar, dându-și seama de confuzia pe care o generase probabil exprimarea lui – ci am în vedere prezenta mea stare de decădere fizică.

Fraser nu a zis nimic, dar s-a tras înapoi cu un aer șovăitor și ne-a permis să intrăm în hol.

— Ca să-mi recapăt tinerețea, a continuat netulburat Oscar, aş face orice – desigur, cu excepția mișcărilor în aer

liber, a trezitului devreme și a renunțării la alcool.

— Cred că ar fi preferabil să discutăm înainte de a bea ceva, a spus Fraser pe un ton sec.

— Întocmai, i-a răspuns Oscar, agățându-și pălăria în cuierul din hol și aranjând cu grijă banda de mătase neagră. Sunt convins că ați constatat, domnule inspector, că, deși alcoolul, consumat în cantitate suficientă, produce amețeală, singura amețeală adevărată este conversația. Abia aștept să stăm de vorbă.

— Sper să nu fiți dezamăgiți, a spus Fraser. Pofțiți, vă rog, în salon.

A traversat holul și ne-a condus într-o cameră de primire spațioasă, frumos mobilată. Acolo, în capătul îndepărtat al încăperii, stând în fața șemineului din marmură albă, îmbrăcat într-un costum pepit din tweed, cu o pipă neaprinsă și cu o expresie încurajatoare pe chip, se afla Arthur Conan Doyle. Cu toate acestea, atitudinea lui era departe de a fi liniștitoare.

— A, Oscar, Robert, a mormăit el cu stângăcie drept salut, imediat ce am intrat.

Verva lui Oscar părea inepuizabilă. Chiar și când era extrem de îngrijorat, el nu lăsa să se vadă asta.

— Arthur, ai o expresie foarte gravă, i-a spus el pe un ton de reproș.

— Vă voi prezenta chestiuni de o gravitate deosebită, a intervenit Fraser. Am considerat că ar fi mai bine ca Arthur să asiste la această discuție – deoarece el este prieten cu ambele părți. Apoi a făcut un semn către patru fotolii cu spătar înalt ce fuseseră aranjate într-o parte și în alta a șemineului. Domnilor, permiteți-mi să trec direct la subiect. Vă rog să luați loc.

Am făcut ce ni s-a cerut. Fotoliile erau franțuzești și incomode. Și atmosfera din încăpere era apăsătoare, lipsită

de aer și ciudat de umedă pentru acea perioadă a anului. Fraser i s-a adresat direct lui Oscar, privindu-l din când în când pe Conan Doyle, parcă așteptându-se să fie încurajat. Nu s-a uitat nici măcar o dată în direcția mea.

— V-am invitat aici, a început el, zâmbind pentru prima oară de la sosirea noastră, tocmai pentru că sunteți prieten cu Arthur. Este un admirator al dumneavoastră, domnule Wilde – ca și mine, de altfel. Adevărul este că trebuie să vă transmit amândurora un avertisment, dar și un sfat.

Oscar i-a imitat zâmbetul.

— Am descoperit persoane care se arată foarte dornice să le ofere altora ceea ce le lipsește cel mai mult, a spus el, scoțându-și mânușile și așezându-le cu eleganță pe măsuta din lemn de nuc aflată lângă fotoliul lui. Asta este cea mai profundă generozitate, după părerea mea.

Conan Doyle s-a aplecat puțin în față și, cu toată seriozitatea, i-a spus lui Oscar:

— Ascultă-l pe Aidan, te rog. Acceptă-i sfatul.

Ridicând din sprâncene, Oscar a înclinat capul spre Fraser și a zis:

— Ascult.

Inspectorul s-a mai liniștit. Nervozitatea îi dispăruse. A zâmbit din nou, dezvelindu-și dinții extraordinar de albi și, etalându-și farmecul, a zis:

— Mulțumesc. Și vă sunt recunoscător pentru vizita pe care mi-o faceți astăzi. De asemenea, vă mulțumesc pentru răbdarea dovedită în ultimele săptămâni. Nu v-am căutat dintr-un anumit motiv, care... A tăcut o clipă și, lipindu-și degetul arătător de cel mare, le-a dus astfel la buze și s-a uitat scurt la Conan Doyle, care a dat din cap, făcându-i astfel semn să continue. Domnule Wilde, vă este cunoscută adresa Cleveland Street numărul 19? a întrebat el.

— Nu, i-a răspuns Oscar.

— Între Regent Park și Oxford Street...

— Știu cam pe unde vine. M-ați întrebat însă dacă adresa mi-e cunoscută. Nu.

Fraser nu a renunțat.

— Îl cunoașteți pe lordul Henry Somerset?

— Știu la cine vă referiți, a spus Oscar. E vorba de fiul ducelui de Beaufort. I-am citit opera poetică. I-am făcut o recenzie. Nu are nimic de spus, dar perseverează.

— L-ați întâlnit?

— Tot ce se poate. Parcă locuiește la Florența, nu?

— A fugit la Florența – ca să evite un scandal public.

Oscar a oftat și, cu degetele mâinii drepte, și-a șters delicat cracul pantalonului.

— De obicei, scandalurile îi făceau atrăgători, ori cel puțin interesanți, pe bărbați. Acum ele îi distrug.

— Un scandal în care era implicat un tânăr pe nume Harry Smith, a continuat Fraser.

— Nu-mi amintesc acest lucru, a spus Oscar pe un ton apăsător.

— Îl cunoașteți pe lordul Arthur Somerset, fratele mai mic al lordului Henry?

— Vă referiți la „Podge”? Pe el îl știu într-o oarecare măsură. Este șef al grajdurilor prințului de Wales.

— Și un oaspete obișnuit în Cleveland Street numărul 19.

— Cine? a exclamat Oscar. Prințul de Wales?

— Nu, domnule Wilde, nu prințul de Wales, deși este posibil ca fiul său, prințul Albert Victor, să fi trecut pe acolo.

Oscar a pufnit în râs.

— Prințul Eddy? Asta mă surprinde.

Fraser a crezut că a descoperit terenul slab.

— Așadar, știți despre Cleveland Street numărul 19 și despre ceea ce se petrece acolo!

— Nu știu nimic despre Cleveland Street numărul 19, a spus apăsător Oscar, lovind cu mâna în tăblia măsuței. Nu am nici o idee despre ceea ce se petrece acolo. Nu știu despre ce vorbiți. Și nici nu-mi dau seama încotro bateți, domnule inspector. Încă vă ascult, dar nu știu ce vreți.

Conan Doyle s-a foit pe fotoliu și a zis:

— Ia-o cu începutul, Aidan.

Oscar s-a uitat spre mine și a murmurat, sotto voce:

— Da, în cazul unui basm, cel mai bine este să pornești cu începutul.

— Foarte bine, a spus Fraser. Acum trei luni, mai precis pe 15 iulie, în cursul unei investigații de rutină privind o serie de furturi mărunte petrecute la Poșta Centrală, unul dintre oamenii mei a luat depoziția unui tânăr care lucra la serviciul telegrame, în vârstă de cincisprezece ani, al cărui nume era Charles Swinscow.

— Nu cunosc pe nimeni cu acest nume, a spus Oscar, nepăsător.

— Mă bucur să aud asta. La data interogatoriului, în buzunarele acestui tânăr s-au descoperit optsprezece șilingi – de patru ori mai mult decât simbria lui săptămânală. Când a fost acuzat că furase banii, Swinscow a negat. A susținut că-i câștigase în mod cinstit. Când l-am somat să declare cum îi câștigase, a spus că fusese plătit „ca să se culce cu un gentleman”. Întrebându-l cine era acest „gentleman”, ne-a spus că nu-i știa numele. Iar când am vrut să aflăm unde se petrecuse fapta, ne-a dat adresa: Cleveland Street numărul 19.

Oscar s-a aplecat spre Fraser și, cu un glas în care și-a trădat exasperarea, a întrebat:

— De ce-mi spuneți mie toate acestea?

— Pentru că este pe cale să izbucnească un scandal, domnule Wilde, i-a răspuns Fraser cu răceală, iar o parte dintre persoanele implicate vă sunt cunoscute. Lordul Arthur Somerset...

— L-am întâlnit, este una dintre cunoștințele mele.

— Lord Euston...

— Numele mi-e cunoscut.

— Prințul Eddy...

Oscar a surâs.

— Îl cunosc pe tatăl lui. După extinderea imperiului, îl știe multă lume.

— Urmează să operăm arestări, a spus Fraser.

Oscar a izbucnit în râs.

— Doar nu-l veți aresta pe fiul cel mare al prințului moștenitor? a spus el pe un ton ironic.

— Nu, a zis Fraser cu glas serios, apoi a tăcut o clipă. Un pește atât de mare ar rupe firul. Însă mâine se va emite un mandat de arestare pe numele lordului Arthur Somerset. Lordul Arthur știe deja. Va părăsi țara în această noapte, cu vaporul ce traversează Canalul. Și chiar această încercare de a se sustrage justiției va declanșa scandalul public. În ultimele șase săptămâni am ținut casa din Cleveland Street numărul 19 sub supraveghere neîntreruptă. Este un loc de întâlnire al sodomiților. Un bordel masculin. Un cuib al păcatului.

— Îngrozitor, sunt într-un tot de acord, a spus Oscar, rezemându-se de spetează și întinzându-și mâinile, dar ce legătură are asta cu mine? Și ce legătură are cu Billy Wood?

Conan Doyle s-a întors spre el.

— Chiar nu înțelegi, Oscar?

Acesta s-a uitat la prietenul său.

— Nu văd legătura, Arthur, deloc. Știu și înțeleg doar că acea crimă s-a petrecut în Cowley Street numărul 23 – o crimă brutală pe care, din anumite motive deocamdată neclare pentru mine, poliția a refuzat să o investigheze.

Inspectorul Fraser a explodat:

— Domnule, chiar nu înțelegeți de ce?

— Nu, i-a răspuns Oscar pe un ton stăpânit, nu înțeleg. Sincer să fiu, domnule inspector, am rămas înmărmurit. În acest caz există prea multe lucruri pe care nu le pricep. Mi-ați zis, de pildă – într-o telegramă – că ați trimis un polițist în Cowley Street 23 să cerceteze scena crimei, dar în realitate nu ați făcut asta. M-ați mințit, domnule inspector.

— Domnule Wilde, am făcut-o ca să vă protejez.

— Pe mine? De ce?

— Chiar nu înțelegeți? Dacă aș fi declanșat o anchetă oficială, nu aș mai fi putut să o opresc, indiferent încotro ar fi dus indiciile.

— Domnule inspector, nu este nevoie să mă protejați. Nu am nimic de ascuns.

— Sunteți sigur, domnule Wilde? Cowley Street 23 și Cleveland Street 19 – nu sunt amândouă, în aceeași măsură, locuri de pierzanie, case ale corupției? Iar Billy Wood – indiferent ce s-a întâmplat cu el – nu a fost, la fel ca Harry Smith ori Charles Swinscow, un tânăr ce și-a vândut trupul pe bani, un nefericit implicat într-un comerț degradant și vicios?

Oscar s-a ridicat în picioare, și-a privit o clipă propria reflexie în oglinda de deasupra șemineului, i-a plăcut ce a văzut în ea, iar apoi – după ce și-a trecut dinadins un deget de-a lungul plăcii de marmură, de parcă ar fi vrut să

verifice dacă nu era prăfuită – s-a răsucit pe călcâie și, rămânând cu spatele la foc, li s-a adresat lui Aidan Fraser și Arthur Conan Doyle.

— Domnilor, a zis el, vă mulțumesc pentru bunele dumneavoastră intenții, chiar dacă nu și-au atins scopul. Ați vrut să-mi veniți în ajutor, văd prea bine asta. Dar vă asigur pe amândoi de un lucru: conștiința mi-e limpede ca lacrima. Când am făcut acea vizită în Cowley Street 23, pe 31 august, aveam acolo o întâlnire perfect onorabilă. M-am dus să întâlnesc o persoană cu care am relații de prietenie, dar aceasta era reținută altundeva și, în loc să o găsesc acolo, spre uimirea și groaza mea, am descoperit cadavrul sărmanului Billy Wood.

— Altă persoană? a întrebat Fraser. E vorba tot despre un tânăr? Putem ști și noi numele lui?

— Domnule inspector, vă cam grăbiți să trageți concluzii. Din întâmplare, prietenul acesta este o tânără doamnă, dar nu este nevoie să-i știți numele. Ea nu are nici o legătură cu acest caz. Nu a mai ajuns în acea zi în casa din Cowley Street 23. Domnule inspector, persoana ei nu trebuie să vă preocupe. Îndreptați-vă atenția asupra lui Billy Wood.

— Dar Billy Wood... a intervenit Conan Doyle.

Oscar s-a răsucit tăios spre el:

— Da, Arthur, l-am iubit pe Billy Wood. L-am iubit pentru că era tânăr și sincer, nepăsător și mereu vesel. L-am mai iubit și pentru că avea un talent rar – un talent pe care mă mândream să-l stimulez. L-am iubit ca pe un frate mai tânăr sau ca pe un fiu. Vă dau cuvântul de onoare ca gentleman că în relațiile mele cu Billy Wood nu a existat nimic sordid, imoral, nefiresc ori clandestin. A tăcut un moment, apoi a întins o mână spre Conan Doyle. Sper că

măcar tu ești încredințat de adevărul spuselor mele în această privință.

Doctorul a sărit pe dată din fotoliu și, plin de însuflețire, i-a strâns mâna lui Oscar.

— Pe deplin încredințat, fără nici o rezervă.

După ce și-a retras mâna din strânsoarea zdrobitoare a lui Doyle, Oscar s-a întors spre Fraser care, cu un aer imperturbabil, rămăsese pe fotoliu.

— Și dumneavoastră, inspectore?

— Nu știu ce să zic.

— Te rog, Aidan, a exclamat Conan Doyle, Wilde este un gentleman – nu ar încerca să ne mintă. Crede-l pe cuvânt. Fraser și-a încrucișat brațele la piept și a privit spre șemineul gol. Doctorul și-a pus o mână pe umărul detectivului. Am procedat așa cum ai socotit că trebuia, Aidan, a continuat el. Am atins subiectul și am lămurit chestiunea.

Fraser nu părea convins. Pe neașteptate, Oscar a pufnit în râs și s-a aplecat spre el.

— Domnule inspector – Aidan – îți voi spune Aidan, pentru că trebuie să fim prieteni – abia acum mi-am dat seama de ce ești prost-dispus. Murătura pe care ai mâncat-o cu brânză la masa de prânz nu ți-a priit!

Uimit, detectivul s-a rezemat de spătarul fotoliului și s-a uitat fix la Oscar. Acesta a profitat de avantajul câștigat, insistând:

— Ai fost nervos și nemulțumit toată ziua, adevărat? Cred că știu motivul. Nu are nici o legătură cu noi – totul a fost provocat de o doamnă. Aștepți vizita unei doamne, nu-i așa? Sosirea ei îți provoacă unele temeri. Este vorba de o femeie cu o voință puternică – o doamnă care, îndrăznesc a spune, îți este suficient de apropiată ca să se simtă

îndreptătită să te ia la rost pentru delăsarea tipică burlacilor.

Cu o expresie de suspiciune în ochi, Fraser s-a uitat lung la Oscar.

— De unde Dumnezeu știi toate acestea?

Oscar a ridicat imperceptibil din umeri.

— Păi, înainte de sosirea lui Arthur, de ce ai dus de aici vasul cu crini ofiliți de pe măsuță și te-ai grăbit să ștergi praful de pe placa de marmură a șemineului?

— M-ai spionat, s-a răstit Fraser la el. Te rog să-mi dai explicații.

Înveselit, Conan Doyle și-a frecat mâinile.

— Nu, a intervenit Doyle cu un aer amuzat, redevenit el însuși, Oscar a intrat iarăși în pielea lui Sherlock Holmes. Cum ai reușit? Spune-ne.

— E de ajuns să-ți privim manșetele, Aidan, a spus Oscar cu un zâmbet provocator. Mirat, Fraser și-a ridicat mâinile și și-a examinat manșetele. Pe interiorul celei din stânga, ce se poate vedea? O pată mică de grăsime, o combinație de cafeniu-închis și oranj-deschis, sugerând un dreptaci care și-a pregătit un sandvici cu brânză de Cheshire și murături, dar cam în grabă. Dacă ne uităm pe dosul manșetelor, ce remarcăm? O serie de punctișoare ruginii. Ce ar putea fi? Rugină? Nu, punctele sunt prea delicate. Piper cumva? Ori șofran? Or, iată, ce avem aici, pe măsuță? Polen căzut de pe staminele unor crini ofiliți... Aidan duce o viață de burlac, fără să primească ajutorul cuiva. N-a mai intrat în salonul acesta de câteva zile. Însă astăzi avea oaspeți și trebuia să pregătească încăperea pentru ei. Evident, dacă vizitatorii ar fi fost doar bărbați, nu s-ar fi grăbit să scoată de aici o vază cu niște flori ofilite. Ca bărbat, știe că alți bărbați nu ar observa asemenea amănunte. Dar nu, Aidan așteaptă o doamnă –

poate chiar pe cea care i-a adus florile și le-a aranjat aici la ultima ei vizită.

Conan Doyle s-a întors imediat spre Fraser și l-a întrebat:

— Are dreptate?

Fraser și-a lăsat mâinile în jos și a zâmbit, arătându-și dinții perfecți.

— Până la ultimul amănunt, a recunoscut el. Domnule Wilde, ești o persoană deosebită.

— Spune-mi Oscar, Aidan; trebuie să fim prieteni.

— Oscar, a zis inspectorul, ridicându-se în picioare și întinzându-i mâna, accept ca adevărat tot ce spui. Te previn, totuși, că pescuiești în ape tulburi. Și te sfătuiesc să nu continui cercetarea pe cont propriu. Și repet ceea ce ți-am spus deja: în absența cadavrului, nu te pot ajuta în nici un fel.

Conan Doyle a tras din pipa goală și a zis pe un ton sec:

— Ținând seama de spiritul de observație și de intuiția dovedite de Oscar, nu am nici o îndoială că, dacă-și pune în gând, va rezolva misterul, cu sau fără ajutorul Scotland Yard-ului.

— Tot ce se poate, a spus Fraser, încă strângând mâna lui Oscar și ținându-l cu privirea, dar cu ce preț?

— Și pentru cine? a întrebat Oscar, privindu-l pe inspector cu aceeași insistență.

Brusc, strident, s-a auzit clinchetul clopoțelului de la ușă, iar cei trei bărbați s-au îndepărtat de șemineu.

— A, a zis Oscar încântat, doamna de care vorbeam.

Inspectorul Fraser s-a îndreptat grăbit spre ușa ce dădea în hol.

— Sunt convins că e o frumusețe. Și cred că are părul roșcat.

Fraser s-a oprit la ușă și l-a privit, sau cel puțin așa mi s-a părut mie, cu o oarecare teamă. Doar hohotul lui de râs a contrazis ceea ce-i spuneau ochii.

— Cum Dumnezeu ți-ai dat seama?

Oscar a scos câteva fire de păr roșcat din buzunarul stâng al hainei. Le-a ținut sus, între degetul mare și arătător, expunându-le de parcă ar fi fost un magician care arată publicului o batistă din mătase colorată înainte de a o transforma într-un baston cu măciulia de argint ori într-un buchet de flori din hârtie.

— Le-am găsit pe cuier, atunci când mi-am agățat pălăria. Având în vedere lungimea, aparțin unei doamne. Îmi închipui că au rămas acolo de pe pălărie, la ultima ei vizită.

Clopoțelul a sunat din nou. Fraser a ieșit precipitat în hol și a deschis larg ușa de la intrare. După ce vizitatoarea și-a scos pălăria și a așezat-o pe cuier, lângă cea a lui Oscar, Fraser a invitat-o în salon. Într-adevăr foarte frumoasă, doamna avea părul roșu, ca al femeilor din picturile lui Tițian.

— Domnilor, a zis el, permiteți-mi să v-o prezint pe logodnica mea, domnișoara Veronica Sutherland.

• 11 •

Veronica Sutherland

Mărturisesc, logodnica lui Aidan Fraser mi-a răpit inima din prima clipă când am văzut-o. Avea o înfățișare fermecătoare și o privire ce mi-a luat răsuflarea, cu chipul prelung și slab, însă plin de viață. Ochii verzi și mari erau accentuați de sprâncenele bine conturate și de nasul acvilin. Era o față pe care nu o puteai uita cu una, cu două.

Simțeam că o mai văzusem undeva – și i-am și spus-o, chiar în acel moment. Când Aidan Fraser mi-a prezentat-o, iar ea mi-a întins mâna, m-am trezit zicând, parcă fără nici un motiv:

— Domnișoară Sutherland, știu că nu ne-am mai întâlnit, dar am senzația că te-am mai văzut, deoarece chipul îmi aduce aminte de unul dintre tablourile care îmi plac foarte mult...

— Vai! a exclamat Oscar pe un ton plângăreț. Iar s-a îndrăgostit Robert!

Veronica mi-a strâns mâna ușor, a zâmbit și m-a întrebat:

— Ce interesant! Ce pictură? Spune-mi, te rog.

— Păi, m-am bâlbâit eu, de fapt e vorba de mai multe.

— Robert! m-a admonestat Oscar. Mergi prea departe!

— Toate sunt pictate de același artist, am continuat eu. De Millais – sir John Millais. Îi cunoști opera? Arăți întocmai ca modelul lui preferat: Sophie Gray, cumnata lui.

— Dumnezeu mare, a exclamat Oscar, făcând un pas către domnișoara Sutherland. Ai dreptate, Robert. Asemănarea este ciudat de izbitoare.

— Serios? s-a mirat ea. Trebuie să o cunosc pe Sophie Gray. E frumoasă?

— Fascinantă, am zis eu, fără să-mi dau practic seama ce spuneam: răpitoare, extraordinară.

— O vei cunoaște, i-a promis Oscar. O să mă ocup eu de asta. Studioul lui sir John nu este departe de aici. Te va duce Robert acolo – nu-i așa, Robert?

— Desigur.

— Cu permisiunea lui Aidan, bineînțeles.

Domnișoara Sutherland s-a întors spre logodnicul ei.

— Aidan, cine sunt acești domni minunați? Unde i-ai descoperit? De ce nu mi i-ai prezentat până acum? Majoritatea prietenilor tăi sunt plicticoși – cu excepția domnului Doyle, bineînțeles. Oricând sunt fericită să-l întâlnesc.

Ea dăduse drumul mâinii mele, iar acum îi acorda toată atenția lui Conan Doyle. Își petrecuse brațul pe după al lui și, ținându-și capul aplecat ușor într-o parte, a privit cu ochi mari fața lui zâmbitoare.

M-am uitat prin cameră și am observat că, grație prezenței ei, fiecare dintre noi – inclusiv Fraser – devenise zâmbitor. Restul, Billy Wood, O'Donnell, Bellotti, Cowley Street ori Cleveland Street, fusese uitat. Veronica Sutherland pătrunsese în salonul lui Fraser ca o adiere de aer proaspăt. Emană o energie irezistibilă. Prezența ei ne înviorase – și, în același timp, ne captivase. Degaja o autoritate care nu-i trăda în nici un fel vârsta ori sexul. Era mai tânără decât oricare dintre noi (avea doar douăzeci și patru de ani), și totuși ne domina pe toți.

Rămasă la brațul lui Conan Doyle, a privit în jur și a zis:

— Aidan, dragul meu logodnic și viitor soț, nici o floare? Nimic de băut? N-ai făcut ceai pentru oaspeți? Unde ți-e capul?

A scos un suspin teatral, s-a desprins de Conan Doyle, a lăsat pe masă cartea pe care o ținuse până atunci sub braț și, clătinând din cap, făcându-și părul roșcat să descrie un cerc, a ieșit din cameră spunând:

— Bărbații ăștia chiar nu pot face nimic din proprie inițiativă?

Câteva minute mai târziu – după ce noi rămăseserăm în cerc în fața șemineului, zâmbind binedispuși și aducându-i laude tinerei – ea s-a întors. A adus o tavă mare pe care pusese trei pahare de șampanie, unul de vin, altul de sherry

și, într-un vas de argint plin cu gheață, o sticlă mare de Dom Perignon.

— Aidan are o cramă la subsol și o ghețarie în grădină, ne-a explicat ea. Pivnița e aproape pustie, iar ghețaria n-o folosește niciodată. Probabil că este singura din Chelsea și nu cred că a intrat nici măcar o dată în ea. V-a arătat casa și grădina? Are zece încăperi, dar folosește doar trei. Bucătăria nu-i face deloc cinste. Să nu intrați acolo. Nici măcar șoarecii nu o găsesc primitoare. Locuiește aici de un an și încă nu a mobilat casa. I-ați văzut dormitorul? Un pat cu ramă de fier într-un colț și o oglindă mobilă cu picioare – și nimic altceva. Pe dosul ușii nu există cuier, de dulap de haine, ce să mai vorbim? Își ține toate lucrurile într-o valiză. Ce-o să mă fac cu el?

Conan Doyle a pufnit în râs.

— Mărită-te cu el!

— Doar dacă trebuie, a răspuns ea râzând. Desfă sticla de vin, Aidan. Vreau să toastez în cinstea prietenilor tăi. Să bem pentru Sophie Gray. Apoi s-a uitat la mine și a făcut ochii mari. Aș vrea ca domnul Wilde să ne recite unul dintre poemele sale, a zis ea întorcându-se către Oscar, ori să ne spună una dintre povestirile cu stafii. Sper că vezi, domnule Wilde, că știu cine ești cu adevărat. Aidan mi-a povestit de misterioasa crimă pe care ții să o rezolvi singur. Doctorul Doyle te crede, chiar dacă Aidan încă mai are îndoieli. Candoarea ei era dezarmantă. S-a întors spre Conan Doyle și a ridicat paharul. Mă bucur foarte mult că ne-am văzut astăzi, doctore. Putem discuta din nou despre eroul meu preferat, nu?

— Și tu ești o admiratoare a lui Sherlock Holmes? am întrebat-o eu.

— Nu, mi-a răspuns ea. Admir scrierile doctorului Doyle, desigur, dar nu m-am referit la Sherlock Holmes.

— Cred că domnișoara Sutherland vorbește despre doctorul Joseph Bell, a spus Oscar.

— Exact, a spus ea, confirmând bănuiala lui Oscar cu o înclinare a capului. De unde ai știut?

— Am văzut cartea – cea publicată de el – din care ai citit în trenul subteran, cât ai călătorit înapoi, a răspuns el, făcând semn către volumul legat în piele roșie pe care ea îl pusese pe măsuță înainte de a se duce după șampanie.

— Cum de ți-ai dat seama că a venit cu trenul? l-a întrebat Fraser.

Conan Doyle a ridicat cartea și ne-a arătat-o.

— Iată aici biletul pe care domnișoara Sutherland l-a folosit ca semn de carte. Lui Oscar nu-i scapă nimic.

— Dar cine este doctorul Bell? am întrebat eu.

— Un om deosebit, a zis Conan Doyle, examinând cotorul cărții. Nu doar autorul acestei cărți de referință – *Manual de operații chirurgicale* –, ci și mentorul meu. Mi-a fost profesor la spitalul universitar regal din Edinburgh. Un chirurg extrem de meticulos. Ca lector, reușea să mă hipnotizeze. Ca diagnostician, nu cred că are pereche pe lume. Doar el putea fi luat drept model pentru Sherlock Holmes. Doctorul Bell i-a făcut pe studenții săi să înțeleagă importanța extraordinară a spiritului de observație. El s-ar fi mândrit cu tine, Oscar.

Acesta a zâmbit satisfăcut, pentru că nu-i displăcea să fie flătat. Conan Doyle a pus cartea jos și a continuat:

— Doctorul Bell a lăsat o impresie de neuitat asupra noastră încă de la prima prelegere. Aproape imediat ce a început să vorbească, a scos o fiolă umplută cu un lichid toxic de culoarea ambrei, pe care a ținut-o în fața noastră. Conan Doyle a ridicat paharul cu șampanie de parcă ar fi fost fiola lui Bell. Domnilor, a spus el cu un puternic accent, tipic pentru cei din Edinburgh, această fiolă conține un

medicament extrem de puternic. Este extrem de amar la gust – pfu! Dar vreau să gustați și voi! Poftim, domnilor? Bateți în retragere? Și Bell a agitat lichidul gălbui cu degetul, uite așa. Conan Doyle a exemplificat cu șampania lui, vârând un deget în pahar. Firește, a spus doctorul Bell, nu le cer studenților mei ceva ce eu nu aș face. O să gust lichidul înainte de a-l trece prin dreptul vostru. Și marele om a dus mâna la gură și și-a supt degetul. Când a făcut asta, s-a strâmbat de parcă ar fi gustat otravă.

În vreme ce ne povestea întâmplarea, Conan Doyle interpreta rolul lui Bell.

— După o clipă, Bell și-a revenit și a întins fiola unui student din primul rând. Acum, a zis el, faceți și voi la fel. Fiecare dintre noi și-a înmuiat degetul în lichid și a gustat. Într-adevăr, era o substanță respingătoare, cu un gust cumplit. Dar după ce fiola a trecut pe la toți studenții, Bell s-a uitat la cei aflați în fața lui și a oftat. Domnilor, a zis el, sunt profund întristat să descopăr că niciunul dintre voi nu și-a dezvoltat spiritul de observație despre care am vorbit atât de des, pentru că dacă m-ați fi privit cu mai multă atenție, ce ați fi remarcat?

Oscar a găsit răspunsul.

— Faptul că, deși ți-ai vârât degetul *arătător* în pahar, ai băgat în gură *mijlociul*!

— Corect! a exclamat Conan Doyle, ciocnind paharul de cel al lui Oscar. Nu ți-a scăpat nimic, prietene. Ai observat foarte bine! Am hotărât să-i dau lui Sherlock Holmes un frate mai mare, chiar mai sclipitor și, cu permisiunea voastră, el va avea ca model persoana ta. L-am creat pe Holmes luându-l ca model pe doctorul Bell și ceva din caracterul lui Fraser. Fratele mai mare al lui Holmes va semăna perfect cu tine, Oscar...

— Dar nu-i semăn lui Holmes, a protestat acesta. Nu sunt om de acțiune. Sunt indolent.

— Atunci, fratele lui Holmes va fi indolent, i-a răspuns Conan Doyle. Să nu mă contrazici. Am hotărât. Nu mai dau înapoi.

În timp ce râdeam și beam șampanie, am observat că domnișoara Sutherland ținea cartea doctorului Bell la piept.

— De ce citești cartea aceea? am întrebat-o.

— Deoarece s-ar părea că nu sunt făcută pentru a sta la picioarele acestui domn, a răspuns ea.

— Domnișoara Sutherland a vrut să devină medic, a explicat Conan Doyle. A dorit să studieze la Universitatea din Edinburgh, dar nu a avut șansa.

— Sunt femeie, domnule Sherard, înțelegi? Iar femeile nu sunt potrivite pentru a deveni medici. Nu sunt bune de nimic!

— Nu împărtășesc această opinie, a spus Fraser pe un ton glumeț.

— Eu, da, a zis apăsând domnișoara Sutherland. Aidan, tu, doctorul Doyle și domnul Wilde, ca și domnul Sherard, v-ați bucurat de privilegiul unei educații academice. De ce? Pentru că sunteți bărbați. Mie mi se refuză acest drept. De ce? Pentru că sunt femeie. Îngrozitor, scandalos. Iar tu nu faci nimic – te mulțumești să râzi! Singurele femei cărora li se îngăduie prezența între zidurile sfinte ale universităților noastre de tradiție sunt femeile de serviciu și concubinele. Este *scandalos*, Aidan, și știi bine asta.

Vreme de o clipă, în încăpere s-a făcut liniște. Oscar a rupt tăcerea luând cartea pe care domnișoara Sutherland o strângea la piept și a întrebat-o:

— Așadar, cu ce te ocupi domnișoară?

— Cu nimic, a spus ea. Nu fac nimic – doar trăiesc pe spinarea părinților mei, așteptând ziua căsătoriei, când o să trăiesc pe spinarea lui Aidan. Ai dreptate, domnule Wilde. Ambițiile mele sunt zadarnice. Dar eu vreau să las o urmă a trecerii mele pe pământ. Poate că prietenul tău, sir John, îmi va picta portretul și astfel voi deveni faimoasă. Sunt hotărâtă ca, într-un fel sau altul, să intru în rândurile nemuritorilor.

— Ai putea încerca să comiți o crimă, i-a sugerat Oscar cu nonșalanță, răsfoind cartea.

— Hei, Oscar, i-a zis Conan Doyle pe un ton de reproș, nu trata cu ușurință o asemenea problemă.

— Vorbesc serios. Dacă domnișoara Sutherland ține să devină nemuritoare, iar căile obișnuite îi sunt interzise, poate ar trebui să încerce crima. La urma urmelor, al cui nume va rămâne în conștiința oamenilor peste o sută de ani? Al lordului Rosebery? Al lui Henry Irving? Al lui sir John Millais? Ori al lui Jack Spintecătorul?

— Vai, domnule Wilde, a exclamat ea încântată, ce om uimitor ești! De ce te afli aici? Și de ce hainele de doliu? Povestește-mi despre crima pe care o investighezi. Spune-mi totul. Te rog!

Fraser a încercat să protesteze, dar în zadar. Conan Doyle a murmurat ceva în tentativa de a o face să se răzgândească, dar fără sorți de izbândă. Eu am rămas tăcut, plin de admirație, și am sorbit din șampanie, în vreme ce Oscar a devenit centrul atenției și i-a relatat domnișoarei Sutherland toată istoria lui, ori a noastră – cea referitoare la uciderea lui Billy Wood.

În ciuda intervențiilor detectivului și doctorului, Oscar nu a omis niciunul dintre amănuntele deochete. După ce și-a încheiat relatarea, domnișoara Sutherland, care ascultase cu atenție, a întrebat:

— Băiatul acesta, Billy Wood... i-ai purtat de grijă, domnule Wilde? Spui că era talentat, tânăr și frumos...

— Avea geniu, domnișoară Sutherland, a întrerupt-o Oscar. Frumusețea este o formă a geniului – ba chiar deasupra geniului, deoarece nu are nevoie de nici o explicație. Este unul dintre marile adevăruri ale lumii, ca lumina soarelui sau ca primăvara, ori ca reflexia în ape întunecate a acelei cochilii argintate pe care o numim lună. Asemenea lucruri nu pot fi puse la îndoială. Reprezintă dreptul divin al suveranității. Asta îi transformă în prinți pe cei ce o posedă. Iar Billy Wood era un prinț.

— Dar i-ai purtat de grijă? a repetat ea. Vorbești despre frumusețe la modul abstract, iar asta mă nedumerește. În ciuda celor pe care le-ai spus, nu-mi dau seama cât de mult l-ai iubit pe acel băiat.

Oscar i-a zâmbit și a spus:

— Domnișoară Sutherland, într-un veac atât de vulgar ca al nostru, nu este înțelept să-ți deschizi inima în fața lumii. Toți trebuie să purtăm măști, nu?

Aidan Fraser a schimbat subiectul, vrând să pună capăt discuției.

— În orice caz, a zis el strângând paharele goale și așezându-le pe tavă, Oscar a decis să nu ia în seamă sfatul nostru. Vrem, nu vrem, el își va continua investigația. Cu sau fără ajutorul nostru, este hotărât să ducă totul până la capăt.

— Trebuie, a zis Oscar, și nu doar în memoria sărmanului Billy. La urma urmelor, dacă ucigașul nu este prins, s-ar putea ca el – sau ea – să ucidă din nou.

16 octombrie-5 noiembrie 1889

— Chiar crezi că ucigașul ar putea comite încă o crimă? l-am întrebat pe prietenul meu în timp ce-l conduceam acasă în acea seară, mergând de-a lungul cheiului Chelsea, spre Tite Street.

— S-ar putea, a zis el. Cred că e posibil. Puține dintre întâmplările vieții rămân unice. Indiferent despre ce este vorba, pentru mai toți oamenii, o dată nu pare a fi de ajuns. Poetul nu așterne pe hârtie sonetul perfect, pentru ca apoi să abandoneze scrisul. Băutorul nu se mulțumește niciodată cu un singur pahar de vin. După ce a gustat din fructul oprit, păcătosul jinduiește în mod inevitabil după încă o îmbucătură.

— Dar dacă ucigașul este un om ca O'Donnell...

— Robert, ucigașul nu este cineva precum O'Donnell, m-a întrerupt Oscar. Dacă l-aș fi găsit pe Billy ucis în bătaie pe vreo stradă lăturalnică din Broadstairs, poate aș fi crezut că un bețiv și o brută ca O'Donnell este capabil de crimă. Dar uciderea lui Billy nu a fost un act întâmplător. A fost departe de a fi o greșală de moment. A fost planificată cu grijă și executată cu minuțiozitate. L-am găsit pe Billy înconjurat de lumânări, stând ca pe un catafalc și având brațele încrucișate pe piept. În uciderea sărmanului Billy a existat o anumită formalitate, ba chiar un element ritual.

— Sugerezi că, într-un fel, a fost „sacrificat”? am întrebat nedumerit.

— Iar dacă așa s-au petrecut lucrurile, a spus Oscar, câți alți miei au fost sacrificați la fel și lăsați astfel cine știe unde? A tăcut câteva momente și a privit spre luciul întunecat al Tamisei. Măine, a reluat el, voi începe o călătorie tristă, trecând pe la toate morgile și casele mortuare din oraș. Din câte am înțeles, sunt treizeci și șapte în total. S-ar putea ca în vreuna dintre ele, printre

cadavrele neidentificate, să îl descopăr pe Billy Wood. Și – cine știe? – există posibilitatea de a găsi cadavre ale altor tineri uciși în același fel.

– Treizeci și șapte de morgi... am repetat eu.

– Da, Robert, moartea e pretutindeni. Numai fluviul scoate la mal o sută de cadavre în fiecare an.

– Dar îți vor trebui luni întregi ca să mergi la fiecare morgă din Londra.

El a clătinat din cap.

– Săptămâni, nu luni. O să vizitez trei pe zi. Trebuie. Nu am de ales.

– Nu-ți poți trimite „spionii”? am întrebat eu.

– Nu, a zis el zâmbind. Trebuie să merg personal. Doar eu știu cum arată Billy. „Spionii” mei nu știu asta. Am întrebat-o pe doamna Wood, și nu are fotografii cu Billy – nici măcar de când era mic. Identificarea lui poate fi făcută doar de cineva care l-a cunoscut direct.

– Oscar, vin și eu cu tine, m-am oferit. Cu care morgă începem?

El a râs și, renunțând să mai privească fluviul, s-a întors spre mine și și-a pus o mână pe umărul meu.

– Ești foarte amabil, Robert, dar când e vorba de vizitarea morților, prefer să o fac singur. Este o treabă întristătoare, care se potrivește cuiva de vârstă și temperamentul meu. Când eu o să caut cadavrul, îți sugerez s-o asediezi cu insistența ta pe domnișoara Sutherland. Cred că o asemenea ocupație ți se va părea mai plăcută.

– Dar e logodită cu Fraser, am protestat eu.

– Tocmai de aceea, a spus Oscar, petrecându-și brațul pe după al meu. Asta va adăuga o anumită înfrigurare acestei încercări. O relație amoroasă lipsită de o idee de primejdie nu-și merită numele.

— Dar eu sunt îndrăgostit de Kaitlyn, am spus eu cu fermitate și cu o anumită doză de mândrie.

— Bineînțeles, mi-a răspuns el, zâmbindu-mi cu gura până la urechi, dar Kaitlyn se află la Viena, Robert, iar tu, la Londra.

— Și nu-i pot rămâne fidel?

— Fidelitatea e o fandoseală, a exclamat Oscar. Ești bărbat, Robert! Doar știi regula mea: singurul mod de a te purta cu o femeie este de a face dragoste cu ea dacă e frumoasă, și cu alta, dacă e urâtică. Ce tapaj facem cu această fidelitate! Tinerii vor să fie credincioși, dar nu reușesc; bătrânii vor să devină necredincioși, dar nu-s în stare. La asta se rezumă totul. Fii recunoscător pentru tinerețea ta, Robert. Ia tot ce-ți poate aduce fericirea, atâta vreme cât poți.

Am făcut așa cum m-a sfătuit el (nici nu era nevoie de multă persuasiune!) și mărturisesc că săptămânile care au urmat au fost printre cele mai fericite din viața mea. A doua zi dimineață după prima noastră întâlnire, imediat ce Oscar a pornit spre morga din Kennington Rise, eu i-am trimis un bilet domnișoarei Sutherland, invitând-o la un ceai la hotelul Cadogan. Prin același curier, ea mi-a răspuns pozitiv la invitație. Acela a fost începutul unei experiențe care mi s-a părut magică.

În acea toamnă, iar apoi în cursul iernii, Veronica Sutherland a avut timp liber, iar eu am avut timp de oferit, astfel încât l-am petrecut împreună, oră de oră, zi după zi – la câte un ceai, făcând plimbări lungi după mesele de prânz, jucându-ne (amândoi eram puțin trecuți de douăzeci de ani, deci îndeajuns de tineri pentru joacă), râzând (foarte mult!) și discutând (din belșug!).

Nu vorbeam niciodată despre iubire, ci despre *viață* – și despre viața gândurilor. Discutam despre artă, dramă și

știință (interesul ei față de medicină era sincer); despre Scoția (pe care ea o detesta); despre Italia (pe care o iubea, făcuse o pasiune pentru Veneția); despre Conan Doyle (pe care îl admira foarte mult); și, bineînțeles, despre Oscar (era fascinată de obsesia lui față de moartea lui Billy Wood). Vorbea rareori de Fraser, iar eu n-am adus deloc vorba de Kaitlyn sau Marthe – ori de divorțul meu. (Foxton, avocatul soției mele, continua să mă bombardeze cu misive; am alungat din minte orice idee privind existența lui, punându-i biletele pe foc.)

La prima noastră întâlnire intimă – la ceai și prăjituri la hotelul Cadogan – Veronica mi-a spus povestea vieții ei. Era singurul copil al unor părinți vârstnici. Recunoștea că fusese un copil neascultător, care nu îi respectase pe cei mai mari decât ea, fiind mereu hotărâtă să obțină ceea ce își pusese în gând. După părerea Veronicăi, domnul și doamna Sutherland credeau în egală măsură în Dumnezeu și în orașul Dundee, astfel că, la vârsta de douăzeci și unu de ani, când și-a anunțat intenția de a renunța la ambele ca să studieze chirurgia la Edinburgh, era inevitabil ca soții Sutherland să nu plângă și chiar să strângă din dinți. Mama a amenințat că va muri de rușine; tatăl a amenințat că o va lăsa fără nici un ban. (Domnul Sutherland câștiga bine din importul de iută.) În cele din urmă, s-a ajuns la un compromis. Nici Universitatea din Edinburgh și nici spitalul universitar regal nu au acceptat-o ca studentă, dar tatăl ei avea un văr – un cleric căsătorit – cu unele contacte la universitate. Au convenit ca Veronica să locuiască vreme de un an împreună cu acesta și familia lui și să urmeze un curs sub îndrumarea lui. În acel an petrecut la Edinburgh, ea l-a cunoscut pe Aidan Fraser. Aproape imediat, cei doi s-au logodit. Părinții ei s-au arătat încântați. Averele familiei Fettes cântărea mult; la Dundee acest lucru era foarte important. Când Fraser s-a mutat la Londra pentru a intra

în Poliția Metropolitană, Veronicăi i s-a permis să-l urmeze. El și-a cumpărat casa din Lower Sloane Street, iar ea s-a instalat într-o pensiune mobilată din Bedford Square, împreună cu o strămătușă rămasă văduvă.

O întâlneam rareori seara (deoarece trebuia să ia cina cu strămătușă de cel puțin patru ori pe săptămână) și aproape niciodată în weekend (atunci îl întâlnea pe Fraser), însă în cursul săptămânii, de luni până vineri – când Fraser era ocupat la Scotland Yard, iar eu eram „disponibil”, așa cum este cazul poezilor și scriitorilor – Veronica și cu mine petreceam ceva timp împreună aproape zilnic. Ei îi făcea o deosebită plăcere să viziteze studiourile artiștilor renumiți ai vremii. Cum toți îl cunoșteau pe Oscar, fie personal, fie după reputație, aveam cale liberă pretutindeni, deoarece Veronica se dovedea extrem de convingătoare și plină de vitalitate – acesta este și secretul frumuseții – și, oriunde mergeam, eram bine primiți și, de cele mai multe ori, invitați să revenim.

Cât am fost prieteni, Veronica și cu mine am luat prânzul cu sir John Millais practic în fiecare vineri. Acesta era un om plăcut și manierat, care împlinise de curând șaiszeci de ani, un pictor bun (*mare*, după părerea mea) și respectat, desigur, ca unul dintre întemeietorii Frăției Prerafaelite – cu toate că în acea perioadă era contestat de criticii mai tineri (și de majoritatea celorlalți prieteni ai lui Oscar) pentru că „își vânduse geniul pentru o mână de arginți” ca artist portretist al mărimilor societății britanice. Și Oscar era invitat la aceste prânzuri de vineri, dar rareori venea. „Trebuie să vizitez morgile, Robert”, îmi explica el, „și trebuie să termin o carte. Încă nu am descoperit cadavrul lui Billy Wood și nici nu am terminat *Portretul lui Dorian Gray*. Pe de altă parte, deși îl admir pe sir John, față de bucatarul lui am unele rezerve. N-am nici o

îndoială că peștele numit cod este un înotător admirabil, dar ca mâncare...”

I-am înțeles rezervele. Deși casa lui Millais era cu adevărat splendidă – o clădire uriașă, rectangulară, situată în Palace Gate, Kensington – masa de prânz rămânea la un nivel modest. Mâncam în salonul vast care slujea și drept studio, la o masă pentru jocul de cărți acoperită cu o față de masă, așezată lângă șemineu. Mâncam, în mod invariabil, cod și cartofi fierți, înconjurați de portrete în mărime naturală (Gladstone, Disraeli, Rosebery, Tennyson, Lillie Langtry la apogeul frumuseții ei) care erau schimbate de la o săptămână la alta, unele înrămate, altele neterminate, toate fixate pe șevalete, așezate într-un semicerc, de parcă modelele picturilor ar fi asistat la festinul nostru. Țin minte că pereții încăperii erau acoperiți aproape în totalitate cu tapiserii grele din secolul al XVIII-lea. Doar o pictură rămânea expusă în mod permanent și aceasta era agățată pe peretele din stânga șemineului, deasupra unui dulap chinezesc, lăcuit: portretul făcut de Millais lui Sophie Gray.

Veronica Sutherland îl plăcea pe sir John, deoarece, așa cum spunea ea, „este ceea ce este”, un om sincer, neprefăcut. Îi plăcea și felul în care pufăia din pipa scurtă din lemn de măceș în prezența ei și faptul că, fără să-și dea seama, se așeza uneori la masă având pe cap pălăria de vânător de cerbi. „E onest, Robert, și despre câți oameni poți afirma asta în zilele noastre? Și îi plac femeile, le înțelege. Despre câți oameni poți spune asta?”

Sir John o plăcea pe Veronica Sutherland pentru că îi amintea de regretata lui cumnată, Sophie Gray. „Ai spiritul și buna ei dispoziție”, îi spunea el, „dar și frumusețea și inteligența ei. Dorința ei de viață era extraordinară, dar în cele din urmă această dorință a copleșit-o. Sărmana copilă

a devenit isterică. Și-a luat singură viața. Ca un fluture ce se apropie prea mult de flacără.”

Într-o după-amiază târzie de vineri, de la sfârșitul lunii octombrie, după unul dintre prânzurile cu sir John, când Veronica și cu mine ne aflam în Tite Street și luam ceaiul cu Oscar, povestindu-i despre portretul lui Sophie Gray, acesta ne-a spus că aproape terminase povestirea pentru Stoddart și îi stabilise titlul.

— O voi numi *Portretul lui Dorian Gray*, ne-a anunțat el.

— Crezi că Millais va avea ceva împotrivă? am întrebat eu.

— De ce să aibă? mi-a răspuns Oscar, oarecum arțagos. Artistul din povestea mea nu seamănă deloc cu Millais, absolut deloc. Iar Dorian Gray, al cărui portret constituie miezul cărții – și care este perfecțiunea întruchipată, așa cum probabil că aș vrea să fiu și eu în alte epoci! – nu are nici o legătură cu Sophie Gray.

— Dar sinuciderea nu este unul dintre elementele principale ale povestirii? am insistat eu. Dorian Gray nu-și pune capăt zilelor? Îmi fac griji pentru Millais, deoarece Sophie Gray și-a luat singură viața...

Oscar a respins obiecțiile mele cu un gest nepăsător.

— Dacă Dorian Gray ar fi înrudit cu cineva, a zis el, dând de înțeles că nu mai dorește să continue discuția pe acea temă, atunci acesta ar fi John Gray, un tânăr prieten al meu de la Foreign Office. Numele de familie este comun, desigur, dar te asigur că John nu este așa.

John Gray stârnise recent entuziasmul lui Oscar – singurul element perturbator pe care și-l îngăduise în acea toamnă. Ulterior am aflat că, deși îmi spusese răspicat că pentru a „vizita morții” prefera să fie singur, în realitate Oscar fusese însoțit de John Gray în cursul tuturor vizitelor

la ceea ce el numea „întristătoarele morgi și case mortuare ale metropolei”.

Gray avea douăzeci și trei de ani și lucra la Foreign Office. Nu era diplomat, ci funcționar la biblioteca acestui minister, un tânăr cu origine modestă, care își croise drum în lume prin propriile-i strădanii. „Tatăl lui a fost dulgher”, mi-a spus Oscar; „așadar, putem presupune că mama lui a fost fecioară.” Obligat de starea materială precară a părinților să abandoneze școala la vârsta de treisprezece ani, Gray lucrase ca metalurgist în cursul zilei, în vreme ce noaptea își continuase studiile pe propria cheltuială. Spre meritul lui, la vârsta de șaisprezece ani, se înscrisese la examenele necesare pentru a deveni funcționar la Poștă – și le luase cu brio. „E o ființă complexă, multiformă”, mi-a zis Oscar, „interesată de artă și muzică, poezie și limbi străine, mărci poștale și persoana mea.” Oscar îl cunoscuse în septembrie – la câteva săptămâni după moartea lui Billy Wood – la o întrunire literară din Chelsea. „Ne-am împrietenit din prima clipă”, mi-a zis Oscar. „John are înfățișarea unui zeu grec – și doar oamenii superficiali nu judecă după înfățișare.”

Eu am aflat de existența lui John Gray abia în ultima zi de vineri a lunii octombrie a acelui an. L-am întâlnit prima oară o săptămână mai târziu, de Noaptea Rugului, 5 noiembrie 1889. Veronica cina în Bedford Square cu strămătușă ei, iar eu aranjaseam cu Oscar să mergem la teatru. (Actrița americană de origine irlandeză Ada Rehan debuta la Lyceum.) Oscar îmi promisese că va veni să mă ia cu trăsura, astfel că trebuia să fiu pregătit și să-l aștept la locuința mea din Gower Street la ora șapte – nici o clipă mai târziu.

Eram încălțat, îmbrăcat, ferchezuit și dichisit încă de la șapte fără un sfert. La șapte fix, am ieșit în stradă. La și un sfert am început să-mi fac griji. La și jumătate, m-am

alarmat. Uneori Oscar întârzia la cină, dar niciodată când trebuia să meargă la teatru. (Alții îi jigneau pe actori fără să se sinchisească, dar Oscar nu făcea asta sub nici un motiv.) La opt fără un sfert, doar ca să mă liniștesc, mi-am spus că înțelesesem greșit și că, de fapt, îmi propusese să mergem fiecare cu trăsura lui și să ne întâlnim la teatru. Nu prea îmi venea să iau singur o trăsură, pentru că rezervele mele financiare destul de subțiri se duseseră pe ceaiul cu frișcă și șampania frapată oferite Veronicăi, dar dacă voiam să mai ajung la ora opt la teatru, trebuia să apelez la acel mijloc de transport. După ce m-am hotărât, simțind sângele pulsându-mi în tâmpile, m-am uitat în susul și-n josul străzii. La drept vorbind, în Noaptea Rugului, când ceața se îndesește și West End începe să clocotească, Gower Street nu este cel mai potrivit loc ca să prinzi o trăsură goală, dar spre uimirea mea, chiar în momentul când aveam nevoie de ea, din semiobscuritatea gălbuie a apărut o trăsură cu patru roți care a oprit brusc în fața mea.

— La teatrul Lyceum, am strigat către vizitiu.

— Nu merg până acolo, șefu', mi-a răspuns el. Mă duc acasă.

— Și atunci de ce ai oprit? m-am răstit la el.

Ușa trăsurii s-a deschis și am aflat răspunsul. Dinăuntru au coborât chinuitor de greu două siluete: un băiat cu părul blond, îmbrăcat într-un costum de marinar, și Oscar Wilde, cu haine de seară boțite, având fața vânătă de lovituri și părul încâlcit și plin de sânge.

— Așa l-am găsit, a spus băiatul. El mi-a zis să-l aduc aici.

I-am plătit vizitiului și, împreună, băiatul și cu mine am reușit să-l ajutăm pe Oscar să urce scara până în camera mea.

— Mă numesc John Gray, a zis băiatul, care arăta de cel mult cincisprezece ani. Avea părul blond și mai lung decât s-ar fi convenit. Ochii albaștri îi erau foarte vii și atenți; pielea îi era aurie, buzele palide, iar pomeții proeminenți erau presărați cu pistrui de culoare nisipie. John Gray era într-adevăr un tânăr Adonis într-un costum de marinăr (franțuzesc, mi s-a părut) – tot astfel cum sărmanul Oscar, mototolit, cu pliuri la fălci, cu buzele umflate de lovituri și ochii pe jumătate închiși (cu pleoapele prea tumefiate ca să le poată deschide) semăna cu un Bachus bătrân după o încăierare.

L-am culcat pe Oscar în patul meu. I-am desfăcut gulerul și cravata, am turnat tot brandy-ul pe care-l avem într-un pahar și i l-am pus la buze. A tremurat. Era epuizat și avea dureri.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat.

— Nu știu precis, mi-a răspuns băiatul. (Avea o pronunție frumoasă și maniere de tânăr gentleman.) Traversam piața Soho, îndreptându-mă spre restaurantul Kettner, unde trebuia să mă întâlnesc cu un prieten. L-am văzut pe Oscar pe trotuar, lângă biserică, discutând cu un bărbat.

— Cum arăta?

— N-am remarcat – un bărbat cu un palton mare.

— Cum arăta la față? Era tânăr? Bătrân? Cu barbă?

— Nici tânăr, nici cu barbă.

— Înalt?

— Foarte înalt și bine făcut. Brunet – negricios, acesta e cuvântul. Avea baston. Nu m-am apropiat prea mult, pentru că țipau unul la celălalt.

— Ce-și strigau?

— Bărbatul acela spunea ceva de genul: „Nu te băga! Nu te amesteca, altfel o să te ucid!” iar apoi a început să-l lovească. L-a izbit cu bastonul, făcându-l să se încovoae. Oscar a căzut pe spate, lovindu-se de treptele bisericii, și atunci bărbatul s-a aruncat peste el și l-a lovit peste față. Îi căra continuu pumni. Atunci am fugit spre ei și am țipat: „Oprește-te! Chem poliția!” Bărbatul s-a ridicat și, după ce m-a ocărât, a fugit.

— Spui că omul a zis: „Nu te amesteca, altfel o să te ucid!”?

— Da, ceva ce suna ca *Laissez-la ou je te tue!*

— Cum? am exclamat eu. Vorbea în franceză?

— Da, în franceză. Sunt sigur. Dar avea un accent ciudat.

— Trebuie să fi fost un bărbat pe nume O'Donnell, am zis eu. A venit de la Montreal. E o brută.

— De asta sunt convins, a zis băiatul.

Oscar nu a scos nici o vorbă. Stătea cu capul întors către perete. Respira adânc și hârâit, dar regulat. Mi-am dat seama că adormise.

— O să rămână aici, am zis eu. Oricum, doamna Wilde nu-l așteaptă acasă în seara asta. E preferabil să nu o speriem.

— Sigur? a întrebat băiatul, îndreptându-și gulerul bluzei de la costumul de marină și uitându-se într-o oglindă ca să-și aranjeze părul.

— Sigur, i-am răspuns. Îl îngrijesc eu. Mi-e prieten.

— „Cel mai bun”, după cum spune Oscar.

— Mă bucur.

— Ei, atunci pot să plec, a zis el ușurat și mi-a întins mâna. Eu mă duc să iau masa la Kettner. Dar parcă am mai spus asta, nu? Sper să ne revedem curând. Iar Oscar își va

reveni perfect peste o zi, două, nu? Țin mult la el. Ca toată lumea, de altfel.

Apoi, mimând un salut, John Gray a dispărut.

• 13 •

6 noiembrie 1889 – 2 ianuarie 1890

În următoarele trei zile, Oscar a rămas în camera mea.

În dimineața zilei de 6 noiembrie, când m-am trezit cu gâtul înțepenit și cu coloana răsucită (prețul plătit pentru somnul chinuit pe un divan cu arcurile rupte), l-am găsit stând pe pat în capul oaselor, cu pernele bine bătute, așezate la spate, fumând o țigaretă turcească și citind Baudelaire la lumina lumânării.

— *Bon jour, mon ami*, mi-a zis el, binedispus.

Fața îi era plină de vânătăi, însă spiritual părea să își fi revenit pe deplin. A susținut că nu-și amintea nimic din cele petrecute cu o seară în urmă. Uitase cu desăvârșire.

— John Gray în costum de marinar? Robert, n-ai avut cumva halucinații?

— Oscar, te asigur că...

— Robert, aiurezi, a continuat el pe un ton glumeț, în vreme ce eu căutam pe pipăite un chibrit, ca să aprind gazul de la sobă pentru a pregăti ceaiul. Uită-te la tine, îți tremură mâinile! Și numai Conan Doyle e de vină.

— De ce? Ce legătură are asta cu el?

— De când Arthur ne-a spus de planurile lui de a-l transforma pe Sherlock Holmes într-un aprig consumator de droguri, tu, Robert Sherard, te-ai grăbit să experimentezi asta. Hai, recunoaște. Ce consumi: morfină sau cocaină?

— Nu fi absurd, Oscar, am spus eu, printre hohote de râs. Dacă unul dintre noi are mintea afectată de ceva, tu ești acela. John Gray te-a salvat seara trecută, după ce ai fost atacat de bruta aia de O'Donnell.

— Indiferent ce mi s-a întâmplat seara trecută, nu Edward O'Donnell m-a atacat.

— Din câte spunea Gray, cel care te-a atacat te-a insultat în franceză.

— Aha, a zis Oscar, înseamnă că era vreun poet dezamăgit – doar asemenea oameni devin atât de violenți. Fă-i o recenzie nefavorabilă unuia și niciuna, nici două, te trânteste pe stradă... și te insultă în franceză ca să dea acțiunii lui o pospăială de respectabilitate.

— Și, dacă n-a fost O'Donnell, nu m-am lăsat eu, cine te-a atacat?

— Robert, n-a fost el, mi-a răspuns Oscar stingând lumânarea, pentru că eu trăseseam draperia, îngăduind luminii cenușii și reci a dimineții să pătrundă în încăpere. Nu O'Donnell e omul nostru.

— Asta e părerea ta. Asta spui mereu.

— Desigur, a urmat el, trăgându-și plapuma mai strâns în jurul trupului. Cât am zăcut aici pe patul tău extrem de comod – lucru pentru care-ți adresez cele mai calde mulțumiri, prietene – deci, cum stăteam aici, m-am gândit și cred că „omul nostru” ar putea fi, de fapt, o femeie – ori un bărbat cu apucături femeiești. Scena crimei era curată lună când m-am dus acolo a doua oară. Scândurile podelei fuseseră lustruite cu ceară de albine, sper că n-ai uitat. Iar ceara de albine sugerează o mână de femeie.

— Ori, poate, am îndrăznit eu, un bărbat obișnuit cu treburile casnice, un servitor? Nu mi-ai spus că domnul Bellotti recrutează lustragii și alții asemenea pentru firma O'Donovan & Brown?

— Întocmai, a zis Oscar. Ți-ai adus aminte la ȝanc, Watson. Ai dreptate. Bellotti e sigur amestecat în afacerea asta, însă cum și în ce măsură, mi-ar fi imposibil să spun. Cât am scormonit prin morgile metropolei, „spionii” mei au stat cu ochii pe prietenul nostru Bellotti – dar și pe bruta de O'Donnell – și cu regret trebuie să-ți spun că nu au descoperit nimic demn de interes.

— Și ce ai reușit să afli vizitând morgile? l-am întrebat.

— Nimic interesant pe acolo, mi-a răspuns el, zâmbind, decât că moartea nu mă mai îngrozește defel. În ultimele săptămâni, am văzut zeci de chipuri de morți și am descoperit ceva care mă consolează pe deplin, Robert. Când murim, practic dispărem. Spiritul nostru se refugiază nu se știe unde. Cochilia pe care o lăsăm în urmă nu reprezintă nimic. Un cadavru nu mă tulbură mai mult decât un palton uitat undeva.

— Și câte mai ai de vizitat?

— Niciuna, a zis el, ridicându-se mai bine și împingând plapuma deoparte, lăsând astfel cartea de poeme să alunece la podea. Le-am văzut pe toate. Acum o să merg la camerele de disecție ale spitalelor londoneze. Dacă mă gândesc bine, cu ele trebuia să încep. Reprimându-și un geamăt, s-a dat jos din pat. Potrivit lui Conan Doyle, școlile medicale sunt atât de dornice să aibă cadavre pentru ca studenții să le poată dezmembra și diseca, încât a apărut o piață neagră care comercializează rămășițele pământești ale celor decedați recent. Trebuie să mă îmbrac și să-mi continui cercetările. Brusc, s-a văzut în oglinda de deasupra lavoarului și i-a scăpat un țipăt îndurerat. Sfântă Fecioară, nu pot ieși pe stradă în halul ăsta! Ziarele or să urle peste câteva ceasuri.

I-am zâmbit.

— Nu te teme, peste o zi sau două, o să arăți bine.

— Dar sunt hidos, Robert – diform!

— Câteva vânătăi și umflături, nimic mai mult. Așază-te lângă foc. Odihnește-te, așa o să-ți recapeți forțele. Mâine sau poimâine vei putea să te aventurezi prin oraș. O să-i trimit o telegramă lui Constance. O voi anunța că te-ai dus la Oxford pentru o zi, două. (Cutremurându-se ușor, Oscar s-a întors cu spatele la oglindă și încet, cu ajutorul meu, s-a așezat în fotoliul de lângă foc. I-am pus paltonul pe genunchi.) Stai liniștit aici, eu mă duc să cumpăr ceva pentru micul dejun.

— Vai, ce bine, Robert. Ești un înger. Și, bineînțeles, trimite-i un mesaj lui Constance. Și, dacă tot ieși, poate-mi cumperi o cămașă. Vrei să faci asta? Îmi știi măsura. Ar fi bine să-mi iei două, de fapt. A scos portofelul din buzunarul paltonului și mi-a întins o bancnotă de cinci lire. Cămăși de mătase, a adăugat el. Și niște săpun bun, dacă găsești. Mă simt murdar. La magazinul Houbigant, dacă ajungi pe acolo... ori Peau d'Espagne, ori Sac de Laitue... Și fiindcă tot intri la farmacie, există ceva minunat care se cheamă Koko Marikopas. E scump, dar numai numele în sine merită, și face minuni. E un tonic pentru păr; văzând cu ochii, părul meu va deveni cărunt.

— Nu fi absurd, Oscar, am spus eu luând banii și îmbrăcând paltonul. N-ai decât o șuviță argintie, ori două.

— Dar cine vrea argint? a murmurat el, închizând ochii. Pe mine mă interesează doar aurul.

Am fost plecat o oră. Când am revenit, încărcat cu articole de băcănie, cămăși și săpun (dar fără tonic pentru păr), Oscar dispăruse. Pentru moment, m-am înfuriat. Oscar era un om amabil, de o generozitate dusă la extrem, curtenitor într-o măsură ce ar părea de neînțeles pentru generațiile mai tinere, și totuși... Imposibil să mă abțin: era cumplit de egoist și făcea ce voia, atunci când voia.

Cât mă gândeam ce să fac cu tot acel belșug de provizii, am auzit o ciocănitură puternică la ușa de intrare. Am privit pe fereastră în stradă. Era Oscar, care lovea în ușă cu un baston. Am coborât scara în fugă, iar resentimentele mele s-au risipit pe drum.

— Unde ai fost?

— Să caut esența vieții, mi-a răspuns, aer proaspăt și țigarete.

Am pufnit în râs.

— Dar dacă te-a văzut cineva? Credeam că te îngrijora ideea ca toată povestea asta să răsuflă.

— Ai dreptate, Robert. Cumplit lucru să-ți vezi numele în ziare. Dar și mai cumplit să nu ți-l vezi deloc. Am hotărât să risc, dar m-am dus pregătit... cu asta!

A scos de la spate o mască venețiană de carnaval, foarte colorată, și și-a pus-o în dreptul feței. Era un cadou pe care îl promisem de la Veronica Sutherland, iar ei i-l dăduse Aidan Fraser. Probabil că Oscar o găsisse pe șemineu.

— Ești ridicol, am spus. Mă mir că n-ai fost arestat – mai ales că ai la tine bastonul acela. Îl recunoscusem imediat. Țăsta e bastonul-sabie ce-mi aparține, cel pe care i l-am dat lui Constance, nu-i așa?

— Întocmai.

— Unde l-ai găsit?

— Găsit? L-am avut cu mine seara trecută.

— Ești sigur?

— Așa cum sunt sigur că Dumnezeu se află în raiul lui și că lumea e perfectă.

Știam foarte bine că Oscar nu avusese bastonul cu el când John Gray îl adusese la mine. Am dedus că-l pierduse în piața Soho, în timpul încăierării cu O'Donnell. Am bănuir că se dusesse – la adăpostul măștii! – ca să-l recupereze. Aș

fi putut să discut despre asta cu el, silindu-l să recunoască măcar atâta lucru, dar la ce bun? Oscar spunea doar ce voia, și asta numai când avea chef.

Revenit în cameră, Oscar și-a agățat paltonul în cuiarul de după ușă, a pus masca venețiană înapoi pe șemineu și, cu un aer destul de fastuos, a așezat bastonul-sabie pe lavoar, ca pe un sceptru pe un altar. După aceea a rămas cu spatele la foc și cu fața spre cameră, și și-a verificat ceasul.

— Ora douăsprezece; luăm micul dejun sau prânzul?

— Micul-dejun-de-prânz, i-am spus eu în glumă, folosind noua expresie la modă și desfăcând cu mândrie cele cumpărate.

— Micul-dejun-de-prânz să fie, a repetat el. Bravo! Șuncă și cârnați, urmate de supă de țestoasă și prepelițe savuroase în foi de viță siciliană... Și o sticlă de vin din podgoriile de pe malurile Moselei. Raiul a pogorât în Gower Street! Dacă nu mi-ar fi atât de umflate, mi-aș linge buzele, Robert! Ești un prieten adevărat și o gazdă perfectă.

După ce ne-am ospătat, Oscar s-a culcat. A dormit toată ziua și noaptea următoare. A doua zi dimineață, negrul vânătăilor se transformaseră într-un galben-murdar, iar umflăturile se redusese. Era încă obosit și avea dureri, părând să fie mulțumit că rămâne în patul meu, moțâind, fumând, citindu-mi din Baudelaire – în franceză – iar apoi invitându-mă să mă alătur lui în încercarea de a traduce versurile în italiană! Primisem recent un exemplar din *Cei din Boston*, cu dedicația autorului, și m-am oferit să-i citesc din roman.

— A, nu, mulțumesc, Robert, a zis el, închizând ochii. Domnul Henry James scrie ficțiune de parcă asta ar fi o îndatorire dureroasă. Păcat că Arthur nu a terminat încă povestirea promisă, pe *aceea* aș asculta-o cu plăcere.

În a treia zi s-a ridicat din pat, și-a examinat fața în oglindă și s-a considerat „acceptabil la vedere” și „văzut ca acceptabil”.

— Trebuie să mă întorc la Constance și la băieți – trecând întâi pe la spitalul St Thomas. În timp ce se pregătea de plecare, a adăugat: Iar tu trebuie să te întorci la domnișoara Sutherland. Logodnica altuia merită mai multă atenție decât cea proprie.

— Suntem doar prieteni, Oscar, am ținut eu să precizez.

M-a dojenit bătându-mă ușor peste piept cu capătul bastonului-sabie.

— Prietenia nu este posibilă între bărbat și femeie, Robert. Nu uita asta. Poate exista pasiune, dușmănie, venerație, iubire, dar prietenie, nu.

L-am condus până în stradă și am rămas cu el până când a trecut o trăsură. I-am făcut semn, iar apoi ne-am luat rămas-bun... ca prieteni.

— Până la urmă, vei socoti o strângere de mână mai de încredere decât un sărut, a zis el, apoi a urcat în trăsură. Pe curând. Mulțumesc pentru găzduirea oferită. John Gray era în costum de marinar, spui?

S-a lăsat pe perne și, râzând, mi-a făcut semn cu mâna clătinând din cap, după care trăsura s-a îndepărtat.

Între acea dată și Crăciun l-am văzut foarte puțin pe Oscar. Era ocupat să termine *Dorian Gray*, întâlnindu-se cu John Gray, străduindu-se să o împace pe Constance și – așa cum mi-a mărturisit cu o disperare mimată în două ocazii când ne-am văzut pentru scurt timp la un păhărel la Clubul Albemarle – semnând note de plată încărcate la restaurantul Kettner și la cafeneaua Royal, la îndemnul unor poeți pisălogi („Cu cât sonetele lor sună mai sentimental, cu atât le este setea mai arzătoare!”) și

umblând prin fundături în căutarea rămășițelor pământești ale sărmanului Billy Wood.

L-am văzut rareori pe Oscar, dar am întâlnit-o foarte des pe Veronica Sutherland în noiembrie și decembrie, poate chiar prea des. Ne vedeam în fiecare zi – ba chiar ne găseam vreme să furăm o oră sau două împreună și în weekend –, iar apoi, în seara dinaintea plecării ei în Scoția pentru a sărbători Crăciunul, în umbra coloanelor de la Albert Memorial, în timp ce lumina lunii din miezul iernii se strecura printre nori, ne-am sărutat – și nu doar o dată – iar eu am rostit dramaticele cuvinte „Te iubesc.”

— Îți mulțumesc, mi-a șoptit ea, ținându-mă strâns, îți mulțumesc. Cumplit lucru să stai acasă, nesărutată.

Domnișoara Sutherland și logodnicul ei, Aidan Fraser, au plecat cu trenul spre Scoția pe 23 decembrie. Aveau să stea acolo zece nopți. Chinuit de dor, i-am scris lui Oscar: „Ce mă fac?”

Răspunzându-mi cu același curier, mi-a scris: „Presupunând că soția ta nu-ți propune o reconciliere de sezon, iar Kaitlyn se află tot la Viena, te invit în Tite Street. Constance îți va purta de grijă și promit că nimeni nu-ți va citi din *Colindă de Crăciun*. Tiny Tim¹³ a murit! Aleluia!”

M-am dus. Crăciunul petrecut în Tite Street a fost minunat – și ciudat de dickensian. Oscar în persoană a împodobit holul cu vâsc, iar Constance, ajutată de Annie Marchant (mereu ocupata Annie Marchant, doica băieților) a decorat pomul de Crăciun – foarte frumos, conform tradiției germane. În toate camerele s-au aprins focuri de bușteni (și, de nu știu unde, am simțit și miros de lemn de santal și de semințe de pin.) Ori de câte ori apărea cu un zâmbet angelic pe chipul blând, Constance – care suferea atât de mult – venea cu o tavă cu lucruri care aduc veselia de Crăciun: carafe cu sherry și vin de Madeira, vase de

punch cu rom, platouri cu plăcintă și fructe confiate. Totul era, după cum se exprima ea, „doar în familie – și voi, băieți”: ea și Oscar, Cyril și Vyvyan, Annie Marchant doamna Ryan (bucătăreasa care făcea mai toate treburile în casă) – plus John Gray și eu. John a rămas ca oaspete al casei, dormind pe divanul din fumoarul lui Oscar. Eu am mers în fiecare noapte să dorm acasă, dar reveneam în Tite Street ziua pentru masa de prânz.

Eram singurii străini de casă, amândoi invitați pe întreaga durată a sărbătorilor, începând cu ajunul Crăciunului și până la Bobotează, și amândoi am sosit exact în același moment (la șase seara, pe 24 decembrie) aducând exact aceleași daruri pentru cei doi copii: câte o minge de fotbal. Oscar s-a îngrozit:

– Deci la asta s-a ajuns: sărbătorim nașterea pruncului Iisus cu daruri din bășici ale udului umplute cu aer. Ieri nu aveam nici o minge în casă, iar acum, avem patru! La magazinul Whiteley nu se mai găsea tămâie?

Cyril și Vyvian s-au arătat încântați de cadourile primite, iar Constance ne-a mulțumit amândurora cu sărutări blânde și drăgălășenii șoptite. (S-a purtat la fel de cald și cu mine, și cu Gray.)

– Nu-l lua în seamă pe Oscar, a zis ea, aruncându-i o privire încărcată de reproș. El nu practică nici un joc în aer liber.

– Nu e întru totul adevărat, draga mea, a zis Wilde. Dacă n-ai uitat, am jucat în câteva rânduri domino la mesele de pe trotuar ale cafenelelor franțuzești... Recunosc, am evitat fotbalul. Este un joc destinat fetelor necioplite, dar nu se potrivește unor băieți delicați, nu crezi?

De acel Crăciun s-a răs pe săturate în Tite Street. În ziua de Crăciun, am și cântat. Willie Wilde, fratele mai mare al lui Oscar, a venit la petrecere și a dirijat corul

colindătorilor, după care a urmat un recital oficial (și ușor cherchelit), alcătuit din câteva piese preferate din repertoriul lui Gilbert și Sullivan. Willie ni s-a alăturat din nou de Ziua darurilor, când am lăsat copiii acasă cu Annie Marchant și am mers la Kempton Park, să vedem cursele de cai din ziua Sfântului Ștefan.

— Sfântul Ștefan este patronul cailor, ne-a anunțat Oscar când am sosit, iar Willie este o zeitățe păgână venerată de iubitorii de curse de pretutindeni. Willie merge aproape zilnic la curse și are priceperea de a alege calul perdant, ceea ce este remarcabil, având în vedere că nu se pricepe deloc la cai.

În ajunul Anului Nou, am participat la o cină în familie, la care am ținut toasturi. Oscar a insistat ca Vyvyann și Cyril să fie treziți și aduși în sufragerie în brațe de Annie Marchant și de doamna Ryan, ca să asculte toasturile.

— Oscar, dar nu vor înțelege nimic, a spus Constance. Lasă-i în pace.

— Vor auzi muzica glasurilor noastre, a zis el, și acesta e un început. Apoi ne-a explicat: Când eu și Willie eram mici, în nopți de ospăț ca acesta, sir William Wilde, tatăl nostru, ne îngăduia să stăm la masa mare din sufrageria casei din Merrion Square. Așa am învățat să ascultăm și să privim.

Toasturile lui Oscar au fost, în mod inevitabil, numeroase și splendide. A toastat pentru viitor, dar și pentru trecut; pentru literatură, dar și pentru artă; pentru noii prieteni (cu un semn din cap către John Gray), pentru prietenii adevărați (cu un semn spre mine), dar și pentru cei absenți (cu o mențiune pentru Conan Doyle și, cu un zâmbet spre mine, cu referire la Veronica Sutherland). Cu lacrimi în ochi, a ținut apoi un toast „pentru cei pe care i-am iubit și pentru cei pe care i-am pierdut”, și s-a referit la sora lui, Isola, care murise când avea doar zece ani: mergi

molcom... ea-i aici sub neaua grea; taci: cum răsar flori mici ascultă ea¹⁴.

Ne-a invitat să ridicăm paharele în amintirea ei și a „altora care mor prea tineri, unii răpiți dintre noi în timpul acestui an amar și deja trecut”. Nu a menționat explicit numele lui Billy Wood. Pentru mine, toastul final a fost cel mai emoționant.

— Domnilor, a zis el, iar aici vă am în vedere și pe voi, fiii mei, a adăugat zâmbind și privind direct la băieți. Domnilor, să bem pentru doamne! Să le mulțumim femeilor din viețile noastre și să le onorăm. Să le binecuvântăm pentru tăria, dulceața și sacrificiul lor. A făcut semn către fratele lui, apoi spre John Gray și spre mine, să ne ridicăm în picioare. Pentru feminitate, a zis el, și în special pentru cele patru doamne adunate în această încăpere acum. A ridicat paharul spre fiecare dintre ele, începând cu servitoarele, care au rămas în picioare în fața lui, cu lacrimi în ochi: Domnișoară Marchant... doamnă Ryan. Apoi s-a întors către mama lui și spre soție: Doamna Wilde, atât de sclipitoare și de curajoasă... și Constance, soția mea... Constance: oare a existat vreodată o femeie căreia numele să i se potrivească atât de bine?

Pe 2 ianuarie, am toastat din nou pentru Constance. Era ziua când împlinea treizeci și doi de ani și ultima seară de sărbători la familia Wilde. Willie și doamna Wilde nu au participat, dar au sosit alți oaspeți: Aidan Fraser și Veronica Sutherland, care reveniseră din Scoția chiar în acea zi, și Arthur Conan Doyle cu tânăra lui soție, Touie, veniți de la Southsea.

La cină, am stat între domnișoara Sutherland și doamna Doyle, și sper că m-am descurcat mulțumitor. Nu mi-a venit ușor: nu reușeam să găsesc vorbele potrivite pentru niciuna dintre ele. Mă simțeam mut în fața Veronicăi, deoarece în

clipa când am văzut-o, pasiunea mea pentru ea s-a reaprins, dar purtarea ei față de mine, deși dovedind un farmec jucăuș, nu-mi sugera nimic despre sentimentele ei reale privind relația noastră – și nici privind posibilitățile. Iar față de Touie m-am purtat stângaci pentru că sfiiciunea ei chinuitoare făcea conversația cu ea aproape imposibilă. Am aflat că se numea de fapt Louisa, că numele de fată era Hawkins și că, deși „obositoare”, postura de mamă „nu-i displăcea”, dar asta a fost tot.

Dacă m-am achitat satisfăcător de obligații în acea seară, asta se datorează, cred eu, doar faptului că riscul de a comite vreo greșală a fost redus. În cea mai mare parte a cinei nimeni nu a stat de vorbă cu vecinii de scaun; l-am ascultat cu toții pe Oscar. Era în mare vervă! Ne-a spus o serie de povești fantastice, susținând că fiecare dintre ele era adevărată. I-a dat fiecăreia un titlu – „Valoarea elementului-surpriză”, „Valoarea caracterului”, „Valoarea prezenței de spirit” – și a zis că plănuia să le publice ca „exemple morale”. Din câte țin minte, spera ca episcopul Londrei să scrie prefața la cartea lui.

Ultima dintre aceste povestiri mi s-a părut memorabilă: o relatare a unei nopți extraordinare la teatru.

— Nu mai țin minte numele piesei care se juca, a spus Oscar, dar sigur vă amintiți acțiunea: eroina virtuoasă este salvată de la o soartă mai rea decât moartea de un erou atrăgător... Acum v-ați amintit? Prea bine. Ei bine, în noaptea aceea, în timpul scenei cutremurătoare în care frumoasa florăreasă din Piccadilly Circus – adică eroina noastră – respinge cu dispreț o propunere scârboasă din partea unui marchiz dezământat – personajul negativ din piesă – dinspre culise a pătruns în sală un fum gros, însoțit de flăcări. Panicat, publicul s-a ridicat în picioare și s-a năpustit spre uși. Atunci, brusc, pe scenă a apărut nobila siluetă a tânărului care era adevăratul iubit al florăresei.

Vocea lui s-a auzit puternică și clară: „Incendiul este sub control. Principala primejdie o constituie panica. Rog spectatorii să-și reia locurile și să-și recapete calmul.” Prezența și atitudinea lui au fost atât de convingătoare, încât oamenii s-au întors la locurile lor. Apoi, tânărul actor a sărit de pe scenă și a părăsit în fugă sala de teatru. Restul oamenilor au ars de vii.

După ce hohotele de râs și aplauzele s-au mai stins, am auzit o bătaie în ușa de intrare a casei. Câteva momente mai târziu, în ușa sufrageriei a apărut doamna Ryan cu un pachet – o cutie pătrată, cu latura de vreo treizeci de centimetri – învelit în hârtie cafenie și legat cu sfoară.

– Pentru doamna Wilde, a spus ea, un cadou de ziua ei, presupun.

– Ce emoționant! a exclamat Constance.

– Să fie o pălărie? a întrebat Conan Doyle.

– Dă Doamne să nu fie altă minge de fotbal! a spus Oscar.

– Adu-mi un cuțit, te rog, doamnă Ryan, a cerut Constance. A luat pachetul și l-a așezat pe masă. E cam greu, a spus ea.

– Înseamnă că *este* o minge, a zis Oscar cu un geamăt.

Doamna Ryan i-a întins lui Constance un cuțitaș pentru fructe. Constance a tăiat sfoara și a îndepărtat hârtia. Sub ea se găsea o cutie din carton gros. Constance s-a aplecat în față și, cu ochii sclipind de emoția așteptării, folosindu-se de ambele mâini într-un gest elegant, a ridicat capacul.

Când a văzut ceea ce se afla în cutie, a pălit instantaneu și a scos un țipăt care mi-a făcut impresia că nu se va opri niciodată. A închis apoi ochii și, cu o forță neașteptată, a împins cutia cât mai departe de ea. Aceasta s-a răsturnat și dinăuntru s-a rostogolit un cap de om – capul tăiat al lui Billy Wood.

Billy Wood

Conan Doyle a fost cel care a preluat controlul situației.

S-a ridicat îndată în picioare, cât Constance încă țipa, și și-a aruncat șervetul peste capul retezat, care se rostogolise spre centrul mesei și se oprise – în mod grotesc, cu nasul în sus – blocat de marginea unui vas de argint pentru fructe. S-a uitat la soția sa și, foarte calm, i-a zis:

— Touie, condu-o pe doamna Wilde în dormitorul ei. Însă doamna Doyle nu s-a clintit. Acum, Touie, a zis el, *imediat*. Ea s-a ridicat, iar Conan Doyle a privit în jur. Veronica, te rog să pleci și tu. Doamnă Ryan, adu-le doamnelor niște brandy, te rog. Și pentru tine, desigur. Domnule Gray, vrei să le conduci pe doamne? Mulțumesc.

Lumea a început să se miște. Doamna Ryan și-a petrecut un braț protector peste umărul lui Constance. Doamna Doyle a rămas din precauție alături de ea.

John Gray a făcut ce i se spusese și le-a ajutat pe femei să părăsească încăperea. În timp ce ieșea și el, s-a întors către Conan Doyle și l-a întrebat:

— Nu chemăm poliția?

— Nu este necesar, a zis Aidan Fraser.

În acele clipe, toți stăteau în picioare ori ne deplasam, mai puțin Oscar, care a rămas așezat în capul mesei, privind fix în față, de parcă ar fi intrat în transă. După plecarea femeilor, Conan Doyle a zis:

— Să ieșim din această cameră. S-a aplecat peste masă și, cu ambele mâini, a ridicat capul, încă acoperit de șervet, și l-a ținut în aer. Hai, Oscar, să mergem în biroul tău.



Ajunși în acest punct, trebuie să spunem că Oscar avusese dreptate. Băiatul fusese frumos – nu încăpea nici o îndoială. Capul retezat șoca și dădea fiori de groază, însă chipul nu sugera așa ceva. Era perfect.

— A fost un zeu, a spus Oscar.

— Da, chiar că era un flăcău atrăgător, a confirmat Conan Doyle.

Doctorul de țară ținea capul retezat în mâini, evaluându-l de parcă ar fi fost un curator de antichități de la British Museum, care inspecta cel mai recent artefact descoperit în situl de la Pompei.

Capul arăta de parcă ar fi fost separat de o statuie: trăsăturile rămăseseră clar conturate; fruntea era înaltă și netedă; pomeții și nasul erau frumos cizelate; iar pielea era fără cusur, de culoare alb-cenușie, fermă și netedă ca marmura. Singurul element deconcertant – care demonstra că nu era o efigie, ci capul retezat al unei ființe umane – era părul. Foarte bogat. Des, castaniu-închis și pieptănat pe spate, de parcă ar fi fost proaspăt periat. Sprâncenele erau groase, iar pleoapele închise scoteau parcă în evidență genele lungi și închise la culoare, ca ale unei fete. Gura înțepenise într-un zâmbet, iar pe buza de sus se vedea o umbră de mustață.

— Pare să-și fi aflat pacea, am spus eu.

— A fost îmbălsămat, a precizat Conan Doyle.

— Îmbălsămat? a repetat Aidan Fraser, făcând un pas către Doyle.

— Conservat, a precizat doctorul, folosind substanțe chimice; remarc o pricepere deosebită.

— Unde este cutia în care a fost adus? a întrebat Fraser.

— A rămas în sufragerie, am zis. O aduc eu.

Când am ajuns în sufragerie să iau cutia de pe masă, am rămas uimit văzând-o pe Veronica Sutherland la picioarele scării. Își ținea paltonul în brațe.

— Pleci? am întrebat-o.

— Nu, mi-a răspuns.

— Cum se simte?

— Doamna Wilde? Tulburată. Lucru lesne de înțeles. Plânge. Am venit să iau niște săruri pentru ea. În casă nu au așa ceva. A făcut semn spre palton. Am adus sărurile cu mine. Și eu m-am simțit amețită ceva mai devreme. Călătoria cu trenul a fost epuizantă. Apoi mi-a surâs. Cum se simte domnul Wilde?

— Șocat, am răspuns. E cutremurător să vezi așa ceva. Oribil. Am dat să plec spre scară. Draga mea Veronica, eu tot te iubesc.

— Robert, nu e momentul potrivit, a zis ea și s-a întors să urce treptele.

— Te rog să mă ierți.

Arzând de rușine (pe vremea aceea eram atât de *neghiob!*), am așteptat ca ea să urce treptele și abia după aceea m-am dus în sufragerie. Cutia din carton și hârtia cafenie rămăseseră pe masă, în dreptul locului unde stătuse Constance. Am luat-o și m-am grăbit să mă întorc în biroul lui Oscar.

Acesta își revenise. Stătea la masa lui de scris – un pupitru faimos, care îi aparținuse cândva lui Thomas Carlyle – rezemat de ea, sprijinindu-se în vârful degetelor și adresându-se lui Aidan Fraser, care stătea singur în mijlocul încăperii.

— Ai vrut dovada crimei, inspectore. Cred că un cap retezat este suficient. Îmi închipui că Irod s-ar fi mulțumit și cu mai puțin.

Fraser a râs sec.

— A, da, domnule Wilde, acum vei avea parte de investigația pe care o doreai, nu trebuie să-ți mai faci griji.

Câteva clipe imediat ce am intrat în cameră, nu l-am văzut pe Conan Doyle, așa că am tresărit când l-am auzit vorbind. Stătea departe de ceilalți, într-un colț, ținând într-o mână capul băiatului, pe care acum îl plasase sub o lampă, iar în cealaltă, o lupă.

— Holmes s-ar fi mândrit cu asta, a zis el.

— Poftim? s-a trezit Oscar.

— Nu, nu Holmes al meu. Din păcate, acum ne aflăm în lumea reală. Doctorul Thomas Holmes, părintele îmbălsămării moderne. În timpul războiului civil din America, a primit misiunea de a îmbălsăma cadavrele soldaților uniونيști, pentru a-i încredința familiilor. Îmbălsămarea a fost o artă. Iar Holmes a transformat-o în știință.

Conan Doyle a pășit încet către mijlocul camerei și, după ce a dus capul aproape de nas, a inspirat brusc, apoi l-a așezat în cutia de carton pe care o pusesem pe pupitru.

— Operațiunea aceasta s-a făcut cu multă pricepere, a zis el.

— Folosind formaldehidă? a întrebat Fraser.

— Nu, cred că arsenic – ceea ce îmi sugerează că este opera unui amator priceput și înzestrat, nu a unui profesionist. În prezent, un antreprenor de pompe funebre nu ar folosi arsenic.

— Crezi că a fost conservat și restul cadavrului?

— A, sigur. Cred că decapitarea s-a făcut recent. Uitați-vă la tăietura îngrijită de-a lungul gâtului. Îmi închipui că îmbălsămarea s-a făcut la câteva ore după crimă.

— Și îmbălsămarea o poate realiza oricine? a întrebat Fraser. Adică, singur, fără ajutorul altei persoane?

— Bineînțeles, i-a răspuns Doyle, e un proces simplu. Dacă ai cunoștințele necesare – și pompa.

— Pompă? am repetat, fără să-mi dau seama.

— Ajunge, a spus Oscar, te rog.

Conan Doyle și-a coborât glasul.

— Fluidul de îmbălsămare este pompat forțat în vasele de sânge, de obicei prin carotidă, cu ajutorul unei mici pompe. Cel care face îmbălsămarea trebuie apoi să maseze cadavrul pentru a asigura dispersia uniformă a fluidului. Aici intervin priceperea și experiența. Cum spuneam, acest lucru s-a făcut cu pricepere – dar și tinerețea decedatului a ajutat mult. De regulă, cu cât e mai vârstnic decedatul, cu atât este mai proastă circulația sanguină.

— S-ar părea că ești extrem de bine informat asupra acestui subiect, a spus Fraser.

— Pentru mine, Holmes se apropie de statutul de erou. El a adus alinare multor familii îndoliate. I-am studiat lucrările.

Oscar se apropiase de masa lui de scris și acum se uita contemplativ în interiorul cutiei de carton, rămânând cu ochii fixați asupra feței moarte.

— Așa ți-l amintești? l-a întrebat Conan Doyle.

— Da.

— Așa arăta când l-ai descoperit?

— Da, a confirmat Oscar. Așa cred. Mi-e greu să-mi amintesc. Atunci era mult sânge pe jos. Foarte mult. Dar mi se pare că fața lui era la fel cum o vedem acum, senină.

— Netulburată, am zis eu.

— Netulburată, a repetat Oscar, și a ridicat apoi ochii spre Conan Doyle. Se poate să fi fost ucis în somn?

— E posibil, a zis Conan Doyle. După cum puteți vedea, fața i-a fost dată cu o pudră, ceva asemănător cu fardul pentru femei, dar sub stratul de produs cosmetic pielea este foarte curată. Pleoapele nu au suferit vătămări, ceea ce sugerează că erau deja închise în momentul morții – și au rămas astfel. Și, cu toate că îmbălsămătorul i-a fixat gura cu ajutorul unui ac și al unei suturi, nu se văd vânătăi, așa cum ar fi de așteptat. După părerea mea, sărmanul băiat nu s-a zbatut când a murit.

— Îți mulțumesc pentru această veste, a zis Oscar, punând ușor o mână pe umărul lui Conan Doyle. Asta înseamnă ceva.

În încăpere s-a lăsat o tăcere stânjenitoare, care a fost întreruptă de Fraser. Eu încă țineam în mâna stângă hârtia în care fusese ambalată cutia și sfoara, pe care le adusesem din sufragerie. Pe neașteptate, întinzând mâna, de parcă ar fi vrut să confiște niște mărfuri de contrabandă deținute de vreun școlar obraznic, mi-a zis pe un ton poruncitor:

— Dă-mi-le mie, te rog.

În timp ce, ascultător, i le-am înmănat, în ușa biroului s-a auzit o bătaie și după aceea a intrat doamna Ryan, aducând o tavă pe care se aflau o carafă cu brandy și patru pahare.

— Doamna Wilde se simte mult mai bine, i-a zis ea lui Oscar imediat după ce a intrat. S-a gândit că domnii ar dori ceva de băut.

— Mulțumim, doamnă Ryan, mulțumim, i-a spus Oscar, întorcându-se cu spatele la pupitrul de scris, ca să ascundă vederii cutia de carton.

Conan Doyle a luat tava de la bucătăreasă.

— Te-ai descurcat bine în această situație dificilă, doamnă Ryan.

Femeia a făcut o plecăciune grațioasă și a dat să se retragă, dar Fraser a oprit-o.

— Înainte de a pleca, s-ar putea să discut cu doamna? a zis el, aruncând o privire spre Oscar. Când ai primit pachetul la ușă, de unde ai știut că este destinat doamnei Wilde?

— Așa a spus vizitiul.

— A fost adus de un vizitiu oarecare?

— Da, într-o trăsură. A spus că l-a trimis cineva de la Clubul Albemarle. Și apoi mi-a dat pachetul. Iar eu i-am dat un bacșiș. După aceea a plecat.

— Ce a spus? Dar precis.

— Nu-mi amintesc exact.

— Încearcă, femeie!

— Inspectore, a spus Oscar pe un ton tăios, te rog să o tratezi pe doamna Ryan cu ceva mai mult respect. A trecut printr-o experiență cumplită în această seară. Ca și noi, de altfel.

Doamna Ryan s-a uitat ferm la inspectorul Fraser.

— A zis: „Am venit cu un dar de la Clubul Albemarle, pentru a fi predat imediat.”

— Asta e tot ce a spus? a întrebat-o Fraser. Doar atât? Ești sigură?

— Doar atât, sau cam așa ceva. Da, asta a zis, sunt sigură. Apoi a adăugat „Noapte bună.” Părea un om politic.

— Îți mulțumesc, doamnă Ryan, i-a spus Oscar.

— Mulțumesc, a încheiat Fraser.

După ce femeia a părăsit încăperea, detectivul a ridicat hârtia de împachetat și ne-a invitat să citim ce scria pe ea. Eu am citit: „Doamnei Oscar Wilde, prin grija Clubului

Albemarle.” Arthur a citit: „Domnului Oscar Wilde prin grija Clubului Albemarle.”

— Vedeți? a făcut Fraser. Ar putea fi „domnul” sau „doamna”, adevărat?

— Așa cred, a zis Oscar, examinând hârtia. Are vreo importanță?

— Poate că da, a spus Fraser. Recunoașteți cumva scrisul?

— Nu, a zis Oscar, nicidecum. Dar pare să aparțină unei persoane needucate. Mai mult decât atât...

Glasul lui Oscar s-a stins, iar el s-a întors la cutia de carton și la conținutul ei macabru.

— Oscar, cine ar vrea să-ți trimită așa ceva, cu atât mai mult lui Constance? l-a întrebat Conan Doyle.

— Chiar, cine? a intervenit Fraser. Cred că ar trebui să mergem neîntârziat la Albemarle. Nu este timp de pierdut.

— „Nu este timp de pierdut”? l-a imitat Oscar și a hohotit ironic. Aidan, au trecut patru luni de când te-am anunțat în legătură cu această crimă – iar acum, dintr-odată, nu trebuie să mai pierdem timpul!

— Oscar, atunci nu exista cadavrul, și nici o dovadă privind crima... Hai... a zis el împăciuitor, dacă tânărul tău prieten Gray se îngrijește să găsească o trăsură pentru Veronica și Touie, noi putem merge în Albemarle Street și ne vom întoarce în Chelsea peste o oră. O poți lăsa pe Constance cu doamna Ryan?

— Bineînțeles. Va fi în siguranță cu ea. Am constatat că servitorii se numără printre cei mai credincioși prieteni ai noștri.

Eu m-am dus să-i transmit instrucțiunile lui John Gray. El trebuia să se ocupe de întoarcerea în siguranță a domnișoarei Sutherland și a soției domnului Doyle în Lower

Sloane Street numărul 75, rămânând ca doamna Ryan să o conducă pe Constance la culcare, în vreme ce Fraser ne-a dus pe Oscar, pe Arthur și pe mine „pe urma acestui pachet infam”, după cum s-a exprimat el.

Era o urmă care s-a răcit imediat. Am găsit o trăsură în King's Road și am ajuns la club în mai puțin de douăzeci de minute. Hubbard ne putea oferi o mulțime de informații (s-a dovedit din cale afară de slugarnic; membrii clubului, în general, și Oscar în special, fuseseră foarte darnici în privința cadourilor de sezon), dar niciuna cu adevărat utilă. Da, își aducea aminte de sosirea unui pachet pe la ora șapte în acea seară. Un vizitiu a cărui înfățișare nu reținea atenția prin nimic – nu l-a recunoscut și nici nu-și putea aminti numărul trăsurii – a adus pachetul la cabina portarului. Vizitiul – un bărbat din sudul Londrei, ori poate un cockney, Hubbard nu se pricepea prea bine să deosebească accentele – îi spusese: „Este un cadou pentru Wilde, ce trebuie predat neîntârziat”, sau ceva asemănător.

Imediat după plecarea vizitiului, Hubbard observase că pachetul era de fapt adresat doamnei Wilde și, știind că ea nu vizita clubul aproape deloc, a hotărât să cheme imediat o trăsură și să trimită cadoul în Tite Street numărul 16. Socotea că procedase bine. Spera asta din toată inima. Oscar l-a asigurat că făcuse ceea ce trebuia, i-a mulțumit pentru efort și i-a dat jumătate de sovereign (*jumătate de sovereign!*) ca să-l convingă pe deplin de recunoștința lui.

— Și acum, ce facem? am întrebat eu, în vreme ce stăteam tăcuți în cerc pe treptele de la intrarea în club. Se făcuse ora unsprezece, iar noaptea de ianuarie era geroasă și cețoasă.

Fraser rămăsese cu „infamul pachet” în brațe.

— Trebuie să-l duc la Scotland Yard, a zis el. Vă sugerez să mergeți la culcare. Putem găsi trăsură în Piccadilly.

În timp ce el a spus acestea, eu am privit în lungul străzii, sperând să văd vreo trăsură venind, și am observat o siluetă pe care am avut senzația că am recunoscut-o, stând în așteptare în apropierea hotelului Albemarle, situat la câteva clădiri depărtare. Mi-am dat seama că și Oscar o remarcase, deoarece s-a întors dinspre ea și s-a uitat fix la mine și, făcând asta, a clătinat aproape imperceptibil din cap.

— Domnilor, a zis el pe neașteptate, încă nu am auzit bătaia pentru miezul nopții... ce-ar fi să bem un păhărel?

— E târziu, Oscar, a spus Conan Doyle.

— Hai, Arthur, doar unul.

Oscar nu a admis nici o opoziție și n-a mai stat pe gânduri. Ignorând protestele lui Conan Doyle și ale lui Fraser, a intrat cu pas hotărât în club. Mormăind nedumerit, Fraser, având cutia în brațe, l-a urmat, iar eu am procedat la fel.

— Domnilor, a spus Oscar, imediat ce ne-am așezat comod în colțul Keppel, Hubbard este gata să ne servească. Spuneți ce doriți.

Deși colțul Keppel era pustiu și, după ce Hubbard ne-a servit băuturile (șampanie frapată pentru mine și Oscar; brandy și apă minerală pentru detectiv și doctor), am rămas singuri, iar în următoarele patruzeci de minute, lucru de necrezut, nimeni nu a adus vorba de ciudatele și tulburătoarele evenimente petrecute în acea seară. Oscar a condus discuția spre subiecte ce nu aveau nici o legătură cu asasinarea lui Billy Wood. Având în vedere circumstanțele, s-a dovedit bizar de glumeț. I-a zis lui Aidan Fraser, care rămăsese îmbrăcat cu paltonul și cu pălăria pe cap, ținând hotărât în poală acel pachet sumbru:

— Inspectore, dacă nu te-aș cunoaște, te-aș lua drept un anarhist care încearcă să fugă. Arăți exact ca un

revoluționar care-și păzește cu sfințenie bomba artizanală. Apoi a început să-l sâcâie pe Conan Doyle: Arthur, asta-ți va fi hotărârea de Anul Nou – doar una mică? Ești moderat în tot ce faci, nu-i așa? Însă nimic nu este bun dacă e făcut ori consumat cu moderație. Nu poți cunoaște partea bună a lucrurilor decât după ce le-ai smuls esența prin exces. Să vă îndemn ca în anul ce a început să trăiți ceva mai primejdios? Să transformați anul 1890 într-unul în care veți încerca să cultivați cel puțin un viciu mântuitor?

Fraser părea deranjat de ironiile lui Oscar. Conan Doyle părea doar amuzat.

— Oscar, tu ce-ți propui în noul an? l-a întrebat el.

— Să uit vechile cunoștințe! a spus Oscar, fără șovăială.

— Sigur?

— A, vor fi și excepții, Arthur, iar tu te numeri printre ele. Suntem prieteni pe viață, știi asta, dar de ce să nu recunoaștem amândoi că există unii oameni – alți oameni – pe care nu dorim să-i mai vedem? Asta nu este nerecunoștință. Nici indiferență. Ei ne-au dat tot ce aveau de dat și trebuie să dispară din viața noastră.

Conan Doyle a ridicat paharul spre Oscar și a zis:

— Sunt uimit, dar cred că te aprob.

— A, nu! a exclamat Oscar. Nu, Arthur, te rog. Când oamenii mă aprobă, sunt convins că greșesc.

Am izbucnit cu toții în râs.

— Și tu, Robert? a întrebat Fraser, întorcându-se către mine. Ce ți-ai propus pentru noul an?

M-am uitat la Aidan Fraser și gândul mi-a fugit la Veronica Sutherland. Fără să-mi trădez emoția, am zis:

— Să-mi urmez impulsurile inimii, indiferent încotro mă vor duce ele.

— Și încotro te-ar putea duce?

Plin de tact, Oscar a intervenit ca să mă salveze de ceea ce aş fi putut spune:

— Aidan, nu întreba asta. Nici Robert nu ştie, te asigur. Însă pentru tine, Aidan, acesta este anul în care tu şi domnişoara Sutherland vă veţi urma impulsurile inimilor până la altar?

— Aşa cred. Sper. Anul acesta împlinesc treizeci şi trei de ani...

— Pe 31 august, a precizat Oscar.

— Da, a confirmat inspectorul, evident surprins. De unde ştii?

— Cred că ne-ai spus chiar tu în ziua când ne-am cunoscut – pe 1 septembrie, ziua de după aniversarea naşterii tale. Ori ne-ai spus-o tu, ori am descoperit asta citind despre tine în anuarul Poliţiei Metropolitane.

Fraser a râs.

— Mă uimeşti tot timpul, domnule Wilde.

Oscar s-a uitat cu reproş la el.

— Mă numesc Oscar, Aidan. Parcă eram prieteni...

— În orice caz, a reluat inspectorul, cred că treizeci şi trei de ani e vârsta potrivită pentru un bărbat care vrea să se căsătorească.

— Nu există o vârstă potrivită pentru ca un bărbat să se căsătorească, a zis Oscar cu ironie. Căsătoria este o experienţă la fel de demoralizantă ca fumatul de ţigarete. Şi mult mai scumpă.

— Nu-i da ascultare lui Oscar, a spus Conan Doyle. Spune absurdităţi şi este conştient de asta.

De astă dată a fost rândul lui Oscar să râdă.

— Arthur, n-am de gând să te contrazic. Cel ce vrea cu orice preţ să susţină contrariul pierde din punct de vedere intelectual.

Oscar se dovedea atât de sclipitor în conversație, încât te putea face să uiți și de durerile de dinți. În noaptea aceea, am stat în acel colț întunecat al unui club londonez având în fața noastră o cutie în care se găsea capul unui tânăr și ne-am comportat de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. (Șampania și brandy-ul au avut și ele un rol, neîndoielnic.)

În cele din urmă, când a bătut de miezul nopții, iar noi am rămas cu paharele goale, Oscar ne-a readus cu picioarele pe pământ.

— Ei, inspectore, acum ce urmează? Ce facem? Încotro pornim în anchetarea acestei crime?

— Sper ca tu să nu pornești în nici o direcție, Oscar. De aici încolo, lasă lucrurile în seama mea, te rog.

Oscar a dat din cap, dând impresia că înțelege.

— Și care va fi prima ta mișcare? a întrebat el.

— Voi cere câtorva oameni ai mei să-l găsească pe vizitiul care a adus acest pachet. Iar mâine voi merge la Broadstairs. Trebuie să discut cu doamna Wood. Mi-ai relatat povestea ei, dar trebuie să stau și eu de vorbă cu ea. Și să-i arăt capul băiatului ei.

— Nu se poate! a exclamat Oscar.

— Trebuie.

— Șocul o va ucide.

— E prea periculos să procedezi astfel, Aidan, a intervenit și Conan Doyle.

— Nu vă temeți, o voi duce la morga poliției. Va fi vorba de o identificare oficială. Capul tânărului va fi așezat pe o masă, având un manechin sub cearșaf, pentru a crea impresia că există și corpul. Nu va afla că a fost decapitat.

— Chiar este necesar, Aidan? a întrebat Oscar.

— Este esențial. Trebuie să știm precis al cui este capul.

— Al lui Billy Wood.

— Așa spui tu, Oscar. Dar nu avem confirmarea din partea altcuiva privind asta. Tu ești scriitor, povestitor, creator de întâmplări. Iar eu simt polițist. De aici înainte, această afacere este de competența poliției.

• 15 •

3 ianuarie 1890

— Fac o mărturisire umilitoare, a zis Oscar, stingând o țigaretă sub talpă, în timp ce-și aprindea alta, dar suntem cu toții alcătuiți la fel. (Ne aflam la capătul dinspre nord al Baker Street, în fața gării, așteptând să traversăm strada. Cu o expresie de profundă satisfacție pe față, prietenul meu a tras un fum din țigareta abia aprinsă.) Cu cât analizezi mai atent oamenii, a continuat el, cu atât dispar mai repede motivele acelei analize. Mai devreme sau mai târziu, ajungi la acel lucru universal și îngrozitor care se cheamă natura umană.

— Ce vrei să insinuezi, Oscar?

Era unsprezece dimineața, a doua zi după sărbătorirea zilei de naștere a soției lui, iar mintea mea nu era încă în starea potrivită pentru a absorbi adevărurile fundamentale privind universalitatea naturii umane.

— Știu cine l-a ucis pe Billy Wood, a spus el, trimițând un mic nor de fum cenușiu-albicios în aerul rece de ianuarie. Sau, cel puțin, așa cred.

Uimit, m-am uitat lung la el.

— Ce vrei să spui?

— Totul se reduce la natura umană. Toți suntem alcătuiți la fel. Eu, tu sau ucigașul suntem mânați de aceleași impulsuri.

— Spui că știi cine este? Ucigașul lui Billy Wood?

— Așa cred, a zis el surâzând cu șiretenie, iar asta în mare parte mulțumită ție, mai precis datorită unor cuvinte rostite de tine seara trecută, Robert...

— Ceva rostit de mine?

— Dar, deocamdată, nu am nici o dovadă – așa că acum trebuie să găsim dovezele.

— Hai, domnule, nu m-am mai putut abține, dă totul pe față, spune clar ce ai aflat. Cine crezi că este ucigașul?

— Încă nu, Robert...

— Cum adică, „încă nu”? Doar n-o să mă lași în suspans după ce mi-ai stârnit curiozitatea!

— Ba da, Robert, așa trebuie. Am coborât de pe trotuar în traficul aglomerat, Oscar strecurându-se printre căruciorul unui lăptar și un omnibuz. Suspansul este totul! a exclamat el. Doar oamenii de rând – doar bărboșii și chelioșii – trăiesc în prezent. Tu și cu mine trăim pentru viitor, nu? Noi apreciem anticipația. Ne-am strecurat printre vehicule, iar Oscar a ridicat glasul, încercând să acopere uruitul roților și zgomotul copitelor. Noi trăim pentru promisiunea deliciilor ce sunt doar visate, a dulceței ce nu a fost încă savurată, a cărților care încă nu s-au scris ori citit.

În cele din urmă, am ajuns în siguranța trotuarului de pe cealaltă parte a străzii. La marginea lui, rezemat de un stâlp de iluminat public, se afla un copil al străzii – un puști de doisprezece-treisprezece ani, cu fața prietenoasă – care și-a ridicat șapca în semn de salut. Oscar a dat din cap către el și i-a întins o monedă de șase pence. Suntem recunoscători amintirilor noastre, desigur. Ceea ce a rămas în trecut ne susține. Dar ceea ce urmează ne impulsionează să mergem mai departe.

— Serios? am întrebat, încă agitat după traversarea străzii și uimit de cuvintele rostite de el.

— Da. *Goana* după domnișoara Sutherland te atrage cel mai mult, Robert. Vânătoarea este totul. După ce o cucerești, ce vei face?

Nu i-am răspuns. Oscar și-a trecut mâna pe sub brațul meu, făcându-mă să mă întorc spre nord, în direcția Regent Park.

— *Mon ami*, a zis el, când voi fi sigur cine este ucigașul – dincolo de orice îndoială – o să-ți spun numele lui. Nu voi spune altcuiva, tu vei fi primul, promit. Deocamdată am certitudinea că voi descâlci acest mister înaintea prietenului nostru, Fraser.

— Dar parcă seara trecută ai spus că de aici încolo vei lăsa activitatea detectivistică în seama lui.

— Am spus eu așa ceva? Nu cred. Dar dacă am făcut-o, asta a fost atunci, iar acum îmi propun altceva. Cine ține să fie consecvent? Doar cei lipsiți de inteligență și cei care susțin o doctrină – oamenii plicticoși care-și urmează principiile până la capăt, chiar dacă acolo îi așteaptă amărăciunea, până la acea *reductio ad absurdum* a practicii. Eu, în nici un caz!

— Ești în mare formă în dimineața asta, am remarcat, minunându-mă de energia și vioiciunea prietenului meu, care nu dormise mai mult de cinci ore.

— Da? a făcut el binedispus. Dacă e așa, trebuie să vă mulțumesc ție și lui Conan Doyle pentru asta. Noaptea trecută nu ne-a fost ușor, dar ai dat lovitura...

— Ba n-am făcut nimic.

— Ai reușit mai mult decât îți închipui. Așa cum i-am spus lui John Gray la micul dejun, „Sherard e un prieten adevărat” și, făcând abstracție de strângerea lui de mână,

care-ți frânge oasele, Conan Doyle are capacitatea de a da aripi spiritului meu.

— Da, e un om de treabă.

— E un geniu, a zis Oscar. Mi-a lăsat un exemplar al povestirii pe care tocmai a terminat-o, *Semnul celor patru*. O capodoperă de mici dimensiuni. Sherlock Holmes este inspirația mea!

Am izbucnit în râs.

— De aceea am venit tocmai până în Baker Street?

— Nu, Robert, mergem la grădina zoologică. O să purtăm o discuție cu Gerard Bellotti.

— La grădina zoologică?

— E luni, nu? Iar luni dimineată, Bellotti e întotdeauna la grădina zoologică. E un om cu tabieturi, deși puține dintre ele sunt bune.

— Dar ce caută acolo în fiecare luni?

— Ceea ce face și la patinoarul din Regent's Park joia și la Alhambra ori Empire sâmbăta: caută băieți.

Așa cum știe toată lumea, la data de 25 mai 1895, tribunalul central Old Bailey din Londra l-a găsit vinovat pe Oscar Wilde de comiterea unor acte grave de imoralitate cu alți bărbați și l-a condamnat la doi ani de închisoare și muncă silnică. Judecătorul de proces, domnul Wills, a descris cazul drept cel mai grav pe care l-a avut, acuzându-l pe Oscar că ar fi „total necunoscător al sentimentului de rușine”, devenind „persoana centrală a unui cerc de corupție generalizată de felul cel mai respingător printre tineri”.

„Băieții” lui Bellotti erau genul de tineri la care s-a referit judecătorul Wills, trebuie să recunosc asta. Nu accept însă ideea că Oscar ar fi fost punctul central al vreunui cerc de corupție. El își dorea compania tinerilor –

se bucura de tinerețea lor – dar nu-i corupea. Îi respecta enorm. Dacă aceștia erau demni de un asemenea respect este o altă chestiune. Câțiva dintre cei care au depus mărturie împotriva lui la proces erau tineri ce fuseseră considerați de el prieteni – și care i-au răsplătit prietenia prin mărturii mincinoase, fiind plătiți de persoane interesate. (Din primăvara până în toamna anului 1895, fiecare dintre martorii acuzării în cazul *Regina vs. Wilde* a primit o recompensă de cinci lire pe săptămână.)

Într-o discuție pe care am avut-o la puțin timp după moartea lui Oscar, Arthur Conan Doyle a asemănat ceea ce el numea „obsesia patologică a prietenului nostru față de tinerețea și frumusețea masculină” cu dependența de morfină și cocaină a lui Sherlock Holmes, personajul său. „Din experiența mea”, a spus Conan Doyle, „marii oameni manifestă frecvent trăsături obsesive ori de dependență ce pot părea revoltătoare – chiar respingătoare – pentru noi, ceilalți. Asta nu le diminuează măreția. Ne face însă mai conștienți de umanitatea lor.”

E posibil ca uneori, în momente de slăbiciune, în intimitatea vreunei camere întunecoase, Oscar să se fi dedat păcatului cărnii. Așa îi era felul. Dar asta nu putea să-l facă un corupător de tineri. L-am cunoscut pe Oscar de la vârsta de douăzeci și opt de ani și până la moarte; trebuie să mă credeți când vă spun că a fost un gentleman în cel mai deplin și adevărat înțeles al cuvântului. Așa cum a scris Conan Doyle în memoriile sale¹⁵: „În exprimarea lui Wilde nu am remarcat niciodată vreo urmă de obscenitate a gândirii.” Nici eu.

Nu același lucru se putea spune și despre Gerard Bellotti. L-am găsit în zona rezervată maimuțelor, mâncând alune. Spărgea cojile între dinți, apoi scuipa alunele printre bare în cușca animalelor.

— Pâine și iar pâine, astea două, tocmai zicea el când ne-am apropiat. Nu s-a întors să ne salute. Am crezut că or să se placă una pe alta, dar ele, nu. Se bat ca turbatele. Astea-s maimuțele. A scos un chicotit strident și a întins punga cu alune spre noi. Vreți una?

— Mulțumesc, nu vreau, i-a răspuns eu, am mâncat de dimineață.

— Oho, domnule Wilde, prietenul tău are un simț al umorului foarte bun. Nouă ne place calitatea asta la bărbați, nu-i așa? Oscar nu i-a răspuns. Și domnul Wilde are un simț deosebit al umorului, a adăugat Bellotti, foindu-se pe loc, dar rămânând cu privirea fixată cu îndărătnicie înaintea. Maimuțele – creaturi longiline, costelive și urâte, cu burțile proeminente atârându-le moale și cu blana cu fir lung de culoare cenușie părând tocită – se legăneau agitate prin cușcă, țipând și scoțând alte sunete ascuțite. Bellotti nu le urmărea mișcările dezordonate, dar părea a ști ce făceau. Unul dintre animale s-a așezat jos în fața lui, lăsându-se pe spate și scărpinându-se de pardoseală.

— Au scule simpatice, a murmurat Bellotti. Îmi plac maimuțele bine înzestrate, vouă nu?

— Acestea sunt maimuțe-păianjen, iar în față ai doar femele.

— Sigur? a făcut Bellotti, întorcându-se abia acum spre noi. Avea o peliculă translucidă de un alb-lăptos pe pupile, iar între dinții înnegriți bucățele de coajă de alune. Pielea lui pământie era ciupită de vărsat, iar de sub pălăria de barcagiu se strecuraseră câteva bucle dese de păr vopsit în roșu, strălucind de ulei și transpirație. Nu-ți făcea deloc plăcere să-l privești.

— Organul sexual alungit al femelei de maimuță-păianjen este deseori confundat cu acela al masculului. Dar

nu-ți face probleme, domnule Bellotti. Este o confuzie care se face des.

Am pufnit în râs.

— Cum de știi și asta, Oscar?

El a zâmbit.

— Am citit enciclopedia despre maimuțe publicată de Mycroft. Textul standard. Lecturile mele nu se limitează la Sofocle și Baudelaire, înțelegi?

Bellotti a pufnit ușor pe nas și a vârât punga cu alune în buzunar. S-a scobit în nas, apoi și-a examinat atent degetul mare și arătătorul, pe care și le-a frecat unul de altul.

— Înțeleg că ai venit în legătură cu Billy Wood, a spus el. Am aflat vestea. Foarte trist. Era un băiat inteligent, unul dintre cei mai buni. Din câte știu, ai ținut la el în mod deosebit, domnule Wilde. Condoleanțe.

— Cine ți-a spus? l-a întrebat Oscar, făcând un pas către Bellotti și, în același timp, făcându-mi semn să iau notă de ceea ce avea să urmeze.

— O'Donnell, a zis Bellotti, unchiul lui.

Oscar a ridicat sprâncenele întrebător.

— Când s-a întâmplat asta?

— Cu puțin înaintea Crăciunului. Era beat și mi-a vorbit urât. M-a amenințat în toate felurile. Mi-a cerut bani, ca de obicei. Dar am scăpat de el.

— I-ai dat ceva?

— Sfaturi, ce altceva? Dar bune. I-am zis să o șteargă din țară – să se întoarcă în Canada, ori să plece în Franța. Vorbește limba, asta când e suficient de treaz și e în stare să articuleze ceva. De atunci n-am mai auzit de el. Dar dumneata, domnule Wilde?

— Nici eu, a zis Oscar încet.

Brusc, mi s-a părut a fi distras de ceva, cuprins de visare, gândindu-se la altceva decât îi spunea Bellotti, deși cu un ușor gest din cap mi-a făcut semn să continui să iau notițe.

— Poate l-a ucis chiar el pe băiat, a spus Bellotti, examinându-și acum degetul mare foarte murdar și încercând să îndepărteze cuticula, dar el a negat asta. Și încă în mod vehement. Cu alte amenințări și vorbe grele. Sigur, poate l-a omorât pe bietul băiat într-o furie de bețiv și apoi a uitat cu totul ce a făcut.

— În cazul ăsta, cadavrul nu ar fi fost descoperit până acum? am întrebat eu.

— Nu neapărat. Îmi imaginez că s-a întâmplat la Broadstairs. După ce l-a ucis, i-a aruncat cadavrul în mare. Ori poate l-a înecat – aruncându-l de pe o stâncă în golful Viking, ori de la capătul digului. N-am idee. Dar Billy nu știa să înoate.

— De unde știi asta? l-a întrebat Oscar, revenindu-și din visare.

— L-am dus o dată la băile de la Fulham, domnule Wilde. Cu domnul Upthorpe. Billy mi-a zis că nu știe să înoate. Mi-a mărturisit că îi era frică de apă. Moștenise asta de la maică-sa, așa a zis.

— Dar, de fapt, de ce a venit O'Donnell la tine? l-am întrebat eu.

— După bani. Să primească simbria pentru Billy.

— Simbria pentru Billy?

Încetul cu încetul, Bellotti deschidea o fereastră către o lume care nu-mi era deloc familiară.

— Simbria mergea la tutore. Bacșișurile și cadourile rămâneau la băiat. Domnul Wilde i-a dat lui Billy o tabacheră frumoasă, nu-i așa? Avea o inscripție

încântătoare, din câte țin minte. Billy se mândrea cu ea, și pe drept cuvânt.

Oscar nu a spus nimic. (La vremea aceea – și nici mai târziu – nu am dat atenție acestui amănunt. Oscar era generos până la absurd când făcea cadouri. Ținea deosebit de mult să le dăruiască prietenilor tabachere cu inscripții. De-a lungul anilor, mie mi-a dat trei.)

— Dar O'Donnell era tutorele băiatului? am întrebat eu.

— Era unchiul lui. Și amantul mamei, din câte am înțeles. În orice caz, el mi-l adusese pe băiat. Asta s-a întâmplat acum un an. Presupun că avea și binecuvântarea mamei. Și cred că cei doi împărțeau banii. Billy era plătit cum se cuvine – și îi plăcea munca. Se atașase de ea. Se comporta firesc, nu-i așa, domnule Wilde?

— N-am știut că îl plăteai, domnule Bellotti, a spus Oscar cu răceală în glas.

— Nu, domnule Wilde?

— Mi-e rușine s-o recunosc, dar nu am acordat atenție acestui fapt.

— Cel care muncește își merită simbria, nu, domnule Wilde? Iar modelingul este o activitate profitabilă, mai ales când lucrezi pentru un artist atât de pretențios precum domnul Aston Upthorpe.

— Regret, dar nu-i cunosc opera, am spus eu.

— Nici n-ai de unde, a spus Oscar și a râs cu amărăciune. Și nu cred că Edward O'Donnell l-a ucis pe Billy Wood. De ce ar fi făcut-o dacă, după cum spui, Billy îi asigura un venit săptămânal? De ce să ucidă vaca pe care o mulgea?

— Dar n-am spus că a făcut-o, domnule Wilde. Am zis că se putea întâmpla și asta. E un om temperamental. Violent mai tot timpul, iar când bea... Zic doar că e posibil, așa e

mai bine? Și presupunând că băiatul era deja mort când dumneata și prietenul dumitale ați venit la mine, domnule Wilde – mai țineți minte, la patinoar? – presupunând că Billy era deja mort...

— Era, a confirmat Oscar.

— Ei, atunci, din câte știu, O'Donnell a fost ultimul care l-a văzut în viață.

— Poftim? a exclamat Oscar. Ce tot spui acolo?

Maimuțele din cușcă au scos sunete scârțâite și răgete, iar Gerard Bellotti a înălțat privirea spre noi, zâmbind ca un diavol. Și-a scos pălăria și și-a șters fruntea cu o batistă galbenă. Se vedea clar că era încântat de efectul pe care îl produsese asupra lui Oscar informația pe care o scăpase involuntar.

— Voi ați venit să vorbiți cu mine într-o joi, nu?

— Da, pe 2 septembrie, a precizat Oscar.

— Și m-ați întrebat când îl văzusem ultima oară pe Billy Wood.

— Și ne-ai spus că-l văzuseși cu o zi în urmă, am zis eu, apoi te-ai corectat și ai spus că marți.

— Pe 31 august, corect? l-a întrebat Oscar. Ne-ai spus că Billy a participat la un prânz la un club, iar tu organizezi asemenea evenimente în ultima joi din lună.

— Corect, domnule Wilde, ce memorie bună ai! Și dumneata ai fost la unul sau două asemenea prânzuri, desigur – a, nu mereu, și deloc de când ne-am mutat în Little College Street.

— Iar O'Donnell nu a fost la masă, da?

— Bineînțeles că nu, a spus Bellotti cu o nuanță de dezgust în voce. Problema este însă alta. Billy a plecat mai devreme de acolo, ca să-l întâlnească. La ora două fix, s-a ridicat în picioare și a rugat să fie scuzat. Parcă-l și văd cu

ochiul minții. Purta un costum de marinar. Foarte atrăgător. A zis că avea o întâlnire importantă cu unchiul lui. Și că abia aștepta să-l vadă. Că se bărbierise special pentru asta. Toți am râs de el – având în vedere că era atât de tânăr. Ajuns la ușă, a luat poziția de drepti și ne-a salutat marinărește. Atunci l-am văzut ultima oară.

– Și spui că era ora două?

– Fix. Am auzit Big Ben bătând.

– Iar după două ore, sărmanul băiat era mort, a spus Oscar, ucis cu sânge rece – nu în Broadstairs, ci într-o cameră la nici două intersecții depărtare.

– Acum aflu ceva ce nu știam, a zis Bellotti, ștergându-și fața cu batista galbenă.

În zona rezervată maimuțelor, aerul era încins și apăsător.

– Cine a mai fost la acel prânz? a întrebat Oscar.

– Toți obișnuiții – domnii Upthorpe, Tirrold, Prior, Talmage... canonic Courtney, desigur – și alți doi băieți.

– Necunoscuți, nu?

– Nici un necunoscut.

– Trebuie să vorbesc cu aceștia, a spus Oscar. Apoi s-a uitat spre mine, dându-mi de înțeles că era momentul să ne luăm rămas-bun. Trebuie să aflăm cum și-a petrecut Billy Wood ultimele ore de viață. Să stăm de vorbă cu cei care l-au văzut ultimii.

– Veniți la următorul prânz, a zis Bellotti întinzând mâinile cu palmele în sus, în semn de invitație. Vor fi cu toții acolo. O să mă îngrijesc eu de asta. Să-l aduci și pe prietenul dumitale, domnule Wilde. Este bine-venit.

– Mulțumesc, i-a zis Oscar.

– În Little College Street numărul 22. După ora douăsprezece. Înțeleg că mai ai cheia, da?

— Dar v-ați mutat parcă, nu?

— Doar adresa. Încuietoarea a rămas aceeași. Ideea lui canonic Courtney. Bellotti și-a ridicat pălăria în direcția mea. Întotdeauna, în ultima zi de marți a lunii. Să nu mâncați mult la dejun. Avem o masă bogată, nu-i așa, domnule Wilde?

— Într-adevăr, a spus Oscar, fără nici o inflexiune în glas. Îți mulțumesc, domnule Bellotti.

Am dat să plecăm. Bellotti și-a îndreptat din nou atenția asupra maimuțelor și s-a pipăit prin buzunarul paltonului după alune.

— Spui că toate sunt femele, domnule Wilde?

— Fără nici un dubiu, domnule Bellotti.

Bărbatul cel gras s-a foit neliniștit și a clătinat din cap gânditor.

— Aparențele pot fi foarte înșelătoare, a zis el, și a râs discret.

— Întocmai, l-a aprobat Oscar. O zi bună.

Când am ajuns la ieșirea din pavilionul maimuțelor, ușa s-a deschis încet, ca prin farmec. Când am pășit afară, am observat că era ținută de piticul lui Bellotti. Respingătoarea creatură s-a uitat în sus spre noi cu un dispreț prost mascat. Oscar i-a aruncat o monedă de șase penny la picioare.

Când am ajuns la poarta grădinii zoologice, am găsit o trăsură așteptându-ne și, stând lângă ea și ținând ușa deschisă, băiatul cu fața prietenoasă care ne salutase pe Baker Street în urmă cu o oră. Când am urcat în vehicul, Oscar s-a întors către puști și i-a spus:

— Jimmy, urmărește-i. Nu ne putem încrede în ei.

După ce trăsura a pornit spre oraș, băiatul a rămas pe trotuar și ne-a făcut semn cu mâna.

- Cine este copilul acela? am întrebat eu.
- Unul dintre „spionii” mei. Unul dintre cei mai buni.

„Caută la post-scriptum”

— Cine sunt acești „spioni”? l-am întrebat, în vreme ce trăsura noastră se hurduca prin Clarence Gate, ieșind din Regent's Park și intrând pe Baker Street.

— Niște băieți inimoși, ca acel Jimmy, mi-a răspuns Oscar. Copii ai străzii, desculți, zdrențăroși, numește-i cum vrei. Chiar dacă duc o viață dezordonată și nesigură, în comparație cu fiii brokerilor și funcționarilor de stat, sunt copii buni, harnici și cât se poate de cinstiți.

— Lucrează pentru tine? Îi plătești?

— Le dau din când în când câte o monedă de șase pence și-i feresc de necazuri. Iar ei îmi fac diverse servicii: duc mesaje în oraș, flori, îmi cheamă trăsuri când am nevoie...

— Și „spionează” în numele tău?

El a surâs.

— La nevoie. Sunt ochii și urechile mele călătoare, Robert și – mai aproape de adevăr – mă scutesc de multă alergătură. Așa cum ai observat, nu mă dau în vânt după mișcare și exercițiu fizic. Nu sunt făcut pentru așa ceva. Dar acești flăcăi sunt ageri și iuți de picior. În trei sferturi de ceas, ei pot forma o horă în jurul metropolei. Fiecare dintre ei este ca un Ariel pentru mine.

— Și câți sunt, mă rog?

— În toată Londra? Douăzeci, treizeci, cel mult. Îi consider printre cei mai sinceri prieteni ai mei. Conan Doyle i-a pus la dispoziție lui Holmes un grup asemănător de sprijinatori tineri, însă eu am fost primul căruia i-a venit această idee. Evident, posteritatea nu îmi va acorda mie

credit pentru asta – decât dacă îndrepti tu lucrurile. Robert, ești îngerul meu păzitor. Reputația mea depinde de tine.

Oscar nu ținea un jurnal, dar știa că eu făceam asta și mă încuraja să continui. Îi plăcea să afirme că își aplicase geniul în viață și doar talentul în operă și de aceea îmi spunea cu regularitate că se bizuia pe mine și pe jurnalul meu ca să demonstreze posterității în ce consta geniul lui.

Mi-am luat în serios acea responsabilitate. De pildă, când ne-am despărțit după întâlnirea cu Gerard Bellotti, ajuns acasă, primul lucru pe care l-am făcut a fost să aștern în jurnal aventurile trăite în cursul dimineții. Este adevărat dacă afirm că, în anii în care eu și Oscar am fost mai apropiați, jurnalul meu reprezintă în egală măsură o relatare a vieții lui, dar și a vieții mele. Probabil că acest lucru nu surprinde prea mult. Viața lui era însă mult mai interesantă decât a mea.

Recitind cele notate în ianuarie 1890, ce rezultă că aș fi realizat în acea lună? Prea puține lucruri. S-ar părea că îmi petreceam zilele stând aproape de Veronica Sutherland. Serile erau aproape lipsite de evenimente până la ora unsprezece, când îl întâlneam pe Oscar, pentru păhărelul dinainte de culcare, la Clubul Albemarle. De obicei, cinam singur în camera mea, iar apoi umblam fără țintă pe străzile din Bloomsbury și Soho timp de o oră sau două. Ocazional, mă recompensam cu un pahar de bere băut solitar la o bodegă din Chenies Street. Am mers la teatru de două ori (la o pantomimă în Drury Lane și, împreună cu Oscar, la o reeditare a unei farse de H.J. Byron la teatrul Criterion). Și, într-o seară, așa arată jurnalul, am dus-o pe o tânără doamnă numită Lucy (despre care nu-mi mai amintesc nimic) la Agricultural Hall ca să vedem un cowboy american pe cal întrecându-se cu un ciclist francez! (Am apreciat acea ieșire drept „o nereușită costisitoare”; noutatea oferită de spectacol s-a risipit repede și, din câte

țin minte, Lucy și-a pierdut jumătate din seară explicându-mi că fratele ei va fi foarte îngrijorat dacă ea nu va ajunge acasă până la ora zece și jumătate.)

Spre deosebire de mine, în aceeași perioadă, potrivit jurnalului meu, Oscar a cinat în oraș în douăzeci și șase de zile din treizeci și una. Și-a petrecut serile în compania personalităților remarcabile ale epocii – poeți, dramaturgi, politicieni, artiști și actrițe, bărbați și femei ale căror nume încă își păstrează sonoritatea după jumătate de secol – iar zilele, așezat la pupitrul de scris al lui Thomas Carlyle, scriind, citind și gândind. În acea lună, eu nu am scris nici un rând memorabil (și, amănunt elocvent, se pare că nu am citit nimic important în afara cărții *Gândurile trândave ale unui pierde-vară* de Jerome K. Jerome), dar lecturile lui Oscar au cuprins (lucru sigur) Goethe, Balzac, Baudelaire, Platon, Petrarca și Edgar Allan Poe, iar între scrierile lui se numără două articole, o prelegere, trei poezii și zece mii de cuvinte din *Portretul lui Dorian Gray*.

Nu făcea caz de hărnicia lui. (Afirmația că-și pierdea o dimineată întreagă pentru a hotărî dacă era cazul să folosească o virgulă într-un paragraf, pentru ca apoi să piardă o altă după-amiază pentru a hotărî dacă să o șteargă, era un *jeux d'esprit* al lui favorit.) Și când ne întâlneam, întotdeauna întâi se interesa de strădaniile mele și abia după aceea îmi povestea ce a mai făcut. Imediat ce ni se aducea paharul de șampanie de ora unsprezece seara, mă întreba: „Ce a mai făcut domnișoara Sutherland azi? Tot frumoasă e? A rămas la fel de plăcută? S-a mai apropiat de tine?” Îmi lăsa impresia că îl interesa sincer. Oscar era ca un vrăjitor: te privea în ochi, făcându-te să crezi că, exact în acel moment, îi păsa de tine mai mult decât de oricine altcineva pe lume.

De obicei, după ce vorbeam cinci minute despre Veronica (și priceperea ei de a mă încuraja și, în același

timp, de a mi se opune), Oscar făcea o referire aparent întâmplătoare la Aidan Fraser. De exemplu, m-a întrebat dacă domnișoara Sutherland mai avea ceva noutăți de la logodnicul ei.

— Nu, nu vorbim niciodată de el. E logodnicul ei, înțelegi?

Desigur, dar reușisem să-l văd?

— Da, pe hol, în trecere.

— Da, și?

— Și, nimic, Oscar. M-a salutat. Asta a fost tot. Nu a întrebat de tine. Și nici n-a adus vorba de cazul nostru.

— Cazul nostru! exploda Oscar. Acum e al lui! Și pare decis să-l păstreze.

Într-o seară, spre mijlocul lui ianuarie (când am mers să vedem farsa lui Byron care se juca la Criterion), mi-a zis:

— Nu ți se pare mai mult decât curios, Robert, mai mult decât ciudat, pervers chiar, că prietenul Fraser – pe care îl întâlnești uneori de două, chiar de trei ori pe săptămână – nu face nici o referire, de nici un fel, la mersul anchetei în cazul bietului Billy Wood? A efectuat o examinare minuțioasă a capului retezat? L-a găsit pe O'Donnell? L-a interogat pe Bellotti? Doar știe cât de interesat ești de această chestiune. Te vede, dar nu scoate o vorbă despre asta.

— Purtarea lui nu mi se pare nici ciudată, nici perversă, Oscar, am zis eu. Cred că este vorba de mândrie profesională. Vrea să soluționeze cazul în felul lui, în condițiile stabilite de el. Așa mi-a spus Veronica.

Oscar a reacționat imediat.

— Chiar așa? Parcă spuneai că nu discutați niciodată despre Fraser.

— Nu discutăm despre Fraser-logodnicul. Referirile întâmplătoare la Fraser-polițistul sunt îngăduite.

Cu o expresie ușor cinică, Oscar a ridicat din sprâncene.

— Robert, nu te întrebi de ce te tolerează Fraser ca rival la drăgălășenia logodnicei lui?

Desigur, îmi pusesem și eu acea întrebare, dar nu am vrut să recunosc asta față de Oscar.

— Nu cred că Fraser mă consideră un rival, m-am grăbit să spun. Lucrează până seara târziu. Pare a fi recunoscător că, în absența lui, îi ofer ceva de făcut Veronicăi și o distrez.

Oscar nu a spus nimic, însă a scos un murmur slab, sugerând că răspunsul meu se dovedise cel puțin nesatisfăcător. După o clipă de gândire, a adăugat:

— Țin să spun doar că atât Fraser-logodnicul, cât și Fraser-polițistul par extrem de lipsiți de curiozitate. Nu te întreabă ce intenții ai în privința viitoarei lui mirese. Nu mă întreabă despre inelul pe care l-am scos de pe degetul victimei...

— Nu-și trădează părerile, am zis eu.

— Da, cred că, în felul ei, asta e o calitate admirabilă. (Ideea a părut să-l amuze. A aruncat chiștocul țigaretei în focul din fumoar.) Dar domnișoara Sutherland se interesează măcar întâmplător despre mersul anchetei?

— Sigur, i-am răspuns, dar nu ai de ce să te temi. Sunt circumspect.

— Nu este nevoie, Robert. Ai toată libertatea de a-i spune domnișoarei Sutherland orice – mai ales dacă asta-ți va ajuta să te alegi cu încă un sărut. Mă bucur să aud că o interesează cazul. „Cazul nostru”, cum îl numești tu, a devenit unicornul din colțul salonașului: toți îi simțim prezența, dar nimeni nu vorbește despre el. A început să-și

pipăie buzunarele paltonului, ca și cum ar fi căutat ceva. Astăzi am primit o scrisoare de zece pagini de la Arthur Conan Doyle – zece pagini, scrise foarte frumos de mâna lui – și n-am descoperit nici o referire la caz. A găsit scrisoarea și mi-a fluturat-o în față. Arthur se interesează pe larg de „spionii” mei, dar nu scrie o vorbă despre Billy Wood! Acum două săptămâni, în casa mea, a ținut în propriile mâini capul retezat al băiatului ucis – iar acum îmi scrie despre planurile lui privind o nouă povestire cu Sherlock Holmes și mă anunță, *în extenso*, că vremea din Southsea este surprinzător de îngăduitoare pentru această perioadă a anului! Asta e, Robert, se întâmplă ceva ciudat.

Am râs.

— Sugerezi că există o conspirație a tăcerii, Oscar?

— Nu sunt sigur. Citește și tu scrisoarea, a spus el și mi-a dat-o. Vorbește cu precădere despre vreme, după cum vei constata, dar se referă și la tine, transmițându-ți salutări – și speră că, dacă vei citi *Semnul celor patru*, vei observa citatul din La Rochefoucauld. Care ți se datorează în întregime, evident. Se pare că eu port vina pentru referirile la Goethe și Thomas Carlyle și pentru dependența lui Holmes de cocaină.

Acum îmi venise mie rândul să ridic din sprâncene a mirare.

— Robert, după cum știi, cocaina nu m-a entuziasmat niciodată, de aceea mi se pare cam bizar, dar neîndoielnic, afirmația a fost făcută ca un compliment. Arthur este, prin firea lui, un om de treabă.

Eu citeam pasaje din scrisoare. Conan Doyle dovedea o siguranță deosebită în mânuirea penei.

— Se referă foarte mult la tatăl tău, am spus.

— Da. Sir William Wilde a fost un distins orelist și oftalmolog al vremii lui – un deschizător de drumuri, în

realitate. Se pare că Arthur vrea să-i calce pe urme. Și-a propus să se specializeze în oftalmologie. Unii ar face orice, numai să plece din Southsea.

În timp ce Oscar vorbea, am continuat lectura scrisorii și am citit pasajul referitor la *Semnul celor patru* și la dependența lui Sherlock Holmes de cocaină.

— Nu am găsit fraza în care spune că tu ai fi răspunzător de dependența lui Holmes, am zis eu.

— Nu o face în mod explicit, te asigur.

— Dar nu spune deloc asta, Oscar. Nu se referă la tine. Totul este despre Holmes. Arthur speră ca publicul larg nu-l va repudia pe marele detectiv din cauza slăbiciunii lui față de cocaină.

— Citește următorul pasaj.

— „Ca să previn acest lucru, am plasat un reproș într-una dintre replicile doctorului Watson.”

— Și ce îl pune pe Watson să-i spună lui Holmes? Ia citește, Robert, citește!

— „Sunt convins că nu face fața cât ața. De ce trebuie ca pentru o plăcere efemeră să-ți primejduiești acele calități deosebite cu care ai fost înzestrat?”

— Nu-ți dai seama, Robert? Purtând masca doctorului Watson, medicul Conan Doyle îmi transmite un reproș. O mască ne poate spune mai multe decât un chip...

Mi-am plimbat din nou privirea peste rânduri.

— Nu găsesc, Oscar.

— Lui Arthur nu-i plac oamenii cu care mă însoțesc. Nu mă refer la tine, Robert... La alte persoane. Se teme pentru mine. Socotește că pentru „o plăcere efemeră” primejduiesc acele „calități deosebite” cu care am fost înzestrat. Este bine intenționat, sunt sigur.

— Cred că ești hipersensibil, Oscar, am spus eu.

— Caută la post-scriptum, m-a îndemnat el.

Am ajuns la ultima pagină a scrisorii.

— Într-o scrisoare, a urmat Oscar cu zâmbetul șiret la care apela când se pregătea să spună ceva ce spera că interlocutorul va găsi amuzant, ceea ce nu poți citi printre rânduri vei găsi de obicei la post-scriptum. Este ca un codicil la un testament. Acolo vei descoperi miezul chestiunii.

Sub semnătura lui Conan Doyle, am citit post-scriptumul:

„PS. De câtă vreme îl cunoști pe John Gray?”

Am împăturit scrisoarea și i-am înapoiat-o lui Oscar.

— Și ce înțelegi prin asta? l-am întrebat.

— Că Arthur nu s-a sinchisit de John Gray când l-a cunoscut, lucru plicticos, deoarece amândoi sunt fermecători, fiecare în felul său. Mi-ar fi plăcut ca ei să se înțeleagă. Oscar a vârat scrisoarea înapoi în buzunarul paltonului, și a bătut-o ușor cu palma. Este o comunicare interesantă – nu atât prin ce nu ne spune, cât prin ce ne declară. De ce nu se face nici o referire la inspectorul Fraser? De ce nu se face nici o aluzie la Billy Wood?

— I-ai răspuns? l-am întrebat.

— Da, a zis Oscar, arborând același zâmbet șiret. I-am trimis bunului medic un raport amănunțit privind vremea în apropiere de Sloane Square, Albemarle Street și Strand – împreună cu un rând din *Portretul lui Dorian Gray* drept post-scriptum.

— Și cum sună acel rând?

— „Nimeni nu săvârșește vreodată o crimă fără să facă și o prostie oarecare¹⁶.”

— Și crezi asta?

— Sigur. Știu că este adevărat.

— Și din ce motiv i-ai scris aceste cuvinte?

— Ca un reproș delicat. Vreau să-și dea seama că încă mă ocup de caz. Asta e tot. S-ar putea să nu ia în seamă unicornul din colțul încăperii. Voi alege aceeași cale. Voi rezolva acest mister, Robert. Ba nu, noi vom dezlega acest mister, Robert!

— Așa va fi, Oscar, am spus, și am ridicat paharul spre el. Entuziasmul lui era molipsitor – dar și agreabil.

— Și cred că următoarea serie de discuții ți se va părea extrem de mulțumitoare, a continuat el. Sper că unul dintre oaspeții de la prânzul dat de Bellotti ne va oferi dovada concludentă.

— Dovada concludentă? am repetat eu. Nu cred că deținem nici o dovadă, Oscar!

— Fii serios, Robert. Suntem pe aproape. Chiar nu înțelegi? Recitește-ți notițele, consultă-ți jurnalul. Și apoi, ne revedem marțea viitoare la amiază. Ne întâlnim la podul Westminster, pe malul de nord, bine? Eu o să plec pentru cinci zile la Oxford. John Gray va merge cu mine. Trebuie să țin o prelegere pe tema „Poezie și suferință”. Adevărul este că un poet poate supraviețui oricărei nefericiri, mai puțin unei greșeli de tipar – dar Oxfordul este locul în care să spui un asemenea adevăr? Nu prea cred. Știu doar că mă voi strădui să îi înflăcărez pe studenți cu vorbele mele, iar John Gray va încerca să îi liniștească, dăruindu-le șuvițe din părul meu. O să ne distrăm. Robert; cât o să fiu plecat, să ai grijă.



Oscar îmi spusese – și încă foarte clar – că va fi plecat la Oxford vreme de cinci zile. Însă patru zile mai târziu – lucru foarte sigur – l-am văzut într-o trăsură care mergea pe Strand.

Sincer să fiu, Veronica Sutherland l-a văzut prima. Luasem prânzul la hotelul Savoy – un gest de o extravaganță absurdă din partea mea, dar fusese o zi rece și neguroasă, iar Veronica îmi spusese că îi era dor de agitația și căldura oferită de luminile electrice de la Savoy – și așa se face că mergeam pe Strand puțin după trei și jumătate. Stăteam unul lângă altul pe trotuar, braț la braț. Mă uitam de-a lungul străzii, prefăcându-mă că sunt în căutarea unei trăsuri goale, sperând însă să nu găsesc niciuna (călătoria cu trenul de la Charing Cross până în Sloane Street era și rapidă, și ieftină), când, pe neașteptate, Veronica a exclamat:

– Uită-te! Peste drum. Domnul Wilde... cu o tânără doamnă, frumoasă. Crezi că este actriță?

M-am întors ca să mă uit în direcția în care arăta Veronica și, într-adevăr, Oscar se afla în trăsura ce ieșea de pe Strand și intra pe o stradă laterală, pe unde se ajungea în spatele teatrului Lyceum. Nu încăpea nici o îndoială că el era. Se îmbrăcase extravagant, cu un palton de culoare verde-închis, cu guler de astrahan, și, râzând, tocmai își dăduse capul pe spate. Părea foarte fericit. Și sigur era el, dar tânăra nu era nicidecum frumoasă. Cu toate că nu i-am putut distinge bine trăsăturile – pentru că își trăsese peste cap gluga de la capă –, am văzut îndeajuns ca să-mi dau seama că era tânăra din piața Soho, cea cu chipul desfigurat.

– Crezi că este actriță? a repetat Veronica.

– Habar n-am, i-am răspuns, dar n-aș spune că e frumoasă.

– De ce nu? a exclamat ea. Bărbații au concepții tare ciudate în legătură cu frumusețea femeilor. Eu susțin că este foarte frumoasă. Iar domnul Wilde are o pasiune pentru frumusețe, nu-i așa?

— Și oroare față de urâtenie, am zis eu. Știu că uneori a traversat strada ca să evite întâlnirea directă cu o persoană pe care o considera lipsită de farmec. Considera urâtenia o formă de boală – tocmai de aceea mi se pare ciudat să-l văd în compania acelei tinere doamne.

Apoi trăsura a dispărut din vedere în crepusculul ce făcea loc întunericului.

— Dar nu este deloc lipsită de farmec, Robert. Dacă așa crezi, tu devii cel ciudat.

— Probabil că toate femeile mi se par lipsite de farmec atunci când le compar cu tine, am spus.

— Ești foarte galant, domnule Sherard, a zis ea, strângându-mă de braț și răsucindu-mă ușor către piața Trafalgar. Se cuvine să mă bucur de o astfel de plimbare alături de un gentleman atât de galant. Mă conduci până la Charing Cross? De acolo putem lua trenul subteran, care costă doar doi penny.

M-am aplecat spre ea și am sărutat-o pe frunte.

— Spune-mi, te rog, a zis ea în timp ce ne îndreptam spre stație, de mult voiam să te întreb: De cât timp îl cunoaște domnul Wilde pe domnul John Gray?

• 17 •

25 ianuarie 1890

La ora douăsprezece, în ziua de 25 ianuarie 1890 – ultima marți a lunii – când l-am întâlnit, Oscar arăta bine. Fața mare îi era palidă și moale așa cum i-o știam, însă ochii aveau o sclipire neobișnuită și, chiar înainte de a remarca prezența mea, l-am văzut zâmbind. Când îți era adresat, acel zâmbet putea fi deconcertant – avea dinții decolorați și puțin ieșiți în afară – însă cu acea ocazie el nu

avea nimic forțat, fals ori neobișnuit. Era zâmbetul firesc al unui om care părea mulțumit de sine. Uneori, am gândit eu, o față poate exprima mai multe decât o mască.

— Oscar, ce bine arăți, am spus eu, strângându-i mâna cu căldură.

Purta mănuși din piele de ied de culoare galben-canar și se fălea cu un palton verde cu guler de astrahan, cel cu care era îmbrăcat și când îl văzusem în trăsura de pe Strand, în urmă cu două zile. În jurul gâtului avea un jabou galben, prins cu un ac de cravată cu diamant. Sub braț ținea un baston negru și subțire, asemănător unuia de mers.

— E nou? am întrebat, referindu-mă la baston.

— Da, a spus el pe un ton satisfăcut, fluturându-l prin aer. Mi l-am făcut cadou. Robert, nu știu unde am pus prețiosul tău baston-sabie. Constance este foarte supărată din această pricină. Sunt convins că va apărea la momentul oportun. Până atunci însă, mi-am luat acest baston din lemn de palmier, ca să-i țin la distanță pe vagabonzi și pe huligani.

— Sigur va sluji acestui scop, am spus eu. El a căpătat un aer mai fălos, semn că era într-o dispoziție deosebită și voia să fie lăudat. Simțind că aștepta încă un compliment din partea mea, am adăugat: Arăți ca un tânăr decis să cucerească tot orașul.

— Mă bucur să aud asta, Robert, a zis el, înclinându-și capul în semn de confirmare a buchetului meu de laude, și sunt întru totul de acord cu tine, din toată inima! Îți mulțumesc, prietene. Mi-e bine. Rareori m-am simțit atât de grozav. Azi am sentimentul că azi trăiesc deplin. *Trăirea vieții* este cel mai rar întâlnit lucru din lume. Majoritatea oamenilor există, și atâta tot. Ce risipă! Tocmai îi spuneam bătrânei Tamisa ce noroc a lovit-o să fie fluviu. Oceanele și

mărilor se nasc și dispar. Lacurile și iazurile rămân mereu la fel. Însă un fluviu curge, înaintează, se mișcă mereu.

Cum dinspre Big Ben am auzit bătând ultimul sfert de oră, ne-am întors dinspre podul Westminster și am trecut prin dreptul Parlamentului, îndreptându-ne spre Westminster Green. Oscar îmi spunea pe unde s-o iau.

— Cum a fost la Oxford? l-am întrebat eu.

— Extraordinar, mi-a răspuns. Cu atât mai grozav cu cât am stat mai puțin. John Gray a rămas acolo și le dă șuvițe din părul meu celor care-mi sunt credincioși. Eu m-am întors la Londra luni.

— Afaceri sau plăcere? l-am întrebat, cât de degajat am putut.

— Și una, și alta, a zis el. Am fost invitat să-l întâlnesc pe Henry Irving la Lyceum. Montează o piesă nouă. O adaptare a *Miresei din Lamermoor*, asta însemnând sir Walter Scott la apogeul nobleței... dar și al tristeții sale.

— Iar Irving vrea să-i vii în ajutor?

Oscar mi-a aruncat un zâmbet generos.

— Am făcut o donație despre care cred că va ridica într-o oarecare măsură nivelul colectei. Robert, vom merge împreună la premieră. Domnul Irving este un om deosebit și de treabă.

Irving – marele actor-manager al epocii victoriene, primul reprezentant al profesiei lui căruia i s-a acordat rangul de cavaler – era cu doar șaisprezece ani mai în vârstă decât el, însă Oscar îl venera, socotindu-l aproape ca pe un părinte. I-am observat împreună în câteva ocazii (îndeosebi în studioul lui sir John Millais; Millais și Irving erau vechi prieteni) și asta m-a intrigat, deoarece era neobișnuit să-l văd pe Oscar-prințul transformat în Oscar-valetul. De regulă, el îi trata pe toți oamenii ca fiind egali, indiferent de vârstă ori rang social. În cazul lui Irving, era

vorba de o situație specială. Oscar avea un respect temător față de Irving. Acesta era eroul lui. Și am simțit că, drept urmare, Irving se simțea puțin nelalocul său în compania lui Oscar.

Am traversat Westminster Green și am cotit pe College Street.

— Robert, poate c-ar fi trebuit să mă fac actor, a spus Oscar, încă zâmbind. Mi-ar fi plăcut să fiu membru al trupei lui Irving.

— Dar ești actor.

— Da, mi-a răspuns el, răsucindu-și brusc bastonul pe deasupra capului, dar sunt blestemat să joc mereu același rol. Îl invidiez pe Irving. Acum e Romeo, iar a doua zi e Mefisto. Eu rămân mereu Oscar Wilde.

— Dar Romeo are multe în comun cu Mefisto.

Oscar a hohotit de râs, semn că-i plăcuse gluma făcută de mine. Rareori îl văzusem atât de vesel. Ajunsesem în apropiere de Little College Street.

— Unde e numărul 22? a întrebat el. Mi s-a făcut deja foame. Din câte țin eu minte, Bellotti oferă o mâncare excelentă.

— Uite și numărul 22, am spus eu, arătându-i casa din cărămidă care se afla în fața noastră. Arată exact la fel ca aceea din Cowley Street numărul 23.

— Presupun că e vorba de lucrarea aceluiași arhitect, a spus Oscar, ridicând ochii spre casă în momentul când am traversat strada. Draperiile de la etaj erau trase în dreptul ferestrelor. Cele de la parter erau oblonite. Și strada era pustie. Brusc, amândoi am observat cât de puternic ne răsunau vocile.

— Mai ai cheia aceea? am întrebat eu.

— Am cheia lui Bellotti, dar vom ciocăni la ușă. De data asta suntem oaspeți. Cât a bătut la ușă, a adăugat: Merită să te uiți la ciocan, Robert, ca să vezi ce bine strălucește. Sigur vom găsi aici o femeie care se ocupă de asemenea lucruri.

Am așteptat în tăcere câteva clipe, apoi Oscar a ciocănit din nou.

— Nu e nimeni înăuntru, am zis eu.

— Ba da. Femeia coboară acum treptele și are o lumânare în mână. Uită-te. (M-a făcut să privesc spre dungile mișcătoare de lumină ce apăreau pe geamul colorat de deasupra ușii de intrare.) Și cred că o și cunoaștem...

Ușa a fost deschisă de o doamnă corpolentă, destul de vârstnică, purtând o rochie lungă până la podea, din crep și tafta de culoare neagră. În jurul taliei avea un șorț alb, scrobit, iar pe cap, o bonetă din pânză albă, cu un șnur ciudat, care îi scotea în evidență buclele de culoare oranj. Eu n-am recunoscut-o imediat, dar Oscar și-a dat seama imediat cine era.

— Doamnă O'Keefe, a exclamat el, întinzându-i mâna, în vreme ce ea s-a înclinat în fața lui, cât pe ce să dea foc șnururilor bonetei. E o plăcere pe care am sperat-o, dar nu am așteptat-o. Cum îți mai merge?

— Bine, domnule, binecuvântat fie Domnul, i-a răspuns ea îndreptându-se, iar dumneavoastră arătați foarte bine. Apoi a ridicat lumânarea spre fața lui Oscar. Așa cum vă promisesem, m-am rugat pentru dumneavoastră.

— Sfântului Jude, sper.

— Nu numai lui, ci și Sfintei Cecilia; poftiți, intrați. (S-a tras înapoi și ne-a făcut semn să pătrundem în holul minuscul și întunecat.) Și, bineînțeles, Sfintei Elena a Crucii. Ea m-a ajutat mereu. După ce am intrat, a închis ușa

dinspre stradă, așa că acum stăteam unul lângă altul în jurul lumânării. Mă bucur mult să vă revăd, domnule.

De sus s-a auzit glasul cuiva:

— Au sosit? Au venit? Doamnă O., adu-i sus!

— Acela e canonicul, Dumnezeu să-l aibă în grijă. Sunteți așteptați. Nu e un catolic adevărat, sărmanul de el, dar eu și Sfânta Elena ne străduim să-l aducem pe drumul cel bun. S-a întors apoi pentru a urca treptele, lăsându-ne în beznă, atât de masivă era. Urmați-mă, domnilor. Vă așteaptă o tratație deosebită. Apoi, întorcând capul peste umăr, i s-a adresat lui Oscar: Mă bucur că vă revăd, sir. Nici nu vă închipuiți ce încântată sunt.

Când am ajuns în capul scării, cel care strigase după noi nu se mai afla acolo, pe palier. Ușa din fața noastră era închisă.

— Trebuie să bateți, a spus doamna O'Keefe. Astea-s regulile clubului. Apoi s-a uitat la Oscar cu ochi sclipitori. Sunteți membru desigur, îmi dau seama, dar mi s-a spus că nu ați mai venit la mesele date de ei de multă vreme. Îmi închipui că sunteți ocupat cu Mozart și cu cititul gândurilor.

Oscar i-a aruncat cel mai generos zâmbet posibil și, folosindu-se de baston, a bătut scurt de trei ori în ușă. După câteva clipe, aceasta ni s-a deschis și în cadrul ei a apărut, cu brațele larg deschise, un cleric foarte scund, în vârstă de aproape șaiszeci de ani, chel, cu o față amintind de aceea a unei maimuțe, din cale-afară de zâmbitoare.

— Aleluia! a exclamat el cu un glas strident și ascuțit, arătându-și astfel bucuria. S-a întors fiul rătăcitor!

Dacă la prima noastră întâlnire ce avusese loc în urmă cu câteva luni, doamna O'Keefe îmi sugerase o damă de la teatrul de pantomimă din Drury Lane, clericul scund care l-a cuprins pe Oscar în brațe mi s-a părut, nici mai mult, nici mai puțin, decât echivalentul eclesiastic al celui mai grozav

comic de la Drury Lane, nemuritorul Dan Leno – cândva campion mondial la tropăit, recunoscut (pe drept cuvânt) drept „cel mai amuzant de pe pământ”. Clericul era scund și vioi ca Leno, și la fel de încântător. Avea o față foarte comică și mișcările îi erau extrem de delicate; iar căldura lui părea atât de sinceră, încât nu cred că exista cineva care să îi poată rezista.

După ce i-a dat drumul din brațe lui Oscar, s-a întors spre mine și, cu ambele mâini – și cu degete neașteptat de moi – m-a ciupit delicat de obraji.

– Bun venit! a exclamat el. Bun venit, tinere, de trei ori bun venit!

– Robert Sherard, m-a prezentat Oscar.

– Sutton Courteney, a spus clericul, prinzându-mi dreapta între mâinile lui și strângând-o. Canonul Courtney – îmi poți spune Canonic, Sutton, cum dorești. Toți băieții îmi spun Can-Can – pentru că merit! Încă reținându-mi mâna între ale lui, m-a tras ușor ceva mai spre centrul încăperii. Fă cunoștință cu băieții! A aruncat o privire către menajeră. Îți mulțumesc, doamnă O'Keefe.

Zâmbind și făcând o plecăciune, apoi aruncând un surâs afectat în direcția lui Oscar, femeia s-a retras cu spatele până ce a ajuns pe palier, după care a închis ușa.

Am aruncat o privire prin cameră. Avea un aspect extraordinar, amintind de un tablou de la muzeul figurilor de ceară al doamnei Tussaud. Am văzut șapte siluete, așezate ori întinse pe podea, fiecare având alături o lumânare aprinsă și, în mână sau pe jos, o farfurie cu mâncare și o cupă de vin din argint. Erau la... picnic. Doar unul dintre cei șapte bărbați ședea pe scaun: Bellotti, care stătea retras la o măsuță dintr-un colț, în apropierea ferestrei. Ceilalți – patru bărbați cu înfățișare binevoitoare (unul puțin trecut de treizeci de ani, ceilalți mult mai

vârstnici) și doi băieți atrăgători, în vârstă de cincisprezece ori șaisprezece ani – stăteau întinși pe covorașe și haine întinse, puse direct pe podea, rezemați pe coate ori susținându-se unul pe altul, spate în spate. Bărbații erau îmbrăcați în haine de fiecare zi, potrivite anotimpului. În mod incredibil, băieții purtau doar costume de baie.

— Bine ați venit la *Déjeuner sur l'herbe*¹⁷! a strigat canonicul Courtney. Participanții la petrecere au ridicat privirile spre noi și ne-au adresat saluturi. Canonicul a găsit două cupe de vin și le-a umplut cu șampanie. Ei, pe cine cunoașteți aici? ne-a întrebat el. A întors capul către Bellotti, aflat în colț, care a făcut un semn cu un picior de homar spre noi. Aston Upthorpe ți-e prieten vechi, Oscar, nu-i așa?

Domnul Upthorpe, de departe cel mai bătrân din grup, a dat să se ridice în picioare.

— Nu te deranja, te rog, i-a zis Oscar. Îți dai seama că este un artist deosebit, Robert. Poartă o beretă aparte. Având gura plină cu șuncă și muștar, Upthorpe a mormăit ceva pe un ton amabil și mi-a întins mâna. Oscar și-a pus jos bastonul, și-a scos mănușile și paltonul, întinzându-l pe podea, lângă perete. Luându-l fiecare de câte un braț, eu și canonicul l-am ajutat să se așeze pe podea, unde a rămas în șezut, rezemat de perete, amintind de un delfin eșuat pe mal și proptit de o stâncă.

— Doamne Dumnezeule, a șuierat el, ce obositor! Următoarea ispravă ar fi să joc o partidă de golf cu Conan Doyle.

— Aston îl cunoștea cel mai bine pe sărmanul Billy Wood, a continuat canonicul. Billy lucra pentru el. Era prietenul lui special. Dar, bineînțeles, Billy era deosebit pentru noi toți.

Oscar își recăpătase suflul după efortul la care fusese supus.

— Toți cei care sunt prezenți azi au participat și la acel prânz – adică la ultimul prânz al lui Billy?

— Da, Oscar, i-a răspuns canonicul, plin de sollicitudine. Domnul Bellotti mi-a zis că asta vrei să știi.

— Iar doamna O'Keefe nu era menajeră la data aceea, adevărat?

— Vai, nu. În ziua aceea n-am avut menajeră. Cei de la O'Donovan & Brown ne-au dezamăgit. Lucru nu tocmai obișnuit pentru ei. A trebuit să ne descurcăm singuri. Doamna O'Keefe a venit la noi abia în septembrie. O agreăm cu toții. Ne putem bizui pe ea.

— Iar piticul domnului Bellotti? a întrebat Oscar. Nu se afla în apropiere atunci?

— Piticul domnului Bellotti? a repetat canonicul, pe un ton ce-i trăda nedumerirea.

Gerard Bellotti a ridicat ochii de la tăblia mesei.

— Domnule Wilde, e fiul meu.

— Iartă-mă, a spus Oscar, derutat. N-am știut asta.

— De unde să știi? a zis Bellotti. E un amărât respingător și cu o dispoziție imprevizibilă. Dar nu a fost cu mine în ziua aceea. Marțea nu mă însoțește niciodată. Este ziua când se duce la Rochester. La azil. Să-și viziteze mama. E slabă de minte. Dar ține mult la ea.

În încăpere s-a lăsat o tăcere stânjenitoare.

— Nu am știut nici asta, a zis Oscar.

— Nu are importanță, a zis Bellotti, sugând un crevete.

Canonicul Courtney și-a dres glasul, în dorința de a schimba subiectul discuției.

— Să termin cu prezentările, Oscar, a spus el, iar apoi își cedă scena. Recunoscător, Oscar i-a mulțumit cu un gest

din cap. De băieți îți aduci aminte – Harry și Fred. Să nu mă întrebi care e unul și care celălalt. Cei doi băieți în costume de baie și-au fluturat mâinile-n spre Oscar. Ceilalți domni sunt nou-veniți, de când nu ai mai trecut pe la noi, așa cred, a continuat el. Ni s-au alăturat de când ne-am mutat din Cowley Street. Domnul Stoke Talmage, domnul Berrick Prior, domnul Aston Tirrold. Cei trei au ridicat paharele, întâi spre Oscar, apoi spre mine.

— Da, un alt Aston, a spus domnul Tirrold, cel mai tânăr din grup, singurul care avea mustață. Asta ar putea crea confuzii, dar cred că lui Can-Can îi place situația.

Canonicul a trecut în vârful picioarelor pe lângă Tirrold, în drum spre coșul cu provizii pentru picnic, și i-a ciufulit părul des și blond.

— Aveți niște nume minunate, a spus Oscar cu glas scăzut. Numele mă fascinează cum nici nu vă închipuiți.

Canonicul tocmai umplea o farfurie cu mâncare pentru Oscar.

— Nici dumneata nu ai un nume oarecare, domnule Oscar Fingal O'Flahertie Wills Wilde.

— Chiar așa vă numiți? a întrebat unul dintre băieți.

— Întocmai, i-a răspuns Oscar.

— Cel mai mult îmi place Oscar, a zis celălalt băiat.

— Și mie la fel, a spus Oscar, ridicând cupa în cinstea tânărului.

Canonicul s-a apropiat tiptil de el, aducându-i farfuria.

— Domnul Wilde este irlandez, le-a spus el băieților, iar Oscar era fiul preferat al lui Ossian, renumitul bard-războinic al irlandezilor. Oscar a murit în bătălia de la Gabhra, într-o luptă corp la corp cu regele Cairbre. A fost o zi îngrozitoare, chiar și pentru secolul al III-lea. Inutil să

mai spunem că Oscar al nostru preferă tradiția barzilor în locul celei a războinicilor irlandezi.

Canonicul i-a întins lui Oscar farfuria încărcată vârf cu stridii și crabi cu garnitură, pește afumat și friptură rece, felii de plăcintă cu carne de vânat, murături, maioneză, muștar, pâine și brânză. Oscar a ridicat capul și i-a zâmbit, iar apoi, pe sub brațul întins al canonicului, le-a spus băieților:

— De fapt, port numele regretatului rege Oscar al Suediei. Mi-a fost naș. Tatăl meu a fost oftalmolog și l-a operat și tratat pe regele Oscar I de cataractă.

— Așa-mi trebuie, a bombănit Bellotti din colțul lui. Când ai nevoie de tată, te alegi cu fiul. Ce viață-i asta?

— Păcat că Drayton nu se află printre noi, a spus unul dintre bărbații mai vârstnici. Domnul Talmage avea o față binevoitoare și veselă, de băutor, cu pielea asprită de vreme și de timp, ochi lacrimoși și părul lins și nefiresc de negru. Pe Drayton îl fascinează chirurgia, a adăugat el, drept explicație. I-ai fi putut descrie operația. I-ar fi făcut plăcere să asculte.

— Cine e Drayton? a întrebat Oscar. Drayton St Leonard sau, din întâmplare, Drayton Parslow?

— Drayton St Leonard, i-a răspuns canonicul, care revenise la coșul cu bunătăți ca să pregătească o farfurie cu mâncare pentru mine. Oscar, îl cunoști?

— Mi-e cunoscut numele, atâta tot.

— Nu l-am văzut de multă vreme. N-a fost cu noi în august, în acea ultimă zi cu Billy, altfel sigur m-aș fi îngrijit să-l invit astăzi. Cred că au trecut aproape șase luni de când nu l-am mai văzut. Trebuie să-l cunoști, Oscar. Sunt convins că-ți va plăcea. E tânăr și foarte atrăgător.

— Suntem cu toții tineri și foarte atrăgători, a spus gentlemanul în vârstă, cel care avea față de băutor. Aceasta

este una dintre regulile clubului.

După ce am râs de gluma domnului Talmage (și de încă una sau două vorbe de duh pe care ni le-a servit în același stil) și după ce canonicul mi-a oferit mâncare și a umplut o farfurie și pentru el și după ce le-a cerut celor doi băieți să se îngrijească de cupele noastre pentru a rămâne pline și pentru ca aceia care doreau supliment să se îndeustuleze, și după ce domnii prezenți s-au așezat comod încă o dată, el a bătut din palme și a spus:

— Domnilor, băieți, domnule Bellotti, vă solicit atenția câteva clipe.

Închisese coșul cu provizii și se cățăraseră pe capacul lui. În lumina tremurătoare a lumânărilor, arăta ca un spiriduș așezat pe pălăria unei ciuperci mari și otrăvitoare, aflate în mijlocul unor zâne.

— Ne-am adunat aici într-un moment deosebit, ziua binecuvântaților sfinți-soldați Juventinus și Maximinus, martirizați împreună în Antiohia sub domnia lui Iulian Apostatul. După cum ne vom aduce aminte ceva mai târziu, în timpul slujbei noastre, niciunul nu a fost botezat decât după ce a ajuns la maturitate – dar ce maturitate și bărbăție au dovedit amândoi!

Canonicul a făcut o pauză, iar în tăcerea care a urmat, unul dintre băieții îmbrăcați în costume de baie și-a reprimat un hohot de râs.

— Sst, Harry! i-a spus canonicul.

— Nu eu am râs, Can-Can, a zis băiatul. Fred a făcut-o.

— Atunci, țineți-vă gura amândoi, a spus canonicul printre dinți, uitându-se cu reproș la ei. Înainte de a ne îndrepta atenția asupra acestei slujbe de după-amiază, avem niște treburi de rezolvat. Domnul Wilde și prietenul său se află astăzi printre noi cu un anumit scop. Ei

investighează moartea tragică a tânărului Billy Wood, de care ne amintim toți cu foarte multă afecțiune.

Încăperea a fost traversată de un val de înțelegere și milă. Aston Upthorpe a rostit cu glas tare:

— Billy a fost o persoană minunată.

— Acești doi domni cred că el a fost ucis în după-amiaza zilei de 31 august, anul trecut, a continuat canonicul, în Cowley Street numărul 23, la nici o aruncătură de băț de locul în care ne-am adunat astăzi. Ei cred că noi – noi, cei opt, care ne aflăm în această încăpere acum – am fost probabil ultimii care l-am văzut pe Billy în viață, și de aceea vor să le povestim ce ne aducem aminte din acea zi fatidică. A făcut o pauză și s-a uitat la persoanele aflate în cameră. Am înțeles bine, Oscar?

— Desigur, Sutton, și-ți mulțumesc. Îți mulțumesc foarte mult. Cu permisiunea dumneavoastră, prietenul meu, domnul Sherard, va lua notițe. Sper că fiecare va spune în câteva cuvinte tot ce știe.

Aston Upthorpe a vorbit primul – dovedindu-se cel mai elocvent și fără a face economie de cuvinte – iar ceea ce a avut de spus a fost întărit de cei care au vorbit după el. Billy Wood fusese un băiat agreabil, inteligent, cinstit, capabil, devotat mamei lui, hotărât să-și croiască un drum mai bun în viață, pentru ca mama lui, dar și el, să aibă o situație materială mai bună. Avusese nenumărați amici și nici un dușman declarat. În ziua în care fusese omorât se dovedise la fel de binedispus ca întotdeauna. Fusese mai vesel decât de obicei? a întrebat Oscar. Unul sau doi dintre cei prezenți au considerat că da. Fără îndoială că în acea zi se purtase ca și cum ar fi fost într-o dispoziție de zile mari – făcând tot felul de glume și ghidușii –, iar când îi anunțase că se ducea să-și întâlnească unchiul, făcuse asta cu un aer destul de fudul.

— Părea foarte satisfăcut de sine, a spus Aston Tirrold, lucru neobișnuit pentru micuțul șmecher. Tirrold a rostit aceste vorbe cu un oarecare sentimentalism. Ne-a spus că se bărbierise special pentru acea întâlnire. Iar noi am pufnit în râs.

— Se îmbrăcase cu cele mai bune haine pe care le avea, a spus tânărul Fred.

— Și avea la el și tabachera pe care i-ați dăruit-o, domnule Wilde, a spus Harry. O să-mi dați și mie una?

Canonicul Courtney s-a aplecat și l-a plesnit peste față. Lovitura a fost puternică.

— Bagă-ți mințile în cap, a spus el, și l-a lovit încă o dată.

Băiatul a scâncit și a tăcut.

— Mulțumesc, a spus Oscar, plimbându-și privirea prin cameră, vă mulțumesc tuturor. Mi-ați fost de mare ajutor.

— Asta a fost tot? a întrebat canonicul, coborând cu pricepere de pe pedestalul pe care se afla.

— Oh, încă ceva, a zis Oscar. Spuneți că Billy Wood a plecat de aici la ora două...

— Imediat ce am auzit ceasul bătând de ora două, a spus canonicul, nu încapе nici o îndoială. Cred că-mi aduc aminte că a zis chiar el că se făcuse ora două și că trebuia să plece, deoarece întâlnirea era stabilită pentru acea oră.

Afirmația lui a fost însoțită de murmure de aprobare din partea celor ce se aflau în încăpere.

— Serios? a exclamat Oscar, ridicând din sprâncene. Iar când a plecat, l-a însoțit cineva? Ori l-a urmărit cineva?

— Nu, a răspuns canonicul.

— M-am dus la fereastră, a spus Aston Upthorpe, și l-am privit cum se îndepărta pe stradă. A fost ultima oară când l-am văzut.

- Și era singur?
- Da. Strada era pustie.
- În ce direcție a pornit? Spre stânga? Spre dreapta?

Upthorne a rămas pe gânduri câteva momente, apoi a spus:

— Spre stânga. S-a îndepărtat în goană, ca și cum n-ar fi avut nici o grijă pe lume.

— Nu l-a urmărit cineva? Din această cameră n-a ieșit nimeni?

— Nimeni, decât la ora patru după-amiază, a spus canonicul. Am rămas cu toții aici până la patru. Atunci s-a terminat petrecerea. Ora patru, asta este regula. Înainte de această oră nimeni nu a părăsit această încăpere – ai cuvântul meu pentru asta.

— Mulțumesc, a spus Oscar.

A aruncat apoi o privire spre mine și mi-a făcut semn să las deoparte carnețelul.

— În fine, a spus canonicul binedispus, dacă v-ați făcut treaba și ați aflat ce vă interesa, putem continua? O să-mi îmbrac hainele preoțești și vom începe slujba, înțeleg că rămâneți.

— Regret, dar nu putem, a spus Oscar întinzând brațele, în speranța că va fi ajutat să se ridice. Trebuie să prindem trenul.

— S-ar părea că toată lumea se grăbește zilele astea să prindă trenul, a bombănit Bellotti din colțul lui.

— Ai dreptate, l-a aprobat Oscar, lăsându-se în voia celor doi băieți în costume de baie care îl ridicau, iar această stare de lucruri nu este prielnică poeziei ori aventurilor amoroase, dar ce putem face?

— E vorba de o slujbă neobișnuită? l-am întrebat pe canonic, care era ajutat de doi dintre domnii mai în vârstă

să îmbrace stiharul.

Din fața lui rotundă ca o lună, amintindu-mi de aceea a unei maimuțe, a apărut numai un zâmbet prin gaura pentru gât a stiharului.

— O să avem un botez, a precizat el. În această după amiază, Fred și Harry vor porni pe urmele lui Juventinus și Maximinus. Vor fi botezați! Și va trebui să nu-l confund pe unul cu celălalt.

— Iar noi le vom fi nași, au spus într-un glas domnii Prior și Talmage.

— Toți o să le fim nași, a intervenit Aston Tirrold, pentru că acești tineri au nevoie de îndrumare spirituală.

Canonicul Courtney a sărutat crucifixul brodat pe patrafirul de mătase alb cu auriu și și l-a așezat cu grijă în jurul gâtului.

— De aceea s-au îmbrăcat astfel. Sper că nu ați crezut cumva că poartă costume de baie doar ca să ne amuzăm. Asta ar fi o perversitate din partea noastră.

Am rămas uimit.

— Și aveți cristelniță? l-am întrebat eu.

— Avem o frapieră pentru șampanie, a răspuns Bellotti.

— După cum vedeți, a zis canonicul cu glas vesel, Dumnezeu s-a îngrijit de toate. Îmi pare rău, sincer, că nu puteți rămâne. Veniți luna viitoare, pe 22. Întotdeauna în ultima marți a lunii. Atunci vom sărbători praznicul Sfintei Margareta din Cortona. Mereu pregătim ceva deosebit pentru ea. A fost pusă la mari încercări, înțelegeți?

Ajutat de cei doi băieți, Oscar și-a pus mânușile și a îmbrăcat paltonul, după care și-a recuperat bastonul. Pășind printre lumânări și cupe de vin, a dat ocol încăperii ca să strângă mâna fiecărui membru al clubului. „Mulțumesc”, a spus el fiecăruia. „Dumnezeu să te

binecuvânteze.” L-a salutat din cap pe Bellotti și l-a îmbrățișat pe canonic care, după ce și-a înmuiat un deget în vin, l-a miruit, făcându-i semnul crucii pe frunte.

— Hai, Robert, m-a îndemnat el, luându-mă de braț și îndrumându-mă spre ușă. Să-i lăsăm pe prietenii noștri să officieze slujba. E o zi deosebită. S-a uitat la cei doi băieți care se foiau pe lângă el. Nu vă îngrijorați, domnilor, n-o să vă uit. Vă voi trimite cadouri de botez. Știu că în situații din acestea se oferă de obicei lingurițe, dar sper să vă mulțumiți și cu tabachere, dacă nu vă deranjează – cu inscripții, desigur. Una pentru Fred și cealaltă pentru Harry. Hotărâți voi care pentru cine este.

Cu excepția lui Bellotti, toți cei prezenți se ridicaseră ca să-și ia rămas-bun de la noi.

— Vă mulțumesc încă o dată pentru sprijin, a zis Oscar, aflat deja cu mâna pe clanța ușii. Vă rămânem recunoscători și pentru că v-ați amintit de Billy cu atâta înțelegere și afecțiune. Ar mai fi ceva de spus?

Când Oscar a deschis ușa, un val de aer rece a pătruns brusc în cameră, iar flăcările lumânărilor au tremurat la unison. Aston Upthorpe, cel mai vârstnic din familia Aston, cel care purta beretă, a spus foarte limpede:

— Cred că băiatul era îndrăgostit.

— Îndrăgostit? s-a mirat Oscar.

— Da, pentru prima oară în viața lui. Îndrăgostit. Dar nu de mine.

• 18 •

„Unde este sângele?”

— Chiar trebuie să prindem un tren? am întrebat imediat după ce doamna O'Keefe a închis în urma noastră

ușa casei din Little Cottage Street numărul 22, iar noi ne-am chinuit să ne adaptăm ochii la lumina de afară. Trecuse puțin de ora două și jumătate. Cerul era acoperit de nori, iar în aer plutea un abur verde-gălbui, tipic pentru acele zile pe străzile din apropierea fluviului, dar în contrast cu semiobscuritatea din casa luminată doar de lumânări, strada era o explozie amețitoare de sclipiri.

— Nu, a spus Oscar, scoțându-și batista și suflându-și nasul, nu astăzi. Acum e prea târziu. Iar mâine mi-am programat altceva. Voi asista la o repetiție a piesei pe care domnul Irving o regizează la teatrul Lyceum. Nici nu-ți pot mărturisi cât aștept să văd piesa asta jucată. Însă joi, Robert, dacă ești liber, chiar va trebui să prindem un tren. Trebuie să mai mergem o dată la Broadstairs. Dacă se poate, trebuie să-l prindem treaz pe O'Donnell. O să mai avem o discuție cu doamna Wood. Asta va fi sarcina noastră de poimâine. Acum însă, prietene, pentru că tot ne aflăm în apropiere, vom reface ultimul drum parcurs de sărmanul Billy Wood. Cred că trebuie să o luăm pe aici.

A făcut semn cu bastonul către trotuarul celălalt și a traversat strada cu pași vioi. Oscar avea atunci treizeci și cinci de ani, dar mie mi se păruse întotdeauna mai bătrân decât îi era vârsta. Era masiv; era greoi; nu agreea deloc efortul fizic. Se lamenta cu regularitate în legătură cu dispariția lecticilor. De obicei, când se deplasa, o făcea fără nici un chef, cu pas de țestoasă, nu de iepure. În acea după-amiază totuși, pe străzile pustii din Westminster, în pasul lui am descoperit o sprinteneală pe care nu o credeam posibilă.

Parcă mi-a citit gândurile.

— Da, Robert, a zis el, punându-și o mână pe umărul meu când am început să traversăm strada pavată cu piatră. Mergem pe ultimul drum parcurs de Billy Wood și, cu toate

acestea, spiritul meu pare să zboare. Mă simt îmbătat de altceva decât de șampania ieftină a domnului Bellotti. Minte mea se revoltă în fața stagnării. Urăsc din suflet rutina cenușie a existenței pe care o ducem. Jocul e în plină desfășurare, iar inima mea bate mai iute. Mă simt însuflețit, deoarece orice tragedie presupune emoție. În fața operelor lui Euripide vibrăm așa cum nu o facem văzând operele lui Plaut.

Ajuns în mijlocul străzii, s-a oprit un moment, întorcându-se ca să ridice privirea spre fereastra de la etajul întâi al casei din care tocmai ieșisem. Draperia groasă fusese trasă puțin într-o parte, iar la fereastră stătea Aston Upthorpe, cu ciudata lui beretă de pictor, care ne privea. A ridicat o mână și a fluturat-o spre noi. Oscar i-a răspuns la salut.

— Bietul om, cât a ținut la acel băiat! Jalnică mai este iubirea neîmpărtășită a unui bărbat în vârstă, nu-i așa? Sper ca noi să fim scutiți de asta.

Un zgomot neașteptat, de copite ce loveau caldarâmul, a pus capăt acestor gânduri încărcate de sentimentalism. Căruța unui neguțator de cărbuni intrase pe stradă și se îndrepta spre noi. Oscar m-a strâns de braț și ne-am grăbit să traversăm, pentru a ajunge la adăpostul trotuarului de vizavi.

— Robert, așadar băiatul iese din casă și, dacă-i dăm crezare lui Upthorpe – singurul nostru martor – se întoarce spre stânga și traversează drumul în fugă. Nu se oprește nici măcar o clipă ca să stea pe gânduri. Știe foarte bine încotro aleargă. Are o întâlnire la ora două după-amiază, dar nu-și anunță plecarea decât după ce aude ceasul bătând. De ce? Pentru că știe că nu va avea mult de alergat. Ajunge la colțul străzii, cotește la dreapta... apoi iar la dreapta... și gata. (Ajunsesem și noi în Cowley Street.) Drumul până aici

ne-a luat cel mult două minute. Un băiat de șaisprezece ani ar putea parcurge distanța asta în fugă în treizeci de secunde. Deci Billy este cu prietenii lui în Little College Street numărul 22 într-un moment, iar în următorul – cât ai clipi din ochi, adică – ajunge aici, în pragul casei din Cowley Street 23. *De ce?* De ce în acea zi? De ce la ora aceea? Ce-și propusese? Pe cine venise să vadă?

— Noi atât știm, am zis eu. Avea întâlnire cu unchiul lui, Edward O'Donnell.

— Nu, Robert, nu se poate; este absurd. O'Donnell este o brută și un bețiv – nu alergi să-l vezi, ci *să nu-l mai vezi*. Billy s-a grăbit încoace precum fata la măritiș. Era proaspăt bărbierit, îmbrăcat cu cele mai bune haine: toți martorii confirmă aceste lucruri. Iar bietul Upthorne susține că Billy era „îndrăgostit”, dar nu de el... Billy gonea să-și întâlnească iubirea?

— Crezi că venea aici pentru o fată?

— Da, Robert, putea fi o fată – ori, probabil, o femeie. Mi-ai povestit în dese rânduri despre femeia care ți-a răpit inima când aveai doar șaisprezece ani. Cum o chema?

— Madame Rostand.

— Și câți ani avea?

— Douăzeci și șapte.

— Iar sâni ei erau ca rodiile... N-am uitat. (În acea după-amiază, Oscar era cu adevărat într-o dispoziție de zile mari.) Dar dacă era o femeie, ceilalți băieți – Fred și Harry – de ce nu au spus nimic despre ea? Ei ar fi trebuit să știe. Un băiat de șaisprezece ani ar putea să păstreze secretul referitor la o femeie față de prietenii lui? Tu ai reușit asta?

— Dar, Oscar, e ceva ce nu înțeleg, am replicat, preferând să nu-i răspund la acea ironie: De ce le-a spus Billy celorlalți, chiar insistent, că se ducea să-și întâlnească unchiul, dacă nu era adevărat?

— Fie pentru că avea nevoie de o scuză ca să nu fie luat la întrebări, îndeosebi de Bellotti, ori pentru că – și aici e aici – pentru că *urma* să-și întâlnească unchiul, de care se temea, dar în compania cuiva – cineva cu care se simțea în siguranță, care, după părerea lui, îl putea scăpa de tirania acestuia...

Eram derutat și nu tocmai convins. Privind casa, m-am agățat de singurul lucru sigur și am spus:

— Indiferent cu cine urma să se întâlnească, trebuia s-o facă aici.

— Exact. Și după o oră sau cel mult o oră și jumătate, a fost omorât, a zis Oscar, și a bătut apăsător în ușă.

— Ce faci?

— Sper să mi se deschidă, mi-a răspuns și a bătut din nou. Uită-te la ciocănaș – cât de neîngrijit este. Se vede că doamna O'Keefe nu a mai trecut de multă vreme pe aici. Cred că vom găsi casa pustie. Și-a deschis paltonul și, din buzunarul vestei, a scos o cheie marca Chubb. A ridicat-o în dreptul ochilor. Asta e cheia lui Bellotti, a precizat el.

— O singură cheie, am zis privind ușa, și trei încuietori.

— Și cheia asta se potrivește la toate trei. Este o cheie paspartu, dintre cele pe care le folosesc menajerele pentru a intra în toate camerele unui hotel. Bellotti își cunoaște meseria.

Oscar a deschis ușa casei. Lumina zilei a pătruns în holul minuscule, însă dincolo de el domnea întunericul.

— Ai un chibrit? l-am întrebat.

— Am și lumânare, mi-a răspuns zâmbind, și a scos una din buzunarul paltonului. Mi s-a părut că în Little College Street erau prea multe.

Mi-a dat mie bastonul cât a aprins lumânarea. Am închis apoi ușa și am înaintat spre scara ce ducea la etaj.

— Ascultă! mi-a șoptit el.

Muți, am încremenit. Nimic. Am rămas foarte aproape unul de celălalt la baza scării. Oscar a ridicat lumânarea între noi. Ochii îi sclipeau.

— Și Billy Wood avea cheie? l-am întrebat.

— Putem presupune că da, mi-a răspuns Oscar, fie de la Bellotti, fie de la Upthorpe – dar probabil că nici nu avea nevoie... Mai mult ca sigur că i-a deschis menajera.

— Crezi că ea era „femeia mai vârstnică”? E posibil?

— Tot ce se poate.

— Cum arăta? Și ce vârstă avea?

— Nu-ți pot spune. Zicând acestea, a oftat atât de puternic, încât aproape că a stins lumânarea. Apoi, exasperat, mi-a întors spatele. Nu-ți pot spune, pentru că nu știu. Nu m-am uitat la ea nici măcar o clipă. Eram în întârziere, aveam alte gânduri. Mi-a deschis ușa, iar eu am trecut pe lângă ea. În ziua aceea era extrem de cald. Mi-am lăsat jos pălăria și bastonul și – imediat, fără să mă opresc – am urcat treptele. Și a început să urce, ținând lumânarea sus, pentru a-și lumina calea. Întârzasem. Aranjasem să întâlnesc un elev la ora trei...

— Elev? l-am întrerupt eu. Parcă spuneai că era vorba de un prieten.

— Într-adevăr, mi-a răspuns el oarecum iritat, un elev și prieten – un student al meu. Dar chiar că nu are importanță acum. Din păcate, întârzasem jumătate de ceas, poate mai mult. Mă grăbeam. Nu i-am acordat nici o atenție menajerei, nici nu m-am gândit la ea – neghiob ce am fost.

Ajunsesem pe palier și stăteam unul lângă altul în fața ușii închise a camerei în care Oscar descoperise cadavrul lui Billy Wood.

— Sst! a șoptit el. Sst! Ascultă! Am tras cu urechea, dar n-am auzit nimic. Ce-a fost asta? a întrebat el și mi-a dat lumânarea.

Am așteptat, iar apoi am auzit un sunet slab răzbătând din cameră. Părea să fie plânsul înfundat al unui copil necăjit ori schelălăitul îndepărtat al unui câine lovit. Ne-am apropiat de ușă. Brusc, țipătul a încetat, iar după o tăcere de un moment, amintind de o răsuflare reținută, s-a auzit brusc un vacarm de foșnete și hârâituri, urmat de un zgomot amintind de o lovitură de pumn într-un geam. Dintr-o mișcare, Oscar a deschis larg ușa și o pasăre mică a țâșnit spre noi, iar după aceea, bătând speriată din aripi, a început să zboare haotic, îndepărtându-se. Înnebunită, se rotea prin cameră, lovindu-se ba de podea, ba de pereți, aruncându-se cu disperare în fereastră.

— Of, Doamne! a exclamat Oscar. E spiritul lui Billy Wood, rămas prizonier aici. Trebuie să-l eliberăm.

A traversat camera în goană și a deschis ferestrele. S-a tras lângă perete, lipindu-se de el, și imediat pasărea a zburat direct către fereastră și a ieșit.

— Frumos, am spus. Am făcut o faptă bună.

— Era o vrabie, a spus Oscar, închizând fereastra și fixând ivărul. Să nu luăm în deșert numele Domnului. Să fi uitat fereastra deschisă când am fost aici împreună cu Conan Doyle?

— S-ar putea, i-am răspuns. Era o zi înăbușitoare. Nu mai țin minte. Ori o fi deschis-o doamna O'Keefe cât a stat aici.

— Probabil, a zis Oscar, plimbându-și privirea prin încăpere. Ciudat cât de puține lucruri ne aducem aminte, chiar despre experiențe ce ni se par importante la un moment dat. Ochiul minții nu este ca un aparat de fotografiat, ci mai curând ca o tușă a unui pictor. Nu ne

pune la dispoziție o înregistrare fotografică, din păcate. Poate reînvia culoarea acelei zile, senzațiile de moment, dar amănuntele se pierd. Este un instrument potrivit pentru poeți și pictori, dar pentru detectivi nu are nici o valoare!

A pășit încet spre fereastră și s-a uitat în jos, în stradă.

— Ce-mi amintesc din după-amiaza de marți, 31 august 1889? Nu suficient de multe lucruri, Robert. S-a întors și m-a fixat cu privirea. La aproximativ trei și jumătate în aceea zi, am rămas în pragul acestei camere, cam unde stai tu acum, și ce anume am văzut?

— Cadavrul lui Billy Wood.

S-a deplasat spre centrul camerei.

— Zăcea întins aici. Capul îi era așezat unde-mi sunt picioarele acum. Era dezbrăcat. Brațele și picioarele erau albe – foarte albe – dar trupul îi era mânjit de sânge. Foarte mult sânge. Unde-i dispăruseră hainele?

Nu-mi aduc aminte. Am văzut un covor – unul persan. Asta n-am uitat. Și lumânări aici, consumate, dar încă aprinse în sfeșnice, într-un semicerc, înconjurându-i capul. Dar câte erau? Patru, sigur... poate chiar șase.

— Și un cuțit. Ai spus că era și un cuțit.

— Da, unul mic. Ori poate era un brici. Lama îi lucea. Sclipea. Țin minte și asta.

— Are vreo importanță?

— Dacă ar fi fost folosit la uciderea lui, ar fi trebuit să fie mânjit de sânge.

— Dar dacă după ce l-a ucis pe Billy, criminalul a șters lama?

— Se poate și asta, a spus Oscar.

A înconjurat conturului imaginar al cadavrului, după care s-a oprit lângă mine. Și-a scos o țigaretă și a aprins-o

de la flacăra lumânării pe care încă o țineam în mână. Am rămas cu privirea ațintită la podeaua goală.

— Care e amănuntul care ți-a rămas cel mai clar întipărit în minte din scena văzută în acea după-amiază? l-am întrebat.

Când mi-a răspuns, fumul de țigaretă i-a ieșit încet din gură și din nări, formând un nor cenușiu în jurul capului.

— Ce oroare, a zis el, purpuriul sângelui... Și cât de frumos era, cât de nevinovat! Trupul îi era scăldat în sânge, însă chipul îi rămăsese curat, senin. Avea ochii închiși. Părea să fi făcut pace cu sine însuși, Robert. Fusesse măcelărit și totuși arăta liniștit. Cum se poate așa ceva?

— Și cum este posibil ca atunci când am revenit la scena crimei – după nici douăzeci și patru de ore – să nu mai existe nici o urmă din această oroare? Totul fusese curățat.

— Mai puțin picăturile de sânge descoperite de Arthur! Oscar s-a îndepărtat de lângă mine și s-a dus să examineze peretele din partea dreaptă a camerei. Unde este sângele? A scrutat cercetător peretele, trecându-și privirea și palmele de-a lungul lui. Adu lumânarea mai aproape – se întunecă. Am răspuns îndată rugăminții lui. Ne-am așezat în aceeași poziție ca și Conan Doyle. Era pe aici, pe undeva, nu?

— Așa cred.

— Robert, să împărțim peretele în pătrățele – așa cum procedează prietenul nostru Millais, atunci când își schițează unul dintre tablourile mari. Acum, cu atenție, să analizăm fiecare pătrățel: întâi pe verticală, apoi pe orizontală. Nu te grăbi... Unde este sângele, Robert?

— Nu-l văd.

— Nici eu, a zis el.

Am rămas tăcuți, privind tapetul. Oscar a tras din țigaretă și a zâmbit.

— Respingător tapetul ăsta, nu ți se pare? Arată atât de grotesc, încât îmi închipui că este cel mai banal model pe care l-a realizat producătorul. Auzind vorbele lui, am pufnit în râs. Zâmbind, el s-a întors către mine, cu o expresie amabilă. Ceea ce atârna pe pereți nu l-ar fi deranjat pe Billy. Din câte țin minte, nu acorda prea multă atenție lucrurilor ce-l înconjurau. Trăia într-o permanentă stare de fericire. Da, iar acum am impresia că niciodată nu s-a simțit mai fericit decât în clipa morții. „Dacă se întâmplă acum, nu se va întâmpla mai târziu; dacă nu se va întâmpla mai târziu, se va întâmpla acum; dacă nu acum, se va întâmpla mai târziu.”¹⁸ Robert, ești pregătit? Să verificăm și celelalte încăperi și să plecăm de aici.

Oscar mi-a luat lumânarea și a ieșit din încăpere, fără să mai arunce nici o privire în urmă. Acum părea grăbit să părăsească acel loc. Ne-am uitat superficial prin restul casei. La fiecare nivel se găseau câte două camere, plus o toaletă, un vestiar sub scară, un oficiu și o sală de baie lângă bucătărie. Oscar a deschis ușa fiecărei încăperi, a ridicat lumânarea, a murmurat: „Nimic” sau ceva asemănător, după care a trecut precipitat mai departe. Din câte mi-am dat seama, casa arăta exact la fel ca atunci când o vizitasem ultima oară: pustie, nelocuită și aproape complet lipsită de mobilier.

— Când membrii „clubului” lui Bellotti se adunau aici, am spus eu când ne-am apropiat dinspre bucătărie și ne-am îndreptat către ușa de intrare, casa era tot nemobilată?

— Da. Bellotti e un actor rătăcitor – își duce cu sine costumele și tot ce mai are. Când închiriezi o încăpere într-o casă ca asta, te alegi doar cu atât: o masă și un scaun, poate un pat gol, un ceainic în bucătărie, și nimic altceva. În august, când am intrat prima oară aici, era la fel cum o vezi acum, mai puțin, da, mai puțin...

Eram în hol, la baza scării. Brusc, exultând, Oscar și-a azvârlit brațele în lături.

— Bravo, Robert! a strigat el. Cum nu înțelegeam de ce era atât de bucuros, am ridicat privirea spre el. Doar că aici, a spus el, exact aici – și a făcut un semn spre peretele de la baza scării – aici era un cufăr, un cufăr lung.

— Ești sigur?

— Da, a spus el îngenunchind cu oarecare greutate, pentru a examina scândurile podelei. Nu reușesc să văd nici o zgârietură, dar sigur a fost un cufăr aici, sunt sigur...

— Sigur?

— Păi, unde îmi puteam lăsa pălăria și bastonul? Nu cred că le-aș fi pus pe podea, nu? a spus el, apoi s-a ridicat în picioare, sprijinindu-se de brațul meu. Îți mulțumesc, Robert, îți mulțumesc. Ai descuiat încă una dintre porțile ce stăteau în calea noastră.

— Serios? am zis eu, și am izbucnit în râs.

— Desigur, prietene. Nici doctorul Watson nu ar fi reușit mai mult. Întrebându-mă despre mobila care nu se mai afla aici, mi-ai adus aminte de piesa de mobilier care existase. Când am venit aici în acea după-amiază, grăbit fiind, am trecut pe lângă menajeră, dar în același timp, în mod instinctiv, mi-am scos pălăria și, când am dat să urc scara, mi-am lăsat și bastonul lângă pălărie. Și le-am pus aici, pe un cufăr din lemn – cufărul în care au fost aduse în casă covorul persan, sfeșnicele și tot ce mai fusese necesar – și în care a fost scos cadavrul sărmanului Billy Wood! Salut intervenția ta genială, Robert! O vom sărbători cu ceai și prăjituri la Savoy – ori poate cu un vin de Rin și cu apă minerală. Apropo, cât este ceasul?



Până să ajungem la hotelul Savoy, unde am fost tratați cu ceai și prăjituri, plus gogoșele și sandviciuri cu anșoa, fără a uita de vinul alb și apa minerală, trecuse de ora cinci. Pe drum, Oscar oprise trăsura la chioșcul de flori de la Charing Cross și cumpăraseră pentru amândoi câte o floare pentru a fi pusă la butonieră: o camelie ce era evidențiată de o rămurică de ferigă.

— O floare bine aleasă la butonieră este singura legătură între Artă și Natură¹⁹, am remarcat eu, după ce Oscar a revenit în trăsură. Un gentleman trebuie să fie o operă de artă, ori să poarte ceva care este operă de artă²⁰.

— Cine a spus asta? a întrebat el.

— Chiar tu, i-am răspuns, și știi bine asta.

— Serios? a făcut el și s-a încruntat. Ești sigur că nu Whistler a spus-o? Doar el putea gândi astfel.

Oscar era cuprins de exuberanță. Iar când lua ceaiul la masa lui preferată de la Savoy – „Fără prăjituri, Cesari! Suntem într-o dispoziție savuroasă și ținem dieta cea mai severă!” – se simțea în elementul lui, din toate punctele de vedere.

— Robert, am progresat mult astăzi, a zis el, ștergându-și o pată de unt de pe bărbie. Se comporta impecabil, dar nu mânca întotdeauna cu cea mai mare atenție. Și foarte curând, a zis el cu un aer încântat, vom progresa și mai mult.

M-am întrebat ce înțelegea prin „progres”.

— L-ai crezut pe Bellotti când a spus că piticul este fiul lui?

Înainte de a-mi răspunde, Oscar a rămas puțin pe gânduri.

— Da, a zis el fără grabă, punându-și șervetul pe masă, îl cred. M-a uimit, dar i-am dat crezare. Nu avea nici un

motiv să mintă în legătură cu asta.

— Dar eu nu am încredere în el, am spus.

— Știu că piticul vizitează azilul de femei de la Rochester marți după-amiază. Jimmy și alți spioni ai mei l-au urmărit până acolo.

— Nu am încredere în Bellotti, am repetat eu ceva mai apăsător, și nici nu-mi place acest om.

— Nu este o persoană agreabilă, a spus Oscar, zâmbindu-mi. Dar ce părere ai despre canonicul Courtney și amicii lui?

— Mi-au plăcut, am spus.

— Mă bucur. Și mie îmi plac. Viața adevărată a cuiva este foarte adesea viața pe care nu o duce – viața ce poate fi imaginată ori sperată, ori care ar fi putut fi. În spațiul restrâns al ciudatului lor club, canonicul Courney și neobișnuiții lui companioni sunt liberi să-și trăiască viața așa cum doresc. Între orele douăsprezece și patru ale ultimei zi de marți din lună, acei oameni devin ei înșiși. Învie. Și de aceea îi invidiez.

— Ar putea fi vreunul dintre ei ucigașul lui Billy?

— Te referi la Aston Upthorpe?

— Da, i-am răspuns. L-a iubit pe Billy Wood, dar Billy iubea pe altcineva...

Gânditor, Oscar a contemplat brișă cu unt.

— Se spune că fiecare ucide ceea ce iubește... Așa să fie? Avea motive, adevărat. Și i s-a ivit și ocazia.

— Dar ceilalți spun că au rămas tot timpul împreună, așa că are alibi.

— Astăzi, cât am stat noi cu ei, au stat cu toții în cameră?

— Așa cred. Nu au stat?

— Nu. Upthorpe a ieșit de două ori, să se ușureze, bănuiesc. La fel și Bellotti. Iar Stoke Talmage a ieșit o dată. Dar tu nu ai observat asta. Sau dacă ai remarcat, ai presupus – pe drept cuvânt – că răspundeau unei chemări a naturii, și nu ai mai acordat atenție acestui lucru. Upthorne – sau oricare dintre ceilalți – ar fi putut părăsi camera câteva minute în ziua de 31 august, fără ca acest lucru să fi fost observat. Presupun că ar fi avut suficient timp să traverseze strada și să comită crima.

Nici el nu era convins de ce spunea.

— Povestește-mi despre cel care nu era acolo, l-am invitat eu.

— Drayton St Leonard?

— Îl cunoști?

— Nu.

— Dar îl știai după nume.

— I-am ghicit numele, a spus Oscar.

— L-ai ghicit?

— Nu a fost greu. Aston Upthorpe, Aston Tirrold, Sutton Courteney, Berrick Prior, Stoke Talmage... Drayton St Leonard. Acestea sunt toate nume de sate din Oxfordshire, probabil din parohia unde „Canonicul Courtney” a fost preot înainte să fie caterisit. Nu mai fi atât de uimit, Robert. Un *nom de guerre*²¹ nu transformă pe nimeni într-un criminal. La urma urmelor, numele adevărat al lui John Irving este John Brodribb.

• 19 •

27 ianuarie 1890

— Dispozițiile nu au viață lungă, obișnuia Oscar să spună. Acesta este farmecul lor deosebit.

Desigur, dispoziția relaxată în care îl lăsasem pe prietenul meu după ceaiul de la hotelul Savoy în acea după-amiază de marți se risipise cu totul până a doua zi dimineată la ora nouă, când am luat trenul spre Broadstairs. Așezat pe fotoliul din colț al compartimentului de clasa întâi, înfodolit în palton, cu gulerul de astrahan ridicat peste urechi, privea neconsolat picăturile mari de ploaie ce păreau că se fugăresc pe geamul murdar al vagonului.

— Nu e plăcut, Robert, a mormăit el. Nu e deloc plăcut.

Mi-am dat seama prea târziu ce anume îl nemulțumea. Uitase să-și ia țigaretele. Nici eu nu aveam, iar trenul gonia.

— Pe peronul de la Tonbridge e o tutungerie, am spus.

— Tonbridge! a suspinat Oscar. Stația este la depărtare de o oră, și chinul mi se pare mai lung decât *Răstignirea* lui Stainer²²! Și la fel de dureros. Asta mă va pune cumplit la încercare.

În vreme ce trenul străbătea cu viteză de melc suburbiile din sudul Londrei, Oscar a început să bată darabana pe capacul scrumierei de metal fixată pe ușa compartimentului.

— Ține-mă de vorbă, Robert, mi-a cerut el. Fă-mă să uit de toate. Povestește-mi despre divorțul tău.

— Nu a mai apărut nimic nou.

— Trebuie să existe *ceva*!

— Foxton, avocatul, a lăsat-o mai moale. N-am mai primit nimic de la el de câteva săptămâni. Și nici de la Marthe. Sunt mulțumit să las lucrurile așa cum sunt. Chiar nu am nici o noutate, îmi pare rău.

Oscar a suspinat încă o dată și a închis ochii. Între Coulsdon South și Nutfield am călătorit în tăcere. La

Godstone, când trenul a oprit pentru scurtă vreme, am sperat să pot procura o țigaretă de la un tânăr pe care îl văzusem fumând pe peron. Purta o capă și o beretă cu moț din lână și avea fața învăluită într-un nor promițător de fum. Tocmai își aprinsese o țigaretă și rămăsese cu tabachera în mână. La început, a lăsat impresia că ar fi dispus să urce în compartimentul nostru, dar când a ajuns la ușă și ne-a văzut pe amândoi, a preferat un alt compartiment. Când trenul a pornit din stație cu o zdruncinătură, Oscar a făcut o mișcare. Și-a reprimat un căscat și m-a măsurat cu o undă de reproș.

— De când îl cunoști pe John Gray? l-am întrebat eu.

— Curioasă întrebare, mi-a răspuns el, trăgându-se mai în față pe fotoliu. De ce vrei să știi?

— Fără nici un motiv, i-am răspuns, regretând imediat că nu abordasem subiectul mai pe ocolite.

— Trebuie să existe un motiv, Robert, a zis el, cu o expresie posomorâtă.

— Nu există, am insistat eu. Încercam să întretin conversația.

— Când întrebi cum este versiunea lui Henry Irving a piesei *Richard al III-lea*, cum e vremea la Dover ori care sunt consecințele abolirii sclaviei asupra economiei Cubei, atunci faci conversație, Robert. Când vrei să afli când a întâlnit un gentleman pe un altul, înseamnă că faci anchetă. De ce ai întrebat asta?

— Nu are importanță, am spus, și mi-am fluturat mâinile prin dreptul feței, în speranța că astfel vom renunța la acel subiect.

— Răspunsul la întrebare este neimportant, asta e sigur, a spus Oscar, care acum ajunsese pe marginea fotoliului și se aplecase spre mine, dar realitatea întrebării are o semnificație. Ai pus întrebarea în felul în care ai făcut-o –

direct, fără zorzoane, brusc – pentru că ea te-a frământat multă vreme. Așteptai doar momentul potrivit ca să mi-o adresezi. Cred că ai vrut să știi deoarece și Aidan Fraser m-a întrebat asta, nu-i așa? Am dreptate?

N-am spus nimic. Nu voiam să-mi mint prietenul. Oscar s-a apucat din nou să bată cu degetele în capacul scrumierei de metal.

– Inspectorul Fraser e un individ ciudat, a zis el încet. E atrăgător, inteligent, prieten cu Conan Doyle... El și cu mine ar trebui să ne înțelegem bine, și cu toate astea...

– Ce anume?

– Este evident că el nu agreează și nici nu are încredere în cercul meu de prieteni.

Am dat să protestez.

– Ba nu, Robert, așa este. Cu excepția lui Arthur și a ta – și probabil a prințului de Wales, a premierului și a poetului laureat, și poate, la mustață, a domnului Irving și a domnișoarei Ellen Terry²³ – inspectorul Fraser îi suspectează pe toți cei apropiați de Oscar Wilde. Aproape că mi-a spus asta de-a dreptul. Nu erai de față când a încercat să mă facă să renunț la caz, avertizându-mă? Îmi percepe prietenii drept „inamici”. Cred că Fraser îl disprețuiește pe John Gray deoarece îl bănuiește că ar fi muzical.

– Și asta e o crimă?

– Potrivit amendamentelor la Codul Penal din 1885, s-ar părea că este.

Am pufnit în râs.

– De ce râzi? m-a întrebat el.

– Nu e o glumă?

– Vai, nici pe departe.

Eram surprins. Între noi s-a lăsat tăcerea.

— Nu mi-aș fi închipuit că John Gray are talent muzical, am spus eu într-un târziu. La ce instrument cântă?

— Nu cântă la niciunul.

— Doar nu vrei să spui că e compozitor.

— Nu.

— Atunci, dirijor?

Mi-a rânjit vag, arătându-și dinții nu tocmai frumoși.

— Vai de mine, Robert. Vorbim fără să ne înțelegem. Se vede că ai petrecut prea multă vreme în Franța. Nu mai ești la curent cu jargonul *demi-monde* din Anglia. Când spui despre un bărbat că este „muzical”, te folosești de un cuvânt din argou care sugerează că, atunci când vine vorba de poftele carnale, el ar putea fi un apostol al iubirii grecești.

— Aha, am înțeles, am spus eu, roșind.

S-a lăsat din nou tăcerea.

Nu cred că în 1890 cuvântul „homosexual” era cunoscut. Și chiar dacă ar fi fost, eu nu l-am auzit rostit niciodată. În zilele noastre, poți auzi la orice petrecere expresii precum „homo” și „gay”, schimbate între invitați fără nici o jenă, însă epoca victoriană era mai discretă – și acesta nu era deloc un lucru rău. Acum, ceea ce Oscar și prietenul lui, lordul Alfred Douglas, hotărâseră să numească „iubirea ce nu îndrăznește să-și rostească numele” a ajuns să-și trâmbițeze prezența universală de pe coama acoperișurilor, însă atunci lucrurile stăteau altfel. În urmă cu cincizeci de ani, un om de lume sigur era familiarizat cu fenomenul inversiunii sexuale, însă acesta nu era un subiect pe care să fie dispus să-l abordeze în mod deschis.

— Ei, și e muzical? am întrebat eu după un moment.

Oscar a râs.

— John Gray? Da. Și îl tulbură acest lucru, sărmanul băiat. Urmează o „cură” – băi reci, alergări, dormit pe scândură, rugăciuni *neîncetate*. Acestea din urmă reprezintă o greșeală: i-am și spus-o. Atotputernicul îi iubește pe păcătoși, dar nu suportă pisălogii. Dar el nu se lasă. Vrea să devină „pur” înainte de a fi primit.

— „Primit”? Am repetat cuvântul cu atenție, temându-mă dintr-odată că Oscar folosisese din nou un eufemism. Primit de cine?

— De Biserica Catolică. John Gray se instruiește de câteva luni bune. Speră să fie primit cam peste două săptămâni – pe 14 februarie. În condițiile actuale, îmi pare rău, dar data nu este fericită.

— Și de cât timp îl cunoști? am vrut să știu, simțind că întrebarea nu avea să deranjeze.

— Nu de prea multă vreme. Aș fi preferat să-l cunosc mai bine. L-am întâlnit la o petrecere din King's Road, o întrunire a poezilor. El era singurul care nu avea nici o legătură cu poezia. A venit la mine și s-a prezentat singur.

— El te-a căutat?

— Da, și m-am simțit binecuvântat, pentru că e un băiat frumos, nu? Până și tu și Fraser trebuie să recunoașteți asta. Mi-a zis că făcuse rost de o invitație la acea petrecere cu scopul mărturisit de a mă cunoaște. Mi-a zis că eram „obsesia” lui. Mi-a declarat-o într-un mod extrem de fermecător. M-am simțit măgulit. Cine n-ar fi?

— Și când s-a întâmplat asta?

— La câteva zile *după* uciderea lui Billy Wood. Nu înțeleg de ce tu și Fraser îl amestecați pe John în această afacere.

— Nici n-am încercat, am protestat eu, nici măcar o clipă, dar...

— Dar ce?

Am inspirat adânc înainte de a vorbi.

— Mi se pare curios că un tânăr pe care îl cunoști foarte puțin, pe care l-ai cunoscut întâmplător, din senin, apare brusc în toate momentele-cheie ale acestei drame... Asta e tot.

— „Momente-cheie”? s-a răstit Oscar la mine. Care momente-cheie?

— Când ai fost atacat în piața Soho, când capul lui Billy Wood ți-a fost trimis acasă.

— Robert! Robert! a exclamat Oscar și s-a legănat înainte și înapoi pe fotoliu, privindu-mă cu ochi încărcăți de suferință. Gândește-te bine ce spui! Când mi-a fost trimis capul lui Billy Wood, și tu te aflai acolo. La fel Fraser și domnișoara Sutherland... și Constance, dar și familia Doyle. Vrei să spui că o suspectezi și pe doamna Conan Doyle?

— Nu, Oscar, sigur că nu, dar spun că cel care l-a ucis pe Billy Wood cunoaște interesul tău față de acest caz – și-ți știe adresa. Doar capul sărmanului băiat ți-a fost adus la ușă.

— Ba a fost trimis pe adresa clubului, iar lista celor care cunosc interesul meu față de Billy Wood și apartenența mea la Clubul Albemarle este foarte lungă, începe cu nefericita doamnă Wood și cu nenorocitul acela de O'Donnell, apoi continuă cu Bellotti și grupul lui de bărbați veseli și se încheie cu Fraser și, prin mijlocirea lui, îmi imaginez că include și jumătate din Poliția Metropolitană – îndeosebi, și nu mă îndoiesc de asta, acei ofițeri implicați în ceea ce lui Fraser îi place să numească „neplăcuta afacere din Cleveland Street”. Până și doamna O'Keefe știe că sunt membru al Clubului Albemarle. A venit să mă întâlnească acolo, nu uita. Ai pus-o și pe ea pe listă?

M-am dat bătut, fiindcă mă simțeam copleșit de torentul lui verbal. Am aruncat o privire pe fereastră. Ploaia se mai domolise.

— Ajungem curând la Ashford, am spus eu. Acolo schimbăm trenul.

Oscar a explodat.

— Dar ce s-a întâmplat cu Tonbridge? s-a răstit el. Mi s-a promis o țigaretă la Tonbridge!

Era evident că nu se putea decide dacă să râdă ori să bombăne în continuare. A început să tușească, în icnete scurte și uscate, chinuitoare; dar nu a reușit să-și potolească accesul. S-a aplecat în față și mi-a făcut semn să-l bat pe spate, ca să nu mai tușească. Acum râdea, tușea și hârâia, dar și vorbea în același timp.

— Și, Robert, să nu tragi concluzia că cel care a trimis capul este în mod necesar și ucigașul. Capul mi-a fost adus pentru a-mi transmite un mesaj, a spus el printre gâfâieli, dar ce anume? Tușea nu se oprea. Mai jos, a hârâit el. Lovește-mă ceva mai jos.

Acum stătea chiar pe marginea fotoliului, îndoit de mijloc, ținându-și capul între genunchi. M-am aplecat deasupra lui, cu piciorul stâng lipit de al lui, cu genunchiul drept pe fotoliul de lângă el. Încă îl loveam ritmic între omoplați cu muchia palmei, când trenul s-a oprit cu o hurducătură în gara Ashford. Pe neașteptate, ușa compartimentului s-a deschis larg și o brută de lucrător la căile ferate a sărit înăuntru. Cu o mișcare hotărâtă, m-a trântit violent la pământ.

— Coboară imediat! a urlat el la mine. Apoi s-a întors către Oscar. Ați pățit ceva, domnule? a întrebat el, căutându-și fluierul în buzunar.

Oscar a ridicat privirea. Reușise să-și curețe plămânii și i-a zâmbit lucrătorului.

— Mi-e bine, mulțumesc. Nu e nevoie să chemi poliția, te asigur. Acest gentleman mi-e prieten. Mă ajuta.

— Poftim? a mârâit omul. Vă bătea, gata-gata să vă facă fărâme.

— Ba nu, te asigur; am avut un acces de tuse, a spus Oscar, vârând mâna în buzunarul paltonului. Aparențele pot fi foarte înșelătoare. A găsit o monedă și i-a întins-o salvatorului său. Îți mulțumesc, a zis el, mulțumesc pentru intenția nobilă.

Omul a simțit greutatea monedei și a mormăit:

— Mulțumesc, domnule.

Apoi s-a uitat disprețuitor la mine, parcă vrând să mă scuipe dacă nu ar fi fost de față un adevărat gentleman. I-am întors privirea și mi-am dat seama că avea probabil în jur de șaizeci și cinci de ani. Fața îi era foarte ridată și asprită de vreme, iar părul ce-i ieșea de sub șapcă era cărunt, de culoarea cenușii. Oscar s-a ridicat încet în picioare și i-a îngăduit omului să-l ajute să coboare pe peron.

— Mai aveți nevoie de ceva, domnule? Un hamal, ceva?

— O țigaretă, a spus Oscar și i-a zâmbit, dacă ai cumva.

Lucrătorul a scos o țigaretă de după ureche și i-a oferit-o, iar Oscar a băgat imediat mâna în buzunar și i-a dat încă o monedă. Cu fereală, și păstrând distanța față de ei, am coborât și eu.

— Trebuie să luăm trenul de Broadstairs, am spus.

— La peronul 3, mi-a răspuns omul, la și douăzeci.

Oscar i-a oferit cel de-al treilea semn de apreciere.

— Robert, a zis el după ce feroviarul s-a retras puțin, ducând o mână spre șapcă în semn de salut față de Oscar și aruncându-mi mie o căutătură disprețuitoare, ai cumva un foc?

Eram derutat. După atacul neașteptat căruia îi căzusem victimă ceva mai devreme, simțeam încă pulsația sângelui în tâmpile și inima bătându-mi tare, dar am băgat o mână în buzunar și am găsit o cutie de chibrituri. Mâinile încă îmi tremurau ușor, dar el nu a dat de înțeles că remarcase asta.

— Vrei să împărțim țigareta? m-a întrebat. Dacă tragem pe rând din ea, avem fiecare câte o jumătate.

— Păstrează-o toată, i-am zis. Am aprins un chibrit și i-am oferit foc, protejând flacăra între palme. Rămăseserăm tot pe peronul gării, în dreptul compartimentului din care tocmai coborâserăm. Oscar stătea cu spatele la tren, dar când s-a auzit fluierul conductorului, iar trenul a pornit, continuându-și drumul spre Folkestone, peste umărul lui am văzut compartimentul de lângă cel în care călătorisem. Într-un colț, la fereastră, am văzut un băiat cu o bonetă și capă. Nu mai era învăluit în fum de țigaretă. Și i-am văzut fața foarte clar. Era John Gray.

Trenul zăngănea în mers. Oscar a tras din țigaretă ținând ochii închiși și având o expresie de satisfacție nemărginită. După ce trenul a ieșit din gară, a deschis ochii și mi-a zâmbit. Nu știam ce trebuie să spun.

— E foarte ciudat, Oscar, am început eu.

— Ce anume?

— Știi pe cine am văzut adineauri?

— Da, mi-a răspuns. E o coincidență, nu crezi?

— Nu știu, dar...

— Vom afla curând. Ea ne-a văzut deja. Vine spre noi.

M-am întors și într-adevăr, aproape alergând, am văzut o femeie tânără și înaltă, cu un palton lung și negru. Pe sub pălărie avea un voal, dar când s-a apropiat am văzut spaima din ochii ei și lacrimi de disperare brăzdându-i obrazii.

— Doamnă Wood, a spus Oscar aruncând țigareta și luând-o de o mână, tocmai veneam să te vizităm, dar se pare că și tu ai pornit să ne cauți.

— Vai, domnule Wilde, a spus ea, l-au ridicat. L-au arestat pe Edward, domnule Wilde. Urmează să-l judece. Îl vor spânzura.

— Și este soțul tău? a întrebat-o Oscar.

— Mi-e soț... a răspuns ea în șoaptă și, leșinând, s-a prăbușit în brațele lui Oscar.

• 20 •

Gara Ashton

Susannah Wood atârna moale în brațele lui Oscar. Aflat la capătul celălalt al peronului, lucrătorul de la căile ferate care mă atacase mai devreme a văzut ce se petrecuse și, pe dată, a venit în goană să-și ofere serviciile, împreună am dus-o pe sărmana femeie în rezerva șefului de gară, o încăpere întunecoasă, cu tavanul scund, de mărimea unui compartiment de tren, plasată în spatele ghișeului de bilete. Acolo, la căldura unui foc de cărbuni nu mai răsărit decât căușul palmelor, am așezat-o pe un fotoliu și am readus-o la viață cu o ceașcă de ceai dulce, întărit cu o picătură de brandy din „rezerva specială” a șefului de gară. Oscar a acceptat și pentru sine o înghițitură. Băutura l-a făcut să lăcrimeze ușor.

— E înviorătoare, nu, domnule? l-a întrebat omul.

— Ar învia și un mort, a spus Oscar.

După ce doamna Wood și-a revenit, Oscar, așezat pe un scaun de lemn în fața ei, a ținut-o de ambele mâini și a zis cu convingere:

— Scumpă doamnă, de acum înainte să nu-mi mai ascunzi nimic.

Eu m-am așezat pe colțul biroului șefului de gară și mi-am scos carnetelul de notițe. Ea s-a uitat îndurerată în ochii lui Oscar și a zis:

— Cum de ți-ai dat seama că Edward O'Donnell mi-e soț?

— Poartă o verighetă de aur roșu pe inelar, i-a răspuns Oscar. Am observat asta când l-am întâlnit prima oară în fața ușii tale, iar el a dat să mă lovească peste față. Oscar a apucat mâna stângă a doamnei Wood și și-a apropiat-o de ochi. Pe inelarul mâinii stângi porți un inel identic din aur roșu, a zis el. L-am văzut prima oară când ți-am înapoiat cealaltă verighetă, cea pe care o purta Billy.

Susannah Wood a închis ochii.

— Edward va fi spânzurat?

— S-ar putea. Nu am de unde să știu. Spune-mi cum a fost arestat.

Șovăitoare, îndemnată de Oscar, ea ne-a povestit ce se întâmplase. În acea dimineață, între cinci și șase, poliția venise la The Castle. A fost trezită de zgomotul făcut de bastoanele cu care polițiștii băteau în ușă. Ea le deschisese, „uimită din cale-afară și pe jumătate adormită”. La început crezuse că era O'Donnell care se întorsese acasă furios după vreo beție, dar apoi și-a adus aminte că îl auzise cu câteva ore înainte venind și intrând pe ușa de la subsol. Când a început să scoată lanțul de siguranță de la ușă, bătăile au încetat.

— S-a lăsat un moment de tăcere neașteptată, a zis ea, iar în acea clipă mi-am dat seama că se va întâmpla ceva groaznic.

A deschis ușa și, imediat, cinci ori șase polițiști, toți în uniformă și înarmați cu bastoane, au năvălit pe lângă ea în

casă. „Am venit după O'Donnell”, a strigat unul dintre ei. „Unde este? Unde e, femeie?”

Polițiștilor nu le-a luat mult până să-și găsească prada. Rămas îmbrăcat din seara precedentă, cu șapca pe cap, cu haină și încălțat, O'Donnell dormea buștean, ca un om răstignit, pe o saltea așternută direct pe podeaua oficiului aflat în apropierea bucătăriei.

— Acolo doarme când se îmbată, a spus doamna Wood. Când doi polițiști l-au ridicat cu forța în picioare, abia de s-a clintit. În timp ce alți doi i-au pus cătușe la mâini, a făcut ochi și a început să blesteme. Treptat, cât polițiștii l-au târât cu chiu, cu vai, pe treptele scării din subsol, el și-a revenit și, printre înjurături și blesteme îngrozitoare, s-a zbatut să se elibereze. E puternic ca un bivol, dar l-au copleșit prin număr. L-au înmuiat cu bastoanele. Mai ales în cap l-au lovit. I-au dat lovitură după lovitură până când, într-un târziu, a căzut la pământ, pierzându-și cunoștința. Apoi l-au azvârlit ca pe un sac într-un furgon.

— Un furgon? a făcut Oscar, foarte surprins. Ești sigură de asta?

— Nu așa se cheamă? a întrebat femeia. Era ca o trăsură mare, fără ferestre și vopsită în negru, trasă de doi cai. Ar fi putut duce și doisprezece oameni. Așa am crezut că se cheamă.

— Cred că l-au adus tocmai de la Londra, a zis Oscar.

— Da. Ofițerul care îi conducea pe polițiști a spus că aduseseră duba aceea special de la Londra. Au spus că-l duc pe Edward în arestul poliției, în Bow Street. A mai zis că îl vor acuza de crimă. Doamna Wood, care rămăsese calmă cât relatase cele întâmplare, a început să suspine. Va fi spânzurat, domnule Wilde. Îl disprețuiesc, dar e tot ce mi-a mai rămas – și-l vor pune în ștreang.

— Acel ofițer care îi conducea pe polițiști, a întrebat Oscar, mi-l poți descrie?

— Nu, nu chiar, a zis ea, inspirând adânc și făcând eforturi pentru a-și recăpăta stăpânirea de sine. Era întuneric și totul s-a sfârșit în câteva momente.

— Era în uniformă?

— Nu, dar se cunoștea că era șef, cu toate că părea cel mai tânăr dintre ei. Era înalt – asta-mi aduc aminte. A, și era foarte palid.

— Nu a spus cum îl cheamă?

— Nu l-am întrebat.

— Era același ofițer care te-a dus să identifici cadavrul sărmanului Billy?

Pe neașteptate, Susannah Wood a scos un țipăt sfredelitor și s-a întors cu spatele la Oscar, lovindu-se peste tâmpile.

— De ce mă torturezi în felul ăsta?

Oscar s-a aplecat spre ea și i-a șoptit pe un ton înflăcărat:

— Crede-mă, scumpă doamnă, că-ți sunt prieten. Nici cu gândul nu ți-aș face vreun rău. A fost necugetat să-ți aduc aminte de ceea ce ai văzut. Iartă-mă.

— N-am văzut nimic! a țipat ea.

— Cum adică? a exclamat Oscar. Poliția nu te-a dus la morgă?

Doamna Wood s-a întors din nou spre el, dar acum fața ei brăzdată de lacrimi era schimonosită de durere.

— Vrei să spui că au găsit trupul lui Billy? Unde? Unde este? Unde mi-e băiatul, ca să-l mai văd o dată. E mort, știi asta. Știi că e mort, a rostit ea printre gemete, dar nu pot să-l mai strâng o dată la piept? Doar a fost copilul meu.

Sărmana femeie se ridicase cu greu în picioare, iar acum își strângea paltonul în jurul trupului. Oscar, deconcertat, s-a sculat de pe scaun și a cuprins-o în brațe pentru a o liniști.

— Nu, nu, a strigat el, m-ai înțeles greșit. N-am vrut să-ți dau speranțe deșarte. Te-am derutat. Și m-am pierdut și eu. Am crezut că ai fost căutată de un ofițer de poliție ca să te întrebe cum arăta fiul tău – să-i dai vreo fotografie pentru a ajuta la identificarea cadavrului în eventualitatea că va fi găsit... În cazul că-i vor găsi cadavrul.

Susannah Wood s-a așezat din nou. Și-a șters lacrimile.

— Așadar, i s-a găsit cadavrul, a spus ea.

— Nu, a zis Oscar, așezându-se și el. M-am exprimat greșit. Te rog din suflet să mă ierți.

Doamna Wood a luat mâna lui Oscar între ale ei și a apropiat-o de obraz.

Șeful de gară a rupt tăcerea ce a urmat, azvârlind câțiva cărbuni pe foc și anunțând că venise vremea să mai facă un ceai până la sosirea trenului de prânz de la Dover Priory.

— Îmi îngădui să mai iau o gură din rezerva specială a șefului de gară? l-a întrebat Oscar, coborându-și mâna de la obrazul doamnei Wood și pipăindu-se în buzunar pentru a găsi o nouă monedă.

După ce omul ne-a umplut ceștile, ne-a lăsat ca să-și îndeplinească îndatoririle. După ce Oscar a mai luat câteva guri de brandy („A fost cumplit de prost, Robert, dar necesar.”), s-a întors din nou spre doamna Wood.

— Trebuie să ne întoarcem la Londra. Am venit să vorbim cu tine și să îi punem câteva întrebări lui O'Donnell, dar se pare că am ajuns prea târziu. Vom reveni la Londra acum și vom încerca să descoperim ce se întâmplă cu soțul tău. Te vom ține la curent. Te rog să ai încredere în noi. Îți suntem prietenii. Cu lacrimi în ochi, Susannah Wood i-a

zâmbit și a dat să-l strângă din nou de mână. Te poți întoarce singură la Broadstairs? a întrebat-o el.

— Da, și-ți mulțumesc. N-o să pățesc nimic. Acum nimic nu mă mai poate atinge.

Oscar s-a ridicat în picioare.

— Pot să te întreb ceva?

— Desigur, domnule Wilde. Doar îmi ești prieten, întreabă-mă orice.

— De ce te-ai căsătorit cu el? De ce l-ai luat de soț pe Edward O'Donnell?

Doamna Wood a tăcut câteva clipe înainte de a răspunde. S-a întors și m-a privit timp de câteva secunde. M-am simțit jenat de faptul că stăteam cu carnetelul și creionul în mână. S-a răsucit și s-a uitat nu la Oscar, ci la foc.

— L-am luat de soț pentru că l-am primit în așternutul meu, a zis ea și a roșit. Semnul din naștere de pe gâtul ei s-a împurpurat. M-am căsătorit cu el fiindcă am considerat că așa trebuia.

— Când s-a întâmplat asta? a întrebat-o Oscar.

— Acum aproape doi ani, la scurt timp după întoarcerea lui din Canada. M-a avut cu forța. M-a considerat a lui. A spus că îi aparțineam de drept. Am încercat să-l lovesc pentru a scăpa. Am urlat. L-am zgâriat pe față. L-am scuipat. Dar cu o mână m-a prins de încheieturi și le-a ținut, fără nici un efort, deasupra capului, iar cu cealaltă mi-a acoperit gura, ca să mă reducă la tăcere. L-am mușcat până l-am umplut de sânge, dar nu m-am putut lupta cu el. Era prea puternic. M-a avut și după ce m-a avut, a revenit mereu, noapte de noapte. La început, m-am opus, m-am zbatut cât am putut, dar apoi... am cedat, am consimțit. Și, deși pare ciudat, de-a lungul vremii am găsit o oarecare plăcere culcându-mă cu el – deși era o brută. A ridicat ochii

spre Oscar. M-am căsătorit cu Edward O'Donnell pentru că era fratele lui William O'Donnell. Mă culcam cu Edward și mă gândeam la William.

— Înțeleg.

— Iar când nu era beat – ceea ce nu se întâmpla foarte des, te asigur – avea ceva în felul de a merge, de a râde, care parcă îl aducea pe William înapoi la viață. În disprețuiam, dar am ajuns să-l și iubesc puțin. Încă-l detest, dar și țin la el, până și acum... Poți înțelege și asta?

— A, sigur, i-a răspuns Oscar. Deseori disprețuim ceea ce iubim cel mai mult. Și ne disprețuim pentru că iubim pe cine nu trebuie, pentru că iubim pe cei nedemni de dragostea noastră. Înțeleg pe deplin.

Ea s-a întors spre mine și, zâmbind, a adăugat de parcă voia să spună ceva ce aș fi putut înțelege și eu:

— M-am căsătorit cu el de dragul lui Billy.

— De dragul lui Billy, am repetat, nesigur dacă auzisem bine.

— Ca să-l apăr.

— O'Donnell era gelos pe Billy? a întrebat Oscar.

— Nebunește. Era gelos pentru dragostea pe care i-o purtam. Billy era totul pentru mine. Nu-mi puteam ascunde sentimentele – dar am socotit că dacă voi accepta să-l iau de soț, ar putea fi mai puțin gelos pe băiat, lăsându-l în pace.

— Și așa s-a întâmplat? am întrebat eu.

— O vreme, da – dar asta nu a ținut mult. Și, domnule Sherard, așa cum îți poate spune și domnul Wilde, Billy era un copil excepțional. Avea frumusețea unui înger și spiritul unui băiat, fiind iute în toate și foarte blând. Era perfecțiunea întruchipată. Știu că vorbesc ca o mamă, dar acesta este adevărul. Billy era perfect – de aceea Edward a

căutat să-l corupă. L-a luat la Londra și l-a vândut unei vieți degradante.

Oscar nu a spus nimic. Și-a golit ceașca în care turnase din brandy-ul șefului de gară, după care și-a luat pălăria și bastonul, pregătindu-se de plecare.

— Billy s-a dus de bună voie la Londra? am întrebat.

— La început, nu. Într-o vară, un bărbat pe nume Bellotti a stat la The Castle și i-a plăcut de Billy. A zis că îi va găsi de lucru la Londra. Edward a spus că Billy trebuia să meargă acolo. Băiatul ezita, dar Edward l-a obligat. Avea doar paisprezece ani. N-a avut de ales, se temea de unchiul lui. Edward O'Donnell e un om violent, domnule Sherard. Billy s-a dus de frică la Londra, știu asta, dar cu timpul, cred că a ajuns să-i placă viața de acolo. S-a împrietenit cu băieți de vârsta lui, cu oameni buni, de treabă, ca domnul Wilde... și cu alții.

După ce-și pusese pălăria și mănușile, Oscar stătea lângă ușa ce dădea din rezervă în ghișeul de bilete.

— Billy a menționat vreodată numele lui Drayton St Leonard?

— Da, a răspuns femeia, de multe ori. A spus că domnul St Leonard îi era ca un tată. Și că o să-l ia în vacanță cu el.

— A spus și unde? a întrebat-o Oscar.

— Nu, dar în străinătate, îmi închipui.

— Și te-ai bucurat când ai auzit asta? am întrebat-o eu.

— Voiam ca Billy să se simtă bine și mi-am dat seama că împreună cu domnul St Leonard așa va fi. Știam că alături de Edward – soțul meu, Dumnezeu să-mi ajute, fratele propriului său tată – nu avea să se simtă niciodată în siguranță. Dacă nu făcea tot ce îi poruncea Edward sau dacă îl supăra, era bătut. Amintindu-și parcă de o asemenea

scenă, femeia a închis ochii. Mi-e atât de rușine, a spus ea în șoaptă.

Am închis carnetul și m-am ridicat.

— Doamnă O'Donnell, am zis, potrivit mărturiei tale, soțul tău este un bărbat predispus la violență, la o gelozie patologică și la o cruzime inimaginabilă... Oare un om atât de violent nu l-ar fi putut ucide pe fiul tău?

— Ba da, domnule Sherard, a zis ea, putea. M-am temut deseori că așa se va sfârși. De aceea am ținut atât de mult ca Billy să plece de acasă. De aceea l-am considerat pe domnul St Leonard salvatorul lui. Edward O'Donnell nu este decât o palidă amintire a fratelui său, William. Și probabil că este capabil de crimă. Dar nu l-ar fi ucis pe Billy, domnule Sherard, de asta sunt sigură.

— Cum de ești atât de convinsă, doamnă O'Donnell? a întrebat-o Oscar.

— Pentru că dumneata, domnule Wilde, mi-ai zis că Billy a fost ucis în după-amiaza de marți 31 august, anul trecut...

— Da, a confirmat Oscar, aceea a fost ziua fatidică.

— Există vreun dubiu în privința datei?

— Absolut niciuna.

— Iar eu nu am nici un dubiu că în acea după-amiază, când sărmanul meu Billy era ucis la Londra, Edward O'Donnell se afla alături de mine în Broadstairs, la The Castle.

— Ești sigură? am întrebat-o.

— Nu am cum să uit acea zi, domnule Sherard. Așa cum a zis și domnul Wilde, a fost o zi fatidică. Atunci mi-am pierdut cei doi copii.

Tocmai mă pregăteam să intervin pentru a spune că nu înțelegeam nimic, însă Oscar a ridicat mâna, cerându-mi să tac.

— Erai însărcinată? a întrebat-o el.

— Da, i-a răspuns femeia, eram doar în câteva săptămâni, dar purtam în pânțe copilul lui Edward, copilul omului pe care îl iubesc și-l urăsc deopotrivă. A ridicat ochii spre Oscar. El nu știa. Nu-i spusese încă. Dacă i-aș fi spus, poate s-ar fi purtat mai cu blândețe... Cine știe? Era beat în acea zi, dar rău de tot. A fost cumplit. Ne-am certat.

— În legătură cu Billy?

— Edward a spus că Billy voia să fugă – să plece din țară cu un alt bărbat, un prieten al domnului Bellotti. I-am zis că mă bucura asta. Speram să plece. Am spus că voiam ca Billy să stea cât mai departe de Edward. El m-a acuzat că-l iubesc pe Billy mai mult decât pe el. I-am spus că acela era adevărul și că țineam la Billy mai mult decât la orice pe lume. El a râs și m-a amenințat că va pune capăt acelei situații. Voia să plece la Londra să-l găsească pe Billy. A zis că-l va găsi și-l va ucide. Iar odată ce Billy ar fi fost mort, eu aș fi fost a lui, doar a lui. Aiura – parcă înnebunise. Am crezut că avea o criză provocată de demență, de băutură și de gelozie. Ne-am încăierat pe scări. M-a îmbrâncit și am căzut. Ceva mai târziu în acea noapte am pierdut copilul pe care-l purtam în pântec. Edward amenințase că-l va ucide pe copilul fratelui său. M-a azvârlit pe scări și și-a ucis propriul copil.

• 21 •

27-28 ianuarie 1890

La întoarcerea din Kent am luat o trăsură de la gară și ne-am dus direct la Scotland Yard. Când am sosit acolo, în timp ce coboram din vehicul în curtea instituției, l-am întâlnit pe colegul lui Aidan Fraser, inspectorul Archy

Gilmour, un scoțian cu chipul rumen și părul roșcat, care l-a recunoscut imediat pe Oscar și l-a salutat entuziasmat.

— Mă bucur să vă întâlnesc în cele din urmă, a spus el cu glas bubuitoare. Am auzit o sumedenie de lucruri despre amândoi – și despre priceperea de a vă strecura nevăzuți.

Mi-a plăcut Archy Gilmour din prima clipă; avea o sinceritate care mi-a adus aminte de Conan Doyle. Oscar s-a arătat ceva mai rezervat. „Bărbații cu părul roșcat și trecuți de patruzeci de ani creează probleme” era una dintre maximele lui preferate.

Vădit intrigat să-l întâlnească pe Oscar la Scotland Yard, inspectorul Gilmour s-a uitat la el de parcă ar fi examinat o operă de artă controversată, apoi ne-a spus că, dacă îl căutam pe Fraser, întârziase câteva minute.

— A plecat acasă acum vreo cinci minute, domnule Wilde. Aidan al nostru, „copilul fenomenal” al poliției, a repurtat încă o victorie. L-a prins pe ucigașul pe care-l căutați dumneavoastră, domnule.

Oscar a bâiguit o banalitate oarecare și i-a cerut vizitiului să ne ducă neîntârziat în Lower Sloane Street numărul 75.

— De ce, Fraser? l-a întrebat Oscar pe inspector imediat ce acesta ne-a deschis ușa. De ce l-ai arestat pe Edward O'Donnell?

— Ca să-l acuz de crimă. El l-a ucis pe Billy Wood. Nu am nici o îndoială.

— A mărturisit?

— Încă nu, dar cred că o va face – când va sosi momentul potrivit. Iar dacă nu, nu are nici o importanță. Avem suficiente dovezi pentru a-l condamna.

— Nu te cred.

Aidan Fraser i-a surâs.

— Ba mă vei crede, Oscar. Bineînțeles că da... Apoi a făcut un pas înapoi și ne-a invitat înăuntru. Veniți să bem un pahar de vin. Să nu uităm că suntem prietenii.

Ne-a condus pe hol, până în salon. Era puțin trecut de ora șase. Fraser avea în ochi o scîlipire vie și dovedea o energie în mișcări pe care nu o remarcasem la prima noastră întîlnire, în urmă cu câteva luni.

— Am aici un vin care v-ar putea ispiti – și știm cu toții, Oscar că poți rezista la orice, mai puțin la ispite!

E un vin de Moselle care îți va plăcea, rece, *comme il faut*²⁴, după cum singur ai spune-o.

— Înseamnă că mă așteptai? l-a întrebat Oscar, agățându-și paltonul în cuierul din hol și urmându-l până în salon.

— Nu, a spus Fraser rîzînd. Îl așteptam pe Conan Doyle – căci și el apreciază acest vin de Moselle!

— Deci Arthur urmează a sosi? a exclamat Oscar, devenind mai maleabil. Mă bucur să aud asta.

— Vai, a spus Fraser, îl așteptam, dar nu va mai veni. Ne-a turnat fiecăruia în pahar din vinul verzui-deschis. Arthur mi-a trimis o telegramă prin care mă anunță că este reținut în Southsea – „treburi presante ale meseriei”: o epidemie de pojar. Ghinionul bolnavilor, dar norocul lui Arthur, al cărui cont în bancă era cam slăbuț. Mare păcat. El și Touie trebuiau să ni se alăture în călătoria pe care o vom face la Paris.

— La Paris? s-a mirat Oscar. Părăsești țara?

— Doar o săptămână. *Un petit séjour*, atîta tot. O întîlnire cu Parisul la început de primăvară.

Oscar a degustat vinul cu atenție.

— Doar un scoțian ar fi în stare să considere o zi ploioasă de la sfîrșit de ianuarie un semn de primăvară, a

spus el.

— Mergem acolo pentru că luni este ziua de naștere a Veronicăi, a adăugat Fraser. Sunt convins că Robert nu a uitat.

Nu uitasem. Aveam o copie în manuscris a unuia dintre poemele preferate ale străbunicului meu, pe care i-o pregătisem drept cadou. Se chema *Am călătorit printre necunoscuți*.

— Ziua de naștere a domnișoarei Sutherland este pe 31 ianuarie? a întrebat Oscar, în timp ce Fraser i-a umplut din nou paharul. Am observat că își plimba privirea prin cameră. Asta e o coincidență curioasă, nu crezi?

— Coincidență? s-a mirat Fraser. Cum asta?

— Faptul că fiecare dintre voi are propriul Sfânt Aidan.

— Scuză-mă, te rog, a spus Fraser, punând sticla de vin în frapieră. Nu înțeleg.

— Ziua ta de naștere este pe 31 august, din câte țin minte – sărbătoarea Sfântului Aidan din Lindisfarne.

— Da, a confirmat Fraser, de aici mi se trage numele.

— Iar ziua de naștere a logodnicei tale este cinci luni mai târziu, pe 31 ianuarie – sărbătoarea Sfântului Aidan din Fems.

— Dumnezeuule, a zis Fraser, într-adevăr o coincidență, dar una fericită.

— Desigur, a confirmat Oscar. Sunt uimit că nu știai asta. La Fettes nu v-au învățat zilele sfinților?

— E o școală scoțiană, a zis Fraser. Nu am acordat prea mult timp sfinților irlandezi.

— Da, amândoi sunt sfinți irlandezi. Bine că știi măcar asta.

Replica a făcut să se lase o tăcere de câteva clipe. Ne-am uitat toți trei la paharele goale.

— Mai vreți vin? a întrebat Fraser scoțând sticla din frapieră.

— Oscar a făcut pentru hagiologie o pasiune care trece de granița firescului, am explicat eu.

— Există și un Sfânt Oscar? a întrebat Fraser.

— Încă nu. Dar poate îndreptăm situația asta. Numai că s-ar putea să-mi ceară ceva vreme. Sunt cam rezervat când se pune problema martiriului.

— Martiriul este esențial?

— Nu neapărat, dar folosește. Ambii Sfinți Aidan au murit liniștiți în paturile lor. Asta zic și eu noroc tipic pentru irlandezi!

Fraser a izbucnit în râs și a golit ultimele picături de vin în paharul lui Oscar.

— Stați să mai aduc o sticlă, iar apoi vreau să vă fac o ofertă amândurora.

Oscar a ridicat o mână în semn de refuz.

— Nu, îți mulțumim, dar nu mai vrem vin. Cel puțin deocamdată. Am venit aici cu o treabă.

— Am înțeles, a spus Fraser pe un ton încă amabil, apoi ne-a luat paharele și le-a pus cu grijă pe marginea mesei. Domnilor, a adăugat făcând semn către scaunele din dreptul șemineului, ce-ar fi să ne așezăm? Sunt numai urechi.

Oscar s-a așezat și a aprins una dintre țigarele cumpărate dimineață din gara Ashford. I-a zâmbit lui Fraser (cu aceeași amabilitate) și a zis:

— Aidan... inspectore Fraser, ascultă-mă: Edward O'Donnell nu se face vinovat de uciderea lui Billy Wood.

Fraser s-a lăsat pe spătarul scaunului și s-a uitat drept în ochii lui.

— Asta va hotărî judecătorul, desigur, nu noi. Dacă este nevinovat, va fi eliberat. Dacă a comis crima, va fi

spânzurat.

— Se face vinovat de multe, a zis Oscar cu îndărătnicie, dar în cazul uciderii lui Billy este nevinovat. Crede-mă. Robert și cu mine am stat de vorbă cu doamna Wood în cursul dimineții. Ea ne-a declarat că era cu O'Donnell la data și la ora comiterii crimei. Este dispusă să depună mărturie sub jurământ.

— Bineînțeles că da. Fraser s-a aplecat ușor spre Oscar, lăsându-și coatele pe genunchi și așezându-și palmele împreunate ca și cum s-ar fi rugat. Dar, în cazul în care nu știți deja așa, vă spun că este căsătorită cu O'Donnell. Oscar, nu este credibilă ca martor. Nu are dreptul de a depune mărturie în favoarea propriului soț. Minte ca să-l apere pe bărbatul iubit.

— Chiar așa?

— Exact! Ascultă, domnule, trebuie să înțelegi asta! a spus Fraser și s-a plesnit cu palma peste genunchi. Minte ca să-l apere pe omul iubit – și pesemne, de asemenea, pentru a se apăra pe sine.

— Ce vrei să insinuezi?

— Că și ea ar putea fi implicată în crimă.

— Cum asta? a strigat Oscar, aruncându-și țigareta în vatra goală și ridicându-se în picioare. Crezi că are vreun amestec în uciderea propriului ei fiu?

— N-ar fi prima mamă care este implicată în uciderea propriului ei copil.

— E de-a dreptul absurd, a exclamat Oscar. Scandalos.

— Scandalos, da, a spus Fraser pe un ton calm, dar nu cred că și absurd... În acea zi, cine era menajeră în Cowley Street 23? Acea a fost complicea ucigașului. Cine era femeia? Doar ai văzut-o, Oscar, cine era?

— Nu am văzut-o, a negat el.

— Ba da, Oscar. Doar ți-a deschis ușa. Așa mi-ai declarat.

— Nu am observat nimic. Nu i-am acordat atenție.

— Nu se poate să nu fi observat ceva la ea! Când tu și Robert ați venit prima oară la mine, mi-ai povestit ce s-a întâmplat când ai ajuns în Cowley Street. Ai spus că nu o poți descrie pe menajeră, cu o singură excepție. Remarcaseși că avea ceva roșu. Mai ții minte?

— Da, a recunoscut Oscar, un șal roșu ori o eșarfă, o batistă sau o broșă...

— Sau un semn din naștere stacojiu, pe gât...

Oscar a rămas tăcut și s-a întors către oglinda aflată deasupra șemineului. Pe pedestal, una lângă alta, erau puse două măști venețiene de carnaval, amintiri dintr-o expediție a Veronicăi în orașul ei favorit. Oscar și-a trecut degetul pe marginea uneia dintre ele, de parcă ar fi vrut să vadă dacă era prăfuită. Fraser s-a ridicat și și-a trecut un braț pe după umărul lui Oscar. Acesta a ridicat privirea. În oglindă, alcătuiau o pereche nepotrivită: ultimul portret pictat de sir Thomas prințului consort și pictura făcută de Rosetti lui Dante, stând alături. Când privirile li s-au întâlnit, Fraser a surâs.

— Oscar, să rămânem prieteni. Să uităm de afacerea asta! Vino cu noi la Paris! Ia-l și pe Robert cu tine. Încă avem biletele lui Arthur. S-a întors apoi spre mine. Tu vii cu noi, Robert, nu? Știu că Veronica se va bucura foarte mult. Îl convingi tu pe Oscar – dacă mai este nevoie de insistențe. S-a răsucit din nou spre Oscar, care încă se uita ținând în oglindă. Mai trebuie să te convingă cineva? Hai, un scoțian îți oferă o frântură de Paris la început de primăvară.

Oscar a surâs. În acel moment, fața lui mi-a amintit de o mască. N-aș fi putut spune la ce se gândea – la O'Donnell, la Susannah Wood și la posibilitatea ca ea să fi fost implicată

în uciderea propriului fiu, la Aidan Fraser și la extraordinara lui propunere de a merge împreună cu el și cu logodnica lui într-o expediție neprogramată la Paris.

— Aidan, spune-mi ceva, a început el pe un ton degajat, chiar dezinteresat. Când ne-am văzut ultima oară, ne-ai zis că aveai de gând să îi ceri doamnei Wood să identifice capul retezat al fiului ei, dar n-ai făcut-o, adevărat? De ce?

— Pentru că m-am gândit mai bine, i-a răspuns el fără să ezite. Pentru că tu și Conan Doyle ați considerat că șocul acela ar putea să o ucidă. Și deoarece am constatat că Bellotti – amicul tău, Bellotti – a acceptat fără să se codească să îl identifice pe băiat.

Oscar l-a măsurat printre gene.

— L-ai interogat pe Bellotti?

— Da, sigur, l-am interogat pe Bellotti. A vorbit fără să se ferească, și mi-a fost de mare ajutor. Am aflat o mulțime de lucruri de la el.

— Și este pregătit să depună mărturie? a întrebat Oscar, încă adresându-se lui Fraser privindu-l doar în oglindă.

— Este pregătit, dar nu ai de ce să te temi. Intimitatea membrilor inocenți ai ciudatului său club va fi respectată. Bellotti speră să-și reia afacerile imediat ce se încheie procesul acesta – iar eu i-am promis că Poliția Metropolitană îi va lăsa în pace pe el și pe clienții săi, atâta vreme cât aceștia vor evita să provoace neplăceri în public ori vreun scandal.

— Așadar, Gerard Bellotti este martorul tău cheie?

— Da, i-a răspuns Fraser, și nu e chiar atât de orb precum pretinde că ar fi. Îmi închipui că și tu ai stat de vorbă cu el.

— Așa este.

— Ți-a dezvăluit cumva identitatea lui Drayton St Leonard?

— Nu, i-a răspuns Oscar.

— Mi-am închipuit eu. Potrivit domnului Bellotti, Drayton St Leonard este *le nom de guerre* al lui Edward O'Donnell.

S-a făcut din nou liniște în încăpere.

— Ei, a spart Oscar tăcerea în cele din urmă, întorcându-se încet de la oglindă și adresându-ni-se direct, cam asta e problema.

A zâmbit. O mască a făcut loc alteia. Nu mi-am dat seama ce gândea în acele momente despre dezvăluirile lui Fraser, însă dispoziția lui a părut că se luminează.

— Parisul primăvara, spuneai? a făcut el, frecându-și mâinile. De ce nu? Îți mulțumim pentru invitație, Aidan. Dacă Robert este liber în următoarele câteva zile, mă voi elibera și eu. Brusc, a lăsat impresia că este, inexplicabil, entuziasmat. Plănuiești să ne răpești cu trenul de noapte, Aidan? Ori mai avem vreme pentru o sticlă de Moselle înainte de plecare?

Nu am luat trenul de noapte. În schimb, am zăbovit în Lower Sloane Street numărul 75 și ne-am delectat cu încă două sticle de vin bun de Moselle, după care am plecat la restaurantul Kettner pentru un supeu ușor – cotlete de miel, cartofi prăjiți și spanac: „*En branches, nu à la creme*”²⁵, i-a cerut Oscar chelnerului. „Țin o dietă foarte severă – plec la Paris primăvara!”

Ne-am dus la culcare abia spre miezul nopții. Eu am plecat pe jos de la restaurant. Oscar a luat o trăsură.

— N-ai nici o teamă, Robert, a zis el când s-a urcat în vehicul, în seara asta nu mai fac nici un ocol. Mă duc direct acasă ca să-i explic etern răbdătoarei mele soții că voi pleca

la Paris o săptămână fără ea, iar apoi mă culc imediat. *À demain, mon cher*. Trenul nostru pleacă la opt și patruzeci și cinci. Să nu întârzii.

N-am întârziat. Nici el. Și nici domnișoara Sutherland, care a sosit la gara Victoria la opt și jumătate, arătând – cel puțin pentru mine – ca o prințesă de basm: o combinație între Cenușăreasa lui Charles Perrault și Crăiasa Zăpezii a lui Andersen. Era îmbrăcată cu un palton din catifea neagră care-i ajungea până la glezne, cu manșete și gulere din hermină albă. Avea mâinile ascunse într-un manșon din blană gri-argintie, iar părul ei roșcat și splendid era strâns într-un coc, fiind acoperit cu o bonetă din blană asortată. Înaltă și zveltă, stătea mândră, însă în ochii ei verzi se vedea o expresie jucăușă, o idee de amuzament, ori de ștrengărie. Cât am așteptat în locul stabilit pentru întâlnire, lângă ceasul gării, iar ea s-a apropiat de noi, în fruntea unei mici armate de hamali care îi cărau bagajele, degajând un aer autoritar. Toți cei ce se foiau prin acea zonă a gării s-au dat instinctiv la o parte ca să-i facă loc. Însă când a ajuns lângă noi, salutându-ne pe fiecare cu un zâmbet și un sărut (și, pentru mine, un al doilea!), purtarea ei s-a dovedit dezarmant de firească, absolut naturală.

— Unde e Aidan? a întrebat ea. Trebuia să ne conducă, iar el, nicăieri!

— Am crezut că l-am văzut pe undeva când am sosit, a spus Oscar, dar probabil că m-am înșelat.

Ne-am uitat spre căile de acces în gară. Grupuri de oameni se deplasau înapoi și încolo. Dinspre peroane, aburul se vâlătucea înspre noi. Se auzeau fluierături, care de care mai insistente. Oscar a aruncat o privire spre ceas.

— Ar trebui să urcăm în tren, a anunțat el, altfel îl pierdem. Aveți biletele?

— Eu, da, a spus Veronica, scoțându-l pe al ei din manșon. Voi le aveți pe ale voastre?

— Și noi, a spus Oscar. Aidan a fost atât de amabil să ni le dea seara trecută; vom călători pe numele domnului și doamnei Arthur Conan Doyle...

Veronica a râs.

— Da, veți avea ce declara când treceți prin vamă!

În timp ce am urmat-o pe ea și suita de hamali de-a lungul peronului, mi-am dat seama cât de îndrăgostit eram de ea. Nu era vorba despre una dintre închipuirile mele trecătoare. Veronica era femeia care mă subjugase total. După ce am găsit compartimentul nostru (iar Oscar i-a plătit și fermecat pe hamali, după care i-a trimis la treburile lor), ea s-a așezat pe fotoliul de la fereastră, punându-și manșonul și boneta pe cel de lângă ea.

— Robert, trebuie să stai vizavi de mine, a spus ea, ca să-ți pot privi ochii și, prin ei, să dezleg secretele sufletului tău.

— Crezi că există ceva ce putem numi suflet? a întrebat-o Oscar în timp ce își scotea pălăria, paltonul și mănușile și le puneă cu grijă pe polița aflată deasupra fotoliilor. Credeam că voi, chirurgii, sunteți legați de treburi materiale.

— Și noi avem inimă și minte, Oscar. Cine ar putea să ne spună dacă avem suflet? Dacă mi s-ar îngădui să ajung chirurg, poate că aș fi prima care ar încerca să-i descopere ascunzișul.

— Întocmai, i-a răspuns Oscar, gândindu-se parcă la altceva.

Acum se afla la fereastra compartimentului, privind cercetător peronul și încercând să-l descopere pe Aidan.

— Nu mă lua în râs, Oscar, a continuat ea. Prietenul nostru comun, John Millais, are convingerea că sufletul nu este doar tangibil, ci se află plasat undeva în interiorul mușchilor și membranelor ochiului. El susține că atunci când pictează un portret, se declară satisfăcut doar când reușește să surprindă „sufletul din spatele ochiului.”

Brusc, s-a auzit o adevărată explozie de fluierături, urmată de fâsâitul aburului eliberat și de zgomotul roților, în clipa când trenul s-a pus în mișcare.

— S-ar părea că, până la urmă, Aidan nu ne va însoți.

— Ba da! a strigat Oscar, deschizând cu o mișcare bruscă ușa compartimentului.

L-am văzut cu toții pe Aidan Fraser – cu ochii mari, palid și transpirat – alergând de parcă i-ar fi fost viața în joc. Își ținea în brațe valiza. A azvârlit-o în compartiment, iar apoi, pe măsură ce trenul căpăta viteză, cu un efort supraomenesc, s-a aruncat înăuntru și a căzut cu fața în jos pe podea. A rămas cu ochii închiși și cu gura deschisă, gâfâind la picioarele logodnicei lui.

— O priveliște nu tocmai atrăgătoare, a spus Veronica printre hohote de râs.

— Da, dar una de credință extremă, a replicat Oscar, închizând ușa compartimentului și așezându-se pe fotoliul din colțul aflat în diagonală față de ea. Oare sir Edwin Landseer²⁶ nu a pictat o pânză cu un câine labrador la picioarele stăpânului său, care seamănă cu această imagine? Auzind vorbele lui, Veronica a bătut din palme de încântare. Desigur, a adăugat Oscar, Landseer socotea că sufletul sălășluiește în pernuțele labelor din față!

Încă străduindu-se să-și recapete suflul, Fraser a deschis ochii și s-a chinuit să se ridice.

— Puteți să râdeți de mine cât doriți, a spus el cu glas hârâit, în timp ce eu îl ajutam să-și pună valiza mare pe

polița pentru bagaje. Am dormit mai mult decât se cuvenea. Am pus totul pe seama vinului de Moselle. Vă rog să acceptați scuzele mele cele mai umile.

A rămas un moment în fața noastră, scuturându-și paltonul de praf și dând din cap, de parcă și-ar fi adus singur critici pentru neghiobie. Avea fața plină de broboane de sudoare. Și-a șters-o cu batista, iar apoi și-a dat părul negru ca tăciunele peste cap și s-a lăsat moale și epuizat pe fotoliul din fața lui Oscar.

— Îmi pare rău, a murmurat el cu glas răgușit, iertați-mă.

— Să lăsăm lamentările, a propus Oscar, zâmbind și bătându-l amical pe genunchi. Nu există nici un motiv pentru asta. Ai ajuns. Ești întreg. Ne bucurăm. Totul e bine când se termină cu bine.

În acea zi, totul i-a mers într-adevăr bine lui Oscar. S-a amuzat din plin și a fost o persoană amuzantă. De la Londra până la Dover, de la Dover până la Calais, de la Calais până la Paris, și chiar până în momentul sosirii noastre la hotelul abia inaugurat, Charing Cross, s-a dovedit animatorul grupului. Vreme de nouă ceasuri – practic, fără o clipă de odihnă – ne-a binedispus. N-aș putea spune cu certitudine dacă am avut parte de un compartiment lipsit de confort, ori dacă atunci când am traversat Canalul Mânecii marea era agitată (așa cum se și cuvenea!). Îmi amintesc doar că, așa cum mi-am notat în jurnalul meu, Oscar a dovedit o spontaneitate și o vioiciune ieșite din comun pe întreaga durată a zilei. Lucrul cel mai remarcabil privind purtarea lui (și aș putea afirma că a dat un adevărat recital) a fost modul în care, vreme de atâtea ore, fără să facă practic nici un efort, ne-a reținut atenția.

Secretul lui – un truc, pesemne – era, după cum cred eu, capacitatea de a-și schimba tonul și conținutul a ceea ce

avea de spus. La un anumit moment discuta despre posibilul loc al sufletului cu Veronica; în următorul, ne descria cu amănunte medicale uimitor de precise operația pe care tatăl său o realizase pentru a salva vederea regelui Suediei. Apoi, pe neașteptate, ne-a făcut să izbucnim în lacrimi de atâta răs povestindu-ne una dintre escapadele fratelui său, Willie, după un chef monstru. După o clipă, ne-a făcut să plângem cu adevărat (dar având și el lacrimi în ochi), relatându-ne o poveste patetică și ciudată despre o sirenă care trăia în portul Dover și care se îndrăgostise în mod tragic de fiul șefului portului.

În afara unei referiri trecătoare la Bellotti și la „membrii mai alunecoși ai clubului său” („Unele dintre obiceiurile lor nu încalcă legea, cumva”? l-a întrebat Veronica; „Ne aflăm la mijlocul Canalului Mânecii, scumpă doamnă”, i-a răspuns Oscar, „astfel că nu-ți pot răspunde; în Anglia, aproape sigur purtarea lor e ilegală; dar în Franța, potrivit Codului lui Napoleon, ei nu încalcă nicidecum legea; ce diferență instituie o distanță de numai treizeci și cinci de kilometri!”), pe întreaga durată a călătoriei, cazul Billy Wood nu a fost evocat nici măcar o dată.

La propunerea Veronicăi, Oscar a vorbit mult despre Paris, pe care și eu și el îl cunoșteam bine, dar pe care ea și Aidan Fraser nu-l știau aproape deloc. Fraser ne îndemna ca, în cursul vizitei, să mergem să vedem noua senzație a orașului: turnul recent definitivat de către domnul Eiffel.

— Scutește-ne de turnul domnului Eiffel! a exclamat Oscar.

— Dar este extraordinar, a susținut cu îndărătnicie Fraser. Se înalță la aproape trei sute de metri deasupra solului!

— Și tot nu ajunge la cer! Întoarceți spatele turnului Eiffel și veți avea în fața voastră întregul Paris. Uitați-vă la el – și tot Parisul dispare.

— Turnul este totuși un fenomen, Oscar, am insistat eu. Nu poți nega asta.

— Nu neg, a spus el, și nici tu nu poți fi negat. Du-te la turnul tău. Bucură-te de el! Vi-l las în totalitate. În vreme ce voi îi veți escalada treptele, eu mă voi duce să rătăcesc pe pantele muntelui Parnas...

— Dar ce vrei să insinuezi cu asta, Oscar? l-a întrebat Veronica, ridicând ușor din sprâncene. Ți-ai pus în gând vreo aventură pe acolo?

— Nu, a răspuns el fără a șovăi nici o clipă, departe de mine așa ceva. Pur și simplu, în vreme ce voi veți explora monstruozitatea domnului Eiffel, vreau să umblu prin Montparnasse și să mă plimb prin cimitirul de acolo. Trebuie neapărat să zăbovesc la un anumit mormânt. Vreau să îi aduc omagiu unei vechi prietene. În ultima vreme m-am gândit deseori la ea – și am destule vești pe care trebuie să i le împărtășesc. Măcar o dată cuvintele lui Mercur vor suna dulce după acelea ale lui Apolo.

• 22 •

Parisul primăvara

În noaptea aceea, Oscar a vorbit mult despre Marie Aguétant.

Am ajuns la hotelul nostru – Charing Cross, din *huitième*, în rue Pasquier – imediat după ora șapte. Era teribil de modern, minunat de șic. Pereții erau placați cu marmură, scările, acoperite de mochetă stacojii și, în sălile publice, erau candelabre electrice frumos ornamentate,

atârânăd din mijlocul tavanelor. Oscar nu s-a lăsat defel impresionat. A rămas în hol, scuturându-și picăturile de ploaie de pe umeri și adulmecând aerul cu un aer bănuitor.

— Aidan, a fost inaugurat recent, adevărat?

— E nou-nouț, Oscar.

— Sclipește prea tare – ca o monedă abia ieșită din presă. Întotdeauna m-am ferit de lucrurile care lucesc prea mult.

— Vrei să căutăm alt hotel? l-a întrebat Veronica. Ne lăsăm conduși de tine și de Robert.

— Nu. Și așa am mers foarte mult și sunt convins că serviciile de aici se vor dovedi excelente. Apoi i-a zâmbit unui băiat de serviciu care se foia în jurul nostru. Nu-mi luați în seamă prejudecățile ridicole. Fac parte dintre acei oameni care se apropie de cineva doar pentru că-i vede manșetele zdrențuite. Pare lipsit de orice rațiune, știu asta. Să ne găsim camerele și să ne schimbăm pentru cină. Unde mâncăm?

— M-am gândit să cinăm aici, a zis Fraser. Se spune că restaurantul hotelului este de primă mână.

— Aici trebuie să spun că eu separ plăcerile, a zis Oscar. Există o regulă de viață care sugerează că nu trebuie să iei cina la hotelul la care locuiești. Când iau masa la Savoy, dorm la Langham. Când dorm la Savoy, mănânc la Criterion. Între băutura digestivă și pernă, orice gentleman ar trebui să arunce o privire la stele. Îmi îngăduiți să vă propun o masă la Grand Café? *Soles soufflées À la mousse d'homard*²⁷ este cel mai bun din Paris, iar Rigo și orchestra lui de țigani aleg întotdeauna muzica potrivită perfect cu dispoziția ta.

Serviciile de la Charing Cross s-au dovedit cu adevărat excelente. Fiecare cameră avea anexată câte o baie (ceea ce constituia o mare noutate pe vremea aceea) și, doar răsucind un robinet sub forma unui delfin, beneficiai de apă

de culoare ușor maronie, dar foarte fierbinte. Mâncarea de la Grand Café – unde am ajuns aproape două ore mai târziu, deoarece nici Oscar, nici domnișoara Sutherland nu s-au grăbit să-și schimbe hainele – a fost excepțională. Am avut totuși păreri împărțite privindu-i pe Rigo și orchestra lui de țigani. Când am sosit la restaurant, cântau, în mod bizar, o selecție din *Faust* de Gounod. În timp ce eram conduși la masa noastră, au început ceva ce suna ca un marș funebru unguresc. Când ne ocupam locurile, l-am întrebat pe Oscar:

– În ce dispoziție ești acum?

El a ciulit urechea și a ascultat cu atenție muzica.

– Melancolică, s-ar părea. Nici nu-mi dădusem seama de asta. Dar Rigo nu greșește niciodată. Are puteri magice.

Am comandat – sau mai bine zis i-am permis lui Oscar să comande în numele nostru: *soupe au cresson et truffes fraîches sous la cendre*²⁸, urmate de *soles soufflées cu carré d'agneau*²⁹ („să nu ne grăbim, deoarece trebuie să onorăm și aceste *tartes et crêpes*³⁰”). Când s-a servit primul dintre cele câteva vinuri alese (un Dom Perignon din 1886, drept aperitiv – „Am gusturi simple; mă mulțumesc doar cu ce e mai bun”), Oscar a adoptat dispoziția sugerată de orchestra lui Rigo. Ne-a vorbit despre moarte. Și în special despre moartea copiilor. A vorbit despre Billy Wood și despre drăgălășenia lui firească și dorința de a fi agreabil. Contemplându-și cupa de șampanie, a zis:

– Cred că dorința lui Billy de a face altora pe plac l-a distrus. Așa li se întâmplă multora.

Apoi ne-a invitat să ridicăm paharele și să bem în amintirea băiatului.

Ne-a vorbit și despre sora lui mai mică, Isola, „smulsă dintre noi când avea doar zece ani – cât de mult am iubit-o!” Știam cât ținuse la ea; avea o buclă din părul ei, pe care o păstra într-un plic în buzunar.

— Parcă o văd, a spus el, dansând prin casă ca o rază aurie de soare. Era totul pentru mine... Raiul e un loc foarte fericit, dacă Isola și Billy se află acolo.

Pe măsură ce muzica de atmosferă s-a mai înveselit (marșul funebru făcând loc unei serenade țigănești), Veronica l-a întrebat cine era prietena al cărei mormânt își propusese să-l viziteze la cimitirul Montparnasse.

— O chema Marie Aguétant, a zis el punându-și șervetul. Robert a cunoscut-o – deși probabil că nu la fel de bine ca mine.

Mi-a surâs cu subînțeles. I-am răspuns la fel, dar cu o oarecare stângăcie. Pe sub tăblia mesei, Veronica, așezată în dreapta mea, m-a prins strâns de mână.

— Robert, îți place supa? m-a întrebat apoi Oscar.

— O las să se mai răcească puțin, am spus eu, apăsându-mi degetele în palma Veronicăi.

— Foarte înțelept, mi-a răspuns, iar surâsul lui s-a transformat într-un zâmbet ironic.

Fraser – logodnicul Veronicăi, Dumnezeu a fost de partea noastră! – părea să nu fi observat ce se petrecea pe sub masă, chiar sub nasul lui. În acea seară, se concentrase cu precădere asupra lui Oscar, așa cum de altfel procedase în cursul întregii zile.

— Marie Aguétant, a repetat el. Mi-e cunoscut numele.

— Este foarte cunoscut, a confirmat Oscar.

— Nu a fost cumva ucisă de peștele ei? Era un spaniol, parcă așa țin minte. Polo? Sau Pablo? Ceva de genul acesta.

— Da, a spus Oscar, ștergându-și buzele. Adevărat, poliția l-a arestat pe spaniol. A fost judecat. L-au găsit vinovat. A fost trimis la ghilotină. Dar, desigur, era nevinovat.

— Hai, Oscar, fii serios! a protestat Fraser. Țin minte cazul. Am citit despre el. Indiferent cum îl chema, era un individ rău.

— Neîndoielnic, un om foarte rău. L-am cunoscut. Era cu adevărat respingător. Dar nu a ucis-o el pe Marie Aguétant.

Fraser se întorsese direct spre Oscar. Își lăsase și supa deoparte, dar din alte motive, nu pentru că ar fi fost fierbinte.

— De unde știi că era nevinovat, Oscar? Cum de poți fi atât de sigur?

— Pentru că l-am întâlnit pe ucigașul ei, așa cum l-am întâlnit și pe cel al lui Billy Wood.

Pe sub masă, Veronica a dat drumul mâinii mele.

— Vai, Oscar, a exclamat ea, aplecându-se cu un gest implorator spre el, să nu mai vorbim despre așa ceva în seara asta. Ne aflăm la Paris, iar masa este în cinstea zilei mele de naștere...

— Ai dreptate, scumpă doamnă, a zis Oscar și, în timp ce a rostit aceste vorbe – poate doar mi-am imaginat totul, deși nu cred; așa mi-am notat în jurnal la vremea respectivă – a aruncat o privire spre șeful de orchestră și, în clipa când privirile lor s-au întâlnit, muzicanții au început să cânte prima mazurcă a serii. Oscar a întins brațul peste masă, a luat mâna Veronicăi și a sărutat-o.

— Ai mâna foarte caldă, draga mea, a murmurat el.

— Bine, Oscar, a continuat Fraser, folosindu-se acum de lingura de supă pentru a sublinia ceea ce spunea, dar dacă tu crezi că știi adevărata identitate a persoanei care a ucis-o pe Marie Aguétant, s-ar cuveni să informezi poliția.

— Nu, a spus Oscar, scuturând din cap, Marie nu ar fi vrut asta.

— Dar e moartă. De unde știi ce ar fi vrut ea?

— Pentru că mi-a spus chiar ea, înainte de a muri, a replicat Oscar, cu simplitate. Am cunoscut-o bine. Și am iubit-o. Ne înțelegeam unul pe celălalt. Era una dintre puținele ființe umane care m-au înțeles. Și i-am rămas recunoscător pentru asta.

— Cu toate acestea, a spus Veronica încet, ținându-și palmele împreunate sub bărbie, ea a fost ceea ce Robert ar numi cu sfiiciune „o fiică a plăcerilor”. Era o doamnă a nopții, adevărat?

— O prostituată, a ținut Fraser să precizeze.

— Curtezană, l-am corectat eu.

Oscar a rămas netulburat.

— Într-adevăr, era toate acestea – și multe altele pe deasupra. Totuși am iubit-o, nu în virtutea chemării ei, sau a amicilor pe care îi avea, ci datorită personalității ei, care era unică. Personalitatea este ceva misterios. Omul nu poate fi apreciat doar după ceea ce face. Poate respecta cu strictețe legea și să fie totuși jalnic. Poate încălca legea și să fie totuși admirabil. Poate fi rău, dar fără a comite vreodată ceva rău. Poate comite păcate împotriva societății și totuși să-și atingă, prin acele păcate, propria perfecțiune...

Supa ne fusese luată din față. Ni se serveau trufe.

— Și pentru că tot am vorbit despre perfecțiune... a început Oscar, privind împăcat cu sine farfuria din față lui. Muzica se opri; orchestra făcea câte o pauză între reprize. Oscar s-a uitat la fiecare dintre noi. Toți i-am zâmbit. Sper să găsim Grand Café pe gustul nostru, a zis el. În unele restaurante pariziene se constată o anumită lipsă de sociabilitate în privința servirii. Aici, chelnerii se străduiesc să fie cât se poate de amabili.

În timp ce a rostit acestea, aruncându-i un zâmbet chelarului și aprobând astfel alegerea vinului de Burgundia,

în cealaltă parte a sălii, în apropierea ușilor ce dădeau spre bucătărie, doi chelneri s-au ciocnit și s-a auzit un zgomot puternic – amintind de izbirea a două talgere ale unei fanfare – și două tăvi încărcate cu vârf cu veselă și tacâmuri au ajuns la podea. În sală s-a făcut liniște, apoi s-au auzit râsete la câteva mese, urmate de un ropot general de aplauze.

— Ați înțeles ce voiam să spun? reluă Oscar. Fac asta ca să-i binedispună pe clienții englezi. Știu că gluma pentru un englez înseamnă o cană de apă lăsată în echilibru pe canatul întredeschis al unei uși.

Am pufnit în râs; am atacat trufele; am golit paharele cu vin de Burgundia. Pe sub masă, Veronica își pusese mâna pe coapsa mea.

— A fost minunat, Oscar, a spus ea, zâmbind spre gazda noastră. Îți mulțumesc.

— Nu mie trebuie să-mi adresezi mulțumiri, a zis el, ci logodnicului tău. Parisul primăvara a fost ideea lui. Mulțumește-i lui Fraser. Și Franței. Englezii au remarcabilul dar de a transforma vinul în apă. Aici, lucrurile stau cu totul altfel.

— Desigur, a întărit Fraser, dezvelindu-și dinții albi și regulați și ridicând paharul spre cei din sală. Aici lucrurile arată cu totul altfel decât la cantina ofițerilor de la Scotland Yard, neîndoielnic.

Oscar a zâmbit și a urmat direcția ochilor lui Aidan Fraser, care și-a plimbat privirea prin sală, oprindu-se asupra lui Rigo. Dirijorul cânta la vioară *con brio*, aplecându-se și ridicându-se în ritmul muzicii și privind direct spre noi. Acum eram tratați cu o selecție de polci vioaie, între care se strecurau și cântece țigănești de dragoste.

— Ascultați muzica, ne-a îndemnat Oscar, care e când tristă, când rapsodică. Rigo ne citește în suflete, nu credeți?

Mai târziu în acea noapte, când eu și Oscar stăteam întinși fiecare în patul nostru („Poți ocupa patul care e mai aproape de baie, Robert; de acest privilegiu ar fi beneficiat doamna Doyle”) și, în întunericul profund, iluminat doar de sclipirea roșiatică a țigaretei de după masă aprinse de prietenul meu, cu glasuri scăzute, ca niște școlari care spun povești în dormitor după stingere, am trecut în revistă plăcerile serii. L-am întrebat dacă acceptă să-i dezvălui unul dintre secretele mele.

— Chiar te rog, a șoptit el pe un ton liniștitor. Doar ne aflăm la Paris. La Londra, toată lumea are ceva de ascuns. La Paris se dezvăluie totul. Asta este regula.

— M-am îndrăgostit de domnișoara Sutherland.

— Și...? a întrebat el încet, întorcându-se către mine.

— Și? am repetat eu. Și nimic. Asta este secretul.

Discret, Oscar a început să chicotească. Treptat, chicotitul lui s-a transformat într-un râs sănătos, apoi în hohote dezlănțuite.

— Robert, Robert! a strigat el cuprins de un acces de tuse, hârâind printre hohotele de râs și străduindu-se să se ridice în capul oaselor pentru a-și recăpăta suflul. Nu se poate ca acesta să-ți fie secretul! Toată lumea știe că o iubești pe domnișoara Sutherland! În seara asta ai ignorat mâncarea cea mai fină din Paris pentru că mâinile tale erau împletite cu ale ei pe sub fața de masă, când ele ar fi trebuit ținute pe tăblie, ca să mânuiască tacâmurile, așa cum se cuvenea. Faptul că o iubești pe domnișoara Sutherland nu e un secret!

M-am simțit ridicol. Fața îmi luase foc de jenă.

— E atât de evident?

— N-ai fi sărit mai mult în ochi nici dacă ai fi închiriat un balon de la domnul Montgolfier și ai fi aruncat din înaltul cerului bilețele deasupra Parisului ca să-ți anunți iubirea.

— Și atunci, crezi că se va căsători cu mine?

— Robert, ești absurd! Nici măcar nu ai divorțat, iar ea este logodită cu Fraser. Să privim lucrurile cu seriozitate: în cazul tău, nu se vor face strigări de căsătorie.

— Dar dacă aș fi liber, s-ar mărita cu mine? Sau dacă ar fi ea liberă?

— Of, a făcut el, lăsându-și din nou capul pe pernă, asta e altă chestiune, Robert. Acum pătrunzi în secretul domnișoarei Sutherland, nu într-al tău.

— Dar care sunt adevăratele ei sentimente față de Fraser?

— Asta e o întrebare interesantă.

— Și care-s sentimentele lui față de ea? De ce-i îngăduie atâta libertate... chiar prea multă?

— Chiar așa, de ce?

Apoi s-a lăsat tăcerea. Oscar a încetat cu ironiile. A lăsat mukul de țigară să cadă în paharul cu apă de pe noptiera lui. S-a auzit un sfârâit slab, iar bezna a redevenit deplină în cameră.

— Crezi că nu mă iubește? am întrebat în șoaptă.

— Ține la tine, de asta sunt sigur, mi-a răspuns el cu amabilitate.

— Dar mă iubește? Îmi îngăduie să fiu îndrăgostit de ea.

— Da, a zis Oscar calm, a cedat acestei ispite.

— Dar de ce... dacă nu mă iubește?

— Robert, după cum spune poetul în *Sfinxul fără secrete*, „Femeile sunt făcute pentru a fi iubite, nu înțelese.”

— Ce poet a scris asta?

— Oscar Wilde, mi-a răspuns el, unul dintre poeții noștri preferați. Cred că trebuie să le lăsăm pe ele să aibă ultimul cuvânt, ce zici? Noapte bună, Robert.

— Noapte bună.

Oscar a dormit neîntors. Eu, nu. La câteva minute după ce ne-am urat noapte bună, sunetul macabru al sforăitului scos de prietenul meu – ca un hârâit de moarte ce nu se mai termina – a cotropit aerul nopții. Mi-am îngropat capul sub pernă, ca să nu-l mai aud, am încercat să-mi umplu mintea cu fantezii senzuale. Nimic n-a dat rezultate. Când speram să o văd pe Veronica lipindu-și buzele moi de ale mele, fețe uriașe – urâte și pline de cruzime – apăreau nechemate din beznă și porneau spre mine, amintind de felinarele aprinse ale unei locomotive ce se apropie în viteză. Voiam să am fața zâmbitoare a Veronicăi pe pernă lângă mine și, în schimb, aveam ochii semiorbi ai lui Bellotti, rânjetul răuvoitor al lui O'Donnell, gura plină de dinți mici și albi a lui Fraser. În cele din urmă, după câteva ore de chin, am căzut într-un somn binemeritat. Îmi aduc aminte doar un vis avut în acea noapte. Nu mi-au apărut nici Veronica, nici Kaitlyn, nici Marthe – și nici măcar Constance care, curios lucru, îmi popula deseori visele. L-am visat pe Conan Doyle, care examina capul lui Billy Wood la lumina lămpii cu gaz din Tite Street.

A doua zi dimineață, când m-am trezit, Oscar se sculase de mult: se îmbăiase, se bărbierise și se îmbrăcase în vreme ce eu dormeam. M-au trezit mirosul parfumului său preferat (Canterbury Wood Violet) și vederea feței lui mari și lungi aplecate deasupra mea.

— Sus, prietene, mi-a strigat el. Ai pierdut deja zorile. Curând vei pierde și micul dejun.

— Ești foarte proaspăt în dimineața asta, am mormăit, trăgându-mi plapuma peste față.

Oscar dăduse draperiile în lături și ridicase storurile. Camera era inundată de o lumină puternică și orbitoare.

— Este ajunul sărbătorii Sfintei Bathild, m-a anunțat el. Trebuie să îi aducem cinstirea cuvenită.

— Cine Dumnezeu este Sfânta Bathild?

— În rai, este considerată una dintre preferatele Atotputernicului. A fost o englezoaică devenită regină a Franței, acum o mie de ani. Când era copilă, a fost răpită de pirați și vândută ca sclavă. Apoi, în tinerețe, a atras privirile regelui Clovis al II-lea.

— Iar el cine era?

— Un Robert Sherard al francilor de la apus, a strigat el și, cu un gest larg, a tras plapuma de pe mine. Regele Clovis nu rezista când vedea niște glezne fine. Sfânta Bathild este patroana gleznelor frumoase. Trebuie să te scoli și să aprinzi o lumânare pe altarul ei. A murit la Paris – așa cum li se întâmplă celor mai buni oameni.

M-am rostogolit pe pat și mi-am coborât tălpile pe podeaua rece ca gheața.

— E prea devreme pentru asemenea glume, Oscar. Unde-mi sunt papucii?

— I-ai întrebat pe Sfântul Anton și pe Sfânta Ana?

Am gemut.

— Tu, și binecuvântații tăi sfinți...

Acum stătea lângă fereastră, aranjându-și cravata în oglinda fixată pe una dintre ușile garderobului mare din lemn de nuc. S-a uitat în jos, la imaginea mea reflectată în oglindă.

— Este vorba doar de zilele sfinților, Robert, a zis el cu un surâs.

— Ce înseamnă asta? am întrebat derutat. (Vinurile de la Le Grand Café începuseră să-și facă efectul.)

— Acest caz al nostru, a zis el, întorcându-se către mine. Are legătură cu zilele sfinților... și cu ispitele. A deschis garderobul și a ales o cămașă, o haină și o pereche de pantaloni pentru mine, apoi le-a aruncat la picioarele patului. Am avut parte de o noapte profitabilă în ceea ce privește moartea lui Billy Wood, a spus el gânditor. Lucrurile rămase încă neclare mi s-au revelat brusc. Lucruri pe care nici măcar nu le visasem mi s-au revelat treptat. Îmbracă-te, *mon ami. Le tout Paris nous attend*³¹.

Nu trecuse mult de ora nouă când l-am găsit pe Aidan Fraser în sala pentru mic dejun a hotelului, care avea pereții îmbrăcați în oglinzi. Stătea singur la o masă pentru patru persoane.

— Veronica a luat deja dejunul, ne-a anunțat el. Acum face o plimbare. Se va întoarce curând.

— Pari tulburat, prietene, a spus Oscar, după ce ne-am așezat la masă.

— Într-adevăr, a zis Fraser. Am primit o telegramă de la Londra.

— De la Scotland Yard?

— Da, a confirmat el, scoțând un plic și arătându-ni-l, de la Gilmour.

— Vești proaste?

— Mai mult decât atât. L-am pierdut pe martorul nostru cheie.

— Bellotti? a întrebat Oscar.

— Exact. Bellotti. A murit.

— Mort?! a exclamat Oscar. Ai spus mort?

— Întocmai!

— Nu cred, a zis Oscar. Și-a dus mâna la gură și a închis ochii. Cum a fost posibil? a murmurat el, vorbind de parcă

ar fi fost năucit. A deschis apoi ochii. Mort? Vrei să spui, ucis?

— Nu, nu ucis, a răspuns inspectorul, desfăcând telegrama. Un accident, s-ar părea – ori o sinucidere. Călcăt de tren.

— Gilmour spune ceva despre pitic?

— Pitic? a repetat Fraser, fără să înțeleagă. A rămas cu privirea ținută la telegramă. Nu se vorbește despre nici un pitic.

— Mda, a făcut Oscar cu un hohot amar de râs, recăpătându-și stăpânirea de sine și turnându-și o ceașcă de ciocolată fierbinte, aici se încheie vizita noastră de primăvară la Paris. Trebuie să ne întoarcem neîntârziat la Londra.

• 23 •

29 ianuarie 1890

— Aidan, trebuie să ne întoarcem la Londra? Chiar *trebuie*?

Veronica Sutherland se întorsese din plimbarea ei matinală având culoare în obraji și foc în ochi – și purtând o bonetă cu pană extraordinar de frumoasă. Ne găsisse în restaurantul hotelului, dar a refuzat să se așeze. Aidan, Oscar și cu mine stăteam fiecare la locul nostru, strângând șervetele între degete, de parcă am fi fost niște școlari obraznici, cu tăblițele în mâini, muștrați de guvernanta lor.

— E supărător, a continuat ea, și foarte nedrept. Abia am sosit, iar luni este ziua mea de naștere – ziua mea! Când am petrecut ultima dată ceva timp împreună, Aidan? Lucrezi mereu!

— De roadele geniilor nu se bucură familia, ci lumea, a spus Oscar.

Veronica s-a întors spre el.

— Vai, te rog să taci, Oscar. Vorbele tale de spirit ce nu se mai termină pot deveni uneori obositoare.

— Cuvintele acelea nu-mi aparțin mie, a spus Oscar cu un aer umil, ci lui Conan Doyle.

— Nu mă interesează cui aparțin! Problema este următoarea: suntem în vacanță – acesta este week-endul meu, în care-mi sărbătoresc ziua de naștere – iar Aidan nu e nici geniu, nici de neînlocuit. Cazul acesta nu poate fi încredințat inspectorului Gilmour sau altcuiva de la Scotland Yard?

— E un caz important, a zis Oscar.

— Chiar așa? a întrebat ea, uitându-se drept în ochii lui. A fost ucis un băiat stricat până-n măduva oaselor, peștele lui și-a luat singur viața, iar tatăl lui vitreg, un bețiv, urmează să fie spânzurat. Chiar este un caz atât de important, domnule Wilde?

Am rămas șocat de violența limbajului ei. Oscar nu și-a pierdut cumpătul.

— Da, i-a răspuns el, și a privit-o în ochi.

— Aha, a zis ea pe un ton tăios, pentru cine?

— Pentru logodnicul tău, domnișoară Sutherland, și pentru viitorul lui. A acuzat un om de crimă, iar acum, principalul lui martor a murit. Cum a murit Bellotti? S-a sinucis? A fost un accident? Ori a fost în realitate crimă? Chestiunea nu poate fi lăsată nesoluționată și nici nu poate fi preluată de inspectorul Gilmour. Din păcate, este responsabilitatea lui Fraser. E datoria lui.

Veronica a suspinat nemulțumită și a privit în jur. Restaurantul nu era aglomerat, dar cei aflați la alte mese se

prefăceau că nu ne bagă în seamă. M-am gândit să intervin pentru a propune ca Oscar și Fraser să se întoarcă la Londra, în vreme ce eu îi puteam ține companie domnișoarei Sutherland la Paris, dar mi-a lipsit curajul, așa că am pierdut momentul prielnic.

— Prea bine, a zis ea (obrajii îi mai păliseră între timp, iar focurile vii din ochi se mai stinseseră), mă duc în camera mea să împachetez. Vă rog să mă anunțați când sunteți gata de plecare.

— Îți mulțumim, a spus Fraser. Vom sărbători ziua ta cum se cuvine în Lower Sloane Street.

— Întocmai, a convenit ea.

— Și ne putem întoarce la Paris la primăvară! a spus Oscar, cu un zâmbet.

Ea a râs, s-a răsucit pe călcâie și a ieșit din restaurant.

În mai puțin de trei ore, ne aflam la Gara de Nord, imbarcându-ne în trenul ce mergea la Calais. Fraser și Oscar nu au avut probleme cu schimbarea biletelor; de o parte și de alta a Canalului, trenurile circulau aproape goale, iar la bordul vasului cu abur (SS *Dover Castle*, „mândria companiei de navigație”) am fost singurii pasageri din salonul de clasa întâi. Ziua ni s-a părut lungă și plicticoasă. Revenirea la Londra nu avea nimic din atmosfera de sărbătoare, buna dispoziție și sentimentele plăcute trăite în cursul călătoriei spre Paris. Și chiar dacă Oscar mai avea pregătite multe vorbe de duh (gândite de el ori rostite de alții), le-a păstrat pentru sine. A stat cu nasul într-o carte pe mai toată durata călătoriei. Am citit cu toții, ori cel puțin ne-am prefăcut. Eu am răsfoit alene vademecum-ul meu, ediția adnotată a maximelor lui La Rochefoucault. Veronica a frunzărit o revistă științifică dedicată imunizării contra antraxului, reușite de Louis Pasteur. Aidan Fraser a citit din *Trei într-o barcă*, de Jerome

K. Jerome, dar, din câte mi s-a părut, nu cu mare atenție. Nu a râs nici măcar o dată.

Când am ajuns din nou pe pământ britanic, după ce trenul nostru a trecut prin dreptul câmpurilor cu hamei din nordul Kentului și întinericul a început să se îndesească, Oscar și Fraser, parcă printr-un consemn nerostit, și-au lăsat fiecare cartea și, aplecându-se unul către celălalt, au început să discute despre caz pe un ton conspirativ, stăpânit.

— Când a fost găsit cadavrul lui Bellotti? a întrebat Oscar. Ți-a spus Gilmour?

— S-ar părea că ieri-dimineată.

— În vreme ce noi călătoream spre Paris.

— Da.

— Și a nimerit sub roțile unui tren?

— Așa se pare.

— În ce gară?

— Telegrama nu precizează asta... dar nu într-o gară. Accidentul s-a produs la metrou.

— Accidentul? a făcut Oscar și a ridicat din sprâncene a mirare.

— Poate fi vorba de un accident, Oscar, a spus Fraser pe un ton apăsător. Omul era practic orb, nu?

— Asta l-ar fi făcut mai grijuliu, eu așa cred, nu dimpotrivă. Nu se poate exclude varianta crimei. Nici nu trebuie să gândești altfel.

— Dar de ce să vrea cineva să-l ucidă pe Bellotti?

— Pentru că îți era martor, Aidan. Ai spus că el ți-a zis că Edward O'Donnell și Drayton St Leonard erau una și aceeași persoană.

— Întocmai.

— Ești sigur de asta?

— Foarte sigur.

— Și tot el ți-a spus că Billy Wood a părăsit petrecerea de prânz ca să-l întâlnească pe St Leonard?

— Așa mi-a zis. Era dispus să depună mărturie în acest sens.

— Prea bine. Dacă Bellotti era pregătit să afirme așa ceva, ce altceva nu ar fi fost dispus să declare în fața judecătorului? Dacă era gata să îl amestece pe O'Donnell, a cui reputație nu ar fi fost pregătit s-o ruineze? Pentru că în momentul în care Gerard Bellotti devenea informatorul poliției, zilele i-ar fi fost numărate.

Fraser a pufnit în râs și a făcut un semn către volumul subțirel așezat pe fotoliul alăturat celui pe care stătea Oscar.

— Cred că ai citit prea multe povestiri de Conan Doyle.

Prietenul meu a ridicat exemplarul din *Semnul celor patru* și l-a întors cu grijă între degete.

— Învăț tot ce se poate de la domnul Sherlock Holmes, a spus el, acea mașină perfectă de raționament și spirit de observație.

Fraser a zâmbit și, așezându-se mai comod pe fotoliu, și-a trecut degetele subțiri prin păr.

— A fost un accident, Oscar, ori o sinucidere. Bellotti și-a dat seama că jocul s-a terminat și nu s-a simțit capabil să suporte consecințele. S-a întors pentru a privi pe geamul compartimentului, dar se lăsase noaptea și nu a reușit decât să-și vadă propria reflexie. Azi-dimineață ai pomenit de un pitic, a zis el. Despre ce pitic este vorba?

— Bellotti avea un pitic, un soi de însoțitor, curier și bun la multe altele, gardă de corp... Rareori l-am văzut pe Bellotti neînsoțit de acel pitic. Oribilă creatură...

— Dacă Bellotti a fost ucis, a sugerat Fraser, întorcându-se din nou spre Oscar, poate că și piticul a pățit același lucru.

— Mă îndoiesc, a spus Oscar. Piticul era fiul lui Bellotti.

Fraser și-a întors iarăși privirea spre geamul compartimentului.

— Nu am știut nimic despre acest pitic.

— Va trebui să-l găsești.

— Da, i-a răspuns Fraser cu gândurile în altă parte, da, așa cred. Sunt multe de făcut...

— Ce vei face mai întâi? Îi interoghezi pe membrii micului club al lui Bellotti? Ei ar putea să-l identifice pe Drayton St Leonard, nu? Desigur, spre deosebire de Bellotti, s-ar putea să aibă rezerve serioase în această privință.

— Cred că voi începe cu doamna Wood, a zis Fraser. Oscar a clătinat din cap, semn că nu agreea ideea. Fraser a continuat: Doamna Wood – ori O'Donnell – ori cum preferă să i se spună: ea a fost menajera pe care ai văzut-o, Oscar, sunt convins.

— Va nega acest lucru.

— Fără îndoială. Cei care au mâinile mânjite de sânge nu sunt dispuși să mărturisească adevărul.

— O pui sub acuzare?

— Fără să mărturisească, nu. Juraților nu le place să condamne mame pentru uciderea propriilor copii. Dar pe O'Donnell îl vor condamna. El va fi spânzurat, iar asta va fi o pedeapsă și pentru ea.

Trenul nostru gonea în acele momente pe la periferia de sud-est a Londrei. Ziua, străzile neîngrijite și locuințele dărăpănate prin dreptul cărora treceam erau unele dintre cele mai mizere imagini ale capitalei. Noaptea, lumânările ce licăreau prin ferestre și lămpile de gaz de pe zidurile

aleilor transformau sărăcia într-o feerie, făcând ca șirurile de clădiri scunde și meschine să arate ca niște căsuțe dintr-o poveste cu Hănsel și Gretel. Oscar a privit în aceeași direcție și parcă mi-a citit gândurile:

— Iluzia poate fi o alinare, a zis el.

Veronica tocmai se trezea din somn. Avea ochii obosiți; era palidă (pudra i se ștersese de pe față); părul i se desfăcuse din ace și îi cădea valuri pe umeri. Nu o mai văzusem atât de naturală, atât de vulnerabilă. Mi-a zâmbit ușor și a rămas cu privirea fixată în ochii mei. M-am simțit copleșit de frumusețea ei.

Trenul mergea mai încet acum, pentru că ne apropiam de destinație. Aplecându-se ușor în față, Veronica și-a aranjat părul, s-a întins, apoi s-a întors spre Oscar și i-a zis:

— Domnule Wilde, îți datorez scuze.

Oscar s-a ridicat și a făcut o plecăciune în fața ei, după care s-a întins pentru a coborî bagajele de pe polița de deasupra capetelor noastre.

— Scumpă doamnă, nu-mi datorezi nimic.

— Ba îți datorez scuze, a repetat ea. Mi-am pierdut cumpătul ceva mai devreme și m-am dovedit prost-crescută. Nu știu ce s-a întâmplat cu mine. Sper că mă vei ierta și-mi vei demonstra asta venind să bem ceva împreună mâine seară, când îmi voi serba ziua de naștere.

— Voi fi onorat, a spus Oscar. Și Robert este invitat?

— Dar știe că da! a spus ea, apoi s-a aplecat spre mine și mi-a sărutat mâna.

— Bun, a zis Fraser, lovindu-se cu palma peste genunchi și ridicându-se brusc în picioare. Cu o zdruncinătură, trenul se opri. Așadar, am stabilit. Mâine seară la ora șase în Lower Sloane Street. Și acum?

Ne-am ridicat cu toții în picioare, trăgându-ne fiecare bagajele mai aproape.

— Eu mă întorc la strămătușa mea din Piața Bedford, a spus Veronica. Nu mă așteaptă, firește, și nici nu se pricepe să aibă de-a face cu lucruri neașteptate, dar sper să supraviețuiască acestei surprize. Avea unele rezerve privind călătoria mea la Paris fără ea. Faptul că mă întorc mai devreme îi va oferi o satisfacție.

— N-am avut plăcerea să o cunosc pe doamna Sutherland, a spus Oscar, îmbrăcându-și paltonul de culoare verde-închis, cu guler de astrahan. Sper că va veni și ea mâine seară la petrecere.

— Nu cred, i-a răspuns Veronica. Nu iese niciodată din casă după căderea întunericului. Aparține altei generații.

— Aha, a spus Oscar, deschizând ușa compartimentului și întinzând o valiză unui hamal de pe peron. Există excepții de la orice regulă. Mama mea niciodată nu se aventurează afară din casă ziua. Detestă lumina puternică și orbitoare.

Acum eram cu toții scăldați în lumina gălbuie a lămpilor cu gaz din gara Victoria. Asemenea uneia dintre călăuzele domnului Cook, escortând o expediție pe străzile lăturalnice ale Florenței, Oscar a pășit înainte cu bastonul ridicat, conducând micul nostru grup (cu patru hamali în urma noastră) până la stația de trăsură din fața gării. În fruntea șirului era o cabrioletă.

— Vrei să fii amabil să o duci pe această tânără doamnă în piața Bedford? a zis Oscar, întinzându-i surugiului doi șilingi. Omul a examinat monedele primite și și-a dres glasul, ceea ce l-a făcut pe Oscar să continue: Vocabularul surugiilor londonezi este sec, dar foarte convingător.

Veronica a urcat în trăsură și s-a uitat la noi. Aș vrea să spun că, în momentul plecării, mi-a acordat zâmbetul cel

mai cald posibil... dar nu pot. A părut să se uite la toți cu aceeași bunăvoință.

— Noapte bună, domnilor, a zis ea și a fluturat ușor mâna. *À demain.*

— Logodnica ta este o femeie remarcabilă, a spus Oscar, punându-și mâna pe umărul lui Fraser, în timp ce stăteam și făceam semne către trăsura ce se îndepărta în noapte. Are foc în suflet. Și arde cu forță.

— Țin foarte mult să îi fac pe plac, a spus Fraser.

— Nu-ți va fi ușor. Este energică și inteligentă, are spirit de bărbat, dar printr-un accident al nașterii, este sortită să joace rolul de femeie docilă. E greu să te declari fericit în asemenea circumstanțe.

Hamalii au încărcat restul bagajelor în următorul vehicul.

— Și acum, încotro? a strigat Oscar. Bem ceva? Luăm un supeu? Niște frigănele cu unt și brânză și șampanie?

Fraser încă se uita după trăsura Veronicăi, deși aceasta dispăruse în trafic. Și-a revenit din reverie.

— Eu mă duc în Bow Street să-l interoghez din nou pe O'Donnell.

— Ce? a exclamat Oscar. Acum? Este ora nouă, și e sâmbătă seara!

— E o zi ca oricare alta, i-a răspuns Fraser.

— Foarte nepotrivit moment pentru un interogatoriu, nu crezi?

Fraser a râs.

— Păi, cum, Oscar, nu tu m-ai îndemnat să mă întorc la Londra „neîntârziat”? Eu aș fi lăsat cazul în grija lui Archy Gilmour, dar tu ai zis că e datoria mea. Tu ai vrut să mă ocup în continuare de caz.

— Desigur, a confirmat Oscar, așa este. A tăcut o clipă, iar apoi, punându-și mâinile pe umerii lui Fraser, stând cu fața la el, l-a privit drept în ochi. Pot să-ți cer o favoare, Aidan? Pot veni și eu?

Fraser l-a privit deconcertat.

— În Bow Street?

— Da.

— Dar asta nu ar fi ceva neobișnuit?

— Doar nu-l interoghez eu pe O'Donnell, a continuat Oscar, asta e datoria ta, Aidan, înțeleg. Vrea doar să asist și să-l văd. Tu crezi că O'Donnell e vinovat și, din cele declarate de Bellotti, s-ar părea că există dovezi indirecte... Eu îl consider nevinovat, dar nu l-am văzut niciodată treaz pe acest om. Poate că din pricina asta nu l-am putut evalua corect. În celula aceea, sigur e treaz...

Fraser a clătinat din cap.

— Nu neapărat, a zis el. Depinde de sergentul de serviciu. Dacă O'Donnell are bani, ar putea obține băutură, cu toate că este încarcerat.

— Te rog, Aidan, l-a implorat Oscar.

Tânărul detectiv a ridicat din umeri și a oftat.

— Nu mi se pare normal, dar, în fine... Veniți, a zis el, și ne-a ținut deschisă ușa trăsurii. La început a fost cazul tău, Oscar... Se cuvine să participi la el și la sfârșit.

— Crezi că e spre sfârșit? l-am întrebat când trăsura a intrat pe Victoria Street.

— Cred că O'Donnell va mărturisi, a spus Fraser.

Am ajuns în Bow Street în mai puțin de un sfert de ceas. Când am coborât din trăsură, Fraser a intrat în secția de poliție înaintea noastră, în vreme ce Oscar l-a convins pe surugiu să aștepte cu bagajele în stradă.

— Vizitiu, mă tem că am putea zăbovi cel mult o oră, a zis el. Dacă oprești trăsură pe partea cealaltă a străzii, lângă ușa actorilor de la Operă, mai poți prinde ultimul act din *Lohengrin*.

Vizitiul a dat din cap cu un aer absent.

— Dacă spuneți dumneavoastră, sir...

— Așa zic, a insistat Oscar. Acesta e stilul de muzică potrivit pentru tine – Wagner! Omul s-a uitat la el, nu tocmai lămurit, dar a dat iarăși din cap și a vârât în buzunar moneda pe care el i-a îndesat-o în palmă. Muzica lui Wagner e mai bună decât a oricui, a insistat Oscar. E atât de zgomotoasă, încât poți vorbi tot timpul spectacolului și nimeni nu va auzi ce spui.

— Ce glumă, Oscar, ce glumă, s-a auzit un glas bubuitor de peste drum și un bărbat scund, chel, în haine de seară și fumând trabuc, a traversat strada îndreptându-se spre noi.

Nu-l cunoșteam, însă el sigur îl știa pe Oscar – toată lumea îl cunoștea! – iar acesta, imediat ce i-a auzit vocea, a exclamat:

— Gus! Gus! Ce mult mă bucur să te văd!

Bărbatul scund era sir Augustus Harris, managerul de la Theatre Royal, Drury Lane și Theatre Royal, Covent Garden.

— Oscar, în seara asta nu avem operă, ci pantomimă – ceea ce-ți place ție! *Barbă Albastră*, spectacolul tău preferat. Și toate cele două mii o sută de locuri sunt ocupate! Dar, dacă vrei să mi te alături într-o lojă...

— Nu, îți mulțumesc pentru amabilitate, Gus. Eu și prietenul meu avem o altă treabă acum.

Sir Augustus Harris a ridicat ochii spre lampa albastră ce atârna deasupra intrării în secția de poliție și a ridicat întrebător dintr-o sprânceană.

— Nu-ți voi da în vileag secretul, a spus el cu un hohot de râs. Noapte bună, Oscar. Apoi m-a salutat din cap și a zis: Noapte bună, domnule. A traversat înapoi pe cealaltă parte a străzii și a fluturat larg mâna în care avea trabucul, strigându-i lui Oscar: Irving mi-a zis că l-ai salvat. Bravo! Să-mi faci și mie o vizită, cât de curând. Să realizăm ceva împreună – dar altceva decât *Salome*!

— Gus e o persoană de treabă, a spus Oscar, un filistin civilizat. El ilustrează supraviețuirea celui ce se zbate.

Am urcat treptele de piatră și am găsit un polițist tânăr ce ne aștepta în holul slab luminat, de lângă ușa principală a secției.

— Inspectorul Fraser e cu sergentul Ritter, domnule. Vor veni imediat. S-au dus să ia cheile.

— E prea liniște aici, a spus Oscar, o liniște de mormânt. Ai putea crede că te afli într-o biserică părăsită de la țară.

— Agitația începe ceva mai târziu, domnule, a spus tânărul polițist. Pe la miezul nopții, după ce se închid bodegile și barurile, o să fie aici o aglomerație ca la un bordel unde au adus fete noi.

Oscar s-a uitat cu oarecare uimire la tânăr. Am întrevăzut cum se pregătește un compliment în mintea prietenului meu când, brusc, atenția ne-a fost atrasă de zăngănitul unor chei în spatele nostru. Ne-am întors și, în colțul holului pustiu, în zidul ce părea continuu, am observat o ușă îngustă, din metal masiv, prevăzută cu zăvoare și vopsită în negru. În ușă, la înălțimea capului, se găsea o deschizătură nu mai mare decât fanta unei cutii de scrisori, iar prin acea despicătură, iluminați puternic, am văzut dinții albi și perfecți ai lui Aidan Fraser.

— Veniți? ne-a strigat el.

— Venim, a spus Oscar. Apoi, cu regret, i-a zâmbit tânărului polițist. Sper să ne mai vedem.

Când am ajuns în dreptul ușii, aceasta s-a dat în lături fără nici un zgomot, iar dincolo de prag, într-un pasaj îngust, cu tavanul jos, l-am găsit pe Fraser cu ochii strălucind, ținând ridicată o lampă de gaz ca să ne lumineze drumul.

— Pășiți cu atenție, ne-a prevenit el, aici e întuneric și umezeală. Eu era să alunec deja.

Era însoțit de sergentul Ritter, un bărbat între două vârste, nu înalt, dar bine făcut, cu ochi lacrimoși, cu nas de băutor și cu o înfățișare de om înfrânt de viață. Respira greoi, dar a vorbit puțin. Oscar, plin de solicitudine, a remarcat:

— Te deranjează astmul, domnule sergent? Am avut parte de o iarnă amarnică.

Sergentul s-a holbat ca năuc la el, de parcă Oscar ar fi căzut chiar atunci de pe Marte, și nu i-a răspuns. (Se pare că nu toată lumea apreciază farmecul lui Oscar.)

— Urmați-mă, a spus Fraser, ținând lampa sus și conducându-ne în șir indian de-a lungul coridorului îngust, apoi în jos, pe niște trepte metalice, până când am ajuns la celule. Locul acela era cu adevărat întunecat și umed – cumplit pentru cei ce sufereau de claustrofobie. Avea un aer pestilențial, înfricoșător.

— E în celula numărul 1, a spus Fraser. E singurul prizonier din seara asta. Din păcate, iar este beat. Ritter a socotit că e mai bine să-l liniștească, îngăduindu-i să bea. Nu avea de unde să știe că venim.

Ne aflam în fața ușii celulei, stând aproape de lampa ținută de Fraser.

— E o tăcere ca de mormânt aici, a spus Oscar. Nici șobolanii nu mișcă.

— S-ar putea să dăm peste șobolani în celulă, a spus Fraser cu un zâmbet înghețat. Stați lângă ușă, ar putea

deveni violent. Să-l lăsăm pe Ritter să intre primul. Noi vom constata dacă e în stare să răspundă la vreo întrebare. Dacă nu, vom reveni mâine dimineață.

Fraser a descuiat ușa și i-a întins sergentului lampa de gaz. Era singura noastră sursă de lumină. Dacă flacăra ei mică și nesigură s-ar fi stins, am fi rămas într-un întuneric deplin. Am stat tăcuți lângă ușa, în capul celor trei trepte care coborau spre celulă. Respirând apăsător, Ritter a luat-o înaintea, ținând lampa sus ca să vadă.

— O'Donnell! a lătrat el. Ai vizitatori. Scoală, omule. O'Donnell! O'Donnell!

Dar nu a primit nici un răspuns.

Celula nu avea decât un metru și ceva pe vreo doi metri și jumătate. La capătul celălalt al ei, față în față cu ușa, sus în zid, imediat sub tavan, era o deschizătură de mărimea unei cărămizi, ce slujea drept gură de aerisire noaptea și fereastră prin care se putea vedea cerul ziua. Peste gaura aceea, blocând accesul prin ea, se găsea o bară metalică. De bară era legată o curea de piele. Iar la capătul curelei atârna Edward O'Donnell. Avea ochii larg deschiși, înspăimântați și privind în gol. Și gura deschisă. Când Ritter a ridicat lampa de gaz spre fața înspăimântătoare a lui O'Donnell, am văzut că bărbia, barba și cămașa îi erau acoperite de vomă proaspătă.

— E mort, a spus Ritter, după ce a strâns între degete încheietura unei mâini.

— Trebuia să-mi fi dat seama, a exclamat Oscar. Eu am greșit. Mă fac vinovat de moartea lui.

29-30 ianuarie 1890

În câteva secunde, așa mi s-a părut – deși, în realitate puteau să fi fost chiar cinci sau șase minute – Oscar și cu mine eram din nou în trăsura închisă care mergea pe Strand. Inima încă îmi bătea cu putere, dar Oscar, cu excepția câtorva broboane de sudoare pe frunte, nu lăsa să se vadă nici un semn al tulburării interioare. Era în firea lui să își păstreze calmul în situații de criză. Transpirația era rodul agitației și efortului, nu al neliniștii. Oscar Wilde era un om care putea – și chiar a dovedit-o – să îndure, cu o stăpânire de sine ieșită din comun, țipete disprețuitoare din partea unui public ostil, ironii și manifestări de dispreț din partea unor mulțimi alcătuite din oameni ignoranți, ba chiar și propria arestare și întemnițare. Cu cât era furtuna mai puternică, cu atât mai senin era el.

A scos din buzunarul hainei *Semnul celor patru*, cartea primită cadou de la Conan Doyle, și a început s-o răsfoiască.

— Holmes are dreptate, Robert. Maxima lui rămâne valabilă. După ce ai eliminat imposibilul, ceea ce rămâne, *indiferent cât de improbabil pare*, trebuie să fie adevărul.

— Știi care e adevărul acestui caz? l-am întrebat.

Mă simțeam mai derutat ca niciodată. Imaginea cumplită a cadavrului lui O'Donnell legănându-se nu-mi ieșea din minte.

— Așa cred, a zis el cu glas mângâietor, plimbându-și lin palma peste coperta cărții lui Doyle și aruncându-mi un zâmbet ușor, care – cel puțin pentru mine – era semn sigur că tocmai îi trecuse prin minte un gând care îi dădea o

satisfacție deosebită. Așa cred, Robert, dar trebuie s-o demonstrez. Asta o voi face mâine... Iar apoi se cheamă că am terminat. Caz rezolvat.

A vârât cartea înapoi în buzunar.

„Caz rezolvat.” Acelea fuseseră și cuvintele folosite de Aidan Fraser, și încă în mod repetat, când ne scosese din Celula numărul 1 de la secția de poliție din Bow Street, în urmă cu câteva minute. În momentul sumbrei descoperiri a cadavrului lui O'Donnell, când Oscar exclamase: „Eu am greșit. Mă fac vinovat de moartea lui”, inspectorul se întorsese spre el și, furios, rostise șuierat:

— Nu fi ridicol, Wilde. Omul acesta și-a luat singur viața. În acest fel, și-a recunoscut vinovăția. Caz rezolvat.

Deconcertat și îngrozit de imaginea ce ne apăruse în fața ochilor, eu am exclamat proteste:

— Trebuie să chemăm poliția!

— Dar suntem la poliție! a lătrat Fraser. Vino-ți în fire, domnule. Bruta e moartă, atâta tot. Caz rezolvat.

Sergentul rămăsese cu lampa de gaz ridicată spre fața mortului. Oscar s-a uitat fix la ochii bulbucați, care nu mai vedeau nimic. Părea fascinat de imaginea aceea.

— Acum nu avem vreme pentru lamentări, a murmurat el. (Aceasta era una dintre expresiile lui preferate.)

— Scuze, Sherard, a spus Fraser, recăpătându-și stăpânirea de sine. Sunt la fel de șocat ca tine. E un lucru groaznic, deși probabil se putea anticipa asta.

— Da, a șoptit Oscar, se putea anticipa.

— Iartă-mă, Oscar, a spus Fraser. Când voi întocmi raportul, nu voi menționa prezența voastră aici. Oricum, nu prezintă importanță. Acum însă, trebuie să plecați. În primul rând, nici nu trebuia să vă aduc aici. Am greșit.

Numai că tu m-ai convins, și așa ai văzut totul. Acum, duceți-vă. Plecați imediat și lăsați-ne să ne facem datoria.

Sergentul Ritter stătea nemișcat, ținând lampa tot sus, luminând cadavrul atârnat.

— Ritter, condu-i pe acești domni la trăsură, i-a ordonat Fraser. Și să-mi aduci valiza, dacă tot te duci până afară. O să ajung acasă foarte târziu în seara asta. Ritter a traversat celula și s-a îndreptat spre noi. Când s-a apropiat, ținând lampa la înălțime, cadavrul lui O'Donnell a dispărut în beznă, iar lumina a căzut pe fața lui Fraser. Grăbește-te, omule. Te aștept aici, eu rămân să păzesc cadavrul. Când te întorci, adu un cuțit.

Trebuie să-l dăm jos împreună. Adu-l și pe tânărul polițist cu tine. Acum, du-te. Duceți-vă!

Nici Oscar, nici eu nu am spus nimic.

— Noapte bună, domnilor, ne-a urat Fraser, când ne-am întors să plecăm. Ne vedem mâine seară la șase, așa cum am stabilit. Acum vă urez noapte bună. Îmi pare rău că a trebuit să asistați la așa ceva, dar măcar s-a terminat totul. Oroarea s-a încheiat. Caz rezolvat.

Sergentul Ritter – fără să spună o vorbă, deși hârâia la fiecare pas – ne-a condus de-a lungul coridorului muced, pestilențial, către intrarea ca de cavou în secția de poliție, apoi am ieșit pe strada plină de viață a Londrei. L-am lăsat pe Aidan Fraser în beznă, împreună cu cadavrul lui Edward O'Donnell.

— Cred că mâine o să mă duc la biserică, mi-a spus Oscar, privind pe geamul trăsurii când am trecut prin dreptul intrării de la Teatrul Savoy și a hotelului cu același nume.

Trotuarul gema de amatori de teatru gălăgioși, filfizoni îmbrăcați în hainele lor de seară cele mai bune,

care flecăreau pe diverse teme, ieșind – evident, foarte satisfăcuți – de la un spectacol cu Gondolierii.

— Ca să te rogi pentru sufletele celor morți? l-am întrebat.

— Da, și ca să aprind o lumânare pentru Sfânta Bathild... și pentru Sfântul Aidan din Fems. Luni este sărbătorit și el, sper că n-ai uitat.

— N-am uitat.

— Zile de sărbătoare... și ispite, Robert. Despre asta este vorba.

— Dacă așa spui tu, te cred, deși, chiar să mă pici cu ceară, nu înțeleg nimic.

— Vei înțelege, Robert, vei înțelege. Mi-a surâs binevoitor. Sfântul Aidan este încă unul dintre sfinții noștri irlandezi. Relicvariul din bronz în care se află moaștele lui este expus într-o capelă insignifiantă din catedrala St Patrick din Dublin. Măine voi aduce un omagiu spiritului său în biserica St Patrick din piața Soho. E o biserică nouă, dar va sluji scopului meu.

— E o biserică catolică, Oscar. La Roma cauți tu mântuirea? l-am întrebat, derutat de turnura pe care o lua discuția noastră.

— Nu, încă nu, a zis el râzând. Dar John Gray este catolic. Doar primește îndrumare de la St Patrick. Mi-a vorbit foarte frumos despre preotul de acolo. Iar aura spiritualității pare să fie la mare cinste în acea biserică. El spune că asta se datorează în mare parte tămâii pe care o ard în timpul slujbelor. John susține că este cea mai parfumată tămâie din Londra și că tânărul cădelnițar de la St Patrick răspândește minunatul ei miros cu o adevărată sfințenie prin toată biserica.

Împreunându-și mâinile, de parcă ar fi prins lanțul cădelniței, însoțindu-și mișcările cu vorbe și ridicându-și

ochii spre cer, Oscar a împrăștiat un fum imaginar de tămâie prin trăsură, cu o exaltare amestecată cu amuzament.

Am pufnit în răs, iar apoi mi-am adus aminte de corpul grotesc al lui Edward O'Donnell atârând în lațul curelei în celula din arestul poliției aflat la un kilometru și ceva depărtare, și m-a uimit capacitatea lui Oscar de a trece de la tragedie la comedie cât ai clipi din ochi.

Trăsura noastră a ajuns în Haymarket. West End era animat de cheflii de sâmbătă seara. Înaintam destul de încet. Oscar îi poruncise vizitiului să ne ducă în Albemarle Street. Propusese să bem ceva înainte de culcare. Apoi s-a răzgândit.

— Iartă-mă, Robert, a zis el, mă simt ostenit dintr-odată. Orele sunt înaintate. Tu ai de scris în jurnal, iar eu va trebui să întocmesc o scrisoare către Susannah Wood. Poate mai prind poșta de noapte. Apoi i-a strigat vizitiului: Până în Gower Street, prin piața Soho. Îl vom lăsa pe prietenul meu, apoi mă poți duce în Chelsea, în Tite Street, te rog.

Faptul că a menționat piața Soho mi-a redeșteptat o amintire, dar în clipa când am revăzut acea imagine, Oscar a anticipat totul. (Se părea că doamna O'Keefe avea dreptate: Oscar putea citi gândurile altora.) Bărbatul care m-a atacat în seara aceea în piața Soho, a zis el, atunci când John Gray mi-a sărit în ajutor... îți mai amintești?

— Nu-mi iese din minte costumul de marinar a lui John Gray, am spus eu. Nu voi uita nici acea noapte, dar nici ziua care a urmat.

— Erai convins că omul care m-a atacat fusese Edward O'Donnell, nu-i așa?

— Da, deși ai negat asta.

— Și fără îndoială ai socotit că omul care ne-a urmărit în Albemarle Street era tot O'Donnell, adevărat?

— Doar știi că e așa.

— Nu a fost el.

— Prea bine, am zis eu, dacă nu a fost el, atunci cine a fost?

— Robert, o să-ți spun mâine. Cred că ne ajunge amândurora prin câte emoții am trecut într-o singură zi.



Era devreme, nu se făcuse nici măcar ora unsprezece, când ne-am despărțit în acea noapte de sâmbătă. În dimineața următoare, am primit vești de la Oscar târziu, în jurul orei unu. Mă aflam în camera mea, unde stăteam întins, nebărbierit, și citeam, când am auzit clopoțelul de la ușă. Sosise un băiat cu o telegramă de la prietenul meu: URGENT. NE ÎNTÂLNIM ÎN COLȚ LA COWLEY STREET LA TREI ȘI UN SFERT DUPĂ-AMIAZA, DAR NU MAI DEVREME. OSCAR.

Am ajuns la Westminster la ora trei. Era duminică, 30 ianuarie 1890, și primăvara se simțea în aer. Ceața tipic londoneză se risipise; cerul era de un albastru impecabil, iar norii albi și pufoși i-ar fi încălzit inima stră-străbunicului meu. Am rătăcit prin grădina de lângă Camera Lorzilor (căutând în zadar narcise aurii!) și m-am plimbat alene pe alei până când am auzit Big Ben-ul bătând sfertul de oră. Am traversat drumul și am pornit hotărât pe Great College Street. Parcă aveam arcuri în picioare. Soarele mă încălzea; eram entuziasmat că mă voi întâlni cu Oscar și că voi descoperi ce secrete îmi vestise telegrama; eram, de asemenea, conștient că aveam doar douăzeci și opt de ani și mă bucuram de viață. (În noaptea dinainte, când sosisem acasă în Gower Street, găsisem o scrisoare trimisă de

Kaitlyn. Se afla din nou la Londra; spera „foarte mult” să mă întâlnească – așa scrisese ea, *foarte mult*. Ba chiar subliniase cuvintele.)

L-am găsit pe Oscar undeva pe Great College Street, la colțul ce dădea în Cowley Street, stând lângă o trăsură și discutând cu vizitiul. Purta paltonul verde-închis cu guler de astrahan și avea bastonul negru din lemn de palmier. M-a salutat cu căldură. Am remarcat că arăta bine; în ochi avea sclipiri vesele.

— Știu că nu sunt îmbrăcat potrivit anotimpului, Robert – dar, spre deosebire de tine, am plecat de acasă în zori. Acest galant vizitiu a fost Sancho Panza al meu încă de la răsăritul soarelui. Și spunând acestea, a scos o monedă din buzunar și i-a dat-o omului. Apoi s-a scotocit din nou prin buzunar și de astă dată a scos două bucățele de zahăr pe care le-a dat calului. Robert, când Anglia va deveni republică, iar eu voi fi împăratul ei, acest cal – credincioasa mea Rosinanta – va avea întâietate la numirea ca senator. Este așa cum niciunul dintre legiuitorii noștri de acum nu pare a fi: harnic, discret și conștient de limitele sale!

— Ești în mare formă astăzi, am remarcat eu.

— Am participat la o slujbă de dimineață, a zis el. Asta m-a înviorat.

— Și ai primit răspuns la rugăciunile tale?

— Niciodată nu trebuie să i se răspundă cuiva la rugăciuni, Robert! Dacă s-ar întâmpla așa, n-ar mai fi rugăciuni și s-ar transforma într-o corespondență cu divinitatea...

— Dar preotul de acolo a fost exact cum ți-ai dorit?

— Avea un profil frumos, desigur, dar nu uita, Robert, mărturisirea, nu preotul, ne oferă iertarea. Apoi a strigat către vizitiu: Cât este ceasul?

Legat cu sfoară de o latură a caprei, vizitiul avea un ceas cu cadranul de mărimea unei farfurioare. S-a uitat în jos către el.

— Acum? Și douăzeci și două, domnule.

— Îți mulțumesc. Mai avem trei minute.

— Și apoi unde mergem? am întrebat eu.

— Chiar nu ai ghicit?

— În Cowley Street numărul 23, presupun.

— Exact, a zis el, brusc înviorat. Da, vom revedea scena crimei.

— De ce?

— Ca să pun adevărul la încercare – așa cum am promis.

În purtarea lui de acum nu mai era nimic jucăuș.

— Vizitiu, cât s-a făcut ceasul?

— Și douăzeci și cinci, domnule, fix.

— Hai, Robert. Să vedem ce e de văzut. Tu vei fi martorul. Apoi a strigat către vizitiu: N-o să stăm mult – poate vreo zece minute, un sfert de ceas, cel mult. Îți mulțumesc pentru răbdare. Dacă instaurăm republica, vei fi recompensat!

Surugiul a dus mâna la șapcă și a dat îndatoritor din cap. Calul și-a dezvelit dinții și a pufnit în semn de apreciere. Oscar m-a luat de braț.

— Hai, Robert, am ajuns în punctul pe care, dacă nu greșesc, prietenul nostru Holmes l-ar numi „sfârșitul jocului”.

Intrasem pe Cowley Street. Totul părea extrem de plăcut: ordonat și pașnic, inundat de razele delicate ale soarelui. Stăteam în mijlocul străzii pietruite și ne uitam la casa de la numărul 23.

— Sst! mi-a șoptit el. Nu vorbi. Uită-te! Și, cu bastonul, a indicat fereastra de la etaj. Soarele strălucește, dar

draperiile sunt trase. Vino. Să nu scoți nici o vorbă. Hai.

Am traversat strada și am ajuns la ușă. Oscar a rămas un moment cu privirea ațintită la pragul de sus al ușii.

— Ai de gând să suni? l-am întrebat.

— Sst, Robert. Fără vorbă. A dus degetul arătător la buzele mele. Am cheia lui Bellotti, dacă mai ții minte, dar s-ar putea să nu avem nevoie de ea. A întins o mână în față și a împins ușa de la intrare. Încet, fără zgomot, aceasta s-a deschis. După cum vezi... a șoptit el. Hai!

Ținând acum degetul arătător la propriile buze, m-a condus dincolo de prag. Am stat o clipă în holul de la intrare. Casa era cufundată în liniște; particulele de praf dansau în razele de soare ce pătrundeau pe fereastra de deasupra ușii și cădeau pe treptele din fața noastră. Atent, Oscar a închis ușa și, cu o înclinare a capului, mi-a făcut semn să urc treptele scării înguste, până la etaj. La fiecare pas, scândurile de sub tălpile mele scoteau pocnete ca niște împușcături ce răsunau într-o vale cu ecou și, cât am urcat, am auzit în spatele meu găfâielile tot mai precipitate și mai puternice ale lui Oscar. „Vom scula și morții”, am gândit, dar nu am spus nimic. Ajunși în capul scării, pe palierul nemochetat, ne-am oprit unul lângă altul, fără să scoatem o vorbă.

Ușa din fața noastră – ușa de la camera în care, în urmă cu cinci luni, Oscar descoperise cadavrul lui Billy Wood – era închisă. Am tras cu urechea, dar nu am auzit nimic. Am rămas neclintiți câteva clipe, timp în care Oscar și-a recăpătat suflul. M-am uitat la el și i-am zâmbit. El mi-a răspuns la zâmbet și mi-a întins bastonul. Cu ambele mâini, și-a dat pe spate părul castaniu, des și ondulat. După ce a inspirat adânc, încet, chiar cu delicatețe, a bătut la ușă și, fără să mai aștepte răspuns, a dat-o larg în lături.

Încăperea era încinsă ca un furnal și mirosea puternic a tămâie. Am rămas în prag, să ne adaptăm ochii la semiîntunericul dinăuntru. La lumina a șase lumânări, am văzut, întins pe podeaua din fața noastră, trupul gol-pușcă al unui tânăr. Era John Gray. Și stând deasupra lui, în dreptul capului său, se afla un al doilea bărbat. Și el era gol. Aidan Fraser. Avea în mână un brici.

La intrarea noastră, John Gray s-a rostogolit în lături, căutându-și hainele aflate dincolo de șirul de lumânări. Aidan Fraser a aruncat briciul pe podea și s-a întors spre noi cu brațele întinse, cerând parcă îndurare.

— Oscar, a strigat el, nu este ceea ce pare. Dă-mi voie să-ți explic! Pentru numele lui Dumnezeu, lasă-mă să-ți explic!

— Nu mai e nevoie. Înțeleg, Aidan. Înțeleg totul. Oscar m-a prins de mână și m-a scos cu blândețe din încăpere.

— Hai, Robert, să mergem la trăsura noastră. Am văzut tot ceea ce trebuia văzut.

A închis bine ușa în urma lui și, tăcut, m-a condus în josul scării.

• 25 •

„Zilele de sărbătoare și ispite”

— Zile de sărbătoare... și ispite. Acum înțelegi, Robert?

— Regret, dar nu pricep nimic, Oscar. Sunt complet derutat. Am convingerea că uneori îți par insuportabil de nătâng, dar trebuie să recunosc sincer că sunt deconcertat de ceea ce tocmai am văzut – deconcertat și îngrozit.

El mi-a zâmbit și a deschis ușa trăsuri.

— Nevinovăția îți face cinste, Robert. Apoi a strigat către vizitiu: La gara Charing Cross, te rog, apoi spre

Bedford Square. Cât mai e ceasul?

— Fără douăzeci, domnule.

— Bun. Bravo! A urcat în trăsură după mine și s-a așezat comod pe banchetă. Pe față i se citeau deopotrivă însuflețire și mulțumire. M-a bătut ușor pe genunchi. Nu mai fi atât de neliniștit, Robert. Aproape c-am terminat.

— Sunt uluit, Oscar, stupefiat și îngrozit. Ce va zice Veronica despre toate astea?

— Nu cumva să-i spui ceva, m-a avertizat el brusc, încă nu.

Mi-am coborât vocea. Am simțit că scena la care asistasem în camera de la etajul casei din Cowley Street însemna rușine și destrăbălare și că, văzând asta, participaserăm și noi la rușine și gustasem cumva din acea destrăbălare.

— John Gray și Aidan Fraser sunt amanți... am spus eu în șoaptă.

— Ori puteau deveni, a spus el. Mă tem că le-am întrerupt prima întâlnire.

— Dar ce înseamnă asta?

— Ce înseamnă?

— Gray, stând întins pe podea... lumânările... tămâia...

— Înseamnă... Oscar se uita pe geamul trăsurii, la celălalt mal al Tamisei. Pentru unii... iubirea e o taină sfântă, bănuiesc că asta înseamnă.

A rostit totul cu detașare, ca și cum ar fi fost un gând oarecare.

— Taină sfântă? am sărit eu. Și briciul din mâna lui Fraser... ce rol juca el în această sfințenie?

— Nu știu. Îndrăznesc doar să fac o supoziție. Prietenii noștri interpretau o dramă imaginată doar de ei: povestea preotului și a învățăcelului, probabil. Preotul îl pregătește

pe învățăcel, curățându-i trupul înainte de a fi dat cu ulei sfințit. Briciul se folosește în actul purificator... Iar purificarea este preludiul împlinirii...

— Dar e o barbarie!

— Barbarie? Nu, e ceva foarte englezesc, Robert – ori poate ar trebui să spun „britanic”? Probabil că au practicat asemenea jocuri la Fettes când Fraser era copil.

— Și cum poți face lumină în acest caz? Este grotesc.

— E un ritual în joacă, Robert, nimic altceva. Iar englezii iubesc ritualurile. Ai urmărit vreodată un meci de crichet? Ai văzut cum se desfășoară o vânătoare în țara asta? Englezii nu vânează ca orice altă națiune, doar pentru a pune hrană la masă. Nu! Ei pleacă la vânătoare călare, cu ogari, purtând haine sângerii, suflând în corn, hăituind o vulpe neajutorată. Și după ce-și încolțesc prada – și o sacrifică în numele zeilor proprii – folosesc sângele sărmanei creaturi pe care au ucis-o pentru a mânji cu el fața celui mai tânăr participant la vânătoare. E grotesc și deloc pe gustul meu, dar pentru englezi asta nu constituie o crimă, ci un mod de viață.

— Oscar, Oscar! am exclamat eu cu glas reținut, de teamă să nu ne audă vizitiul. John Gray și Aidan Fraser nu vâneau cu ogari. Și nici nu jucau crichet. Au o relație destrăbălată. Erau goi. Și excitați.

— Serios? N-am observat.

Cu un gest nonșalant, Oscar a dat un bobârnac unui fir de ață prins de mâneca paltonului.

— Tocmai am asistat la o scenă de depravare. E respingător. E josnic!

— Josnic, Robert? Chiar așa? John Gray este un tânăr frumos. Doar l-ai văzut. E frumos ca un zeu grec, asta trebuie s-o recunoști. Constituie o ispită pentru Aidan Fraser, iar Fraser a cedat ispitei. Este atât de rău? Nu asta

este adevărata cale de a scăpa de o ispită? Cedându-i? Dacă i te opui, sufletul se îmbolnăvește de dor după lucrurile pe care și le-a interzis. Orice instinct pe care ne chinuim să-l ucidem sălășluiește în mintea noastră și ne otrăvește. Trupul păcătuiește o dată și a isprăvit cu acel păcat, pentru că acțiunea este modul de purificare...

— Oscar, am protestat eu, vrei să-mi spui că tocmai l-am văzut pe Aidan Fraser într-un act de „purificare”? Ai ajuns prea departe cu raționamentul!

— Eu îți spun că am văzut cum Aidan Fraser – în ajunul zilei unui sfânt – își dovedește mortalitatea cedând ispitei reprezentate de fructul oprit. Asta e tot. Circumstanțele sunt ceva mai neobișnuite, ideea prea barocă, probabil, dar povestea în sine este la fel de veche precum grădina raiului – pentru că nici acolo nu se purtau straie, Robert! Adevărat, din câte înțeleg eu, asta se întâmpla înainte ca în rai să se poarte costumele de marinar.

— De ce faci o glumă din asta, Oscar? De ce îi aperi? *De ce?*

I-am vorbit înfierbântat – și prea tare. Vreme de o clipă, între noi s-a lăsat tăcerea. Am privit afară, fiecare pe geamul de pe partea lui, ascultând duduitul puternic și strident al roților rostogolindu-se pe caldarâm și tropotul constant produs de copitele calului. Tocmai treceam prin dreptul Whitehall. Cei care își făceau plimbarea de duminică – soldați bătrâni, tineri cu pălării de paie, femei ce împingeau landouri, un băiat cu un cerc de lemn – umblau încolo și înapoi, profitând de vremea neașteptat de frumoasă.

Oscar s-a întors spre mine și m-a atins pe genunchi.

— Robert, nu le apăr purtarea, mi-a zis el încet, doar o explic. M-a privit atent în ochi și mi-a zâmbit. Dacă vrei să te înțelegi pe tine, este important să-i înțelegi pe ceilalți.

M-am uitat la prietenul meu și m-am minunat.

— Ești un fenomen, Oscar, dar uneori cred că ești prea înțeleghător, prea generos și prea amabil.

— Prea amabil? a repetat el. Poți fi oricând amabil cu oameni despre care nu-ți pasă deloc.

— Înseamnă că nu-ți pasă deloc de John Gray și Aidan Fraser?

— Îmi pasă de John Gray. Mi-e prieten. Țin mult la el. Dar de Aidan Fraser nu-mi pasă defel. Absolut deloc. E un ucigaș.

— Ptrrrr!

Trăsura s-a oprit brusc.

— Oscar! Oscar! Ce spui tu acolo?

Șocat și uluit de cuvintele lui, m-am aplecat precipitat, dar el a ridicat o mână, cerându-mi astfel să tac. Ajunsesem în piața din fața gării Charing Cross. Oscar a deschis ușa trăsurii.

— Eu cobor aici, mi-a zis zâmbind. Trebuie să-mi cumpăr țigarete, iar apoi am de așteptat două trenuri.

Am încercat să-l rețin.

— Dar Fraser...

— Robert, lasă întrebările acum, a zis el, închizând ușa trăsurii. Am crezut că totul ți se va părea evident, dar dacă m-am înșelat, cu atât mai bine. Vei avea de lucru.

Stătea pe trotuar și se uita la mine prin geamul coborât al trăsurii. Gândurile îmi erau încălcite cu totul, iar el părea extrem de stăpân pe sine.

— Te duci în Bedford Square, mi-a poruncit el. Cursa este plătită deja. Trebuie să o iei pe domnișoara Sutherland pentru sărbătorirea zilei de naștere, exact cum am stabilit ieri. Nu-i spui nimic din cele petrecute noaptea trecută. Nimic, absolut nimic. M-ai înțeles? Vorbiți de Millais, de

Pasteur, despre orice – dar nici un cuvânt despre crimă. Poartă-te cu ea așa cum ai făcut-o mereu. Uită-te în ochii ei frumoși și murmură-i dulcile nimicuri la care te pricepi atât de bine. Spune-i una dintre povestirile prietenului tău, Maupassant: asta o să vă țină ocupați vreme de o oră sau două! Du-te, prietene, și-ți mulțumesc. A vârât brațul pe geamul deschis și mi-a scuturat mâna cu căldură. Rolul pe care l-ai jucat în toate acestea a fost mai important decât îți închipui. În seara asta se va face dreptate. Acum, du-te. Hai. Să n-o scapi din ochi pe domnișoara Sutherland, Robert, și să o aduci în Lower Sloane Street la șase și un sfert. Ține minte, la și un sfert, nici un minut mai devreme. Mergi cu bine.

A făcut un pas înapoi și a fluturat mâna. După aceea s-a răsucit pe călcâie și a dispărut spre intrarea în gară, iar vizitiul a pocnit din bici și trăsura a pornit din nou la drum.

Eram derutat. Chiar tulburat. Perplex. Dar am procedat așa cum mi se spusese. Oscar avea un mod firesc de a fi autoritar, care l-a caracterizat toată viața. Când era școlar, își ținea sub control tovarășii de joacă; chiar și la sfârșit, după întemnițare, în exilul său (când străini lipsiți de suflet afirmau despre el în relatări mincinoase că ar fi fost „un spirit zdrobit” și „un om distrus”), aceia dintre noi care îl cunoșteau au simțit că forța prezenței lui nu se diminuase câtuși de puțin. În acea după-amiază, am făcut exact ce îmi ceruse.

Ei, bine, nu chiar tot. Veronica și cu mine nu am discutat despre Millais ori Maupassant, ci despre iubire și poezia iubirii. Am vorbit despre Baudelaire și Byron. Ea a vorbit de Wordsworth (ca să mă flateze), de John Keats și de doamna Browning. Iar când ne-am sărutat, apoi încă o dată și încă odată, mi-a spus, așa cum o făcuse și în acea noapte de neuitat, sub lumina lunii, la Albert Memorial:

— Îți mulțumesc, Robert, îți mulțumesc. Cumplit lucru să stai acasă, nesărutată.

— Te iubesc, i-am spus. Ești extraordinară.

A fost o după-amiază stranie. În acele circumstanțe, purtarea noastră era total nepotrivită. Parcă am fi flirtat la o înmormântare: ireal (de fapt, deplasat), neașteptat, fiind cu atât mai excitant tocmai din această cauză! Pentru mine a fost o după-amiază de încântare: amețitoare și de neuitat. Prin detalii, prin strălucire și, la jumătate de secol de atunci, încă țin minte totul cu precizie! În acea după-amiază am fost mai îndrăzneț cu Veronica decât până atunci. Am cedat tentației, având tot timpul în minte cuvintele rostite de Oscar. Probabil – cu toate că atunci abia dacă recunoșteam pe jumătate asta – am simțit că ceea ce văzusem în ziua aceea în Cowley Street și ceea ce-mi spusese Oscar la despărțirea din Charing Cross însemnau că Veronica avea să se elibereze în curând de Aidan Fraser, așa că am prins mai mult curaj. În timp ce o țineam în brațe, mi-am dat seama că iubirea noastră era ilicită, că în ceea ce făceam era ceva rău, și totuși nu m-am putut opri. Eram fascinat de Veronica Sutherland și actul iubirii dintre noi – recunosc asta – i-a dat spiritului meu un sentiment de libertate, de eliberare, un sentiment minunat. „Trupul păcătuiește o dată și a isprăvit cu acel păcat, pentru că acțiunea este modul său de purificare.”

Nu am plecat din Bedford Square decât la ora șase. Era o duminică seara de sfârșit de ianuarie; se lăsase deja întunericul, iar străzile erau tăcute. Cu toate acestea, în ciuda eforturilor făcute de răbdătorul nostru vizitiu și de credinciosul lui cal, ne-au trebuit aproape patruzeci de minute ca să ajungem în Chelsea. Eram îngrijorat din cauza cererii lui Oscar de a o aduce pe Veronica acolo la ora șase fix. Eram totuși mai puțin tulburat decât s-ar fi convenit,

deoarece fiecare minut în plus petrecut în compania ei constituia o bucurie pentru mine. Era extrem de frumoasă.

Nici unul dintre noi nu a acordat atenție traseului urmat de trăsură și, chiar când ea a cotit din Sloane Street în Lower Sloane, abia dacă am aruncat o privire pe geam. Abia după ce am coborât și am ajutat-o pe Veronica să ajungă pe trotuar, brusc, cu forță, m-am trezit la realitate și mi-am dat seama, printr-o străfulgerare, că participam la ceea ce Oscar numise „jocul de sfârșit.”

Scena care ne-a întâmpinat în Lower Sloane Street era total neașteptată. În șir cu trăsură noastră erau oprite alte trei vehicule. Chiar în fața ei, puțin mai departe de ușa casei de la numărul 75, se găsea o cabrioletă cu storurile trase până jos. Înaintea ei se afla o trăsură mai mare, cu patru roți – o trăsură polițienească, alături de care stăteau doi polițiști în uniformă. Iar în fruntea șirului am văzut cel mai mare vehicul dintre toate, închis și fără geamuri, având doar o ușă în partea din spate. Era furgonul folosit de poliție pentru transportul arestaților, numit și Maria cea Neagră.

— Robert, ce înseamnă toate acestea?

— Habar n-am, am răspuns, fără să mint câtuși de puțin.

Ușa casei de la numărul 75 era deschisă larg, iar în prag stăteau doi bărbați care ne priveau – ca și cum ar fi așteptat sosirea noastră. Unul dintre ei era un sergent de poliție, un individ mătăhălos, a cărui vârstă părea greu de precizat, cu o expresie impenetrabilă pe față. Celălalt era John Gray, într-un costum sobru, dar cu un zâmbet jucăuș pe față.

— Bine ați venit, a zis el când ne-am apropiat. Ne întâlnim iarăși.

Nu am spus nimic, dar i-am strâns mâna întinsă. Veronica a trecut ca vântul pe lângă el, ajungând în hol. La

poalele scării stătea un alt polițist, mai tânăr.

— Ce se întâmplă aici? a strigat ea. Nu vrea nimeni să-mi spună?

— Vă va explica Oscar, a spus John Gray cu amabilitate. Vă așteaptă. E în salon. Îmi dați paltonul?

— Nu, mulțumesc, i s-a adresat ea glacial, fulgerându-l cu ochi furioși.

— Nu vă va fi ușor, știu asta, a spus John Gray și a deschis ușa salonului. Spre uimirea noastră, încăperea era luminată ca ziua (lămpile de gaz erau date la maximum; fuseseră puse lumânări aprinse pe polița șemineului) și plină de oameni care vorbeau, râdeau și schimbau impresii – ori așa am avut impresia. Doamna O'Keefe, în rochia ei de crep negru și tafta, ducând o tavă cu băuturi, se agita de colo-colo. Oscar ocupa o poziție centrală, în apropierea șemineului, înconjurat de câteva persoane. Când am intrat în încăpere, zumzetul discuțiilor s-a potolit brusc și toată lumea a întors ochii spre noi.

— Aha, a făcut Oscar, aruncându-mi o privire încărcată de reproș, în sfârșit. S-a apropiat de noi și, plin de solitudine, a luat-o de mână pe Veronica. Domnișoară Sutherland, a spus el, făcând o plecăciune.

— Asta este petrecerea de ziua mea? a întrebat ea, privindu-l cu ochi în care nu se vedea nici urmă de fericire.

— Din păcate, nu, a zis el. Îmi pare rău, domnișoară Sutherland, dar aniversarea ta a fost umbrită de moartea lui Billy Wood – așa cum s-a și întâmplat cu ziua doamnei Wilde, după cum cred că-ți amintești, în urmă cu câteva săptămâni. O mai ții minte pe soția mea, nu? S-a întors și a făcut un semn către Constance, care ședea singură lângă șemineu, privind lung spre vatra goală. (Constance nu era îmbrăcată de sărbătoare; purta pălărie și palton, ca și cum ar fi fost adusă acolo din drumul ei spre poștă. În poală

ținea un pachet de mici dimensiuni, învelit cu hârtie cafenie și legat cu sfoară.)

— Cei care au fost alături de noi în seara aceea în Tite Street, a continuat Oscar, în seara când am primit capul sârmanului Billy, se află acum aici. Și-a rotit privirea prin încăpere. Pe John Gray l-ai cunoscut deja. Îl știi și pe doctorul Doyle, desigur. Conan Doyle stătea aproape de șemineu, cu spatele la noi. I-am surprins privirea în oglindă. Părea obosit dar, în afară de acest amănunt, expresia lui nu trăda nici un sentiment. Arthur i-a părăsit o vreme pe suferinzii din Southsea ca să fie alături de noi, a spus Oscar. Îi sunt recunoscător.

— Iar doamna Doyle? am întrebat eu.

— Touie? Da, și ea este cu noi – și face acțiuni caritabile, ca întotdeauna. E afară, în stradă, în trăsură oprită în fața ușii, cu Susannah Wood, mama lui Billy. Am adus-o pe doamna Wood de la gara Charing Cross în această după-amiază, dar avea nevoie de mângâierea unei femei. Suferă enorm, după cum cred că-ți închipui. Touie se străduiește să o consoleze pe doamna Wood în măsura în care poate. Probabil că vor veni aici puțin mai târziu.

— Dar de ce ai adus-o aici pe doamna Wood?

— Ca să-mi respect promisiunea pe care i-am făcut-o, mi-a răspuns Oscar.

Veronica s-a uitat în ochii lui și a șuierat:

— Ce faci, domnule Wilde? Ce joc plin de cruzime este acesta?

— Vai, a exclamat el, nu este vorba de un joc, domnișoară Sutherland! Dacă ar fi fost un joc, n-am fi avut printre noi atâția polițiști. A luat-o de mână pe frumoasa mea prietenă și a condus-o către un scaun liber aflat sub fereastră. Îl cunoști pe inspectorul Gilmour, coleg al logodnicului tău, da? Acest tânăr cu un profil perfect este

asistentul lui, sergentul Atkins. Și el provine din Broadstairs – ca să vezi ce farse ne joacă soarta!

A insistat ca ea să se așeze. Veronica s-a supus. Uimit peste măsură, am rămas în spatele scaunului, cu o mână pe umărul ei. Ea s-a uitat în sus spre mine, și am perceput o undă de groază în ochii ei.

– Pe cine nu cunoști? a continuat Oscar cu un aer amabil. A, da...

Un domn vârstnic, părând să fi ajuns acolo din dintre paginile unei cărți de basme excentrice, stătea aplecat deasupra tăvii doamnei O'Keefe, așezând un pahar gol cu o mână și luând altul, plin, cu cealaltă. Amintea de pictura lui Dore a lui Rumpelstiltskin³², combinată cu imaginea Cavalerului Alb din *Prin oglindă*, a lui Lewis Carroll. Cu părul alb și cocârjat, era îmbrăcat într-un costum sărăcuț din catifea, albastru-închis, cu pantaloni trei sferturi, ciorapi argintii, pantofi cu cataramă și o beretă absurdă de artist, foarte mare. Tremura în timp ce mergea.

– Se numește Aston Upthorpe, a spus Oscar. L-a iubit pe Billy Wood – nu doar declarativ, ci cu adevărat.

Doamna O'Keefe se apropia de noi cu tava.

– Domnișoară Sutherland, vrei ceva de băut? a întrebat-o Oscar.

– Nu, mulțumesc, i-a răspuns ea. Domnule Wilde, aș vrea doar o explicație. Ce se petrece aici? Ce se întâmplă?

– Îți voi spune, i-a zis el încet. Imediat. Nu-mi va lua mult timp, a adăugat zâmbindu-i, deși destul de rece. A aruncat o privire spre mine și la mâna mea, rămasă pe umărul ei. Robert, ai carnețelul la tine? S-ar putea să apară amănunte pe care nu le cunoști. S-a îndepărtat apoi de noi și și-a reluat poziția pe care o avusese mai devreme lângă șemineu – în centrul scenei. Doamnelor și domnilor, a

anunțat el, v-aș fi recunoscător dacă mi-ați acorda atenție câteva momente...

Cei din cameră au făcut liniște. În următoarele clipe, nimeni nu s-a clintit din loc. Inspectorul Gilmour și sergentul Atkins s-au postat ca două santinele, în apropierea ușii salonului. Doamna O'Keefe s-a refugiat și s-a făcut mică într-un colț. John Gray și Aston Upthope s-au așezat, într-o poziție dreaptă și dureros de rigidă, pe o canapea franțuzească. Conan Doyle s-a plasat în spatele lui Constance Wilde, cu o mână lăsată moale pe umărul ei, la fel cum și eu aveam mâna pe umărul Veronicăi Sutherland. Oscar ne ținea pe toți sub puterea lui de fascinație.

— Vă mulțumesc, a început el, și vă sunt recunoscător pentru că ați venit aici în această seară. Îmi imaginez că ați ghicit scopul acestei adunări... În relațiile sale cu omul, Soarta niciodată nu-și încheie conturile, dar noi am ajuns la ultimul act al acestei drame – tragedia lui Bily Wood – și cum fiecare dintre cei prezenți în această cameră a jucat un rol în desfășurarea ei, am socotit că este mai mult decât drept și convenit să ne aflăm cu toții aici, împreună, pentru a asista la căderea cortinei.

— Dar nu suntem cu toții aici, a zis Veronica privind prin încăpere și părând cuprinsă brusc de o stare de agitație. Aidan nu se află aici. Unde e? Unde este Aidan, logodnicul meu?

A dat să se ridice, dar eu am silit-o să rămână pe loc.

— Nu ni se va alătura, domnișoară Sutherland, a zis Oscar, privind spre ceilalți. Aidan Fraser nu va fi cu noi în această seară. E un ucigaș nemilos, așa cum bine știi.

• 26 •

Joc final

În cameră s-a lăsat o tăcere adâncă.

Veronica Sutherland s-a uitat la Oscar fără să clipească. Eu mi-am înfipt mai bine degetele în umărul ei. Ea și-a strecurat mâna într-a mea. Era rece ca gheața.

— În seara trecută, a continuat Oscar, cu nici douăzeci și patru de ore în urmă, Aidan Fraser l-a ucis pe Edward O'Donnell – într-o celulă a secției de poliție din Bow Street – în timpul celui de-al doilea act al pantomimei *Barbă Albastră*, pentru că așa a vrut soarta. Dacă ai curaj, îți trebuie doar o clipă ca să ucizi un om.

— Cum este posibil așa ceva? am protestat eu.

— Robert, noi am făcut posibil acest lucru, a spus el. Regret, dar noi i-am oferit lui Fraser această ocazie.

— Nu înțeleg.

— În timp ce noi doi stăteam în stradă, schimbând amabilități cu vizitiul și politețuri cu Sir Augustus Harris, Fraser a profitat. S-a dus singur până în celula lui O'Donnell, a găsit biata brută înmuiată de băutură, i-a scos cureaua de la brâu, i-a prins-o în jurul gâtului și, cu forța pe care zeii le-o dau celor disperați, a ridicat victima și a fixat cureaua de bara de fier de la fereastra celulei. Aidan Fraser l-a spânzurat pe Edward O'Donnell. Acesta a murit în trei minute, înecat de propria vomă, strangulat cu propria curea.

Din colțul salonului, doamna O'Keefe a scos un țipăt scurt. În acea clipă, a părut a fi un țipăt de durere. Ulterior, am ajuns să-mi dau seama că fusese doar un murmur de apreciere. Doamna O'Keefe era o femeie simțitoare, însă avusese legături prea strânse cu teatrul. Oscar spunea povestea într-un fel care era pe placul ei.

— Pentru O'Donnell nu exista scăpare, a zis el. Dacă nu ar fi fost ucis seara trecută, probabil că s-ar fi întâmplat altă dată. Aidan Fraser era silit să însceneze sinuciderea lui

Edward O'Donnell. Dacă acel om ar fi trăit până la procesul în care era acuzat de uciderea lui Billy Wood, ar fi ieșit la lumină prea multe lucruri și – cine știe? – jurații l-ar fi putut găsi nevinovat. Pe de altă parte, se putea întâmpla și altfel. Dar dacă O'Donnell, acuzat de crimă, își punea capăt zilelor, sinuciderea lui ar fi fost considerată o recunoaștere a vinovăției, o mărturisire indirectă pe care o făcea din mormânt.

Oscar a făcut o pauză pentru a-și aprinde o țigaretă de la una dintre lumânările de pe șemineu. A aruncat o privire spre Conan Doyle.

— Până aici, totul este simplu ca bună ziua, nu-i așa Arthur? a zis el. Am avut îndoieli referitor la Fraser încă de la început, desigur. M-a uimit înfățișarea lui ieșită din comun, am fost șocat de aspectul lui minunat, m-am lăsat păcălit de atitudinea lui fermecătoare, dar purtarea lui m-a și uimit. De ce s-a arătat atât de rezervat în a accepta cazul? De ce nu m-a luat la întrebări când i-am spus că scosesem verigheta de pe degetul lui Billy Wood, după ce acesta fusese ucis? De ce a tolerat relația prietenului meu Sherard cu domnișoara Sutherland? Și tu ai avut unele îndoieli cu privire la prietenul Fraser, nu-i așa, Arthur?

Conan Doyle a rămas tăcut. Și-a acoperit gura cu mâna, îngropându-și degetele în mustața groasă ca a unei morse.

— Arthur, îți amintești fraza din romanul meu, *Dorian Gray*, pe care ți-am trimis-o?

— „Nimeni nu săvârșește vreodată o crimă fără să facă și o prostie oarecare”, a venit răspunsul acestuia.

— Întocmai. Oscar s-a uitat la doctor și i-a zâmbit. Frazei îi lipsește orice urmă de poezie, dar țin la ea. Aidan Fraser a dovedit inteligență alegându-l pe Edward O'Donnell drept țapul ispășitor pentru uciderea lui Billy Wood. O'Donnell ar fi avut o motivație credibilă: gelozia.

Tot el avea o reputație jalnică – de bețiv și de brută. O'Donnell ar fi fost capabil de omor, oricine ar fi confirmat asta. Alegându-l pe el pentru a fi pus sub acuzare, Fraser a făcut o mișcare dibace. Alegându-l pe Gerard Bellotti drept martor principal, a făcut o mișcare neghioabă. A uitat că eu îl cunoșteam pe Bellotti mai bine decât el.

– Sărmanul Bellotti, a mormăit Aston Upthorpe.

– Adevărat, a spus Oscar, sărmanul Bellotti: obez, jumătate orb și ucis pentru ceva ce nu a afirmat.

Mi-am luat mâna de pe umărul Veronicăi.

– Ucis de cine? Doar nu de Fraser. Bellotti a murit vineri, când noi ne aflam în Franța.

– Nu, Robert. Bellotti a murit vineri dimineată, în stația de metrou Victoria, cu câteva momente înainte ca trenul nostru să plece spre Dover. Gerard Bellotti și Aidan Fraser se cunoșteau. Într-un fel, erau prieteni. S-au întâlnit vineri dimineată, conform unei înțelegeri. Au stat de vorbă la marginea peronului și, când trenul a intrat în stație, Fraser l-a împins pe Bellotti sub roți. I-a fost ușor să o facă. Îți trebuie doar o clipă să ucizi un om – dacă ai curaj. Și la o adică, de cât curaj era nevoie? Fapta s-a comis pe un peron aglomerat, plin de abur și fum. În 1889, la metrou au murit peste douăzeci de oameni. Ce mai conta încă unul?

Aflat în partea cealaltă a încăperii, Archy Gilmour l-a întrerupt:

– Domnule Wilde, acestea sunt doar bănuieli, adevărat?

– Au fost la început, inspectore. A existat un martor al întâmplării: un pitic, fiul diform al lui Bellotti. Acesta se afla pe peron, stând la distanță, ca întotdeauna. Nu era îndeajuns de aproape ca să-și salveze tatăl, dar a văzut ce s-a petrecut – și, în haosul creat după aceea, a fost cuprins de panică. Fără tatăl lui, s-a trezit brusc purtat de valurile vieții. Nu a știut la cine să apeleze. Habar nu avea ce să

facă. De aceea, sărmana creatură s-a dus la Rochester, la azilul unde mama lui își trăiește ultimele zile. Unul dintre băieții pe care îi numesc „spionii mei” s-a dus acolo azi-dimineață și l-a găsit. L-a adus pe amărâtul de copil la Charing Cross, unde l-am așteptat eu. Nefericitul fiu al lui Bellotti îți va confirma, inspectore, ora și locul morții tatălui său. Aidan Fraser l-a ucis pe Gerard Bellotti în gara Victoria în jur de opt și patruzeci de minute, vinerea trecută. Câteva minute mai târziu, la fără un sfert, Fraser și-a stabilit „alibiul” când, gonind cu disperare, ni s-a alăturat în gara de deasupra, în trenul ce mergea spre Dover.

Aston Upthorpe își ținea capul în mâini. S-a frecat la ochi, apoi s-a uitat la Oscar.

— Nu înțeleg ceva. Ai spus că Gerard Bellotti și acest Aidan Fraser erau prieteni. La fel ca tine, l-am cunoscut pe Bellotti. Chiar mai bine. Și, Oscar, îți spun că Bellotti n-a menționat niciodată numele lui Fraser sau unul asemănător, în prezența mea.

— Probabil că nu, dar îl cunoștea pe Fraser – și-l plăcea. Și avea încredere în el. La fel ca tine, Aston...

— Am băut prea mult, a zis Upthorpe, luând paharul lui John Gray și golindu-l fără grabă. Nu pricep.

Oscar s-a întors din nou către Conan Doyle.

— Inspectorul Fraser a făcut totuși o greșeală. Mi-a spus că Gerard Bellotti i-a jurat că Edward O'Donnell și Drayton St Leonard erau una și aceeași persoană.

Eu știam că era imposibil. Bellotti nu ar fi acceptat un bețiv josnic precum O'Donnell în clubul lui. Pe de altă parte, când Robert și cu mine i-am întrebat pe ceilalți membri ai clubului, aceștia mi-au spus că St Leonard era tânăr și atrăgător, iar O'Donnell, necioplit și marcat de

viața pe care o ducea, trecut de cincizeci de ani, nu se potrivea acelei descrieri.

Conan Doyle își lăsase acum ambele mâini pe spătarul scaunului pe care stătea Constance. Arăta ca un preot în amvon, gândindu-se ce pildă să aleagă pentru predică.

— Ai știut că O'Donnell nu putea fi Drayton St Leonard...

— Da, i-a răspuns Oscar, și mi-am dat seama că Bellotti nu ar fi sugerat nicidecum așa ceva. Era o născocire absurdă a lui Fraser – inutilă și distrugătoare – și în chiar clipa în care a rostit-o și-a dat singur seama ce greșeală făcuse.

— Dar cu Bellotti ca martor mincinos, Fraser nu mai avea altă soluție decât să-l reducă la tăcere...

— Întocmai. Exact. Arthur, ar fi trebuit să-mi dau seama imediat – pentru că așa ar fi făcut Holmes! Însă eu mi-am permis să mă las dus de nas. În strădania mea de a descoperi adevărata identitate a lui Drayton St Leonard, l-am neglijat pe Bellotti. Intuisem că Drayton era cheia întregului caz.

— Oscar, l-a întrerupt eu, dar Drayton St Leonard nu a participat la prânzul din ziua când a fost ucis Billy Wood. În acea zi nu a ajuns în Little College Street.

— Adevărat, Robert, nu s-a dus la prânzul de acolo deoarece se afla în casa din Cowley Street, după colț, în camera de la etaj, aprinzând lumânări, arzând tămâie, pregătind patul nupțial pentru Billy Wood... Drayton St Leonard l-a cunoscut pe Billy Wood prin intermediul lui Gerard Bellotti. Iar Leonard era îndrăgostit de Billy. Îl venera.

Oscar și-a aprins altă țigaretă, a tras din ea încet, iar apoi i-a întins-o lui Aston Upthorpe, care a luat-o recunoscător și, cu ochii încercănați, i-a surâs.

— Oscar, nu m-am dat eu bătut, dar domnul Upthorpe, Bellotti și canonicul Courtney ne-au mărturisit că, la plecarea din Little College Street, Billy le-a spus clar și răspicat că se ducea să-și întâlnească unchiul.

— Exact! mi-a răspuns Oscar cu un aer triumfător. Bineînțeles! Asta a spus – și era adevărat! Drayton St Leonard *era* „unchiul” lui!

— Poftim? am exclamat eu.

— Eufemismul se poartă de multă vreme, a replicat Oscar, cu un zâmbet. Ne sună familiar, adevărat, doamnă O'Keefe? Femeia a dat din cap a confirmare, simțind o încântare secretă pentru că Oscar o băgase și pe ea în seamă. O tânără doamnă care are un curtezan mai în vârstă îl descrie deseori ca pe un unchi. Așa s-a întâmplat și în cazul lui Billy Wood și al domnului Drayton St Leonard... Și dacă, așa cum plănuiseră, ar fi plecat împreună în Franța – cum îi spusese Billy mamei lui – cei doi ar fi călătorit neîndoielnic dându-se drept „unchi” și „nepot”. E mai discret așa. Din câte înțeleg, chiar și pe continent, gazdele și hotelierii preferă acest aranjament. Așadar, Drayton St Leonard era „unchiul” lui Billy. Iar Dayton era de fapt Aidan Fraser. Drayton St Leonard era pseudonimul lui.

Cu ochi sclipitori, Oscar a privit roată la cei din cameră. Trăia cu intensitate atmosfera creată.

— Și când ai înțeles asta, Oscar? l-a întrebat Conan Doyle.

— La câteva momente după ce el mi-a zis că Bellotti îi spusese că O'Donnell era St Leonard. O minciună atât de străvezie – mi-am dat seama chiar în timp ce mi-o înșira. De aceea a insistat să merg cu el la Paris. Trebuia să mă scoată din scenă. Știa că îl cunoșteam pe Bellotti și că, dacă aveam timp, urma să vorbesc cu el și să descopăr adevărul.

— Însă el a ajuns primul la Bellotti, a zis Conan Doyle.

— Da, a confirmat Oscar. Fraser a ținut să merg la Paris ca să-mi zădărnicească investigația și, probabil, să afle câte știam. Am acceptat să merg la Paris ca să-l țin sub observație. Nu mi-am închipuit însă că între joi noaptea și vineri dimineață, Fraser va aranja întâlnirea cu Bellotti și-l va ucide. Nu m-am gândit că va face ceva atât de absurd.

— De ce absurd? l-a întrebat Conan Doyle. Fraser l-a ucis pe Bellotti pentru că acesta nu avea să susțină minciuna lui.

Oscar a râs.

— O minciună scornită din disperare! Și crima a fost fără sens. Fraser l-a ucis pe Bellotti, dar moartea acestuia n-a rezolvat nimic. Chiar dacă O'Donnell ar fi ajuns în fața instanței, s-ar fi găsit unul sau altul dintre membrii micului club al lui Bellotti care să spună că O'Donnell nu era Drayton St Leonard. Când Fraser a înțeles cumplitul adevăr – și cred că asta s-a întâmplat în cursul călătoriei noastre de întoarcere de la Paris – și-a dat seama că singura lui șansă era să-l elimine pe O'Donnell, făcând ca totul să pară sinucidere. A găsit momentul potrivit și a profitat de el.

Oscar s-a întors spre șemineu să-și ia paharul. În reflectarea oglinzii, prin lumina tremurătoare a lumânărilor, mi-a surprins privirea. Îmi era prieten, dar în acea clipă mi s-a părut un străin.

— Domnule Wilde, a spus Archy Gilmour, s-a făcut ora șapte.

• 27 •

Caz rezolvat

Ceasul de pe șemineu a bătut ora.

— Nu te teme, inspectore, i-a zis Oscar zâmbind. Mă voi ține de cuvânt. S-a întors apoi spre doamna O'Keefe, care stătea, plină de solitudine, lângă polițist. Doamnă O., vrei să fii amabilă și să mergi în stradă pentru a sta puțin de vorbă cu doamnele Doyle și Wood? Le găsești în trăsura aflată chiar în fața ușii. Asigură-le că nu vor mai avea de așteptat decât un sfert de ceas, cel mult douăzeci de minute.

— Cel mult, a repetat Gilmour, cu glas ferm.

— Du-le și câte o ceașcă de ceai, te rog, doamnă O. Și, cu permisiunea domnului inspector, oferă-le ceai și oamenilor săi.

Polițistul cu păr roșcovan a salutat-o scurt pe doamna O'Keefe, care a făcut o plecăciune, apoi s-a retras cu spatele până când a ieșit din cameră. Sergentul Atkins a încuiat ușa după plecarea ei.

— Domnule Wilde, a zis Gilmour cu glas uscat, ai prezentat acuzațiile împotriva lui Aidan Fraser, așa cum am convenit...

— Și vă voi duce la el în mai puțin de un ceas, așa cum am promis, inspectore. Mai îngăduie-mi un moment, te rog. Aproape că am terminat.

Eu îmi pusesem mâinile pe umerii Veronicăi. Stătea cu capul plecat. Am simțit cum tremură și cum începe să suspine.

— Plângi, domnișoară Sutherland, a spus Oscar, și știu motivul. Cândva l-ai iubit pe Aidan Fraser – dar asta a fost de mult, înainte de a-i afla secretul, înainte de a descoperi că adevărata iubire a vieții lui era „un băiat stricat”.

Veronica a ridicat ochii spre Oscar, privindu-l cu un dispreț nedisimulat. El i-a întors privirea netulburat și a continuat:

— Violențele de limbaj la care ai apelat ieri dimineață la Paris au dezvăluit adevăratele tale sentimente.

Aston Upthorpe s-a foit pe scaun și a spus încet, mai curând către John Gray decât către Oscar, care se afla în picioare lângă el, dominându-l:

— L-am iubit pe Billy Wood. L-am iubit pe băiat.

— Știu, a spus Oscar cu blândețe, știu. Și-a pus paharul pe șemineu și s-a uitat la polițistul care stătea în capătul îndepărtat al camerei. Aidan Fraser i-a ucis pe Edward O'Donnell și pe Gerard Bellotti pentru a nu i se afla secretul. Dar i-a eliminat ca să păstreze și un al doilea secret, secretul altcuiva. Aidan Fraser e un ucigaș, nu încape nici o îndoială. Dar nu el l-a ucis pe Billy Wood: nici în legătură cu asta nu încape vreo îndoială.

În salon s-a lăsat o tăcere apăsătoare.

— Așadar, a spus într-un târziu Conan Doyle, menajera a ucis.

— Da, a zis Oscar, menajera. Am bănuț chiar de la început implicarea unei femei. Când ne-am dus la scena crimei, camera era impecabil de curată. Podeaua era curățată – lustruită cu ceară de albine, dacă mai ții minte. Asta era treabă de femeie – și încă treaba făcută de o femeie pe care am întâlnit-o la câteva momente după ce comisesse crima. Cine să fi fost? Susannah Wood, forțată să-și ucidă propriul copil? Improbabil. Doamna O'Keefe? Imposibil. Abia sosise din Irlanda – ce motiva ar fi avut? Iar apoi m-am gândit că nu e o femeie, ci un bărbat cu apucături femeiești... Cineva din grupul lui Bellotti obsedat de băiat, înnebunit, îmbrăcat *en travestie*.

Arthur Conan Doyle a clătinat din cap și a mormăit neîncrezător. Oscar s-a uitat la el cu un surâs șiret.

— Arthur, s-au petrecut lucruri ciudate. Canoncul Courtney, din câte înțeleg, oficiază „căsătorii” între bărbați,

și chiar Shakespeare – iubitul tău Shakespeare! – nu s-a dat înapoi și a născocit o intrigă în care un băiat a jucat rolul unei fete ce se dădea drept băiat...

– Domnule Wilde! a intervenit inspectorul Gilmour cu autoritate, pentru a-l readuce la subiect. Acum nu ne aflăm la teatru. E vorba de investigația unei crime. Cred că ți-am îngăduit destule până acum.

Cu un aer mimat de indignare, Oscar s-a întors către Arthur.

– Spune-mi, Arthur, Sherlock Holmes a trebuit vreodată să îndure un asemenea tratament?

– Hai, Oscar, l-a îndemnat Constance, doar ai asigurat-o pe domnișoara Sutherland că nu asistăm la un joc. Socotesc că ar fi cinstit față de ea – și față de noi – să pui capăt acestei întristătoare povești.

– Draga mea, ai dreptate – ca întotdeauna, de altfel. I-a zâmbit soției sale, care i-a evitat privirea și, din stângăcie, a scăpat din poală pachetul învelit în hârtie cafenie. Conan Doyle s-a aplecat imediat și l-a ridicat.

Oscar s-a întors, adresându-se inspectorului Gilmour:

– Domnule inspector, îți voi urma îndemnul și voi reveni la subiect. Doar ai venit să-l arestezi pe ucigașul lui Billy Wood.

– Exact, i-a răspuns inspectorul cu răceală.

– Păi, a spus Oscar, iată ucigașul...

Și s-a întors către Veronica Sutherland și a prezentat-o celor prezenți de parcă ar fi fost un obiect pus în vânzare la o licitație. Am simțit cum spatele i s-a încordat; cu un gest, mi-a azvârlit mâinile de pe umeri; ochii i-au aruncat fulgere, dar nu a scos nici o vorbă.

– Este ușor să făptuiești o crimă, a spus Oscar, chiar și atunci când ești femeie. Iar ca să ucizi un băiat n-ai nevoie

decât de o clipă – dacă băiatul doarme și folosești un bisturiu ascuțit. Veronica Sutherland a aflat de iubirea dintre logodnicul ei și Billy Wood și a decis să îi pună capăt. A ales ziua de naștere a lui Aidan deoarece știa că atunci acesta și băiatul „stricat până în măduva oaselor” stabiliseră una dintre întâlnirile lor secrete. Ea avea o cheie de la casa din Cowley Street numărul 23. Am aflat de la firma Chubb & Sons din Farringdon Street că în ultima săptămână din luna iunie a cerut să i se facă și ei o cheie. Plănuia de ceva timp această crimă. Iar pe 1 iulie a cumpărat bisturiul chirurgical pe care l-a folosit – cel recomandat de bătrânul profesor al lui Arthur, doctorul Bell, în celebrul său *Manual de chirurgie* – de la compania Goodliffe & Steiner, furnizoare de instrumentar medical. Această crimă a fost plănuită minuțios și executată cu precizie. În dimineața zilei de 31 august, anul trecut, Veronica Sutherland s-a dus la casa din Cowley Street numărul 23 și a pândit sosirea celor doi bărbați ale căror vieți dorea să le distrugă în moduri diferite. Nu cred că a avut intenția de a-i confrunta pe Fraser și pe partenerul lui. Cred că planul ei a fost mai mârșav. Voia să-l ucidă pe băiat – tânărul seducător – silindu-l pe Fraser să trăiască fără el. Băiatul nu însemna nimic pentru ea, dar reprezenta totul pentru Fraser. Voia să ucidă băiatul, lăsându-l pe Fraser să trăiască mai departe cu un gol uriaș acolo unde avusese cândva inima. În acea după-amiază, între două și trei, în camera de la etaj, Aidan Fraser l-a uns pe Billy Wood așa cum ar fi făcut cu mireasa lui. Înconjurați de lumânări, parfumați cu tămâie, au petrecut împreună, iar după aceea s-au despărțit. Fraser a părăsit casa singur. Avea treburi de rezolvat. La urma urmelor, abia fusese promovat inspector la Scotland Yard. Însă Billy a rămas – el era tânăr și nepăsător și băuse vin. A adormit chiar acolo unde se găsea, pe un covoraș de pe podea, cu un zâmbet serafic pe

buzele trandafirii, cu lumânări aprinse de jur împrejur. Așa l-a găsit Veronica Sutherland. Așa a rămas și după ce ea i-a tăiat beregata de la o ureche la cealaltă. Iar apoi a auzit clopoțelul de la ușă și am apărut eu, dând buzna înăuntru și ieșind la fel. Când am intrat, mă grăbeam. La plecare, eram foarte tulburat. Când mi-a deschis, abia dacă am aruncat o privire spre domnișoara Sutherland. În orice caz, stătea pe jumătate ascunsă în spatele ușii. N-am observat nimic, ci doar o şuviță din părul ei roșcat. Nu mă aștepta pe mine, desigur, ci pe Fraser. Iar când m-a văzut, a deschis imediat ușa și s-a ascuns în spatele ei, în timp ce eu am traversat iute holul, urcând la etaj. Mai târziu, Fraser s-a întors în Cowley Street, așa cum anticipase ea. A revenit, îmi imaginez, la puțin timp după ora șase, la sfârșitul zilei de muncă. A venit cu o trăsură să-l ia pe băiatul pe care-l iubea, dar a găsit-o în schimb pe femeia pe care o iubise cândva, lângă băiatul măcelărit care o alungase din inima lui. Ce putea face? Dacă se ducea la poliție, viața lui era distrusă. În cel mai bun caz, putea fi închis pentru corupere de minori. În cel mai rău, putea fi spânzurat pentru complicitate la crimă. Nu avea de ales. A cedat rugăminților logodnicei lui. A devenit prizonierul ei. Îmi imaginez că au terminat de curățat scena crimei împreună. Au făcut o treabă bună, nelăsând nici o dovadă la fața locului. Nici nu era de așteptat altceva, doar Fraser fusese instruit la Poliția Metropolitană. Tot împreună au vârat cadavrul bietului Billy în cufărul din hol și l-au adus cu trăsura până în această casă. Cred că tot împreună au ascuns cufărul în ghețăria din grădină.

Imediat după ce au auzit aceste lucruri, inspectorul Gilmour și sergentul Atkins au dat să iasă pe ușă. Oscar a început să râdă.

— Cufărul acela vă așteaptă, domnilor. Stă acolo de cinci luni, netulburat. Însă nu veți găsi în el cadavrul lui Billy

Wood.

— Știi unde vom găsi cadavrul? l-a întrebat Gilmour.

— Da, cred că da. Aidan Fraser l-a iubit pe Billy și îl dorea chiar și după moarte. El singur a îmbălsămat cadavrul. Văzuse la morga de la Scotland Yard cum se procedează. Într-o seară s-a dus acolo, a luat lichid de îmbălsămare, a împrumutat pompa manuală de care avea nevoie și le-a adus acasă. L-a îmbălsămat pe Billy Wood ca pe o relicvă, cu respect și adorație, așa cum preoții din Egiptul antic îi îmbălsămau pe faraonii de pe Nil.

Oscar s-a întors brusc spre Veronica.

— Domnișoară Sutherland, unde ai găsit cadavrul? Ea nu i-a răspuns, mulțumindu-se să-l privească rece și disprețuitor. Nu vrei să-mi spui? Bine, atunci o să risc o părere. În patul lui? În patul marital care ți se cuvenea? Așa e? Așa e? Ea s-a întors încet și s-a uitat la Constance Wilde. Așa cred că s-a întâmplat, domnișoară Sutherland, a continuat Oscar. Chiar și după moarte, Aidan Fraser l-a ținut pe Billy în patul lui. Băiatul rămăsese frumos chiar și mort.

Aston Upthorpe s-a aplecat și și-a ascuns fața între palme. Ca să-l consoleze, John Gray și-a trecut un braț pe după umărul lui. Veronica și-a întors privirea de la Constance și s-a uitat la cei doi bărbați așezați pe canapea. Pe neașteptate, cu violență, i-a scuipat.

— Să fie dispreț? Sfidare? Sau teamă? a exclamat Oscar. Femeile se apără atacând, așa cum atacă printr-o cedare bruscă și ciudată.

Veronica s-a întors către Oscar și a spus rânjind:

— Ce știi despre femei, domnule Wilde?

— Știu ce știa și Congreve:

În Cer, furie mai aprinsă decât iubirea-n ură-ntoarsă nu găsești

Și nici în iad mânie ca a femeii pe care o stârnești³³.

Știu că Aidan Fraser l-a iubit pe Billy Wood atât de mult, încât s-a culcat cu el chiar și după moarte – iar asta te-a scos din minți. După ce l-ai ucis o dată, ai făcut-o și a doua oară. I-ai tăiat capul... În acest scop, ai cumpărat un fierăstrău chirurgical de la compania Goodliffe & Stainer, pe 23 decembrie la ora trei după-amiază – am verificat în registrul de vânzări –, iar ca să-l jignești și să-l umilești în continuare pe Fraser, ai trimis capul în ziua și la ora potrivită pentru a ajunge la mine acasă, în Tite Street, când Fraser, oarecum în largul lui, era înconjurat de prieteni. Dar „nimeni nu săvârșește vreodată o crimă fără să facă și o prostie oarecare”, domnișoară Sutherland. Iar în noaptea aceea, când Constance își sărbătorea ziua de naștere, ai mai comis o greșală ridicolă. Ai furat bastonul-sabie din casa mea. Se afla acolo de la începutul serii. Când ai plecat, dispăruse. Iar mie nu mi-a scăpat acest amănunt. L-ai luat, ascunzându-l sub palton. Robert, sărmanul băiat, nu a observat când te-a surprins în hol, o clipă după ce îl luaseși de pe cuierul de haine. Ți-ai închipuit că era bastonul meu. În realitate, era al lui Robert, care i-l făcuse cadou lui Constance în urmă cu câțiva ani. Însă tu l-ai luat, crezând că îmi aparținea. Te gândeai să mă implici și pe mine în afacerea asta. Felul în care vorbeam despre tinerețea și frumusețea lui Billy te-a îngreșat. Ți-ai închipuit – eronat; din întâmplare, aparențele pot fi înșelătoare – probabil după ce Fraser ți-a povestit despre acea întristătoare și sordidă „Afacere din Cleveland Street” că eram și eu la fel ca Fraser: unul care iubește bărbați, care merge la bordeluri pentru bărbați, un sodomit...

Conan Doyle și-a dres glasul. John Gray a clătinat din cap, iar Gilmour a rostit tare:

— S-a făcut aproape și un sfert, domnule Wilde. Ai promis că într-o oră ni-i predai pe cei doi ucigași. Așa ne-a fost înțelegerea.

— Și mă voi ține de cuvânt, inspectore. Iat-o pe domnișoara Sutherland. Luați-o, e a voastră.

— Și Fraser? El unde este?

— La etaj, în camera de deasupra noastră, în pat lângă capul și trupul lui Billy Wood.

— Atkins, a ordonat inspectorul, deschizând ușa salonului. Du-te, du-te imediat sus.

Oscar a strigat:

— Nu te grăbi, sergent, nu va pleca nicăieri. E mort. Aidan Fraser și-a luat viața între patru și cinci în această după-amiază. Cred că veți constata că s-a sinucis cu bastonul-sabie pe care domnișoara Sutherland i l-a dat în acest scop.

Brusc, toți cei din cameră s-au ridicat. Gilmour a venit la Veronica. Ea a rămas dreaptă, înfruntându-l, cu capul sus și mâinile întinse către el. Apoi, în timp ce el îi puneă cătușele, s-a întors spre mine.

— Adio, domnule Sherard, mi-a zis ea.

— Te iubesc, i-am șoptit. Încă te iubesc.

— Ești un neghiob, mi-a răspuns ea, la fel ca orice bărbat. Cum nu se poate mai vanitos și mai ridicol!

Oscar și-a petrecut un braț pe după umerii lui Constance.

— Ai avut parte de o după-amiază obositoare, draga mea, dar am socotit că era preferabil să vezi și auzi totul direct.

— Înțeleg, a spus ea. Intuisem cate ceva, dar nu tot. Acest caz ți-a chinuit mintea vreme de câteva luni. Mă simt ușurată că totul s-a terminat. Și copiii vor simți asta. Au nevoie ca tatăl lor să stea mai multă vreme cu ei.

— În primul rând, îl poți învinovăți pe Arthur pentru implicarea mea, a spus Oscar, zâmbindu-i deschis doctorului care își scosese pipa și trăgea din ea cu un aer gânditor.

— Poftim? a protestat el. Tu ai venit cu cazul la mine. A fost treaba ta, nu a mea.

— Te cunosc prea bine, Arthur. Hai, domnule, recunoaște.

— Ce anume?

— Ți-am povestit despre moartea lui Billy Wood, dar tu m-ai trimis la prietenul tău, Aidan Fraser de la Scotland Yard. Aveai anumite bănuieli în ceea ce-l privea. Adevărat? Nu-l puteai interoga, doar îți era prieten. De aceea m-ai pus să rezolv cazul și m-ai asmuțit ca pe copoiul tău. Și ca să mă pui pe urme, ai descoperit chiar primul „indiciu”: picăturile acelea minuscule de pe perete. Cât privește picăturile, în afară de tine, nimeni nu le-a văzut. Indiferent dacă au existat sau nu, ele și-au atins scopul.

— Mă uimești, Oscar, a spus Conan Doyle. Cred că ești unul dintre cei mai remarcabili oameni ai vremurilor noastre.

— Ei, dacă așa mă consideri, știu că nu-mi vei refuza o favoare. S-a uitat spre ușă. Veronica Sutherland dispăruse. Polițiștii se foiau de colo-colo. După ce inspectorul Gilmour va lua trupul lui Fraser, mai am de onorat o ultimă îndatorire. I-am promis doamnei Susannah Wood că-și va vedea fiul astăzi, și așa se cuvine. Ajută-mă să pun cadavrul lui pe niște cearceafuri curate, cu o eșarfă în jurul gâtului, pentru ca mama lui să îl vadă pentru ultima oară.

— Am să te ajut, a spus el.

— Sherard și cu mine o vom conduce apoi la Charing Cross. La momentul potrivit, Billy va fi înmormântat pe mare – cea care „spală toate mizeriile și rănilor lumii”.

— Euripide?

— Într-adevăr. Faci cinste Universității din Edinburgh, doctore Doyle. Iar în această după-amiază, doamna Doyle și-a câștigat un loc printre îngeri. După ce terminăm aici, vă rog pe tine și pe Touie să o însoțiți pe Constance până în Tite Street. V-aș fi extrem de recunoscător.

— Îmi va face chiar plăcere. Doyle tocmai se pregătea să-i strângă mâna lui Oscar, dar s-a răzgândit și l-a bătut prietenește pe umăr. Ai făcut o treabă grozavă, prietene. Caz rezolvat.

— Și, John... Oscar s-a întors către John Gray, care stătea în apropierea ferestrei peste care era trasă draperia, lângă Aston Upthorpe. Vrei să-l conduci acasă pe domnul Upthorpe?

Oscar a luat apoi pachetul pe care îl ținuse până atunci Constance și l-a întins vârstnicului artist.

— Ce e înăuntru? a întrebat acesta.

— Darurile de botez, a spus Oscar, pentru Fred și Harry. Ai uitat? Tabachere. Te rog să le dăruiești tu – cu toată dragostea mea.

• 28 •

Post-scriptum

— Sunt un nătărău, Oscar.

Ceasurile de la Clubul Albemarle bătuseră de ora unsprezece. Prietenul meu și cu mine stăteam față în față, de o parte și de alta a șemineului din fumoar; focul ardea

mocnit, pocnetele lui și mirosul de fum erau liniștitoare, iar răceala șampaniei era la fel de calmantă. Era duminică seară, iar clubul era aproape pustiu. Ne servea Hubbard, la fel de slugarnic, care – după ce a primit o recomandare (și o jumătate de sovereign) de la Oscar – s-a retras, închizând ușile după el.

— Oscar, nu m-a iubit.

— Nu te-a iubit, Robert.

— Și totuși, nu mai departe de astăzi, chiar în această după-amiază, în dormitorul ei din Bedford Square, am avut-o în brațe. A fost ca un basm.

— Bravo.

— Un basm care s-a adevărit! A fost real. S-a întâmplat. Am făcut dragoste, Oscar... și a fost minunat!

— N-am nici o îndoială. Faptul că un poet recurge și la otravă nu-i face versurile mai proaste.

— Dar nu mă iubește, acum mi-am dat seama. S-a folosit de mine. În ultimele cinci luni s-a folosit de mine...

El s-a rezemat de spătar, privind cu luare aminte firicelul de fum ce se ridica din țigareta turcească pe care o fuma.

— Adevărat, a zis el, zâmbindu-mi prietenește printre ochii întredeschiși. Sărmanul Robert!

— Dar astăzi după-amiază cât am făcut dragoste... nu a fost altfel? Și atunci s-a folosit de mine?

— În Anglia, a spus Oscar gânditor, o femeie însărcinată nu poate fi trimisă la ștreang.

— Bine, dar, dar nu crezi cumva că... am strigat eu.

— Dar nu cred că va fi spânzурată, a continuat el fără să acorde atenție spuselor mele. La urma urmelor, e femeie, o femeie nefericită care a comis o faptă mârșavă din cauza trădării și depravării bărbatului pe care socotea că-l

iubește. L-a ucis pe amantul logodnicului, iar la tribunalul Old Bailey, asta nu este o vină care atrage după sine pedeapsa capitală. Unii vor spune chiar că a făcut un serviciu statului!

— Cel puțin, mie mi-a făcut un serviciu, am spus eu aplecându-mă spre el entuziasmat. Am mai învățat ceva. Nu voi mai iubi la fel și altă dată.

— Vai, Robert, a exclamat el, vei mai iubi și trebuie s-o faci! Păstrează dragostea în inima ta, mereu! Viața fără iubire este ca o grădină fără soare, unde florile sunt moarte. Conștiința că iubești și ești iubit aduce o căldură și o bogăție pe care nimic nu le poate înlocui. Bărbatul trebuie să fie mereu îndrăgostit, Robert. Tot timpul.

— Dar acum am înțeles ce s-a petrecut în această după-amiază – ceea ce socoteam că era iubire era doar...

— Ba da, a spus el, există o deosebire importantă între actul iubirii și păcatele cărnii. Dragostea este totul, iar păcatele cărnii nu reprezintă nimic... Prietenul meu John Gray pare să înțeleagă perfect această deosebire. Probabil că ar trebui să-ți dea niște sfaturi.

Mi-am golit paharul.

— Nu-mi mai vorbi de John Gray, am exclamat. Nu-l înțeleg nici pe departe. Cum de el și Fraser... Nici nu găsesc cuvinte.

Oscar și-a aruncat țigarea în foc și a aprins imediat alta.

— Când vine vorba de John Gray și Fraser, regret, dar mă simt vinovat.

— Cum adică „te simți vinovat”?

— Am vrut să am dovada că Fraser avea cu adevărat înclinații către bărbați. Și am vrut să-mi fii martor. În dimineața asta, am mers la slujbă la biserica St Patrick din

piața Soho. Mărturisesc: nu m-am dus acolo strict pentru binele sufletului meu. Am mers în acel loc știind că-l voi găsi pe John Gray – și așa a fost. Și l-am întrebat dacă-mi va îndeplini rugămintea; știam că va fi de acord.

— Rugămintea ta?

— L-am rugat pe John Gray să-l seducă pe Aidan Fraser.

— Cum? am exclamat eu și am clătinat din cap, nevenindu-mi să cred.

Oscar mi-a aruncat un zâmbet ușor sfidător.

— Am bănuț că nu va fi greu, a continuat el, și am avut dreptate. Azi-dimineață, când s-a trezit, Aidan Fraser a avut o senzație de libertate pe care nu a mai cunoscut-o de luni de zile. Bellotti era mort, O'Donnell, la fel – cazul era închis. În sfârșit, putea merge mai departe. Era o zi pe care trebuia să o sărbătorească, ajunul Sfântului Aidan. Când l-am întâlnit pe John Gray la slujbă, l-am rugat să-i trimită imediat un bilet lui Fraser, invitându-l în Cowley Street la ora două după-amiază. L-am sfătuit să ia cu el lumânări și tămâie, în speranța că Fraser va fi ispitit să recreeze cu el situația pe care o savurase împreună cu Billy Wood...

— Și el a făcut ce l-ai rugat? Ți-a făcut pe plac? De ce?

— Pentru că mă venerează!

— Te venerează? am repetat eu, nedumerit.

— E bizar, așa este, Robert, dar și adevărat. A răs și s-a așezat mai bine pe scaun. A scos din buzunar o scrisoare, pe care mi-a întins-o. Citește, m-a îndemnat, hai, citește-o! E de la John Gray, adresată mie, și mi-a dat-o în Tite Street de Anul Nou. Cerneala e violetă, hârtia, crem, dar sentimentele sunt pur și simplu vulgare. Citește!

Am citit: „Din momentul în care te-am cunoscut, personalitatea ta a avut o influență extraordinară asupra mea. M-am simțit dominat în suflet și în minte. Te venerez.

Sunt gelos pe orice persoană care stă de vorbă cu tine. Sunt fericit doar când mă aflu în preajma ta.”

Și mai erau multe rânduri, multe, în același stil. I-am înapoiat scrisoarea prietenului meu, care a împăturit-o și a sărutat-o cu vârful buzelor, după care a băgat-o înapoi în buzunar.

— E frumos exprimat, nu? Cu permisiunea lui John, o s-o includ, cuvânt cu cuvânt, în povestea pe care o voi scrie pentru prietenul Stoddart. Eroul meu, Dorian Gray, a fost conceput „să fie venerat”. După părerea lui John Gray, și eu merit asta.

— E un om foarte ciudat, am mormăit eu, luând o înghițitură de șampanie.

— E frumos și idolatru, Robert. M-a ales pe mine pentru a mă venera! Și după ce m-a găsit, nu a mai vrut să-mi dea pace. Ții minte vizitele făcute de mine la cele treizeci și șapte de morgi și case mortuare ale orașului? Nu au fost expediții solitare, așa cum te-am făcut să crezi, Robert. John Gray m-a însoțit permanent. Și, bun băiat, cât a mers cu mine și pe măsură ce a înțeles că vreau să-i fac dreptate lui Billy Wood, a hotărât să-și dovedească dăruirea pătimasă față de cauza mea rezolvând crima chiar el – de unul singur! Trebuia să fie darul lui pentru mine, o ofrandă ce trebuia depusă la altarul meu.

— E posibil așa ceva?

— Da, Robert, în zilele uscate și gălbejite ale vârstei decrepitudinii, voi putea spune: „Am fost și eu adorat cândva!” Când l-ai zărit pe John Gray la gara Ashton, pândind din compartimentul alăturat, se ducea la Broadstairs ca să-i pună niște întrebări lui Susannah Wood. Își desfășura investigația proprie, independentă. Sigur, noi l-am împiedicat. Am fost primii care am întâlnit-o pe Susannah Wood. Ne-a văzut pe peron cu ea și nu a îndrăznit

să coboare din tren, de teamă că va da în vileag tot jocul. Sărmanul băiat, s-a văzut silit să stea deoparte, călătorind până la Folkestone – fără nici un folos!

— Iar astăzi era gata să comită actul întunecat cu Fraser... tot din cauza ta?

— Chiar, deși mi s-a confesat că era atras în mod ciudat de Fraser. Au împărtășit o slăbiciune comună pentru lumânări și tămâie, pentru transsubstanțiere și pentru Roma. Au fost, așa cum s-ar fi exprimat Bellotti, „pâine cu unt”.

— „Pâine cu unt”?

— În realitate, având în vedere originile modeste ale lui John Gray, cred că fraza corectă este „pâine și sos”. Robert, prin asta vreau să spun că erau „compatibili”. John Gray a fost cât se poate de dornic să joace rolul băiatului Beatrice pentru Dante, alias Fraser!

— Da, Oscar, am spus umplându-i paharul, apoi pe al meu, am priceput ce vrei să spui.

— Mă bucur că l-am cunoscut pe John Gray și nu-mi pare rău că l-am cunoscut pe Aidan Fraser. Robert, să știi că tu ai fost acela care m-a făcut să-l înțeleg pe Fraser și cazul lui...

— Eu?

— Da, tu, Robert Sherard, prietenul meu – când mi-ai spus că în noul an voiai să-ți urmezi dorințele inimii, indiferent unde te-ar fi dus ele. Asta a făcut Fraser, de la un cap la celălalt. În această viață, nimic nu este serios în afară de pasiune, iar Aidan Fraser era pătimaș în dragostea lui față de Billy Wood. Am învățat multe lucruri în aceste câteva luni. Nu, Robert, nu-mi pare rău că m-am lăsat prins de acest caz...

— Oscar, am spus eu lăsându-mă pe spătar și ținându-mi atent cupa de șampanie, analizând dacă aveam ori nu îndrăzneala să pun întrebarea pe care voisem să o adresez

de multă vreme, încă nu mi-ai spus ce căutai în Cowley Street în acea după-amiază de la sfârșitul lunii august.

El s-a încruntat.

— Dar ți-am spus, Robert, de câteva ori chiar. Aveam întâlnire cu cineva care mi-e student, o tânără doamnă...

— O tânără doamnă?

— Da. De fapt, fina mea.

— Fină? N-am știut că ai așa ceva! Acesta să fie adevărul, Oscar? Ori ea este rodul imaginației tale extraordinare, la fel ca numeroasele tale mătuși?

— Fina mea este reală, Robert, și e o persoană deosebită, pe care o iubesc foarte mult. E ca o rază aurie de soare, plină de viață, energie și căldură. E la fel de dotată pe cât este de frumoasă. Are doar cincisprezece ani, dar este deja o actriță talentată.

— Cum se face că nu am întâlnit această persoană fără egal?

— Pentru că sărmana de ea a trebuit să stea mai mult ascunsă. E franțuzoaică...

— Franțuzoaică?

— Da, Robert, *une jeune française très belle*³⁴. A venit în Anglia ca să scape de tatăl ei, însă acesta a urmărit-o. I-am oferit adăpost, așa cum am putut. I-am dat bani. Și lecții. Am învățat-o limba engleză... și dramă! Are un talent înnăscut. Câteodată le dădeam lecții ei și lui Billy Wood. Aveau aceeași vârstă. Ea ar fi putut fi Julieta, dacă el ar fi fost Romeo. Mă mișca profund să-i văd împreună.

— I-ai predat Shakespeare... în Cowley Street?

— Și lui Billy Wood îi dădeam lecții tot acolo. Le predam amândurora. Billy știa că vom avea o lecție pe 31 august – deseori ne întâlneam în Cowley Street marți după-amiază. Însă cu câteva zile mai înainte l-am întâlnit pe Billy și i-am

spus că voi anula întâlnirea din ziua de 31. N-am precizat de ce. I-am spus, pur și simplu, că în acea după-amiază aveam altă problemă de rezolvat. Adevărul era că voiam să fiu singur cu fina mea. Avea o audiție specială și țineam să-i acord atenție doar ei. Nu i-am pomenit lui Billy despre audiția finei deoarece mă temeam că va deveni gelos. Am greșit – după cum s-a văzut, chiar fatal. Cum mi-am anulat lecția cu el, spunându-i doar că aveam altă treabă, el a tras concluzia, lucru firesc de altfel, că voi merge în altă parte pe 31 august și, prin urmare, a socotit că încăperea de la etaj va rămâne liberă, astfel că putea fi folosită în alte scopuri, pentru alte delicii... Nu știu – nu am de unde să știu – dar cred că Billy i-a propus „unchiului” său să se întâlnească în acea zi în Cowley Street. Desigur, Billy avea o cheie.

— Și Fraser, la fel?

— Bineînțeles. Și, de obicei, aveam și eu o cheie. Dar pe 31 august, îi dădusem cheia finei mele. Tocmai de aceea a trebuit să bat la ușă ca să pot intra.

— I-ai dat lecții finei în Cowley Street. I-ai găsit o încăpere în piața Soho. I-ai dat bani. Cu toate acestea, nu ai dus-o acasă, în Tite Street? l-am întrebat. De ce nu i-ai oferit adăpost acolo?

— Robert, n-am făcut-o, a zis el pe un ton sever, dintr-un anumit motiv. Am simțit că i-aș cere prea mult lui Constance.

— Aha, am făcut eu. Și de ce anume?

— Pentru că familia finei mele nu este întru totul respectabilă. Fina mea este copila unei persoane pe care ai numi-o „fiică a plăcerilor”.

— Iartă-mă, Oscar, nu pricep.

— Fina mea este fata lui Marie Agúétant.

— Pe tot ce e frumos pe lume!... am exclamat eu. Oscar, nu s-ar putea să-i fii tată?

— Aș vrea să fi fost așa, Robert. Dar nu sunt. Tatăl copilei este o brută pe nume Bertrand Ramier. A fost cândva soldat – om de acțiune și de curaj, din câte se pare dar după ce a părăsit armata, a recurs la băutură și apoi la crimă. Asta s-a întâmplat acum aproape douăzeci de ani, cu niște câștiguri nu tocmai cinstite, când a cumpărat o parte din Eden Music Hall – și acolo a cunoscut-o pe Marie Aguétant. Au devenit amanți. Au avut un copil. Iar apoi, într-o criză de furie la băutură, și-a ucis metresa. Această crimă i s-a pus în cărcă altui bărbat, care a fost executat. Însă Ramier a ucis-o pe Marie Aguétant. Știu asta. Odile a văzut toată întâmplarea.

— Odile?

— Așa o cheamă pe fina mea – mai bine zis acesta i-a fost numele până când a venit în Anglia. Acum o cheamă Isola. A fost rebotezată, primind numele surorii mele.

— Iar tatăl ei?

— E bărbatul pe care l-ai văzut urmărindu-ne pe Albemarle Street. Același care m-a atacat în acea noapte în piața Soho. Din cauza lui stă ea ascunsă – plimbându-se prin toată Londra dintr-o cameră închiriată în alta, ori ascunzându-se după o mască.

— Mască? am repetat eu.

— Da, o mască de carnaval, cu aspect grotesc. N-ai văzut-o și tu când ne urmăreai, Robert? (Am privit în fundul cupei de șampanie.) Vai, Robert! Ai luat masca drept chip? Nu se poate! Doar știi că detest urâtenia!

Am roșit, iar asta l-a ajutat să-mi ghicească gândurile.

— Robert, nu ești un nătărău. Îmi ești prieten și nimeni nu și-ar putea dori un prieten mai sincer. Mă bucur foarte

mult că l-am convins pe Hubbard să ne aducă două sticle de șampanie în seara asta. Avem multe motive să sărbătorim.

— Serios? am întrebat eu, timp în care el mi-a turnat în cupă, vărsând câteva picături și pe genunchiul meu.

— Da, Robert! „Caz încheiat” – și noi am rămas în viață, sănătoși și frumoși, fiecare în felul său... Și suntem prieteni... Și ne bucurăm de libertate!

— Și Isola?

— Surioara mea? E liberă, printre îngeri. A devenit și ea înger, așa cred.

— Mă refeream la fina ta...

— A, da, Isola O'Flahertie... Acesta îi este numele de artistă. Ciudat, nu? În sfârșit, și-a recăpătat libertatea, mă bucur să o spun. Tatăl ei s-a întors în Franța, și pentru asta trebuie să-i mulțumesc inspectorului Gilmour de la Scotland Yard. Bărbații aceștia cu părul roșcovan sunt mai serioși decât credeam eu, Robert. Archy Gilmour este un om de cuvânt. Am promis că o să-i dau pe tavă pe Aidan Fraser și pe domnișoara Sutherland – iar el mi-a promis în schimb că îl va preda pe Bertrand Ramier către *préfecture* din Paris. Amândoi ne-am respectat angajamentele. S-a făcut dreptate pentru Billy Wood. Iar micuța mea fină este, în sfârșit, liberă și în siguranță.

— Voi avea prilejul să o cunosc?

— Da, Robert, chiar foarte curând. Sper că vei veni la premiera în care joacă.

— Premieră?

— A! Nu ți-am spus? Am dus-o la o întâlnire cu domnul Irving, la Lyceum. Cred că ne-ai zărit în drum spre teatru, nu-i așa? Pregătește o nouă piesă, o adaptare după *Mireasa din Lamermoor* – sigur ți-am povestit despre asta. Mi-a solicitat ajutorul. Avea nevoie de o fată tânără, frumoasă și

înzestrată, care să joace rolul de ingenuă, iar eu i-am propus-o pe Isola. Ea a mers la o audiție, iar el a rămas fermecat. Gândește-te, Robert – fina mea va fi actrița principală a lui Henry Irving!

— Felicitări!

— Vreau să vii la premieră. Am deja biletele!

— Cu mare plăcere, Oscar.

— Va avea loc peste două săptămâni, luni 14 februarie, de sărbătoarea Sfântului Valentin.

— O să fiu acolo, am zis și am ridicat cupa spre el. Sigur, Oscar. Mă voi simți onorat, dragul meu prieten.

— A, să o aduci și pe Kaitlyn! a exclamat el, ciocnindu-și cupa de a mea. Parcă mi-ai spus că s-a întors la Londra, nu? Să vii cu ea. Neapărat, Robert. Un bărbat trebuie să fie mereu îndrăgostit.

• NOTE BIOGRAFICE •

Oscar Wilde

Oscar Fingal O'Flahertie Wills Wilde s-a născut la 16 octombrie 1854 în Westland Row numărul 21, Dublin. Era cel de-al doilea fiu al lui sir William Wilde, eminent chirurg irlandez, și al lui Jane Francesca Wilde, născută Elgee, poetă și traducătoare care a scris sub pseudonimul „Speranza”.

Oscar Wilde a studiat la Portora Royal School, Enniskillen, la Trinity College, Dublin, și la Magdalen College, Oxford, unde a obținut o diplomă de absolvire cu note maxime la două discipline și, pentru poemul *Ravenna*, a câștigat Premiul Newdigate pentru poezie. După ce a părăsit Oxfordul, s-a stabilit la Londra, începându-și cariera

de scriitor, critic și jurnalist. Piesa *Vera* a fost publicată în regim privat în 1880, iar volumul *Poeme* a apărut în 1881.

În 1881, Richard D'Oyly Carte a prezentat opereta lui Gilbert și Sullivan, *Răbdare*, în care i-a satirizat pe Oscar și pe prietenii lui „esteți”. Succesul ei, la care se adaugă prestigiul lui Wilde, l-a făcut pe D'Oyly Carte să îl invite pe tânărul autor să întreprindă un tur de prelegeri în America de Nord la începutul anului 1882. În 1883, Wilde a petrecut câteva luni la Paris, lucrând la piesa *Ducesa de Padua*, întâlnindu-i acolo, printre alții, pe Victor Hugo, Paul Verlaine, Emile Zola și Robert Sherard. Pe 29 mai 1884, s-a căsătorit cu Constance Lloyd, fiica unui distins consilier al reginei, și s-a stabilit în Tite Street numărul 16, Chelsea. Fiii lor, Cyril și Vyvyan, s-au născut în iunie 1885 și, respectiv, noiembrie 1886.

Culegerea de povești *Prințul fericit și alte povești* a apărut în 1888, fiind urmată de o lucrare care a stârnit controverse, *Portretul domnului W.H.*, în 1889, și de *Portretul lui Dorian Gray* în 1890. Prima dintre comediile de critică socială, *Evantaiul doamnei Windermere*, s-a jucat la Londra în 1892, fiind urmată de *O femeie fără importanță* (1893), *Un soț ideal* (1895) și *Importanța de a fi onest* (1895).

În 1891, Oscar Wilde l-a cunoscut pe lordul Alfred Douglas, cel de-al optulea marchiz de Queensberry. În 1895, acesta a lăsat o carte de vizită pentru Wilde la Clubul Albemarle, acuzându-l că a „pozat ca sodomit” (sic) și determinându-l să îl dea în judecată pentru defăimare. Pierderea procesului a condus la punerea sub acuzare a lui Wilde pentru comportament imoral. La 25 mai 1895, a fost găsit vinovat și condamnat la doi ani de temniță și muncă silnică.

Eliberat din închisoare pe 19 mai 1897, Wilde a părăsit Anglia imediat, stabilindu-se în Franța și petrecându-și restul vieții pe continent. Poemul său *Balada închisorii din Reading* a fost publicat în 1898, iar *De Profundis*, scrisoarea-mărturisire către lordul Alfred Douglas, a apărut postum, în 1905. Constance Wilde a murit pe 7 aprilie 1898, în urma unei operații la coloană. Oscar Wilde a murit la Paris pe 30 noiembrie 1900. A fost înmormântat la cimitirul Bagneux. În 1909, rămășițele sale pământești au fost mutate la cimitirul național francez Père Lachaise.

Arthur Conan Doyle

De origine irlandeză și catolică, Arthur Ignatius Conan Doyle s-a născut pe 22 mai 1859 în Picardy Place numărul 11, în Edinburgh. A fost cel de-al doilea dintre cei zece copii ai lui Mary Foley, dintre care au supraviețuit șapte. Tatăl său, Charles Doyle, era artist, dar din cauza alcoolismului a sfârșit într-un spital de boli nervoase din apropiere de Dumfries. Bunicul său, John Doyle, părăsise Dublinul la vârsta de douăzeci de ani, devenind portretist de succes la Londra. Unchiul său, Richard Doyle, a fost un renumit caricaturist și ilustrator. De la străbunicul său, Michael Conan, cunoscut jurnalist, Arthur a primit numele compus Conan Doyle.

Arthur Conan Doyle a studiat la Stonyhurst College din Lancashire, la o școală iezuită din Feldkirch, Austria, și la Universitatea din Edinburgh, unde a urmat medicina, devenind chirurg-asistent al profesorului Joseph Bell, ale cărui metode de diagnosticare le-a folosit drept model pentru știința deducției dusă la perfecțiune de cea mai cunoscută creație a sa, Sherlock Holmes, „detectivul deductiv”.

După ce a lucrat o scurtă perioadă ca medic la bordul unei baleniere care se îndrepta spre Cercul Polar, s-a

stabilit pe coasta sudică a Angliei, la Southsea, unde și-a început cariera de medic în 1882. În vreme ce aștepta sosirea pacienților a început să scrie literatură. Sherlock Holmes a apărut pentru prima oară în romanul *Un studiu în roșu*, în 1887. *Semnul celor patru* a fost publicat în 1890, fiind urmat de *Memoriile lui Sherlock Holmes* (1894), *Câinele din Baskervilles* (1902), *Întoarcerea lui Sherlock Holmes* (1904), *Valea spaimei* (1915), *Ultimul arc* (1917) și *Agenda lui Sherlock Holmes* (1927).

După o vreme, succesul obținut ca scriitor i-a permis să renunțe la cariera de medic, astfel că, în afara povestirilor avându-l ca personaj principal pe Sherlock Holmes, a publicat scrieri ce s-au bucurat de popularitate, începând cu romane istorice precum *Micah Clarke* (1889) și *Aventurile brigadierului Gerard* (1896), și terminând cu romane științifico-fantastice, ca *O lume dispărută* (1912) și *Centura otrăvii* (1913). În 1899 s-a înrolat voluntar ca medic în războiul împotriva burilor din Africa de Sud, publicând o carte de amintiri, *Marele război împotriva burilor*, în 1900. Pentru serviciile deosebite aduse țării sale, a fost ridicat la rangul de cavaler în 1902. În ultimii ani de viață a manifestat un interes deosebit pentru fenomenele paranormale și a publicat *Istoria spiritualismului* în 1926.

În 1885, Conan Doyle s-a căsătorit cu Luisa „Touie” Hawkins. Cei doi au avut împreună doi copii: o fiică, Mary, și un fiu, Alleyne Kingsley. Touie a murit de tuberculoză în 1906. Alleyne Kingsley, slăbit de rănile căpătate în luptele purtate pe Somme în Primul Război Mondial, a murit în 1918 din cauza gripei. Conan Doyle s-a recăsătorit cu Jean Leckie în 1907, având încă trei copii. Arthur Conan Doyle a murit la Crowborough, în Sussex, pe data de 7 iulie 1930.

Robert Sherard

Robert Harborough Sherard Kennedy s-a născut la Londra pe 3 decembrie 1861, fiind cel de-al patrulea copil al reverendului Bennet Sherard Calcraft Kennedy. Tatăl său era fiul nelegitim al celui de-al șaselea și ultimul conte de Harborough, iar mama sa, Jane Stanley Wordsworth, era nepoata poetului William Wordsworth (1770-1850). A studiat la Queen Elizabeth College, Guernsey, la New College, Oxford, și la Universitatea din Bonn, însă a plecat de la Oxford și Bonn fără să obțină diplome. În 1880, după ce s-a certat cu tatăl său și a pierdut moștenirea așteptată, a renunțat la numele de „Kennedy”.

La începutul anilor '80 ai secolului al XIX-lea, Robert Sherard s-a stabilit la Paris și a început să-și câștige existența ca scriitor și jurnalist. A cultivat relațiile cu o serie de figuri literare ale zilei, între care Emile Zola, Guy de Maupassant, Alphonse Daudet și Oscar Wilde. În cursul vieții a publicat treizeci și trei de cărți, inclusiv o culegere de poezie, *Șoapte* (1884), romane, biografii, studii sociale (notabil fiind *Sclavii albi ai Angliei*, 1897) și cinci cărți inspirate de prietenia cu Oscar Wilde: *Oscar Wilde: Povestea unei prietenii nefericite*, 1902; *Viața lui Oscar Wilde*, 1906; *Adevăratul Oscar Wilde*, 1912; *Oscar Wilde apărut de două ori*, 1934; și *Bernard Shaw, Frank Harris și Oscar Wilde*, 1936.

A fost căsătorit de trei ori și a trăit mai mult în Franța, unde a fost făcut Cavaler al Legiunii de Onoare. A murit în Anglia, la Ealing, pe 30 ianuarie 1943.

În 1960, în *Oscar Wilde și lumea sa*, Vyvyan Holland, fiul mai mic al lui Wilde, a schițat un portret al lui Robert Sherard: „Când s-au întâlnit prima oară, au trăit senzația că nu au nimic în comun și s-au respins cu îndârjire; treptat însă, s-au apropiat unul de altul și au rămas prieteni pe viață. Sherard a scris trei studii biografice despre Wilde, după moartea acestuia... Pe aceste trei cărți se bazează

toate celelalte biografii ale lui Wilde, cu excepția așa-numitei biografii scrise de Frank Harris, care nu este decât autoglorificarea acestuia din urmă. Sherard a obținut o mare parte din materiale de la doamna Wilde când aceasta era foarte bătrână și se lăsa purtată de imaginație, îndeosebi când era vorba de istoria familiei; iar Sherard, ziarist înnăscut, s-a lăsat atras mai mult de interesul stârnit de relatare și mai puțin de exactitatea ei, o slăbiciune care poate fi constatată în toate cărțile sale. Însă atunci când vorbește despre relațiile sale cu Wilde, el este foarte serios și exact.”

Gyles Brandreth

Gyles Brandreth s-a născut pe 8 martie 1948 în Germania, unde, după încheierea celui de-al Doilea Război Mondial, tatăl său, Charles Brandreth, a fost ofițer jurist la Comisia Aliată de Control și l-a avut printre colegi pe H. Montgomery Hyde, care în 1948 a publicat o prezentare completă a proceselor în care a fost implicat Oscar Wilde. În 1974, la Oxford Theatre Festival, Gyles Brandreth a produs prima versiune scenică a piesei *Procesele lui Oscar Wilde*, distribuindu-l pe Tom Baker în rolul lui Wilde, iar în anul 2000 a editat transcrierile proceselor pentru o producție audio în care a beneficiat de concursul renumitului actor Martin Jarvis.

Gyles Brandreth a învățat la Lycée Français de Londres, la Bettershanger School din Kent și la Bedales School din Hampshire. Ca și Robert Sherard, a studiat apoi la New College, Oxford, unde a devenit bursier, președinte al sindicatului și editor al revistei universității, iar pe urmă, din nou la fel ca Sherard, a ales cariera de scriitor și jurnalist. Prima sa carte, *Creat în captivitate* (1972), a fost un studiu privind reformele din închisori; prima biografie, *Cel mai amuzant om de pe pământ* (1974), a fost un portret al stelei de music-hall din epoca victoriană, Dan Leno. A

publicat de asemenea o biografie a actorului sir John Gielgud, precum și un jurnal, care s-a bucurat de o primire foarte bună, privind anii în care a fost membru al Parlamentului și critic al guvernului (*Codul încălcat: Jurnalul personale de la Westminster 1990-1997*) și două biografii despre familia regală, care s-au bucurat de un mare succes de piață: *Philip și Eisabeta: Portretul unei căsătorii* și *Charles și Camilla: Portretul unei relații amoroase*.

Printre strămoșii lui Robert Sherard se numără William Wordsworth. Între strămoșii lui Gyles Brandreth se află un poet mai puțin cunoscut, George R. Sims (1847-1922), care a scris baladele *Billy e mort și dispărut glorios* și *Ziua de Crăciun la muncă*. Sims a fost de asemenea primul jurnalist care a susținut că știa care era identitatea lui Jack Spintecătorul. Se poate afirma că Sims, înrudit cu împărăteasa Eugenie și cunoștință atât a lui Oscar Wilde, cât și a lui Arthur Conan Doyle, a fost primul „prezentator de celebrități”. A fost de asemenea cunoscut în epoca sa pentru susținerea unui „tratament infailibil împotriva căderii părului”: „Tatcho – The Geo. R. Sims Hair Restorer”.

Ca prezentator radio, Gyles Brandreth a realizat numeroase seriale pentru BBC Radio 4, inclusiv *O rimă în timp*, *Sfaturi bune* și *Șoapte*, acesta din urmă purtând titlul primei culegeri de versuri a lui Robert Sherard. Este invitat regulat al emisiunilor *Just a Minute* (*Doar o clipă*) și *Countdown* (*Numărătoare inversă*), iar aparițiile sale la televiziune au fost fie în calitate de gazdă a emisiunii *Have I Got News for You* (*Vești pentru dumneavoastră*), fie ca invitat la *This is Your Life* (*Viața dumneavoastră*). Pe scenă a jucat într-o revistă premiată în West End și a apărut în rolul lui Malvolio într-o versiune muzicală a piesei shakespeariene *A douăsprezecea noapte*. Împreună cu Hinge și Bracket a scris scenariul serialului de televiziune *Dear Ladies* (*Scumpe doamne*), cu Julian Slade a scris o piesă de

teatru despre A.A. Milne (cu actorul Aled Jones în rolul lui Christopher Robin), iar cu Susannah Carroll, *The Last Photograph* (*Ultima fotografie*).

Gyles Brandreth este căsătorit cu scriitoarea și publicista Michele Brown. Au trei copii: un avocat, un scriitor și un economist al mediului.



Notes

[←1]

Lb. franceză în original: „Unde, când și cât?” (n. tr.)

[←2]

Lb. franceză în original: „Aici, în noaptea asta, gratis.” (n. tr.)

[←3]

Limba franceză în original: „cu aer princiar” (n. tr.).

[←4]

Limba franceză în original: „Acesta este un subiect sacru” (n. tr.).

[←5]

Limba franceză în original: „După-amiază de vară” (n. tr.).

[←6]

Limba franceză în original: „Rege fără voie”(n. tr.).

[←7]

Tartă cu pere și glazură de ciocolată (n. tr.).

[←8]

Limba latină în original: „Sunt lucruri pentru care merită să plângi, iar faptul că suntem muritori doare până în străfundurile inimii”, Vergiliu, Eneida, I, 462 (n. tr.).

[←9]

Bazin plutitor – o ambarcațiune de dimensiuni mari, un șlep sau o barjă, de exemplu, transformată în bazin de înot (n. tr.).

[←10]

Limba franceză, în original: „Târfa” (n. tr.).

[←11]

„Doamne, Dumnezeul puterilor, până când Te vei mânia de ruga robilor Tăi? Ne vei hrăni pe noi cu pâine de lacrimi și ne vei adăpa cu lacrimi, peste măsură?” (Psalmi 79: 5-6.), Biblia sau Sfânta Scriptură, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, ediția 1988 (n. tr.).

[←12]

Ex gratia, limba latină în original – drept mulțumire, dintr-o obligație morală, nu legală (n. tr.).

[←13]

Colindă de Crăciun, povestire de Charles Dickens, iar Tiny Tim este unul dintre personaje (n. tr.).

[←14]

Versuri din poezia Requiescat de Oscar Wilde, versiunea românească de Tudor Dorin (n. tr.).

[←15]

Memorii și aventuri, 1924 (n.a.).

[←16]

Portretul lui Dorian Gray, trad. de Dumitru Mazilu, Ed. BPT, 1969, vol. 365, p. 252 (n. tr.).

[←17]

Limba franceză în original: „Dejun pe iarbă”, Aluzie la o pictură de Édouard Manet, care a stârnit scandal în Franța și a fost expusă la Salonul refuzaților, în 1863 (n. tr.).

[←18]

William Shakespeare. Hamlet, act 5, scena II, traducere de Leon Levițchi și Dan Duțescu (n. tr.).

[←19]

Expresii și filozofii pentru uzul tineretului, culegere de maxime și aforisme de Oscar Wilde, publicate în numărul din decembrie 1894 al ziarului The Chameleon, editat de studenții de la Oxford (n. tr.).

[←20]

ibid.

[←21]

Limba franceză în original: „pseudonim” (n. tr.).

[←22]

Sir John Stainer (1840-1901), compozitor și organist la catedrala St Paul din Londra, autor al unor cantate și oratorii, între care Răstignirea (1887) (n. tr.).

[←23]

Actriță (1848-1928) considerată o regină a scenei britanice (n. tr.).

[←24]

Limba franceză în original: „Exact cât trebuie” (n. tr.).

[←25]

Limba franceză în original: „Frunze întregi, nu cremă de spanac” (n. tr.).

[←26]

Aluzie la pictura *Saved* (Salvat) realizată în 1856, înfățișând de fapt de un câine din rasa Newfoundiand, care și-a salvat stăpânul de la înec (n. tr.).

[←27]

În limba franceză în original: „Sufleu de limbă-de-mare cu cremă de homar” (n. tr.).

[←28]

Lb. Franceză în original (n. tr.).

[←29]

Lb. Franceză în original (n. tr.).

[←30]

Lb. Franceză în original (n. tr.).

[←31]

Limba franceză în original: „Ne așteaptă întregul Paris” (n. tr.).

[←32]

Picior-Șchiop, personaj din basmul cu același nume de Frații Grimm (n. tr.).

[←33]

William Congreve (1670-1727), dramaturg englez, autor de comedii de moravuri. Versurile citate sunt din singura lui tragedie, *Mireasa îndoliată* (1697), act III, scena 8, scrisă în versuri albe (n. tr.).

[←34]

Limba franceză în original: „O tânără franțuzoaică foarte frumoasă” (n. tr.).